

Tid: kl. 08:30-17:00

Plats: Musslan, Östersunds sjukhus

Ordförande

Elise Ryder Wikén (M)

Ledamöter

Karin Thomasson (MP), Vice ordförande

Annika Nordell (L)

Stefan Nilsson (KD)

Jörgen Larsson (C)

Britt-Inger Roos (C)

Johannes Andersson (C)

Robert Uitto (S), 2:e vice ordförande

Maria Jakobsson (S)

Anders Magnusson (S)

Ida Asp (S)

Bo Danielsson (V)

Sune Sjöström (SD)

Ersättare

Katrin Wissing (MP)

Kia Carlsson (L)

Bertil Sivertsson (KD)

Karin Ekblom (M)

Pontus Nissblad (M)

Håkan Larsson (C)

Linn Aldén (C)

Jonas Andersson (S)

Cathrine Blomqvist (S)

Anton Hammar (S)

Tahar Khalfallah (S)

Sonny Hoffman (V)

Marcus Danielsson (SD)

Övriga

1. Program för regionala utvecklingsnämnden den 17 december 2019
Beslutsunderlag
 - Program för regionala utvecklingsnämnden den 17 december 2019
 - Inbjudan Julmingel 17 december
2. Val av justerare och tid för justering
Ärendebeskrivning
Tid för justering: 17 december kl. 17.00 (efter avslutat sammanträde)
3. Fastställande av föredragningslista
Ärendebeskrivning
Enligt reglemente för regionala utvecklingsnämnden har preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet utsänts till ledamöter och ersättare.

Förslag till beslut
Preliminär föredragningslista fastställs som slutlig föredragningslista.
4. Informationer (RUN/6/2019)
Ärendebeskrivning
 - Information från Mittuniversitetet
5. Regionala utvecklingsdirektörens rapport (RUN/5/2019)
Ärendebeskrivning
 - Läget i organisationen
 - Lägesrapport: Norgesamarbetet
 - Lägesrapport: Varutransporter i länet
 - Internkontrollplan 2020: flyttas till februarisammanträdet
 - Inrättande av ett garantiinstrument för norra Sverige: flyttas till februarisammanträdet
 - Revidering av Riktlinjer för företagsstöd (1:1-medel): flyttas till februarisammanträdet
6. Regionala utvecklingsnämndens uppföljning av projekt (RUN/7/2019)
Ärendebeskrivning
 - Timbanken Jämtland Härjedalen
7. Uppföljning: Trafikutbud 2019–2020 (RUN/507/2019)
Ärendebeskrivning
Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). En av myndighetens uppgifter är att fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken i ett

trafikförsörjningsprogram. Det nuvarande programmet för Jämtland Härjedalen gäller perioden 2016 – 2020. Arbetet med att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram har inletts, med målet att det ska vara klart under 2020. Utifrån trafikförsörjningsprogrammet fattar RKM sedan beslut om allmän trafikplikt, vilket är den kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för och teckna avtal om.

Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB (Länstrafiken) och är delägare i Norrtåg AB (Norrtåg) som är de instanser som operativt verkställer beslut om allmän trafik. Tidtabeller publiceras för ett år i taget skiftet görs, samtidigt med tågtrafik och annan allmän kollektivtrafik i landet, den andra söndagen i december. Kommande tidtabellperiod, trafikåret 2020 (T20), inleds den 15 december. En beskrivning av resande och utbud i den allmänna kollektivtrafiken och planerade trafikförändringar finns i *PM Trafikutbud 2019 och förändringar i trafikutbud inför 2020*, daterat 2019-12-04.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämndens uppföljning av trafikutbud 2019–2020 godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning: Trafikutbud 2019-2020
- PM Trafikutbud 2019 och förändringar i trafikutbud inför 2020
- Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (RUN/1082/2015)

8. Uppföljning: Kulturella och kreativa näringar (RUN/229/2019)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde i verksamhetsplanen 2019 om uppföljning av kulturella och kreativa näringars utveckling i regionen, utifrån målet ”Att skapa förutsättningar för att antalet verksamma inom kulturella och kreativa näringar ökar”. Den regionala utvecklingsstrategin betonar kultur och kreativitet såväl för social som ekonomisk utveckling och hållbarhet. Vid uppföljning av kulturella och kreativa näringars utveckling i regionen har Tillväxtverkets statistikverktyg Kreametern använts.

I regionen omfattar kulturella och kreativa näringar (KKN) 1 264 företag (år 2016). En ökning har skett med 128 verksamheter under en sjuårsperiod. Ökningen har skett inom litterärt- och konstnärligt skapande, bild och formområdet samt inom audiovisuell verksamhet. Förädlingsvärdet har samtidigt minskat något under perioden. Antalet sysselsatta har på senare år (2016–2017) ökat med 33 personer. Andelen kvinnor respektive män är relativt jämnt fördelat inom näringarna. Andelen utrikesfödda inom KKN var 9 % (år 2017). Framåt bör fokus riktas till strategiskt lärande kring utveckling av KKN i samverkan mellan näringsliv och kultur, med kommunerna och andra regioner samt universitet. Angeläget är att synliggöra företagandet inom KKN, att erbjuda kompetensinsatser, skapa nätverk och mötesplatser samt fortsatt följa utvecklingen av kulturella och kreativa näringar i regionen.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden uppföljning av de kulturella- och kreativa näringarnas utveckling i regionen godkänns.

Expedieras till

Områdeschef Näringsliv

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning: Kulturella och kreativa näringar
- Uppföljningsrapport: Kulturella och kreativa näringar

9. Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020 (RUN/70/2019)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige har i Regionplan och budget 2020–2022 beslutat om ett antal prioriteringar inom strategi för länets utveckling, strategi för god vård, strategi för våra medarbetare och strategi för ekonomi och verksamhetsresultat. De fyra strategierna visar den politiska viljeriktningen och prioriteringar för de kommande åren. Regionala utvecklingsnämnden ska fastställa en verksamhetsplan för år 2020 med resultatmål inom strategi för länets utveckling. Resultatmål inom strategi för våra medarbetare och strategi för ekonomi och verksamhetsresultat tas fram tillsammans med regionstyrelse och övriga nämnder och är gemensamma för hela organisationen.

Flera av resultatmålen handlar om att bygga struktur, systematik och uppföljning för att tydliggöra möjligheterna till politisk styrning. Regionala utvecklingsnämndens mål är utgångspunkt för mätetal och aktiviteter för verksamheten.

Regionala utvecklingsnämndens uppföljning sker genom tertialrapport per april, delårsrapport per augusti och årsbokslut. Regionala utvecklingsnämnden genomför också särskild uppföljning av sin verksamhet genom särskilda redovisningar och fördjupningar. Uppföljningarna ligger till grund för den samlade bedömningen av målnöjsfyllelsen för fullmäktiges strategier.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020 fastställs.

Expedieras till

Regional utvecklingsdirektör
Områdeschefer regional utveckling

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020
- Verksamhetsplan 2020 Regionala utvecklingsnämnden

10. Revidering av delegationsbestämmelser för regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019–2022 (RUN/8/2019)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden har den 15 januari 2019, § 6 (reviderade den 27 mars 2019, § 47), antagit delegationsbestämmelser för nämnden. I bestämmelserna anges att beslut i ett antal ärendetyper delegeras till regiondirektör.

Det har under hösten framkommit behov av att komplettera delegationsbestämmelserna med en ärendetyp som omfattar överklagan av andra myndigheters beslut, inklusive domar från allmän förvaltningsrätt. Detta förslås därför läggas till i regionala utvecklingsnämndens delegationsbestämmelser.

Utöver ovanstående föreslås att de bestämmelser som finns i regionala utvecklingsnämndens reglemente (RS/2343/2016) gällande underskrifter och delgivning skrivs in i delegationsbestämmelserna.

Förslag till beslut

1. Följande ärendetyp läggs till under avsnitt 1. Allmänna ärenden och rättsfrågor, och delegeras till regiondirektören (efter samråd med regionjurist, får ej vidaredelegeras):

Överklagan av andra myndigheters beslut, inklusive domar från allmän förvaltningsrätt

2. De bestämmelser som finns i regionala utvecklingsnämndens reglemente (RS/2343/2016) gällande underskrifter (punkt 6.1) och delgivning (punkt 6.2) skrivs in i delegationsbestämmelserna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Revidering av delegationsbestämmelser för regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022
- Förslag: Delegationsbestämmelser för regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022

11. Samarbetsavtal North Sweden European Office 2020–2023 (RUN/561/2018)

Ärendebeskrivning

Jämtlands län har sedan år 2000 ingått i ett gemensamt representationskontor i Bryssel tillsammans med Västernorrland, Europakontoret Mid Sweden European Office (MSEO). North Sweden European Office (North Sweden), med huvudmännen Länsstyrelsen i Norrbotten, Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner, Region Västerbotten, Företagarna och Handelskamrarna i Norrbotten och Västerbotten samt Luleå Tekniska Universitet och Umeå Universitet, etablerades 1997. De två Europakontoren har idag en omfattande samverkan, bl.a. inom ramen för Europaforum Norra Sverige (EFNS) och Northern Sparsely Populated Areas (NSPA). Med bakgrund i detta beslutade dåvarande landstingsstyrelsen i Västernorrland i maj 2017 att aktualisera frågan med berörda regioner om en gemensam representation i Bryssel för norra Sverige, ”med avsikten att stärka möjligheterna till påverkan på EU inom relevanta politikområden”.

Regionala utvecklingsnämnden behandlade frågan om en sammanslagning av Europakontoren vid sitt sammanträde i december 2018, § 190, och gav då förvaltningschefen i uppdrag fullfölja processen med en sammanslagning. Nämnden

beslutade även att följande villkor skulle beaktas vid sammanslagningen:

- att Region Jämtland Härjedalen och övriga MSEO:s medlemsorganisationer blir medlemmar och ägare till North Sweden på samma villkor som nuvarande ägare av North Sweden,
- att sammanslagningen sker inom ramar för budget 2019 och därmed hålls kostnadsneutral, samt
- att anställda vid MSEO bereds fortsatt anställning vid North Sweden vid sammanslagning.

Sammanslagningsprocessen har pågått under hela 2019, och vid North Swedens ägarråd i juni fastställdes ett förslag till samarbetsavtal för tillkommande parter (Region Västernorrland, Region Jämtland Härjedalen, Kommunförbundet Västernorrland, Mittuniversitetet och Handelskammaren Mittsverige). De tillkommande parterna erbjuds enligt föreslaget avtal inträde i North Sweden European Office och att på lika villkor medverka i kontorets inriktning och arbete. Samarbetet regleras i ett samarbetsavtal mellan de ursprungliga parterna (Samarbetsavtal North Sweden European Office 2017) som fullt ut omfattar tillkommande parter i föreslaget samarbetsavtal.

Kostnadsfördelningen för det nya utökade kontoret är för regionerna baserat på invånarantal. Region Jämtland Härjedalens kostnad för Europakontoret North Sweden European Office uppgår enligt avtalet till 1 275 000 kronor per verksamhetsår (2020 års värde), vilket är en ökning med 275 000 kronor jämfört med kostnaden för Mid Sweden European Office under 2019. Ökningen kommer under 2020 finansieras av kvarvarande medel inom MSEO, och därefter hanteras inom ram för regional utvecklingsdirektör.

Förslag till beslut

Samarbetsavtal North Sweden European Office, Utökad partnersamverkan 2020–2023 godkänns.

Expedieras till

North Sweden European Office
Region Västernorrland
Kommunförbundet Västernorrland
Mittuniversitetet
Handelskammaren Mittsverige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Samarbetsavtal North Sweden European Office 2020-2023
- Samarbetsavtal North Sweden European Office, Utökad partnersamverkan 2020-2023
- Samarbetsavtal North Sweden European Office, Justeringsbilaga 2019
- Samarbetsavtal North Sweden European Office 2017
- §190 Regionala utvecklingsnämnden Sammanslagning av Europakontoren Mid Sweden European Office och North Sweden European Office

12. Mobilitetsstöd till folkhögskolorna år 2020 (RUN/460/2019)

Ärendebeskrivning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har sedan början av 1970-talet årligen fattat beslut om fastställande av ett schablonbelopp som rekommendation om ersättning för de studerande/deltagare som väljer en utbildning på folkhögskolor i andra regioner än den egna. Ersättningen går direkt från region till folkhögskolorna och benämns mobilitetsstöd.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 20 september beslutat att rekommendera regionerna att schablonbeloppet för mobilitetsstöd för folkhögskolor budgetåret 2020 uppgår till 400 kronor per deltagarvecka.

De två senaste åren har antalet folkhögskoleplatser ökat med totalt 8 000 platser. Det har inneburit ökning av kostnaderna för landsting och regioner. Med anledning av detta föreslås rekommendationen för 2020 ligga kvar på samma nivå som för 2019, d.v.s. 400 kronor per deltagarvecka.

Under hösten har en Slutrapport från Strategirådet - utredning av mobilitetsstöd till folkhögskolor (RUN/479/2019) samt en Skrivelse från folkhögskolornas intresseorganisationer RIO, Fhf och OFI angående mobilitetsstöd (RUN/469/2019) inkommit. Dessa tyder på att en genomgång av mobilitetsstöden kan komma att ske framgent.

Förslag till beslut

Region Jämtland Härjedalens schablonbelopp för mobilitetsersättningen för folkhögskolorna budgetåret 2020 uppgår till 400 kronor per deltagarvecka.

Expedieras till

Rektor Birka folkhögskola
Rektor Bäckedals folkhögskola

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Mobilitetsstöd till folkhögskolorna 2020
- Meddelande från SKL:s styrelse om rekommendation om mobilitetsstöd till folkhögskolorna 2020
- Skrivelse från folkhögskolornas intresseorganisationer RIO, Fhf och OFI angående mobilitetsstöd (RUN/469/2019)

13. Ramanslag till externa organisationer 2020 (RUN/412/2019)

Ärendebeskrivning

Enligt beslut i landstingsfullmäktige (JLL 332/2001) ska regionen ge stöd till länets organisationsliv. I budgeten för 2020 avsätts 8 360 000 kronor för ändamålet inom verksamhetsområde Kulturs ramanslag. Det är ett minskat anslag gentemot föregående år mot bakgrund av färre antal sökande organisationer, minskat medlemsantal samt regionens ambition att införa verksamhetsbidrag till fria grupper inom scenkonst. För det ändamålet avsätts 100 000 kronor ur budgeten för organisationsbidragen att hanteras inom Kultursamverkansmodellen. Detta är en prioritering som Region Jämtland Härjedalen har angett i sin ansökan till Statens kulturråd.

Regler och villkor för bidrag till externa organisationer (RS/2156/2017) gäller för bidragsfördelningen. 38 ansökningar om organisationsbidrag har inkommit. Anslaget till Studieförbunden fördelas genom bidrag till Folkbildning Mittnorrland samt till SISU i särskild ordning. Anslaget till Idrottsförbund fördelas genom bidrag till J/H Idrottsförbund. Övriga bidrag fördelas utifrån den bidragskonstruktion och de fördelningsnycklar som gäller för respektive organisationsgrupp.

Anslagsfördelningen medför positiva effekter på flera av den regionala utvecklingsstrategins områden. Genom att stimulera ett regionalt organisationsliv så ökar förutsättningarna för lokal verksamhet där människor kan vara aktiva, delaktiga och skapande. Organisationerna svarar dessutom mot bidragsreglernas prioriterade målområden; Demokrati och delaktighet, Folkhälsa och hållbar utveckling och Det livslånga lärandet. Organisationerna försäkrar att verka för god tillgänglighet i de lokaler som nyttjas för verksamheten. Civilsamhället är i ständig förändring. Det traditionella föreningslivet tar sig nya uttryck och former. Arbetet med uppföljning och statistik är omfattande och resurskrävande. Utifrån detta finns ett behov att se över hur regelverket fungerar utifrån regionens mål och ambitioner samt ett förändrat civilsamhälle.

Förslag till beslut

1. Anslag till organisationsgrupper 2020 fördelas enligt följande:

Studieförbund 4 300 000 kronor

varav SISU 341 000 kronor

Ungdomsorganisationer 240 000 kronor

Politiska ungdomsorganisationer 250 000 kronor

Idrottsförbund 1 580 000 kronor

varav länshandikappidrottsförbundet 370 000 kronor

Handikapporganisationer 920 000 kronor

Pensionärsorganisationer 240 000 kronor

Nykterhetsorganisationer 260 000 kronor

Övriga organisationer 570 000 kronor

2. Regiondirektören får i uppdrag att under 2020 utreda hur bidragsreglerna kan förändras utifrån regionens mål och ambitioner samt presentera förslag om nya principer för bidrag till civilsamhället.

Expedieras till

Områdeschef Kultur

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Ramanslag till externa organisationer 2020
- PM Ramanslag till externa organisationer 2020
- Regler och villkor för bidrag till externa organisationer (RS/2156/2017)

14. Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för verksamhetsåret 2020 (RUN/422/2019)

Ärendebeskrivning

Jämtlands läns landsting (Region Jämtland Härjedalen), Östersunds kommun, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening är bildare av Stiftelsen Jamtli (nedan

kallad Jamtli). Jamtlis huvuduppdrag beskrivs i ett uppdragsavtal (Uppdragsavtal Stiftelsen Jamtli 2019-2022, RUN/458/2017) som är fastställt av regionfullmäktige och kommunfullmäktige. Region Jämtland Härjedalen och Östersunds Kommun tecknar i samarbete årliga avtal med Jamtli. Jamtli är en av de verksamheter med statligt stöd som från 2012 ingår i kultursamverkansmodellen. I Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022 (RUN/363/2017) beskrivs regionens prioriterade områden, den regionala museiverksamheten och dess utvecklingsområden. De prioriteringar som anges utifrån kulturplanen gäller, så långt det är möjligt, även stiftelsens dotterbolag.

Årsavtalet reglerar uppföljning av de i uppdragsavtalet beslutade målen samt årlig ersättning från huvudman till stiftelsen. Återrapportering från Jamtli avseende verksamhetsberättelse, måluppföljning samt kvalitativa och kvantitativa resultatmått sker under februari (preliminär) respektive i mars för kommande återrapportering till staten.

Det samlade bidraget till Jamtli (region, kommun, stat) uppgår för år 2020 till 41 352 000 kronor. Region Jämtland Härjedalen ersätter Jamtli för uppdraget med 29 920 000 kronor (inklusive statsbidrag om 9 889 000 kronor). Kommunens ersättning till Jamtli utgår med 11 432 000 kronor. Ersättningen inkluderar kostnader för lönerörelsen 2020. Statsbidraget kan komma att justeras efter beslut och meddelas slutgiltigt under mars 2020.

Förslag till årsavtal har föregåtts av dialog mellan regionen, kommunen och Jamtli. Ärendet har beretts med hänsyn till regional utveckling, jämställdhets-, HBTQ- och jämlikhetsperspektiv samt barnrättsperspektiv.

Förslag till beslut

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande årsavtal med Stiftelsen Jamtli om regional museiverksamhet för verksamhetsåret 2020.

Expedieras till

Stiftelsen Jamtli

Östersunds kommun

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för verksamhetsåret 2020
- Förslag: Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för verksamhetsåret 2020
- Missiv Jamtli, ansökan om verksamhetsbidrag 2020
- Jamtli: Ansökan om verksamhetsbidrag 2020
- Stiftelsen Jamtli STRATEGIPLAN 2019–2022

15. Årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtlands län för verksamhetsåret 2020 (RUN/423/2019)

Ärendebeskrivning

Föreningsarkivet i Jämtland län är en ideell organisation för föreningar inom länet och utgör en viktig del av vårt gemensamma kulturarv med kontaktytor mellan kultur, föreningsliv och myndigheter. Verksamheten finansieras genom bidrag inom kultursamverkansmodellen, genom medlems- och arkivavgifter samt genom projekt. De nationella kulturpolitiska målen och samt Kulturplan för Region Jämtland

Härjedalen 2019–2022 (RUN/363/2017) är styrande för verksamheten.

Region Jämtland Härjedalen tecknar avtal med Föreningsarkivet om ett kulturarvsrelaterat utbud för verksamhetsåret 2020. Avtalet reglerar uppdrag, uppföljning av aktuella mål och förväntat resultat samt ersättning för uppdraget. Verksamhetsår 2020 erhåller Föreningsarkivet i Jämtlands län ett enhetligt bidrag, om 2 013 000 kronor, som inkluderar lönerörelsen. Ersättningen innefattar en uppräknings med 2,32 % av regionbidraget och en förstärkning med 80 tkr för projektfinansiering. Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag och den slutliga nivån meddelas i mars 2020.

Förslag till beslut

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtland län för verksamhetsåret 2020.

Expedieras till

Föreningsarkivet i Jämtland län

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtlands län för verksamhetsåret 2020
- Förslag: Årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtlands län 2020
- Ansökan om verksamhetsbidrag Föreningsarkivet i Jämtlands län 2020
- FAJ verksamhetsplan 2020
- FAJ budget 2020

16. Årsavtal med föreningen Riksteatern

Jämtland/Härjedalen för verksamhetsåret 2020

(RUN/424/2019)

Ärendebeskrivning

Riksteatern förmedlar och subventionerar kvalitativ scenkonst till länets barn och unga. Föreningen har till uppgift att utveckla en länstäckande arrangörsorganisation, främja barn- och ungdomsteater samt verka för att utveckla scenkonsten i länet. Verksamheten finansieras genom kultursamverkansmodellen och sökbara bidrag från nationella Riksteatern. De nationella kulturpolitiska målen samt Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022 (RUN/363/2017) är styrande för utformningen av verksamheten.

Region Jämtland Härjedalen tecknar avtal med Riksteatern Jämtland/Härjedalen om ett kvalitativt utbud av teater och dans till barn och unga i länet för verksamhetsåret 2020. Avtalet reglerar uppdrag, uppföljning av aktuella mål och förväntat resultat samt ersättning för uppdraget. Verksamhetsår 2020 erhåller föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen ett enhetligt bidrag om 1 039 000 kronor, som inkluderar lönerörelsen. Ersättningen innefattar en uppräknings med 2,32 % av regionbidraget. Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag och den slutliga nivån meddelas i mars 2020.

Förslag till beslut

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande årsavtal med föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen för verksamhetsåret 2020.

Expedieras till

Föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Årsavtal med föreningen Riksteatern Jämtland Härjedalen 2020
- Förslag: Årsavtal med föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen 2020
- Missiv till Riksteaterns ansökan om verksamhetsutveckling 2020
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Riksteatern J/H verksamhetsplan 2019-2021
- Budget Riksteatern J/H 2020
- Budget verksamhetsutveckling Riksteatern J/H 2020

17. Årsavtal med Jämtland Härjedalen Turism (JHT) för verksamhetsåret 2020 (RUN/499/2019)

Ärendebeskrivning

Jämtland Härjedalen Turism (JHT) har inkommit med förslag till avtal mellan Region Jämtland Härjedalen och JHT avseende medel för turismutveckling 2020. Av avtalsförslaget framgår en generell beskrivning av JHT:s verksamhetsinriktning enligt § 3, finansieringsbeskrivning § 4, ersättning för avtal med Region Jämtland Härjedalen § 5 samt avtalstid § 6 och tvistlösning § 7.

Den ekonomiska ersättningen föreslås till 2 149 000 kronor exklusive moms för år 2020. Ingen automatisk uppräknings av ersättningen ingår i avtalet.

Avtalstiden är ett år, 2020-01-01 – 2020-12-31. I avtalsförslaget framgår även att avtalsdiskussionerna för nästkommande år 2021 skall vara avslutade före den 30 september 2020. Om inte så är fallet förlängs avtalet med ett år. Uppsägningstid är sex månader för vardera parten

Förslag till beslut

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande avtal med Jämtland Härjedalen Turism (JHT) för verksamhetsåret 2020.

Expedieras till

Jämtland Härjedalen Turism (JHT)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Årsavtal med Jämtland Härjedalen Turism för verksamhetsåret 2020 (JHT)
- Förslag: Avtal mellan Region Jämtland Härjedalen och Jämtland Härjedalen Turism avseende medel för turismutveckling 2020

18. Finansiering, ägaranvisningar och målstruktur för Almi Företagspartner Mitt AB verksamhetsåret

2020 (RUN/500/2019)

Ärendebeskrivning

Almi företagspartner AB har överlämnat finansieringsförslag för Almi Företagspartner Mitt AB för verksamhetsåret 2020. Bifogat till förslaget finns även gällande ägaranvisningar inklusive bilaga innehållande målstruktur för affärsområde Företagspartner som fastställdes under årsstämman våren 2019, för verksamhetsåret 2020.

I förslag till finansiering för Almi Företagspartner Mitt AB uppgår den totala finansieringen till 24 373 441 kronor år 2020, varav Region Jämtland Härjedalens andel uppgår till 5 897 771 kronor. Summan är densamma som för verksamhetsåren 2018 och 2019. Övrig finansiering kommer från Almi AB (moderbolaget) med 12 430 455 kronor och Region Västernorrland med 6 045 215 kronor.

Eventuella justeringar av bifogade ägaranvisningar och tillhörande målstruktur genomförs vid kommande årsstämma och kommer därför att behandlas i särskilt beslut inför årsstämman våren 2020.

Ägaranvisningarna har följande punkter: 1. Uppdraget, 2. Vision och affärsidé, 3. Riktlinjer för verksamheten, 4. Övriga anvisningar, 5. Verksamhetens mål, 6. Särskild rapportering samt 7. Finansiering.

I målstrukturen för verksamheten framgår att målstrukturen är uppdelad i tre målområden; 1. Uppdraget, 2. Företagskulturen samt 3. Effektiviteten. Inom dessa tre målområden finns totalt sju mål som skall mätas inom de tre målområdena.

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande överenskommelse gällande finansiering av Almi Företagspartner Mitt AB för verksamhetsåret 2020.
2. Ägaranvisningar och målstruktur för Almi Företagspartner Mitt AB för verksamhetsåret 2020 godkänns.

Expedieras till

Almi Företagspartner Mitt AB

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Finansiering, ägaranvisningar och målstruktur för Almi Företagspartner Mitt AB verksamhetsåret 2020
- Förslag: Almi Företagspartner Mitt AB - överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2020
- Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mitt AB
- Målstruktur för verksamhetsåret 2019, Affärsområde Företagspartner

19. Medfinansiering till projektet "En attraktiv region" (RUN/379/2019)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har inkommit med ansökan om 19 283 329 kronor i medfinansiering till projektet "En attraktiv region". Övrig finansiering kommer från alla länets kommuner och Länsstyrelsen i form av bidrag i annat än pengar, samt från Länsförsäkringar och Jämtkraft i form av kontanta medel. Därtill beslutades det vid

regionala utvecklingsnämndens sammanträde 2019-09-17 att Region Jämtland Härjedalen avsätter 2 658 128 kronor av egna medel för personal som behövs för genomförandet av projektet. Projektet sträcker sig från 1 januari 2020 till 31 december 2022.

Projektet syftar till att förbättra kompetensförsörjningsarbetet genom att stärka samarbetet mellan kommunerna och näringslivet. Projektets målsättning är att skapa en väl fungerande samverkansplattform mellan deltagande organisationer, vilket saknas inom detta område. Därtill ska projektet marknadsföra länets arbetsmarknad vilket ska resultera i att människor väljer att flytta till vår region. Ett proaktivt inflyttningsarbete kommer att utföras och genom processen/arbetssättet "Talent Attraction Management" syftar projektet till att genom nedanstående fyra faser länka samman inflyttare, arbetsgivare och offentliga aktörer.

- Attrahera talang
- Välkomna talang
- Integrera talang
- Stärkt varumärke

Under beredning av ärendet har en reviderad aktivitetsplan arbetats fram med en tydligare effektlogik mellan uppställda mål, aktiviteter och resurseranvändning. Planerade aktiviteter kommer ske inom två huvudområden, "Utvecklad plattform för aktörssamverkan" samt "Marknadsföring av arbetsmarknadsregionen (inflyttning- och kompetensförsörjningsinsatser)".

Som framgår i regionplanen för 2018–2020 har både näringsliv och offentlig sektor rekryteringsproblem i länet. Den regionala utvecklingsstrategin lyfter ökad inflyttning som insats för att regionen skall klara kompetensförsörjningen. Aktiviteterna i projektet syftar till just detta, att genom aktörssamverkan attrahera inflyttare och bidra till kompetensförsörjningen. Åtgärderna ligger därmed helt i linje med målsättningen i den regionala utvecklingsstrategin att klara kompetensförsörjningen och att länets befolkning ökar.

Uppföljning, utvärdering och rapportering

Projektet skall redovisa följande nationell indikator:

- Antal deltagande organisationer

Deltagande organisationer ska namnges och målsättningen är 20 deltagande organisationer.

Projektet ska slutrapporteras senast tre månader efter projektets slutdatum.

Utöver den nationella uppföljningen skall projektet rapportera följande regionala effektmål:

- 400 hushåll väljer Jämtland Härjedalen som boplat
- 200 företag får tillgång till arbetskraft

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalen beviljar medfinansiering av projektet "En attraktiv region" med 50% av redovisade och godkända kostnader, dock max 19 283 328 kronor.
2. Medfinansiering tas från anslag 1:1, Regionala tillväxtåtgärder.
3. Beslutet har fattats med stöd av Förordning (2003:596) om bidrag för

projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken, och gäller under förutsättning att övrig finansiering ordnas enligt ansökan.

4. Region Jämtland Härjedalens Allmänna villkor för stöd till projekt (RUN/640/2017) gäller för projektet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse: Medfinansiering till projektet "En attraktiv region"
- Ansökan om medfinansiering till projekt "En attraktiv region"
- Reviderad budget
- Reviderad aktivitetsplan i projekt "En attraktiv region"

20. Företagsstöd Tännån Fastighets AB (RUN/402/2019)

Ärendebeskrivning

Tännån Fastighets AB, org.nr 559204-8663, har den 14 augusti 2019 inkommit med en ansökan om företagsstöd för byggnadsinvesteringar. Planerad investering är nybyggnation av turistiskt kommersiellt boende.

Region Jämtland Härjedalen är restriktiva till att bevilja regionalt investeringsstöd till byggnation av fastigheter som är lätt omvandlingsbara till "kalla bäddar".

Förslag till beslut

Tännån Fastighets AB:s ansökan om regionalt investeringsstöd avslås.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Företagsstöd Tännån Fastighets AB
- Borttagen på grund av sekretess

21. Remissutgåva Program för Smart specialisering (RUN/430/2018)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden har vid sitt sammanträde i juni 2019, § 101, gjort en översyn av de länsövergripande styrdokument som återfinns inom nämndens ansvarsområde. Översynen resulterade i ett antal förslag som överlämnades till regionfullmäktige för beslut i oktober 2019, § 111. Bland annat beslutade fullmäktige att ge regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att före årsskiftet 2019/2020 ta fram ett förslag till Program för Smart Specialisering som ska ersätta nu gällande innovationsstrategi (Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025) från år 2021.

Med anledning av fullmäktiges beslut så har en remissutgåva av Program för Smart specialisering tagits fram som bygger på en revidering av den nuvarande innovationsstrategin. Detta i enlighet med de direktiv som finns kring hur en Smart specialiseringsstrategis evolutionära process och den metod som handlar om ett lärandehjul som ska föra in erfarenheter och nya kunskaper från det som är genomfört och in i det kommande arbetet.

Remissversionen grundas i den nuvarande innovationsstrategin "Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025" som förstärkts genom nytt kunskaps- och analysunderlag gällande Smart specialisering som tagits fram för Jämtland Härjedalen under 2019.

Detta har korsats med annan tillgänglig kunskap samt erfarenhet. Remissversionen har även bearbetats under ett antal workshops med aktörer runt om i länet.

Förslag till beslut

1. Remissutgåva Program för Smart specialisering godkänns och skickas på remiss till länets kommuner och andra intressenter.
2. Remisstiden fastslås omfatta perioden 2019-12-18 – 2020-03-18.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Remissutgåva Program för Smart specialisering
- Länshänvisningar Program för Smart specialisering
- Remissutgåva Program för Smart specialisering

22. Deltagande kurs/konferens förtroendevalda (RUN/1/2019)

Ärendebeskrivning

Remissworkshop Program för Smart specialisering, *prel. januari 2020*
Folk och kultur (kulturpolitiskt konvent), Eskilstuna 5-8 februari 2020

23. Valärenden (RUN/4/2019)

Ärendebeskrivning

North Sweden European Office, ägarråd. Val av 1 ledamot och 1 ersättare för perioden 2020-01-01 - 2022-12-31

24. Anmälan av delegationsbeslut

Delegeringsbeslut

- RUN/2:9/2019 Delegationsbeslut färdtjänst/riksfärdtjänst 20190901-20190930
- RUN/88:6/2019 Delegationsbeslut Musik i Norr - turnésamverkan för musik till fler mellan de fyra nordliga regionerna
- RUN/523:7/2019 Delegationsbeslut Beslut gällande begäran om utlämnande av allmän handling
- RUN/521:3/2019 Delegationsbeslut Declaration of support: LIFE-projektet "Ecostreams for LIFE"
- RUN/295:5/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd 2xAngland AB
- RUN/401:4/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Dmontage AB
- RUN/427:3/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Föllinge Svets & Mekan AB
- RUN/327:2/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Fyrås Trä & Impregnering AB
- RUN/426:2/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Gudru Entreprenad AB
- RUN/442:3/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Morins Fönsterhantverk & Snickeri
- RUN/446:4/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Outdoorworks North AB
- RUN/515:4/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd SKHOOP i Åre AB
- RUN/257:4/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd SKHOOP i Åre AB

- RUN/492:4/2019 Delegationsbeslut Tilldelningsbeslut upphandling (A business region on the move)
25. Anmälan av inkomna handlingar

Ärendet i korthet

Protokoll regionens samverkansråd: 2019-12-02

Samtliga protokoll finns tillgängliga via <https://meetingsplus.regionjh.se/overview>

Anmälningar

- RUN/422:4/2019 Protokollsutdrag: Östersunds kommunstyrelse 2019-11-05 § 268 Beslut Årsavtal 2020 Stiftelsen Jamtli
- RUN/349:4/2019 Beslut om stöd: Startkapital Hållbarhet Jämtland Härjedalen
- RUN/349:7/2016 Trafikverkets utredning om nattåg till övre Norrland från december 2020
- RUN/535:2/2019 Regeringsbeslut: Uppdrag till Myndigheten för kulturanalys att göra en översyn av den kulturpolitiska styrningens effekter på den konstnärliga friheten.
- RUN/541:1/2019 Regeringsuppdrag: Uppdrag att stödja en samverkansarena för besöksnäringens utveckling
- RUN/548:1/2019 AB Transitio Verksamhetsplan 2020
- RS/224:8/2019 §132 Regionfullmäktige Framtida organisation för Länstrafiken i Jämtlands län AB
- RS/451:2/2019 §135 Regionfullmäktige Revidering av Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar
- RS/451:3/2019 Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar och förbund
- RUN/76:2/2019 Anteckningar Kultur Z 20190513
- RUN/76:3/2019 Anteckningar Kultur Z 20190906
- RUN/76:4/2019 Anteckningar Kultur Z 20191202
- RUN/191:11/2019 Protokoll Styrelsemöte Norrtåg AB, 2019-09-19
- RUN/15:6/2019 Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende länsstyrelserna
- RUN/143:18/2019 Styrelseprotokoll nr 154 AB Transitio 2019-10-24
- RUN/552:1/2019 Synpunkter gällande upprustning av väg 662, Bonäshamn-Huså
- RUN/146:58/2019 Protokoll Länstrafiken Jämtlands styrelsesammanträde 191120
- RUN/620:2/2018 Kungörande och granskning av vägplan för ombyggnad av väg 829 delen Lövberga-Alanäs i Strömsunds kommun, Jämtlands län
- RUN/167:24/2018 Minnesanteckningar Styrgruppsmöte #4 Partnerskapet Atlantbanan, 25 oktober 2019
- RUN/167:25/2018 Minnesanteckningar Arbetsgruppsmöte #8 Partnerskapet Atlantbanan 7 november 2019
- RUN/167:26/2018 Minnesanteckningar Styrgruppsmöte #5 Partnerskapet Atlantbanan, 6 december 2019
- RUN/18:3/2019 Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Riksarkivet

- RUN/262:2/2019 Rastplats Svenstavik E45 i Bergs kommun, Jämtlands län: Delgivning beslut fastställd vägplan.
- RUN/262:3/2019 Fastställelsebeslut - Vägplan för anläggning av rastplats Svenstavik utmed E45 i Bergs kommun, Jämtlands län.

1

Program för regionala
utvecklingsnämnden den 17 december
2019

Sekretariatet
Emma Borg
Tfn: 063-14 76 47
E-post: emma.borg@regionjh.se

2019-11-28

43637

Program för regionala utvecklingsnämnden den 17 december 2019

Tid: kl. 08.30 – 17.00 Öppet sammanträde
Plats: Sammanträdesrum Musslan, Östersunds sjukhus

08.30	Informationer: Verksamhetsplan 2020	Maria Berglund
09.00	Information från Mittuniversitetet	Anders Fällström
09.30	Paus	
10.00	Forts. Informationer: Uppföljning: Trafikutbud 2019	Erik Sjaunja
10.30	Uppföljning: Kulturella kreativa näringar	Ingrid Printz
10.45	Organisationsbidrag till externa organisationer 2020	Jimmy Eriksson
11.10	Uppföljning av projekt: Timbanken	Martina Lundholm
	Medfinansiering till projekt En attraktiv region	
	Remissversion Program för Smart specialisering	Maria Kumpula, Erik Noaksson
12.00	Lunch	

*Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen bjuder in till julmingel i Nyfiket
kl. 12.00 – 13.00, anmälan senast 13/12 via www.regionjh.se/energikontoret*

13.00 Partigrupper

14.00 Forts. Informationer:
Information från regionens samverkansråd
Information från kurser/konferenser/nätverk

Regionala utvecklingsdirektörens rapport

Anders Byström

15.00 Beslutsärenden

Öppet sammanträde

Från och med regionala utvecklingsnämndens beslut den 15 januari 2019 är regionala utvecklingsnämndens möten delvis offentliga. Allmänhet, media, fullmäktigeledamöter och medarbetare är välkomna att lyssna på föredragningar i frågor där nämnden fattar beslut eller där beslut går vidare till regionfullmäktige.

Medias frågor till politiker eller tjänstepersoner hänvisas till pauser eller efter mötets slut.

Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen bjuder in till

JULMINGEL

Tisdag 17 december kl.12-13
Kyrkgatan 12 (Nyfiket), Östersund

Vi berättar kort om länets nya energi- och klimatstrategi och möjligheter att få råd och investeringsstöd i energi-och klimatarbetet.

Representanter från bl.a. Bräcke kommun och Inlandsbanan finns på plats och berättar om nuvarande klimatarbete och planer framöver.

Efter det minglar vi, diskuterar samarbeten, äter julgröt och lussebulle.

Anmälan senast 13/12 via
regionjh.se/energikontoret

Antalet platser är begränsade

Aktiviteten arrangeras av Länsstyrelsen i Jämtlands län och Region Jämtland Härjedalen och är en del av projekten Energieffektiva företag-Jämtland Härjedalen och Stolpe in för Stad och Land Mellersta Norrland som delfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland och partners

7

Uppföljning: Trafikutbud 2019–2020

RUN/507/2019

2019-12-09

Infrastruktur och kommunikationer

Erik Sjaunja

Tfn: 063-146533

E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

RUN/507/2019

Uppföljning: Trafikutbud 2019–2020

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). En av myndighetens uppgifter är att fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken i ett trafikförsörjningsprogram. Det nuvarande programmet för Jämtland Härjedalen gäller perioden 2016 – 2020. Arbetet med att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram har inletts, med målet att det ska vara klart under 2020. Utifrån trafikförsörjningsprogrammet fattar RKM sedan beslut om allmän trafikplikt, vilket är den kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för och teckna avtal om.

Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB (Länstrafiken) och är delägare i Norrtåg AB (Norrtåg) som är de instanser som operativt verkställer beslut om allmän trafik. Tidtabeller publiceras för ett år i taget skiftet görs, samtidigt med tågtrafik och annan allmän kollektivtrafik i landet, den andra söndagen i december. Kommande tidtabellperiod, trafikåret 2020 (T20), inleds den 15 december. En beskrivning av resande och utbud i den allmänna kollektivtrafiken och planerade trafikförändringar finns i *PM Trafikutbud 2019 och förändringar i trafikutbud inför 2020*, daterat 2019-12-04.

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämndens uppföljning av trafikutbud 2019–2020 godkänns.

I tjänsten

Hans Svensson
Regiondirektör

Berit Eriksson
Områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Infrastruktur och kommunikationer
Erik Sjaunja
Tfn: 063-146533
E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

2019-12-04

RUN/507/2019

Trafikutbud 2019 och förändringar i trafikutbud inför 2020

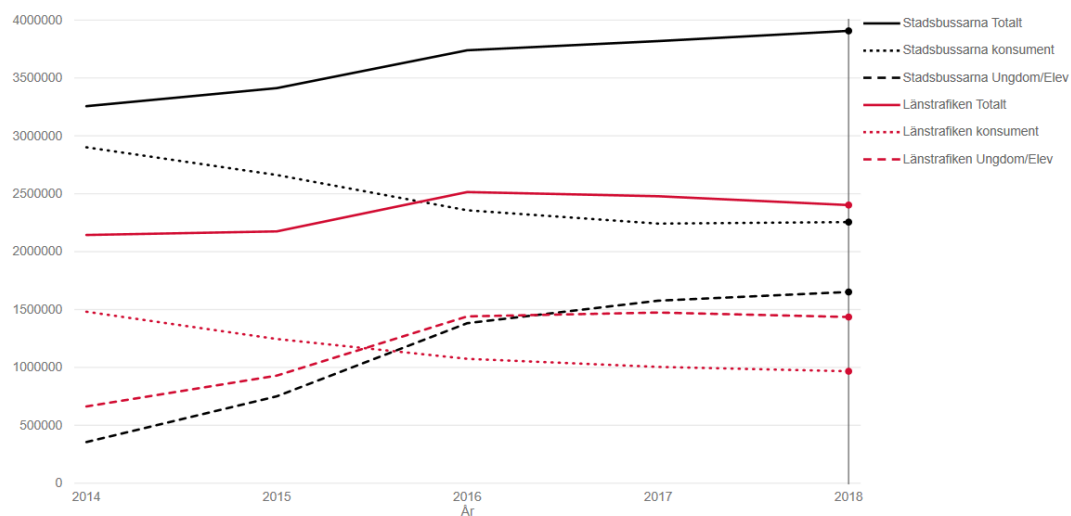
Inledning

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). En av myndighetens uppgifter är att fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken i ett trafikförsörjningsprogram. Det nuvarande programmet för Jämtland Härjedalen gäller perioden 2016 – 2020. Arbetet med att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram har inletts, med målet att det ska vara klart under 2020. Utifrån trafikförsörjningsprogrammet fattar RKM sedan beslut om allmän trafikplikt, vilket är den kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för och teckna avtal om.

Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB (Länstrafiken) och är delägare i Norrtåg AB (Norrtåg) som är de instanser som operativt verkställer beslut om allmän trafik. Tidtabeller publiceras för ett år i taget skiftet görs, samtidigt med tågtrafik och annan allmän kollektivtrafik i landet, den andra söndagen i december. Kommande tidtabellperiod, trafikåret 2020 (T20), inleds den 15 december. Detta dokument beskriver resande och utbud i den allmänna kollektivtrafiken och planerade trafikförändringar 2020.

Länstrafiken

Figuren nedan visar hur resandet utvecklats från 2014 till 2018, uppdelat på stadstrafik i Östersund och länstrafik. Totalt ligger resandet de senaste tre åren på en relativt stabil nivå. Resandeökningen fram till år 2016 förklaras till största del av införandet av ungdomskorten som inneburit att resandet inom denna kategori ökat kraftigt. Inom stadstrafiken ses en positiv resandeutveckling medan länstrafiken har en svagt minskande trend.

Figur 1 Antal resor med länstrafikens färdbevis (tåg och buss) och stadstrafikens färdbevis åren 2014-2018.

Figuren nedan visar Länstrafikens linjenät (ej stadsbusstrafiken i Östersund och Närtrafik) som det är beskrivet i det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

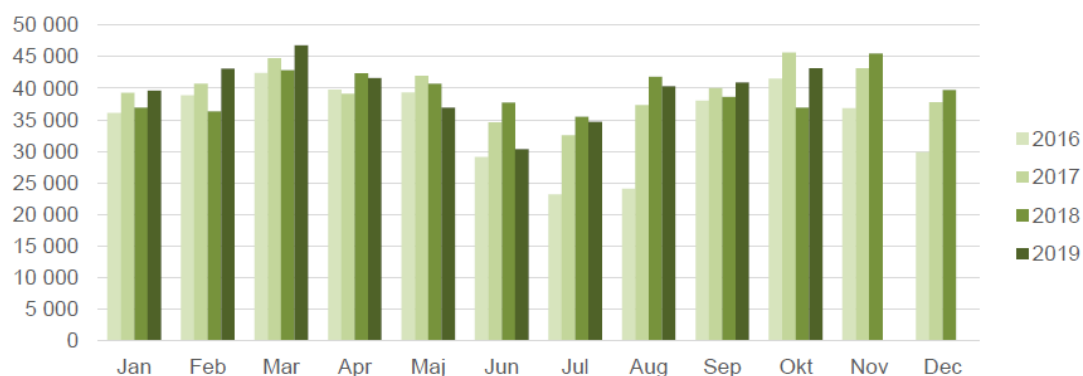
Figur 2 Linjenät i länet (exkl stadsbusstrafik i Östersund och Närtrafik)

I regionbusstrafiken sker en operatörsförändring i december 2019 då Trönderbilene tar över trafiken i sex av länets kommuner, utom Ragunda och Åre kommuner.

Till trafikåret 2020 planeras endast mindre förändringar i busstrafiken jämfört med 2019. Det handlar om justeringar i avgångstider, enstaka turer som tillkommer eller tas bort och några linjer som får ändrad körväg. Mer information på: <https://ltr.se/trafiklaget-just-nu/#change>.

Norrtåg

Resandet senaste året visar på en ökning på 2%. På Mittbanan har resandeutvecklingen de senaste åren varit positiv, bortsett från vissa perioder då trafiken påverkats av underhållsarbeten vilket lett till minskat antal viserade resor och även vissa problem med försäljning av enkelbiljetter. En förklaring till variationerna är också kopplad till inflyttningen av boende på asylanläggningar i Jämtland perioden 2015–2017.

Figur 3 Antal resande i stråket Sundsvall-Storlien med Norrtåg.

Till trafikåret 2020 är den största förändringen på linjen Sundsvall-Östersund-Storlien att ytterligare resmöjligheter tillkommer på lördagar, i övrigt är det mindre tidtabellsjusteringar. Den önskade förändring som Norrtåg ansökt om till T20, avseende införande av taktidtabell, har inte kunnat tillmötesgå av Trafikverket beroende på att vissa investeringar inte kunnat genomföras. Noterbart är också att tågen Sundsvall-Östersund, på samma sätt som under T19, inte fortsätter till station Östersund Västra på grund av problematik med att vända tågen.

Bilaga: Linjeförteckning 2020 års trafikutbud

Norrtåg

42 Sundsvall-Trondheim

Stadstrafik Östersund

- 1 Odenskog - Körfältet - Centrum - Valla
- 2 Östra Odensala - Centrum - Solliden
- 3 Frösö Park - Frösö Kyrka - Valla C - Centrum
- 4 Ängsmon - Centrum - Härke - (Frösö Kyrka - Frösö Park)
- 5 Frösö Zoo - Centrum
- 6 Ängsmon - Torvalla C - Centrum - Lugnvik - Brittsbo
- 8 Tegelman - Centrum - Norr - Lugnvik
- 9 Valla C - Lövsta - Centrum - Ösd jvstn - Odenskog
- 14 Norr - Centrum - Torvalla C - Ängsmon
- 15 Industritur Lugnvik
- 21 Östersund-Valla Nattbuss
- 22 Östersund - Lugnvik - Brittsbo NATTBUSS
- 24 Östersund-Torvalla NATTBUSS
- 31 Extra Söndag och Helgdagstrafik
- 32 Extra Söndag och Helgdagstrafik

Regionbusstrafik

- 26 Änge - Ytterhogdal - Sveg
- 30 Sundsvall - Bispgården - Hammarstrand
- 39 Hoting - Backe - Ramsele - Sollefteå
- 40 Örnsköldsvik - Sollefteå - Hammarstrand - Östersund
- 41 (Hoting) - Backe - Junsele
- 45 Gällivare - Storuman - Dorotea - Östersund
- 46 Mora - Sveg - Östersund
- 47 Dorotea - Hoting
- 56 Sveg - Älvros - Ytterhogdal/Vänsjö - Kårböle - Ljusdal
- 63 (Östersund) - Dorotea - Umeå
- 91 Östersund - Krokom - Näliden NATTBUSS
- 92 Östersund - Lit - Häggenås NATTBUSS
- 93 Östersund - Brunflo NATTBUSS
- 100 Östersunds sjukhus - Östersund bstn
- 108 Brunflo - Torvalla
- 109 Östersund - Odenskog - Brunflo
- 110 Östersund - Ope - Brunflo
- 111 Brunflo - Marieby - Östersund
- 115 Loke - Tandsbyn - Brunflo
- 116 Börön - Brunflo
- 118 Bodal - Brunflo
- 127 Bräcke - Gällö - Östersund
- 132 Hammarstrand - Höglunda/Strömsnäs - Stugun - Östersund
- 140 Lit - Östersund
- 141 Högarna - Jämtlands Nyby - Lit
- 142 Hoting - Strömsund - Hammerdal - Östersund

- 143 Häggenås - Lit - Östersund
- 144 Munkflohögen - Norderåsen - Häggenås - Lit
- 145 Husås - Östersund
- 150 Östersund - Ås - Krokom
- 151 Östersund - Krokom - Aspås - Aspåsnäset
- 153 Östersund - Föllinge - Skärvången/Åkersjön - Valsjöbyn
- 154 Östersund - Kaxås - Rönnöfors
- 155 Östersund - Järpen - Åre - Duved
- 156 Östersund - Trångsviken - Mattmar - Järpen
- 157 Mörsil - Järpen - Åre - Duved
- 159 Östersund - Ås
- 161 Östersund - Orrviken - Hackås - Svenstavik
- 162 Östersund - Brunflo - Myrviken - Hallen - Höglekardalen
- 163 Östersund - Brunflo - Hackås - Svenstavik - Åsarna - Rätan
- 164 Östersund - Funäsdalen
- 211 Sidsjö - Bodsjöbyn - Revsund - Gällö
- 212 Gällö - Rissna - Åsgård
- 213 Ede - Marsätt - Samsta - Ede
- 215 Sörböle - Höviken - Bergvik - Revsund - Hållborgen - Pilgrimstadim
- 221 Ocksjön - Våle - Bräcke
- 222 Sörbygden - Bräcke
- 223 Löningsberg - Bensjö - Bräcke
- 224 Kälarne - Gimdalen - Nyhem - Sösjö - Bräcke
- 228 Ljungå - Sörbygden - Kälarne
- 231 Kälarne - Stugun
- 233 Kälarne - Hammarstrand
- 311 Hammarstrand - Färsån - Överammer
- 312 Hammarstrand - Ragunda - Brännan - Bispgården
- 315 Bispgården - Hammarstrand
- 321 Stugun - Mårdsjön - Skyttmon
- 322 Borgvattnet/Köttsjön - Överammer - Stugun
- 323 Stugun - Torsgård - Brynjegård
- 400 Myrgatan - Bredgårdsskolan
- 413 Hammerdal - Fyrås - Kilen
- 414 Yxskaftkälän - Gåxsjö - Sikås - Hammerdal
- 421 Hoting - Backe - Vängel
- 422 Hoting - Backe - Strömsund
- 425 Gäddede - Lidsjöberg - Strömsund
- 427 Postviken - Äspnäs - Strömsund
- 428 Öhn - Tullingsås - Strömsund
- 429 Svaningen - Hillsand - Strömsund
- 431 Strömsund - Laxsjö - Föllinge
- 444 Norråker - Kyrktåsjö - Hoting
- 445 Norråker - Lövvik - Tåsjöedet (-Hoting)
- 472 Ankarede - Stora Blåsjön - Gäddede
- 521 Änge - Landön - Rönnöfors - Änge
- 522 Änge - Oxböle - Valla
- 530 Östersund - Frösön - Rödön

531 Tängtorpet - Dille - Kännåsen - Östersund
 532 Näliden - Alsen - Änge
 533 Östersund - Näliden - Alsen
 541 Välje - Hallen - Järpen
 542 Mattmar - Offne - Mattmar
 543 Hammarnäs - Mattmar
 544 Hallen - Sundsbacken - Hammarnäs
 551 Kallsedet - Järpen
 553 Huså - Järpen - Mattmar
 561 Undersåker - Edsåsdalen
 562 Järpen - Undersåker - Ottsjö - Vålådalen
 571 Duved - Ånn - Enafors - Storlien
 572 Duved - Skaltugan
 601 Orrviken - Fåker - Brunflo
 602 Fåker - Lerån - Klockåsen
 603 Norderön - Orrviken
 608 Vattjom - Oviken - Myrviken
 609 Myrviken - Hackås
 610 Oviken - Funäs - Matnäset
 611 Oviken - Myrviken - Vigge - Svenstavik
 612 Vigge - Dalåsen - Myrviken
 613 Svenstavik - Åsarna - Ljungdalen
 615 Svenstavik - Rätan - Handsjöbyn - Överturingen
 616 Svenstavik - Gillhov - Dödre
 620 Ljungdalen - Funäsdalen
 621 Funäsdalen - Mittådalen - Messlingen
 622 Funäsdalen - Bruksvallarna - Ramundberget
 623 Funäsdalen - Tännåsen - Fjällnäs
 631 Sveg - Vemdalen - Funäsdalen
 633 Sveg - Linsell - Lofsdalen - Tännäs - Funäsdalen
 634 Östansjö - Lillhärdal - Herrö - Sveg
 636 Lofsdalen - Vemdalen
 639 Ytterhogdal - Älvros - Ytterberg - Sveg

Tidtabeller för samtliga linjer, anropsstyrd linjetrafik och närtrafik, se www.ltr.se.

Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016 – 2020

Med reviderade mål för 2020

Beslutad av: Regionfullmäktige 2016-04-11—12, § 59
Reviderad av: Regionfullmäktige 2018-12-11, § 181

Förord

Sedan lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) trädde i kraft 2012 ska det i varje region finnas ett regionalt trafikförsörjningsprogram. Programmet är det strategiska styrdokumentet som beskriver hur kollektivtrafiken ska utvecklas, det ska omfatta vardagsresandet inom regionen samt till angränsande län.

Trafikförsörjningsprogrammet för Region Jämtland Härjedalen har utarbetats under 2015. Av remissvaren framgår att kollektivtrafik både intresserar och engagerar många. Det är viktigt att trafiken får utvecklas enligt programmet för att motsvara de behov och förväntningar finns. Det gäller såväl trafikutbud, som miljöprestanda och tillgänglighet för personer med funktionshinder och andra faktorer.

I arbetet med det regionala trafikförsörjningsprogrammet framkommer också ett stort engagemang för mer lågväga resor. Det är en viktig fråga i ett län där turismen är en basnäring. Arbetet med dessa frågor ligger utanför det regionala trafikförsörjningsprogrammet men behöver intensifieras.

Östersund 12 april 2016

Robert Uitto (S)
Regionråd

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning.....	7
Förutsättningar och ramverk.....	8
Kollektivtrafiklagen	8
Trafikförsörjningsprogrammet	8
Samhällsplanering.....	8
Begrepp.....	9
Nuläge	10
Befolkning	10
Sysselsättning	11
Regionförstoring	12
Bilnehav	12
Trafikutbud och resande	12
Trafikutbud.....	12
Tågtrafik	15
Länstrafik.....	16
Tätortstrafik.....	17
Närtrafik.....	17
Särskild kollektivtrafik	17
Taxor och produkter	20
Tillgänglighet för personer med funktionshinder.....	21
Miljö.....	21
Kostnads- och intäktsutveckling.....	24
Kommersiell trafik.....	24
Mål och strategier	25
Övergripande mål för kollektivtrafiken	25
Regional utvecklingsstrategi (RUS).....	25
Avgränsningar och strategiska val.....	25
Realistiska och mätbara mål	26
Kollektivtrafikens utveckling	28
Norrländssamarbetet.....	28
Tågtrafik	28
Länstrafik och tätortstrafik	29
Närtrafik.....	29

Tillgänglighet och särskild kollektivtrafik.....	29
Taxor och produkter	30
Miljö.....	30
Kostnads- och intäktsutveckling.....	30
Kommersiell trafik.....	31
Samband mellan regionaltrafik och fjärtrafik	31
Genomförande och ekonomi.....	32
Samråd och dialog	32
Ekonomi	33
Uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet.....	34
Bilaga 1 – Trafikavtal.....	35
Bilaga 2 – Trafikutbud	37
Bilaga 3 - Tillgänglighet i prioriterade stråk	65
Bilaga 5 – Remissvar	73

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet, med politiskt och ekonomiskt ansvar för den samhällsfinansierade, allmänna kollektivtrafiken i länet. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten har ansvar för att upprätta ett trafikförsörjningsprogram. I programmet ska mål fastställas, inriktning och strategier för trafiken beskrivas. Tillsammans är budget och trafikförsörjningsprogram de viktigaste styrdokumenterna för den regionala kollektivtrafiken. Trafiken ska svara mot den önskade utvecklingen av länet som beskrivs i regional utvecklingsstrategi - Jämtland/Härjedalen 2030 Innovativt och Attraktivt. Visionen är att *Jämtlands län är en region att längta till och växa i*. En viktig förutsättning för det är goda kommunikationer och en god service.

Länet är förhållandevis stort och har en liten befolkning, trafikförsörjningen är därför en utmaning i sig. Trafikutbudet har de senaste åren förändrats genom att tågtrafik i Norrtågs regi har etablerats i länet. Det har medfört att busstrafik i stråket Duved-Östersund-Bräcke minskat. Norrtågstrafiken ersätter vissa turer, antalet resor med Norrtåg ökar och resenärerna har fått ett snabbare och bekvämare resalternativ, något som bidrar till en regionförstoring. Norrtågstrafiken innebär också fler och bekvämare förbindelser till Sundsvall och vidare därifrån. I Östersund finns en tätortstrafik med förhållandevis bra trafikutbud och resande. Linjenätet behöver förändras, så att det bättre svarar mot resenärernas behov.

Får att nå Region Jämtland Härjedalens vision och övergripande mål bedömer RKM att följande frågor är strategiska för kollektivtrafiken i länet.

- Det regionala tågsystemet i Norrland, Norrtåg, utgör grunden för det interregionala trafikutbudet i Norrlandslänen (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten)
- Prioriterade stråk – stomlinjetrafik mellan kommuncentra och Östersund
- Tätortstrafiken i Östersund, trafikutbud i närområdet ca 3-mil runt Östersund och Åredalen
- En yttäckande närtrafik ska värnas, initiativ för utveckling av otraditionella och kostnadseffektiva lösningar för kollektivtrafik i glesbygd uppmuntras.

Delmål - en ekonomiskt hållbar utveckling

Restideskvoten tåg-bil ska högst uppgå till 0,8

Antal resor med länstrafikens och tätortstrafikens färdbevis ska öka

Delmål - en socialt hållbar utveckling

Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den. Det mäts genom andel fordon med låggolv eller hiss skall öka

Nöjdhet med färdtjänstresa skall uppgå till minst 90 % nöjdhet.

Delmål - en miljömässigt hållbar utveckling

Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka

Minskade nettoutsläpp av CO₂

Förutsättningar och ramverk

Kollektivtrafiklagen

2012 trädde en ny lagstiftning för kollektivtrafiken (SFS 2010:1065) i landet i kraft. Enligt lagen skall det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) i varje län. I Jämtlands län är Region Jämtland Härjedalen RKM och har det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken i länet.

RKM skall upprätta ett regionalt trafikförsörjningsprogram, i programmet ska mål för den regionala trafiken fastställas. Med regional kollektivtrafik avses all allmän kollektivtrafik inom ett län samt trafik som sträcker sig över fler län men avser att tillgodose allmänhetens behov av arbetspendling eller annat vardagsresande. Programmet skall vara strategiskt och långsiktigt. Det skall vara trafikslagsövergripande, utgå från ett resenärsperspektiv samt föregås av samråd. Trafikförsörjningsprogrammet ska ta sin utgångspunkt i de transportpolitiska målen och vara samordnat med den regionala utvecklingsplaneringen och annan planering som kan vara av betydelse för kollektivtrafiken.

Trafikförsörjningsprogrammet utgör utgångspunkt för RKM:s beslut om allmän trafikplikt. Med allmän trafikplikt avses det trafikutbud som samhället garanterar sina medborgare genom avtal.

I och med kollektivtrafiklagen från 2012 är marknaden avreglerad och kommersiell trafik kan etableras inom eller genom samma område som den allmänna trafiken. För att bedriva kommersiell trafik krävs en anmälan till RKM.

Trafikförsörjningsprogrammet

Beslut om Trafikförsörjningsprogram för Jämtlands län och beslut om allmän trafikplikt fattas av Region Jämtland Härjedalen. Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB, som har uppdraget att verkställa den trafik som RKM beslutat om i regionalt trafikförsörjningsprogram och i beslut om allmän trafikplikt. Utredning pågår om verksamheten i länstrafikbolaget ska organiseras som en förvaltning inom Region Jämtland Härjedalen.

I kollektivtrafiklagen betonas vikten av samråd när ett trafikförsörjningsprogram tas fram. Samråd ska ske med motsvarande myndigheter i angränsande län, berörda myndigheter, kollektivtrafikföretag, företrädare för näringsliv och resenärer. Det viktigaste samråden sker med kommunerna. De ska företräda sina invånare, näringslivets och den egna verksamhetens intressen. I bilaga 4 redovisas vilka samråd som har skett. Trafikförsörjningsprogrammet har remissbehandlats och i bilaga 5 redovisas vilka som har svarat på remissen.

Kollektivtrafiken ingår i Regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Utskottet för infrastruktur och kommunikationer har varit styrgrupp för framtagandet av trafikförsörjningsprogrammet. Slutligen ska programmet antas av Regionfullmäktige.

Samhällsplanering

1 januari 2015 bildades Region Jämtland Härjedalen av Regionförbundet Jämtlands län och Jämtlands läns landsting. Syftet är att både utveckla länet och att samordna insatserna för att göra detta. Tanken är att arbetet ska göras effektivare och med större kompetens i en mer samlad organisation. Region Jämtland Härjedalen får en tydlig roll som en samlande regional aktör.

Resande över kommungränserna i länet och även över länsgränsen är omfattande. Det ökar kraven på samarbete med grannlänerna för kollektivtrafiken. I det arbetet har Region Jämtland Härjedalen en tydlig roll som samlande aktör.

Region Jämtland Härjedalen svarar för andra regionala planer och strategier som Regional utvecklingsstrategi (RUS) och Länstransportplanen som omfattar det regionala vägnätet. RUS anger de övergripande målen som ska kunna uppnås genom att olika verksamheter strävar mot samma mål. Kollektivtrafiken är ett medel att nå de övergripande samhällsmålen. Länstransportplanen har en nära koppling till kollektivtrafikens infrastruktur och villkor. Där avsätts medel för kollektivtrafik och trafiksäkerhet, exempelvis hållplatser och åtgärder på kommunala gator, vägar och terminaler.

Kommunerna har planmonopol, men ska samråda med Region Jämtland Härjedalen när förslag till översiktsplaner upprättas eller när ändringar i planen görs. Region Jämtland Härjedalen granskar planerna med utgångspunkt från det regionala utvecklingsansvaret. Kommunernas ansvar för gator och terminaler påverkar kollektivtrafikens utvecklingsmöjligheter. Kommunerna har stort inflytande på investeringar och utformning av den fysiska miljön. Varje kommun ska värna sin egen utveckling men också i samspel med andra bidra till en stärkt regional utveckling. Länets utveckling skapas lokalt, men stärks av en regional samverkan.

Ett exempel på hur planering och samverkan över kommungränsen kan göras är projektet Jämtlandsstråket som syftar till en hållbar näringslivsutveckling i stråket Östersund-Krokom-Åre. Centrala frågor är arbetspendling, bostadsförsörjning, frågor kring näringslivsutveckling och att utveckla former för samverkan mellan kommunerna kring service och tjänster för boende utmed stråket. I projektarbetet ingår Åre, Krokoms och Östersunds kommuner, Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Staten ansvarar genom Trafikverket för långsiktig planering i transportsystemet i form av byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket tar fram den nationella planen för transportinfrastruktur i samverkan med landets regionala aktörer, i vårt län E14 och E45 och järnvägen. Den nationella infrastrukturplanen innehåller insatser av stor betydelse för kollektivtrafikens genomförande och utveckling. Insatser i infrastruktur utanför länets gränser kan ibland vara av avgörande betydelse för kollektivtrafikens förutsättningar och utveckling inom länet. Region Jämtland Härjedalen är planupprättare och utarbetar, i nära samarbete med Trafikverket, Länstransportplanen. Det är den långsiktiga planen för länets vägar. Här ingår även åtgärder som hållplatser, trafiksäkerhetshöjande åtgärder och gång- och cykelbanor. Trafikverket har inrättat Persontransportråd på regional nivå. Persontransportråden är en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte på strategisk nivå.

Begrepp

Med lagstiftningen följer en del begrepp. Dessa och några andra centrala begrepp förklaras nedan.

Allmän kollektivtrafik – trafik som är öppen för alla, har en bestämd taxa, utförs enligt tidtabell mellan bestämda orter. Trafiken kan utföras med tåg, buss eller bil. **Linjelagd trafik** utförs regelbundet, **anropsstyrd linjetrafik** och **närtrafik** utförs när någon har beställt den. Närtrafik är ofta begränsad till några dagar per vecka och har karaktären av serviceresor. Den allmänna trafiken finansieras delvis av skattemedel.

Allmän trafikplikt – krav på den trafiktjänst som RKM fastställer (trafikutbud, tillgänglighet, miljöprestanda et c), ett offentligt serviceåtagande gentemot invånarna.

Kommersiell trafik – trafik som bedrivs av ett trafikföretag på marknadsmässiga grunder utan inblandning från det offentliga. Trafikföretaget beslutar helt på egen hand om trafikutbud, linjesträckning, prissättning och när trafiken ska etableras eller upphöra.

Länstrafiken i Jämtlands län AB – är det bolag som verkställer RKM:s beslut om allmän och särskild kollektivtrafik. Länstrafiken tecknar avtal, planerar, informerar, sköter biljetthantering et c. Länstrafiken ägs av Region Jämtland Härjedalen.

Norrtåg AB – Norrtåg bildades 2008 av norrlandslänen Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland för att etablera och driva dagtågtrafik på linjer norr om Sundsvall-Ånge-Storlien. Trafiken drivs av en upphandlad operatör, statlig medfinansiering ingår. Norrtåg AB ägs av Region Jämtland Härjedalen i Jämtlands län.

Regional kollektivtrafik – all kollektivtrafik inom länet (både allmän och kommersiell) samt trafik över länsgräns där det huvudsakliga resandet utgörs av vardagsresor. För den allmänna trafiken i Jämtlands län delas begreppet upp i

- **Interregional trafik** = trafik över länsgräns med buss och tåg.
- **Stomlinjetrafik** = trafik mellan kommuncentra/större tätorter och Östersund, trafik som ”binder samman länet” trafiken har förhållandevis gena linjedragningar och hög turtäthet.
- **Lokal trafik** = Tätortstrafiken i Östersund och annan inomkommunaltrafik där linjelagda skolskjutsar ofta utgör basen, närtrafik anropsstyrd linjetrafik.

Regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) – är den strategiska beslutsnivån för frågor som rör den allmänna kollektivtrafiken, ex vis trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt, besluta om färdtjänst och ta emot anmälan om kommersiell trafik. Fr o m 1 januari 2015 är Region Jämtland Härjedalen, regionala utvecklingsnämnden, RKM i Jämtlands län.

Särskild kollektivtrafik – Trafik som är avsedd för särskild person eller grupp, d v s ej öppen för allmänheten ex vis sjukresor, färdtjänst och kommunala skolskjutsar.

Trafikföretag – ett företag som bedriver kollektivtrafik på kommersiell grund, eller genom avtal kör allmän kollektivtrafik.

Nuläge

Befolkning

Jämtlands län är till ytan Sveriges tredje största län och motsvarar 12 % av Sveriges yta. 1,3 % av landets befolkning är bosatt i länets åtta kommuner. I Jämtlands län bodde 34 % av befolkningen utanför tätort, i riket som helhet bodde 15 % utanför tätort 2010. Denna förutsättning är en stor utmaning för ett kollektivt resande i länet.

Befolkningen i länet minskar och blir äldre. Länets befolkning uppgick 2014-12-31 till 126 765 invånare, varav 60 500 i Östersunds kommun. På en 25-års period 1989-2014 är minskningen 8 024 personer, eller 6,0 %. Krokom, Åre och Östersunds kommuner har under denna period ökat sin befolkning med 4-7 %. Andelen personer 65 år och äldre är över riksgenomsnittet 19,6 % i alla kommuner utom Åre.

Den mest påtagliga förändring av befolkningen som skett de senaste åren är en ökad inflyttning av personer från utlandet. Det s k flyttningsnettot mot utlandet var 1 120 personer 2014. Inflyttning från Syrien dominerar. Betydelsen av ett mycket aktivt arbete med attityd, välkomnande, mångkulturellt inkluderande och mottagligare arbetsmarknad är centralt för att länets folkmängd inte ska minska. Att få så många som möjligt att långsiktigt etablera sig i länet är viktigt ur ett flertal aspekter. Kollektivtrafiken är en viktig faktor för att möjliggöra detta.

Sysselsättning

Länet har delats in i tre Lokala Arbetsmarknadsregioner (LA-regioner) 2013. SCB definierar en lokal arbetsmarknad utifrån pendling över kommungräns. I en LA-region får utpendlingen vara högst 20 % och utpendlingen till en enskild kommun får högst vara 7,5 % av det totala antalet förvärvsarbetande i det lokala centret.

LA-region	landyta	befolkning	inv./km ²
Strömsund	10 465	11 873	1,1
Härjedalen	11 248	10 224	0,9
Östersund	27 187	104 668	3,8
Östersunds LA-region uppdelad på kommun nivå			
Berg	5 710	7 067	1,2
Bräcke	3 408	6 463	1,9
Krokom	6 154	14 648	2,4
Ragunda	2 511	5 440	2,2
Åre	7 195	10 555	1,5
Östersund	2 208	60 495	27,4

Källa: SCB, 2015

Förkortade tidsavstånd stimulerar arbetspendling, vilket bidrar till regionförstoring. Regionförstoring medför att större marknader ger förutsättningar för att nyttja skalekonomier, ökad tillgänglighet och ökad urbanisering driver tillväxt, människor får fler alternativ i sina val av bostadsort och arbetsort. Regionförstoring kan motverka kompetensbortfall, stagnation och utflyttning.

Inom en region finns, naturligtvis, flera arbetsmarknader. Män pendlar inom större områden än kvinnor, vilket innebär att det finns fler LA-regioner för kvinnor än för män. Tendensen är att antalet LA-regioner har minskat, indelningen har varierat över tid.

Arbetspendling inom länet 2013

Bostads-kommun	Kvinnor och män, Arbetsställekommun							
	Ragunda	Bräcke	Krokom	Strömsund	Åre	Berg	Härjedalen	Östersund
Ragunda	1958	44	9	17	4	8	2	240
Bräcke	140	2058	23	11	9	10	6	517
Krokom	14	16	3794	82	184	19	8	2851
Strömsund	11	2	28	4780	8	2	5	358
Åre	0	3	131	10	4198	42	13	552
Berg	1	11	29	7	21	2507	86	689
Härjedalen	1	4	5	1	2	44	4429	122
Östersund	114	207	930	171	260	294	68	26334

Källa: SCB RAMS

Av arbetspendling över kommungräns dominerar inpendlingen till Östersund. Över tid är det utpendlingen från Östersund som ökar mest. Den största arbetspendlingen från Östersund sker till Krokoms kommun.

Förvärvsfrekvensen (andelen förvärvsarbetande i en åldersgrupp) är högre i länet 79,9 % jämfört med riket 77,1 % (uppgift från 2013). I de yngre åldersgrupperna kan det bero på att färre läser vidare i länet än i riket. I åldersgruppen 55-64 år är förvärvsfrekvensen lägre i Bräcke och Ragunda kommuner än för riket.

Till turismberoende branscher räknas detaljhandel, hotell och restaurang, museer, kulturminnen, djurparker, nöjesparker och skidanläggningar. I riket är 9,3 % sysselsatta i sk turismberoende branscher, i Åre kommun 27,0 %, Härjedalens kommun 18,3 % och i Bergs kommun 10,3 %, för övriga kommuner är andelen under riksgenomsnittet 9,3 %. De senaste åren har stora investeringar gjorts i besöksnäringen i främst Klövsjö-Vemdalen och Funäsdalen. Kapaciteten i dessa destinationer och Lofsdalen har därmed utökats betydligt, vilket även märks i det ökade antalet besökare.

Regionförstoring

Begreppet regionförstoring innebär att funktionella arbetsmarknadsregioner utvidgas geografiskt. Det sker genom att mindre regioner knyts samman genom förbättrade kommunikationer och förkortade restider. Regionförstoring blir härigenom i viss grad ett alternativ till urbanisering. Regionförstoring innebär att flyttning kan undvikas, att befintligt realkapital kan nyttjas bättre och att strukturella förändringar blir mer lättöverkomliga. Förbättrade kommunikationer kan möjliggöra pendling till arbetsmarknader, kulturutbud, föreningsliv m m.

Det är viktigt att kollektivtrafiken upplevs som konkurrenskraftig mot bilen. Tiden det tar att resa kan vara av avgörande betydelse, andra viktiga faktorer är om trafiken är tillförlitlig, avstånd till och standard på hållplats/resecentrum, behov av att byta färdmedel. Restidskvot är det mått som används för att mäta skillnaden i restid mellan bil och kollektivtrafik. Restidskvoten beräknas genom att bussens eller tågets färdtid divideras med bilens färdtid. Vid en kvot på 1,0 går det lika fort. För tåg bör restidskvoten understiga 1,0, för express och stomlinjetrafik med buss bör kvoten uppgå till högst 1,2-1,3. I stomlinjetrafiken uppnås ofta en restidskvot under 1,3, Norrtågs trafik mätt mellan ändstationer på Mittbanan ligger under 1,0.

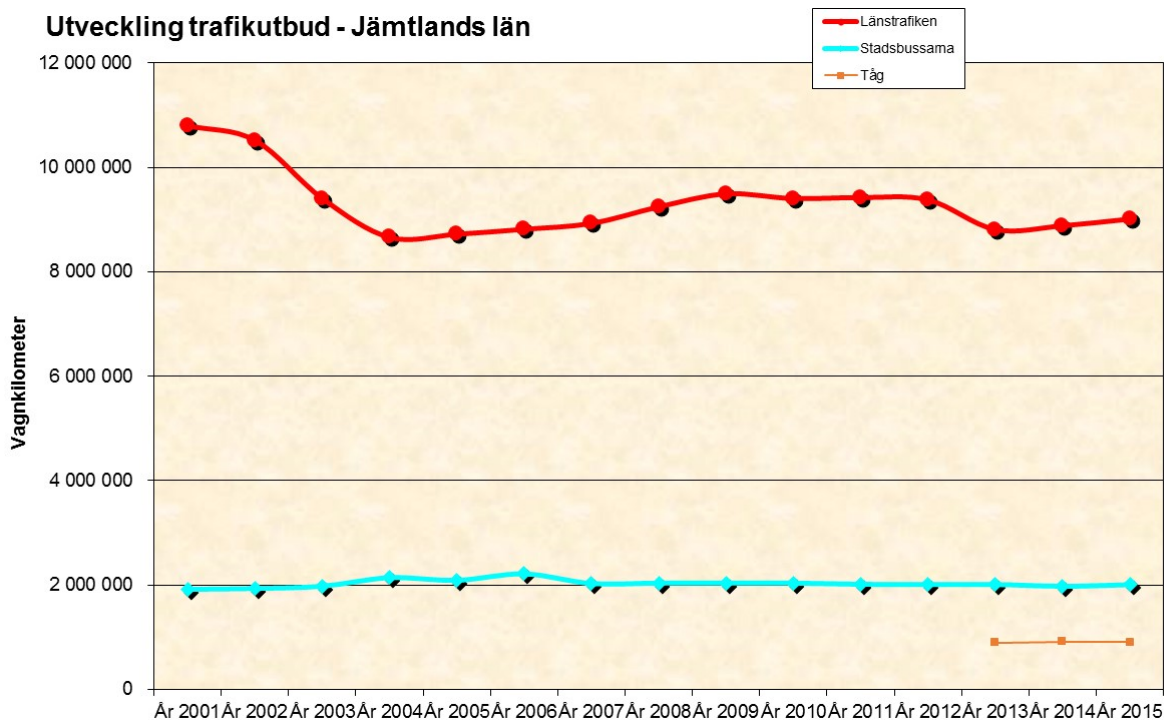
Bilnehav

Bilnehavet är stort i länet och fortsätter att öka, trots att befolkningen minskar. 2013 fanns 70 611 personbilar i trafik. Det motsvarar 558 bilar per 1000 inv. i länet, att jämföra med 471 för riket. Klimatpåverkande utsläpp för transporter uppgår till 3 826 kg CO₂/inv. i Jämtlands län (högst i landet) att jämföra med riksgenomsnittet 2 186 kg CO₂/inv. Uppgift från 2010.

Trafikutbud och resande

Trafikutbud

Trafikutbudet mätt i km har varit förhållandevis stabilt under lång tid. Noteras kan att det minskade trafikutbudet i Länstrafiken från 2013 beror på att regional tågtrafik i Norrtåg AB:s regi har ersatt viss linjetrafik med buss.

Trafikutbudet kan beskrivas enligt nedanstående.

Interregional trafik

- Norrtågstrafiken, Sundsvall en viktig nod
- Busstrafik över länsgräns

Stomlinje trafik

- Stomlinjetrafiken kommuncentra – Östersund

Lokal trafik

- Tätortstrafiken i Östersund
- 3-milsraden runt Östersunds tätort
- Trafik i Åredalen
- Inomkommunal trafik där linjelagda skolskjutsar utgör basen
- Närtrafik

Särskild kollektivtrafik

- Färdtjänst

Interregional-, stomlinjetrafik har stor betydelse för arbets- och studieresor, resor till region- och länssjukvård, service-, besöks- och anslutningsresor. Den **lokala trafiken** är anpassad för arbets- och skolpendling, service- och anslutningsresor till stomlinje- och interregionaltrafik, trafiken kan vara anropsstyrd. Närtrafiken är anropsstyrd och yt-täckande, den erbjuder sällanresor från orter med liten eller ingen linjelagd trafik. **Färdtjänst**, är särskild kollektivtrafik, och avsedd för den som på sitt funktionshinder inte kan åka med allmänna kommunikationer, avsaknad av kollektivtrafik är inte grund för att få färdtjänst.

Stomlinjetrafiken är mycket viktig med Östersund som är den enskilt största målpunkten. Från kommuncentra Strömsund, Hammarstrand, Bräcke, Svenstavik, Krokom, Järpen till Östersund finns ett trafikutbud som minst medger arbetspendling till Östersund i tidslägen 7-16, 8-17 och 9-18, minst 3 senare ankomster under dagen och sen återresa ca kl. 22.00 M-F. Lördagar erbjuds serviceresor med uppehåll i Östersund minst 4 timmar och söndagar trafik på kvällen för veckopendling i båda riktningarna. I andra riktningen finns trafik M-F för uppehåll i respektive kommuncentra minst 8-17. För Bräcke, Svenstavik, Krokom och Järpen finns fler turer i vardera riktningen med ankomst 6.30 – 9.15 och från kommuncentra mot

Östersund finns fler turer i tidsintervallet 15.15 – 18.15. Från Sveg finns förbindelser till Östersund som medger hel- eller halvdagsvistelse i Östersund M-F, serviceresor och veckopendlingsresor lördagar och söndagar.

I Åre, Krokoms och Östersunds kommuner finns ett trafikutbud i något eller några stråk som erbjuder ett bra trafikutbud för bl. a. arbetspendling sju dagar i veckan 14-30 dubbelturer M-F, 7-15 dubbelturer L och 5-10 dubbelturer S. I Åre kommun i stråket Duved-Åre-Undersåker-Järpen-Mörsil, i Krokoms kommun i stråket Näliden-Krokoms-Dvärsätt-Ås-Östersund, i Östersunds kommun i stråken Häggenås-Lit-Östersund, Brunflo-Ope/Odenskog-Östersund samt tätortstrafiken. I stråken Brunflo-Marieby-Östersund och Hackås-Orrviken-Östersund finns ett bra trafikutbud för arbetspendling måndag-fredag 7-10 dubbelturer M-F. I övriga delar av dessa kommuner finns ett mer begränsat trafikutbud. Den trafikutökning som gjorts i Härjedalens kommun, med trafikstart hösten 2014 är en ökad samordning av skol- och arbetstider. Det innebär att arbetspendling är möjligt i högre utsträckning.

Den lokala trafiken i Härjedalen, Berg, Strömsund, Bräcke och Ragunda kommuner är främst planerad för resor måndag - fredag, trafikutbudet är mycket litet lördagar och söndagar. Trafikutbudet som är linjelagt eller anropsstyrt, kan beskrivas enligt nedan

- Linjelagda skolskjutsar utgör basen i trafiknätet
- Serviceresor till närmaste tätort (linjetrafik eller närtrafik)
- Resor för besöksnäringens behov eller hela resan (anslutningsresor)
- Arbetspendling

De senaste åren har inga kvalitetsmätningar gjorts i den allmänna kollektivtrafiken. Orsaken är inbesparingar. Generellt kan sägas att ”relevans” d v s trafiken passar mina behov är den viktigaste faktorn för att människor ska resa. Prisvärdhet, kvalitet, bemötande och trafikens popularitet är viktiga faktorer men har mindre betydelse för hur människor gör sina val.

Linjenätskarta

Tågtrafik

Riksdagen godkände 2006 ett försök med gemensam trafikeringsrätt för dåvarande trafikhuvudmännen i norrlandslänen (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten) att driva dagtågtrafik på linjer norr om Sundsvall-Ånge-Storlien. Det s k Norrtågsförsöket, som har organiserats i bolaget Norrtåg AB. Regeringen beslutade om en försöksperiod från aug 2011, den är förlängd till 2021.

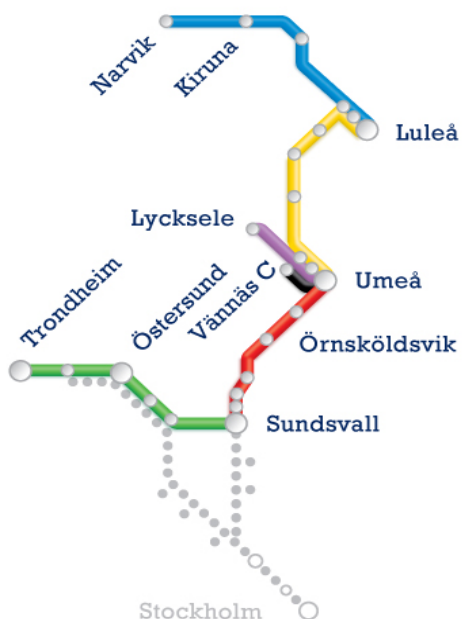
Vision

- Visionen för Norrtåg AB:s verksamhet är att när det regionala tågssystemet i Norrland förverkligas under de närmaste 15 åren kommer resenärerna att välja tåget framför andra sätt att resa beroende på dess unika kombination av komfort och snabbhet.
- Tåget kommer att vara en del av ett väl koordinerat och väl sammanhållet kollektivtrafiksystem. Vid alla viktiga knutpunkter kommer resenärerna att kunna byta mellan tåg och buss. Hela resan kommer att kunna göras på en och samma biljett oavsett vart den börjar eller slutar inom Norrtågs verksamhetsområde.

Mål

- Målet är att trafiken ska på affärsmässiga grunder erbjuda snabba, effektiva och långsiktigt hållbara resmöjligheter för de som bor i, verkar eller besöker regionen.
- Samarbetet mellan operatören och Norrtåg AB ska präglas av ett aktivt samarbete där båda parter gemensamt ska bidra till en positiv resandeutveckling och en allmän utveckling av trafiksystemet i sig.

Norrtågs linjer

Förutsättningar är

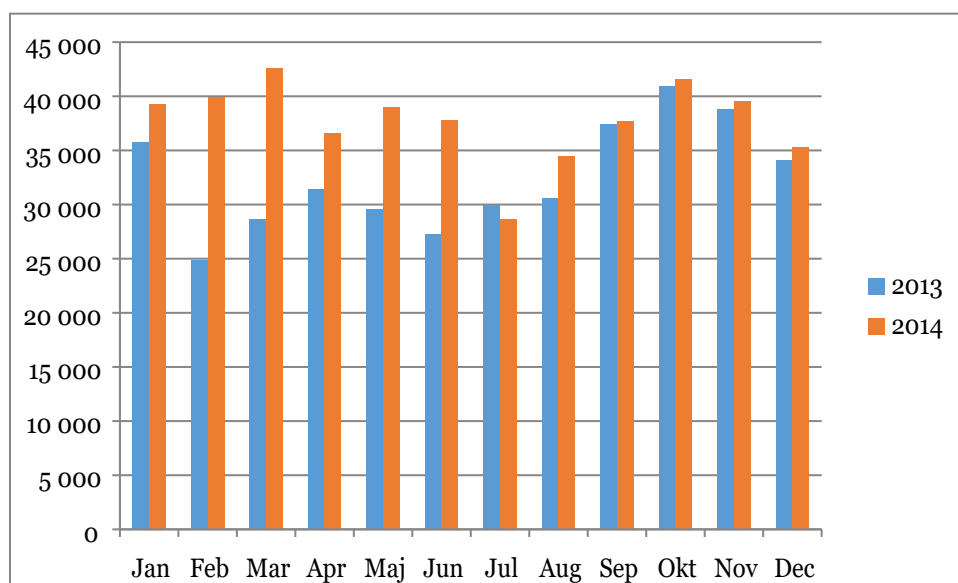
- nya, moderna snabbtåg med låga driftskostnader
- ett enkelt, gemensamt taxsystem för såväl pendlare som sällanresenärer, gällande över hela trafikeringsområdet samt
- att trafiken upphandlas i fri konkurrens mellan operatörer

Norrtåg AB hyr fordon via vagnsbolaget Transitio AB. Vagnparken utgörs av 11 nya fordon av typ Coradia Lirex X62. Samtliga fordonstyper har möjlighet att ta ombord rullstolar. Trafiken på delen Örnsköldsvik-Umeå startade i augusti 2010. Sträckan Storlien-Östersund-Sundsvall trafikeras i planerad omfattning sedan december 2012.

Operatören får sätta taxan för resor med tåget. Inom varje län är länstrafikens kort (elevkort, periodkort, Bestprice-kort eller motsvarande pendlarkort) giltiga färdbevis.

Resandet i stråket Sundsvall-Östersund-Storlien har utvecklats mycket positivt under de två första åren. Tågresor är snabbare och bekvämare och möjliggör arbets- och studiependling över längre avstånd än motsvarande resor med buss. Tågtrafiken har ersatt viss busstrafik i stråken Bräcke-Östersund och Duved-Östersund. Trafikutbud se bilaga 2.

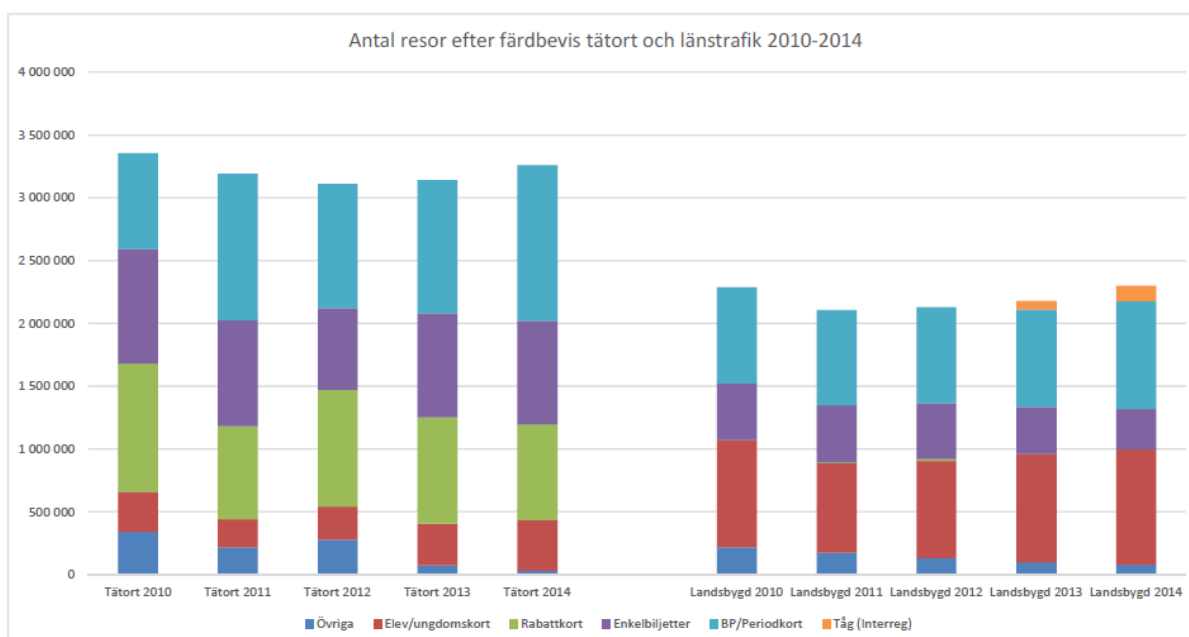
Resandeutveckling 2013-2014 Norrtåg Sundsvall-Östersund-Storlien

2014 gjordes 450 000 resor på sträckan Sundsvall –Östersund-Storlien.

Länstrafik

Av nedanstående diagram framgår att resandet i landsbygdstrafiken (staplarna till höger) har ökat de senaste åren. 2014 gjordes ca 2 300 000 resor på tåg och buss med länstrafikens färdbevis. I tätortstrafiken i Östersund (staplarna till vänster) ökade resandet 2014 och uppgick till ca 3 260 000 resor. Sedan 2013 kan kommunerna byta ut elevkort, med giltighet 2 resor/skoldag mot Ungdomskort. Ungdomskort ger rätt till obegränsat antal resor i hela länet under hela året och ges till ungdomar 6-19 år. Resor med elevkort/ungdomskort har ökat. Den positiva resandeutvecklingen beror på att fler kommuner övergår till ungdomskort, inflyttning och att tågpendling lockar allt fler. En redovisning av trafikutbud och resande på linjenivå finns i bilaga 2.

Tätortstrafik

Sedan årsskiftet 2001 är tätortstrafiken i Östersund upphandlad med sk tjänstekoncession. Det innebär att trafikutövaren bedriver trafiken självständigt. Trafikutövarens åtaganden bl. a trafikvolym, turtäthet, kvalitet, miljö och taxa regleras i trafikeringsavtalet. Trafikutbudet i tätorten är bra med trafik från ca 6.00-23.00 M-L ca 11-23 S, till det kommer till den särskilda sön- och helgdagstrafiken, industri- och nattbusstrafiken. Linjenätet behöver ses över för att bättre täcka in målpunkter som kommit till de senaste åren. Flygbusstrafiken Åre Östersund airport - Östersund bedrivs av trafikutövaren i egen regi och med stor kommersiell frihet.

Närtrafik

Närtrafiken är det trafikutbud som finns på orter med liten eller ingen annan allmän trafik. Trafikutbudet, vanligen 1-3 dagar/vecka, trafiken går till närmaste större ort med affär och annan service.

Särskild kollektivtrafik

Särskild kollektivtrafik är ett samlingsbegrepp för den typ av resor som är riktad till särskild grupp eller kräver särskilt tillstånd att resa med. Resorna kan samordnas på olika sätt.

Gemensam upphandling – en trafikutövare får alla uppdrag (färdtjänst, sjukresor, skolskjutsar, närtrafik, linjetrafik) i det geografiska området. Det ger trafikutövaren trygghet under avtalstiden, samt är en förutsättning för samordning av olika transporter.

En beställningscentral (BC) – samma telefonnummer gör det enklare för resenären. Beställningscentralen är en garant för att endast berättigade resor utföres. Här fördelas kostnaden för en resa mellan olika trafikansvariga.

Samordning av olika resor – resbehov samordnas i beställningscentralen så att ex vis färdtjänstresenärer och sjukresenärer kan samåka. Det ger färre transporter, vilket sänker samhällets kostnad samt gynnar trafiksäkerhet och miljö.

Harmonisering av taxan – i de kommuner (Berg, Bräcke, Ragunda, Åre, Härjedalen och Krokom) som har samordnat sina samhällsbetalda resor är taxan gemensam.

Länstrafiken har getts i uppdrag att verkställa regionens och kommunernas uppgifter som ansvariga för särskild kollektivtrafik i nedanstående omfattning:

- Sjukresor i hela länet, inklusive handläggning av sjukreseersättning till enskilda.
- Utredda färdtjänst och riksfärdtjänst för boende i Berg, Bräcke, Härjedalen, Ragunda, Krokom och Åre kommuner, myndighetsutövningen (beslut om färdtjänstillstånd, yttranden m m) sker av RKM.
- Upphandling och planering av skolskjutsar i Berg, Bräcke, Härjedalen, Ragunda, Strömsund Krokom och Åre kommuner.

Det sker genom att Länstrafiken bedriver:

- Beställnings- och samordningsfunktion (BC) för samhällsbetalda resor
- Transporttjänster avseende särskild kollektivtrafik, trafikuppdragen är upphandlade i konkurrens.

Verksamheten skall bedrivas så att:

- Samordning och planering av resor minimerar kostnaden för verksamheten
- Överenskommen kvalitet på resor och tjänster upprätthålls.

Länstrafiken skall vidare aktivt arbeta med utveckling av resmöjligheter för att minska behovet av särskild kollektivtrafik. Det kan ske genom att fler kan nyttja den allmänna kollektivtrafiken.

För att följa upp och utveckla den särskilda kollektivtrafiken görs

- kontroll av att kvalitet på resor och tjänster upprätthålls, undersöks via resenärsintervjuer.
- följa utvecklingen av resmöjligheter i den allmänna trafiken, för att minska behovet av särskild kollektivtrafik.
- ansvara för regler och taxa för färdtjänst, prissättning och ändringar

Färdtjänst

De kommuner som så väljer kan överlåta samtliga uppgifter för handläggningen av färdtjänst respektive riksfärdtjänst även myndighetsutövningen till RKM. Från 2015 ingår kommunerna Åre, Krokom, Ragunda, Bräcke, Berg och Härjedalen i samordningen av samhällsbetalda resor.

Myndighetsutövningen fungerar väl. Under 2014 har handläggningstiden varierat mellan 1-5 veckor.

Myndighetsutövningen har varit föremål för prövning (överklaganden) av Förvaltningsrätten i 26 fall under 2014, varav 24 ärenden avgjordes till Länstrafikens förmån. De två ärenden som gick till den klagandes favör gällde i bägge fallen vilket färdmedel som skall användas.

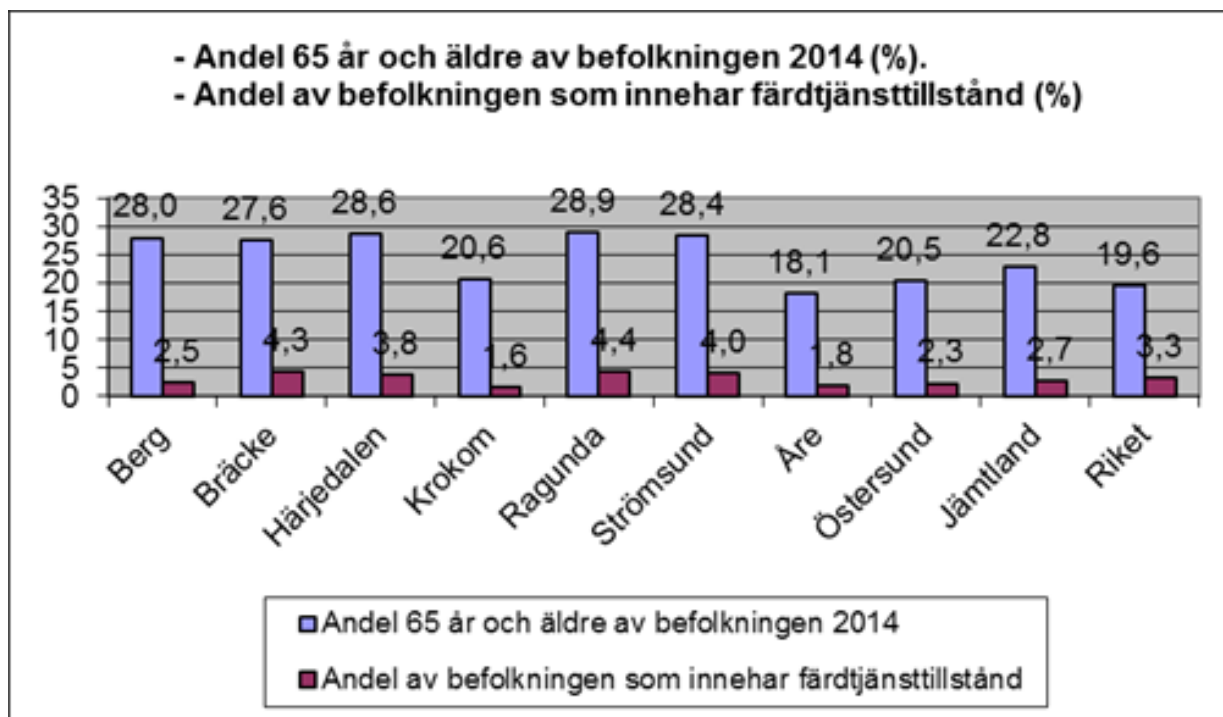
I uppdraget till Länstrafiken ingår att aktivt arbeta med utveckling av resmöjligheter för att minska behovet av särskild kollektivtrafik, genom att fler ska kunna nyttja den allmänna kollektivtrafiken.

Det kan ske genom att både fordon och den fysiska miljön (hållplatser etc.) är tillgänglighetsanpassad. Jämtland ligger ej i framkant beträffande fysisk anpassning/tillgänglighetsanpassning av hållplatser eller information om vilka hållplatser som är tillgänglighetsanpassade.

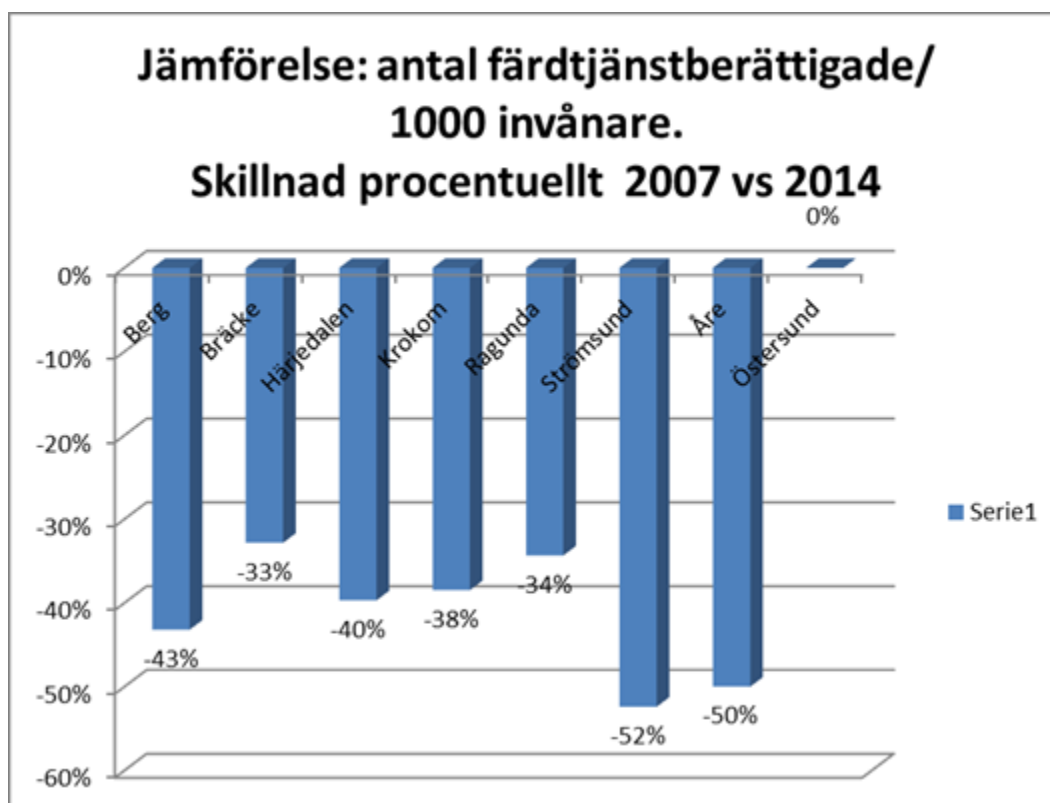
Målsättningen för SÄK:s del i denna fråga får sänkas betydligt, till: -att när det är möjligt, dvs. det finns ett antal anpassade hållplatser samt ett fungerande betalsystem (särskild/allmän), påbörja viss styrning av färdtjänstresenärer till den allmänna kollektivtrafiken. För att det överhuvudtaget skall vara möjligt måste det finnas en vilja hos alla parter.

Utvecklingen av antalet färdtjänstillstånd i de ingående kommunerna (hela länet utom Östersund kommun) fanns 1978 personer med färdtjänstillstånd i slutet av 2014, att jämföra med 2159 vid ingången av året. Fr o m 2015 lämnar Strömsunds kommun samarbetet, och bedriver sin färdtjänst i egen regi. Ca 2/3 av färdtjänstillstånden innehas av kvinnor.

Av nedanstående diagram framgår förhållandet mellan ålder och beviljade färdtjänstillstånd i länet.

Nedanstående diagram visar utvecklingen av antalet färdtjänstberättigade över tid.

För att mäta hur effektiv samordningen är jämförs den faktiska kostnaden för resorna med hur stor kostnaden skulle ha varit om resorna gjordes utan samordning. Differensen däremellan benämns samordningsvinst och blir då ett mått över hur effektiv samordningen varit. Kravet är 25 % samordningsvinst på det totala antalet resor sett över ett år. Samordningsvinsten under 2014 var 25,17 %, i pengar motsvarar det knappt 20 miljoner kr.

Ett instrument för att mäta nöjdheten hos resenärerna (sjuk- och färdtjänstresenärer) är Svensk kollektivtrafiks kvalitetsbarometer. Där jämförs Jämtland med resten av riket. Jämtland har innehaft topplaceringar alltsedan starten 2008, 2014 har länet en andraplats. Under 2014 var det 94 % av resenärerna som gav bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. Den siffran skall genomföras med riksgenomsnittet 90 %, på den sammanfattande frågan: totalt sett, vilket betyg vill du ge hela resan, dvs. om du tänker på både beställningen och resan sammantaget?

Egenavgiften är kopplad mot Länstrafiktaxan och motsvarar ca 150 % av biljettpriset för en kontantbetalande vuxen i respektive avståndsintervall. Egenfinansieringsgraden för samhällsbetalda resor är låg, huvuddelen av kostnaden är skattefinansierad. (ex på självfinansieringsgrad: färdtjänst 12 %, sjukresor med taxi 6 %).

Riksfärdtjänst

Riksfärd är avsedd för personer med ett stort och varaktigt funktionshinder och som inte till normala resekostnader kan resa med allmänna kommunikationer, eller personer som inte kan resa utan ledsagare. Riksfärdtjänst gäller för resor inom landet utanför Jämtlands län. Antalet färdtjänstresor var drygt 100 stycken 2014.

Kostnad för riksfärdtjänstresor är kopplat till resans längd och resenärens ålder. Taxan är den som regeringen beslutade 1997. Den har sedan dess inte ändrats. Egenavgiften för vuxna är 105 kr vid en resa upp till 100 km, den högsta egenavgifter tas ut för resor längre än 1500 km för närvarande 755 kr .

Sjukresor

I uppdraget till Länstrafiken ingår även att verkställa landstingets ansvar för sjukresor i hela länet, inklusive handläggning av sjukreseersättning. Denna uppgift ingår inte i RKM:s ansvarsområde.

Ett arbete bedrivs kontinuerligt för att minska kostnaden för sjukresor, bl a utbildning av vårdpersonal.

För mer information om särskild kollektivtrafik se SÄK årsrapport 2014, Länstrafiken i Jämtlands län AB.

Taxor och produkter

Länstrafikens produkter ska kunna erbjuda bra alternativ för olika kundgrupper. Kontantbiljett passar för sällanresenärer, Bestprice- eller länskort för pendlare, elevkort för skolelever i grund- och gymnasieskolan. Bestprice, länskort och elevkort gäller även för resor med Norrtågs trafik inom länet. Flera kommuner har valt att köpa ungdomskort till alla ungdomar 6-19 år. Ungdomskortet erbjuder obegränsat resande i hela länet under hela året, men är inte giltigt på Norrtåg. Ett seniorkort med obegränsat resande finns med låg månatlig kostnad, villkoret är att kunden har det i minst 12 månader. En översyn görs f n av vilka produkter som ska erbjudas. Bestpricekortet ska fasas ut av tekniska skäl. I den utredning som Norrlandslänet gjort framgår att det är önskvärt att priserna på kort och biljetter i länstrafiken i Jämtlands län sänks för resor på korta avstånd och att priset för resor på långa avstånd kan höjas, detta jämfört med bilkostnad för motsvarande resor.

I tätortstrafiken finns förutom enkelbiljett, skolkort och 30-dagarskort även ett tankkort som kan lösas för 7 - 30 resor, med ett lägre å-pris per resa ju fler resor som köps vid samma tillfälle. Taxan får justeras av trafikutövaren utifrån ett givet index. Alla färdbevis i länstrafiken medger övergång till tätortstrafiken.

Närtrafiken som definieras som sällaresor, tillämpas endast enkelbiljettstaxa.

För resor med buss över länsgräns tillämpas Norrlandresan. Den har enkelbiljetter och periodkort.

Länstrafiken och tätortstrafiken i Östersund arbetar för att det ombord på fordonen ska vara kontantfritt senast juni 2016.

Biljettintäkterna utgör i budget 2015 ca 127 mkr, vilket motsvarar ca 38 % av Länstrafikens kostnader.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

Arbetet med att göra kollektivtrafiken tillgänglig för personer med funktionsnedsättning är komplex. Det finns olika typer av funktionsnedsättning och en fungerande kollektivtrafik inbegriper hela resan. De vanligaste funktionshindren är nedsatt hörsel därefter rörelsehinder, nedsatt syn och svårt rörelsehinder. En person kan ha fler funktionsnedsättningar.

Funktionshinder är ofta åldersrelaterat. För att trafiken ska betraktas som tillgänglig ställs krav på hållplatsen/väntsalen/bytespunkter, fordon, trafikinformation samt förare och tågvärdar. Vintertid förutsätts dessutom bra snöröjning.

För tågresor är fordonen och perrongerna anpassade så att rullstolsburna enkelt kan komma ombord. Ombord på tågen är tillgängligheten god, det gäller även toaletterna. Sedan något år tillhandahålls kostnadsfri ledsagning vid alla bemannade järnvägsstationer och tjänsten ska utökas till busstationer i länets kommuncentra.

Den interregionala busstrafiken utförs med tillgänglighetsanpassade fordon. I busstrafiken inom länet finns fordon med låggolv eller hiss mellan länets kommuncentra och Östersund, trafiken i Östersunds närområde Krokom-Dvärsätt-Ås/Häggenås-Lit/Orrviken/Brunflo-Ope respektive Brunflo-Marieby utförs med huvudsakligen låggolvsfordon. Alla fordon i tätortstrafiken i Östersund är av typen lågentréfordon och har nigningsfunktion.

RTI realtidsinformation finns i stomlinjetrafiken och tätortstrafiken det ger audiovisuell hållplatsinformation ombord på fordonen. För att utveckla informationen ytterligare krävs att hållplatsernas tillgänglighet beskrivs och att den informationen redovisas i trafikens söksystem.

För rullstolar finns angivet på Länstrafikens webbplats (www.ltr.se) vilka typer av rullstolar som kan rymmas i en buss. Vilka turer som trafikeras med tillgänglighetsanpassade fordon framgår av tidtabell. På längre turer (restid över 1,5 h) skall bussar vara utrustade med toalett.

Väghållaren har ansvar för hållplatser, d v s markyta och stolpe. För hållplatser på det statliga vägnätet är det Trafikverket och på kommunala vägar kommunen. I tätorten Östersund är en stor andel av alla hållplatser tillgänglighetsanpassade med refuger och anslutande gångväg. På det statliga vägnätet är en mindre andel av alla hållplatser är tillgänglighetsanpassade. För väderskydd ansvarar kommunerna och för hållplatstoppar ansvarar Länstrafiken.

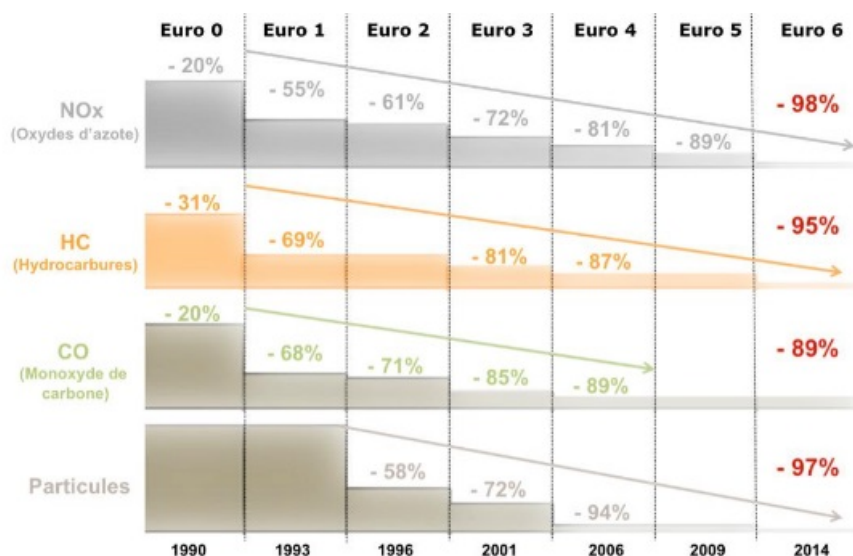
Att öka tillgängligheten koncentreras till trafik med stort resande tågtrafik, tätortstrafik, och regional busstrafik. En stor brist är tillgänglighetsanpassning av hållplatser och till viss del väntsalarna. Utbyggnad av hållplatser sker, men i långsam takt och främst i samband med ombyggnad av väg eller hållplats. Hållplatser med mer än 20 påstigande/dag prioriteras. I bilaga 3 redovisas tillgänglighet i fordon och strategiska hållplatser i de prioriterade stråken, kommuncentra-Östersund.

Det är önskvärt att öka tillgängligheten i länets väntsalarna, de finns på större bytespunkter och är strategiska. Kommunerna ansvarar för väntsalarna.

Miljö

I Regional utvecklingsstrategi 2014-2030 finns mål för smart tillväxt – resurssnåla och effektivare. De övergripande målen för 2030 är

- Hög energieffektivitet inom boende/byggnad, kommunikationer och industri
- Transporter, industri och värme i länet oberoende av fossil energi

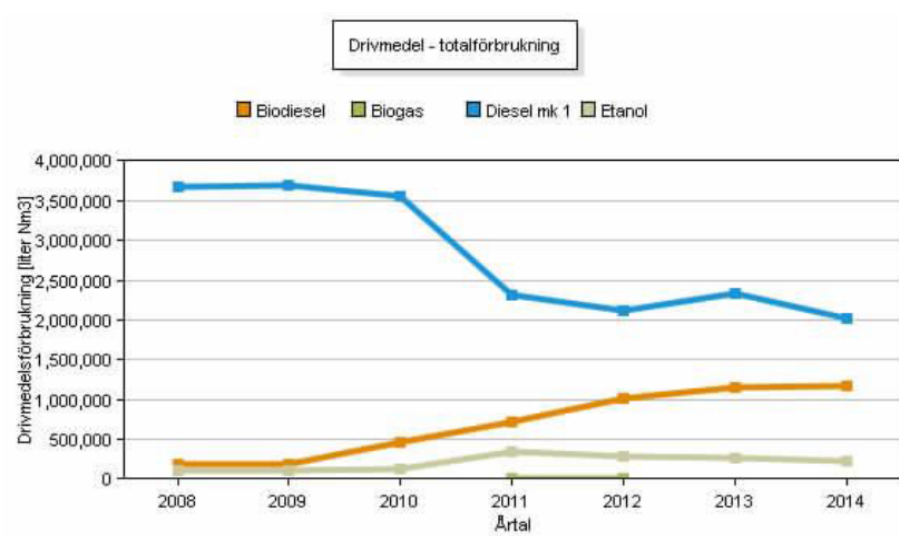
Av tabellen ovan framgår den utveckling som sker av bussmotorer för att de ska släppa ut mindre miljöskadliga ämnen. Dagens bussflotta drivs med diesel eller biodiesel, ett mindre antal bussar i tätorten drivs med etanol.

I samtliga trafikavtal finns miljö- och trafiksäkerhetkrav ställda. Miljökraven skärps kontinuerligt. Buss 2010, det trafikavtal som började gälla i juni 2010 och omfattar Härjedalen, Berg, Bräcke, Krokom, Strömsund och Östersunds landsbygd är miljökraven.

- För trafikområdena Berg, Strömsund, Krokom skall 30 % av vagnkilometerproduktionen, utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2012 och 50 % av vagnkilometerproduktionen utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2014.
- För trafikområdena Härjedalen och Bräcke skall 20 % av vagnkilometerproduktionen utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2012 och 30 % av vagnkilometerproduktionen utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2014.

RME är det förnyelsebara drivmedel som används.

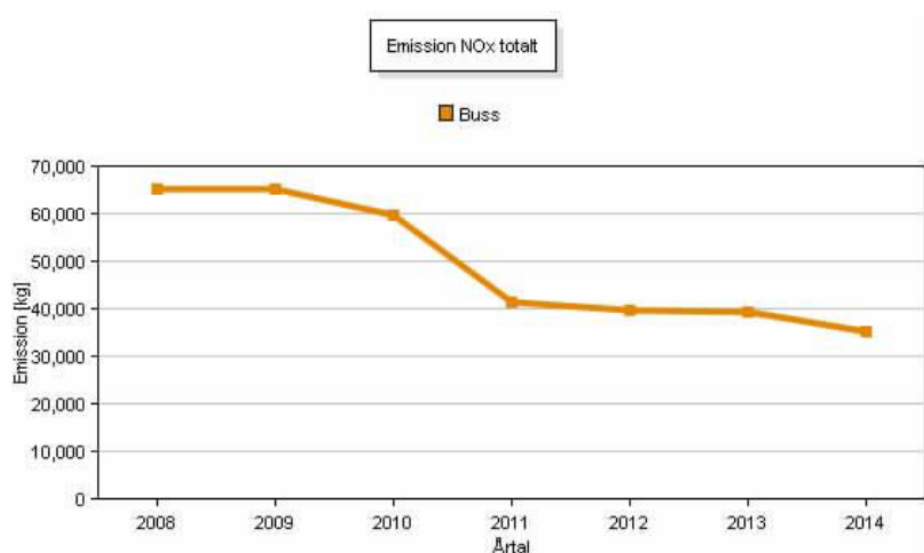
Drivmedelsförbrukning totalt

Källa: fordonsdatabasen FRIDA

I länet minskar förbrukningen av fossildiesel, den ersätts främst av biodiesel RME. Etanolförbrukningen är stabil och kopplad till de etanolfordon som finns i tätortstrafiken.

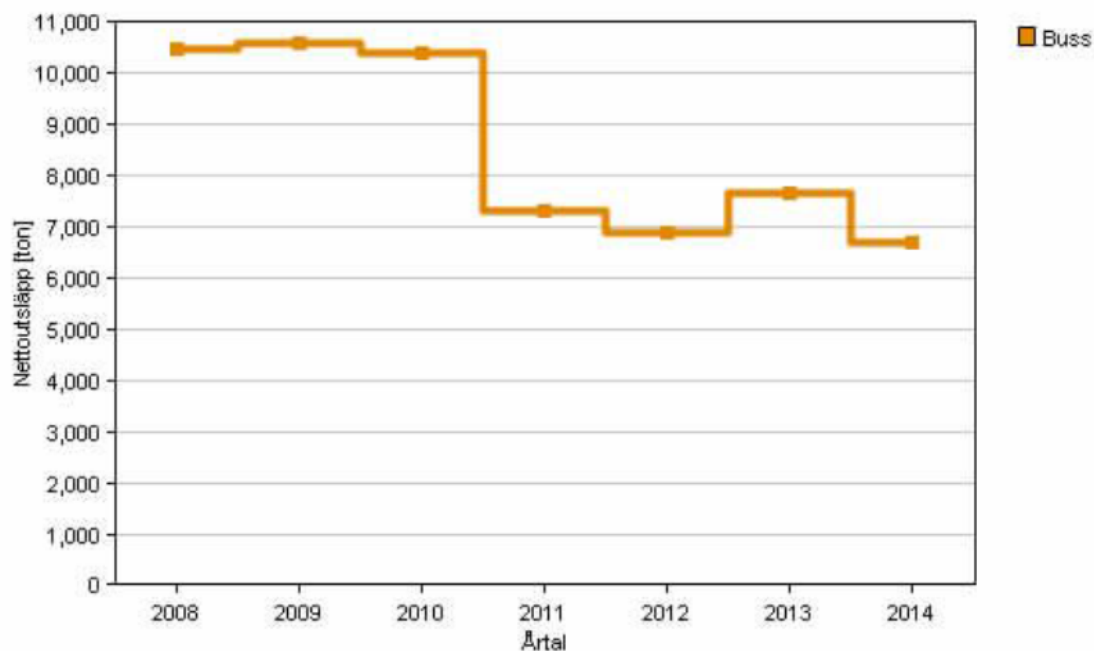
Emission NOx totalt

Källa: fordonsdatabasen FRIDA

NOx, kväveoxider minskningen är kopplad till ålder på fordonen. Sedan 2011 dominerar fordon med Euro 5 motorer.

Nettoutsläpp CO2

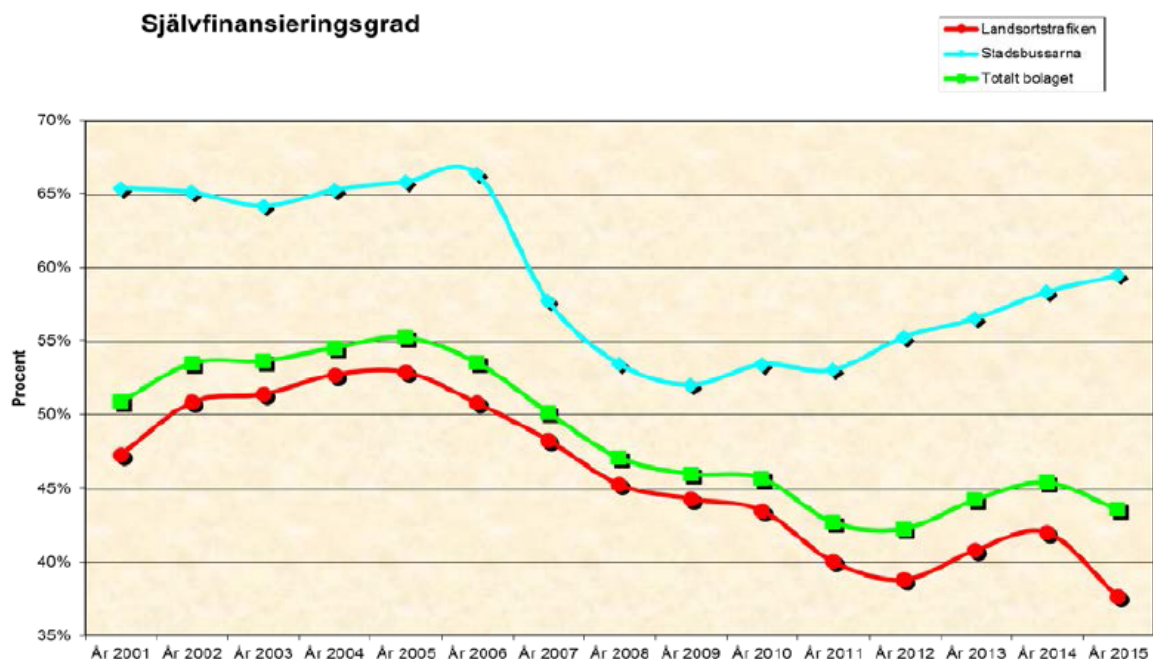
Källa: fordonsdatabasen FRIDA

Nettoutsläppen av koldioxid (CO2) minskar tack vare användning av biodiesel.

Trafiksäkerhetskrav som är högre än lagstadgade krav är brandsläckare i motorrummet, och alkoholås.

Kostnads- och intäktsutveckling

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av intäkten som kommer från biljettintäkterna.

Självfinansieringsgraden är ett mått som speglar verksamhetens ekonomi. Den visar hur stor del av verksamheten som finansieras med intäkter från kunder i den allmänna kollektivtrafiken. Om resandet minskar sjunker biljettintäkterna, trafikkostnaden påverkas av trafikutbudet och regleras årligen av ett index som är kopplat till kostnadsutvecklingen för arbetskraft, bränsle och kapitalkostnad för fordon. 2007 började ett nytt trafikavtal för tätortstrafiken i Östersund, trafikkostnaden ökade markant, vilket framgår av diagrammet ovan. Självfinansieringsgraden har ökat de senaste åren.

Kommersiell trafik

En nyhet med nuvarande lag lagstiftning för kollektivtrafiken (SFS 2010:1065) är att den öppnar för kommersiell kollektivtrafik. Det är enkelt att etablera kommersiell trafik, endast en anmälan behöver göras. Det allmänna kollektivtrafiken är skattefinansierad till ca 50 %, vilket gör att kommersiella initiativ har blivit få och väl anpassade för särskilda ändamål ex vis arbetspendling där arbetsgivaren kan medfinansiera eller flygbusstrafik. Det är önskvärt att den kommersiella trafiken kan utvecklas i större omfattning.

Inlandsbanan

Järnvägen Mora - Gällivare ägs och förvaltas av Inlandsbanan AB. Inlandståget AB bedriver trafik på banan. Den huvudsakliga verksamheten är godsbefordran, under sommaren bedrivs turistrafik och under skidsäsongen Snötåget Mora-Röjan (Klövsjö-Vemdalen)-Östersund på kommersiell basis.

Buss- och taxitrafik

I länet bedrivs regional kommersiell trafik sedan många år. Det är skidbusstrafik i Åre, Funäsdalen och Vemdalen under vintersäsongen jul-påsk.

Härjedalingen bedriver interregional trafik Funäsdalen/Lofsdalen/Östersund-Stockholm. Ett biljettsamarbete finns etablerat som innebär att resor inom Härjedalens kommun kan göras till länstrafikens enkelpris på Härjedalingen. Via Tour bedriver chartertrafik Stockholm-Åre under säsong lokalt resande är möjligt på dessa turer.

Flygtransfer – Flygtaxi - bedrivs av Taxi Östersund mellan Åre/Östersund flygplats och Åre under vintersäsong och fr o m 2015 även sommarsäsong.

Kommersiell trafik skall ha tillgång till offentligt ägd infrastruktur som hållplatser, väntsalar, resecentra och informationssystem på konkurrensneutrala och icke-diskriminerande villkor. I Jämtlands län finns kapacitetsproblem vid busstationer under mycket korta perioder morgon och eftermiddag skoldagar, i övrigt finns god kapacitet.

Mål och strategier

Övergripande mål för kollektivtrafiken

Ytterst skall kollektivtrafiken svara mot riksdagens transportpolitiska mål. Det övergripande målet är

- att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Funktionsmålet för tillgänglighet slår fast att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till

- att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft för hela landet.

Transportsystemet ska vara jämställt, d v s likvärdigt mot kvinnors och mäns transportbehov.

Hänsynsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till

- att ingen ska dödas eller skadas allvarligt samt bidra till att miljökvalitetsmålen uppnås och till ökad hälsa.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

I regionen finns en utvecklingsstrategi 2014-2030 ”Jämtland/Härjedalen 2030 Innovativt och attraktivt”. Strategin är ett gemensamt dokument för de organisationer och aktörer som driver länsutvecklingsfrågor. Visionen är att

- ***Jämtlands län är en region att längta till och växa i.***

Strategin ska leda till att länet har en offensiv, modern basindustri där besöksnäringen, energiproduktion, skog och trä, handel och IT dominerar. Länet ska vara fossilbränslefritt. Inflyttning till länet innebär en föryngring och ett mera mångkulturellt samhälle. En viktig förutsättning för detta är **goda kommunikationer**, attraktiva boendemiljöer, god offentlig och kommersiell service och en livaktig ideell sektor. I strategin ingår att underlätta ungdomars övergång till vuxenlivet, god integration och bra utbildningssystem och att den sociala välfärden är jämlik och jämställd i hela länet. Sammantaget ska det ge goda förutsättningar för en bra arbetsmarknad och en aktiv fritid.

Målbilden för utvecklingsområdet tillväxt för alla – infrastruktur och samhällsservice

- Förbättrade kommunikationer överbryggar de långa avstånden
- En god service kan erbjudas alla invånare

Kollektivtrafiken är ett medel för att nå de övergripande samhällsmålen för länet.

Avgränsningar och strategiska val

De avgränsningar som görs för programmet är

- Geografiskt – länet samt relationer över länsgräns som är dagligt resande
- Kollektivtrafik som RKM har att hantera och eventuell kommersiell trafik
- Särskild kollektivtrafik (sjukresor, färdtjänst, skolskjutsar) som en kommun och regionen har uppdragit åt RKM att ansvara för.

Får att nå Region Jämtland Härjedalens vision och övergripande mål bedömer RKM att följande frågor är strategiska för kollektivtrafiken i länet.

- Det regionala tågssystemet i Norrland, Norrtåg, utgör grunden för det interregionala trafikutbudet i Norrlandslänen (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten)
- Prioriterade stråk – stomlinjetrafik mellan kommuncentra och Östersund
- Tåtortstrafiken i Östersund, trafikutbud i närområdet ca 3-mil runt Östersund och Åredalen
- En yttäckande närtrafik ska värnas, initiativ för utveckling av otraditionella och kostnadseffektiva lösningar för kollektivtrafik i glesbygd uppmuntras.

Realistiska och mätbara mål

Utifrån de övergripande målen för länet och strategierna för kollektivtrafiken har följande mål formulerats. För att uppnå målen krävs många åtgärder som kan ta olika lång tid att genomföra, flera olika aktörer har ansvaret.

Målen delas in i tre områden.

- En ekonomiskt hållbar utveckling – trafikutbudet erbjuder goda förbindelser inom länet och över länsgräns och för arbetspendling inom arbetsmarknadsregionerna
- En socialt hållbar utveckling – resmöjligheter som skapar valfrihet och är säkra, trygga och tillgängliga
- En miljömässigt hållbar utveckling – trafiken skall ge en begränsad påverkan på miljön

Delmål - en ekonomiskt hållbar utveckling

Mål - **Restideskvoten tåg-bil ska högst uppgå till 0,8**

Reserelation		Avstånd km	Restid, min bil enl Eniro	Restid tåg, min	Restids kvot tåg/bil 2015
Storlien	Östersund	160	132	116	0,88
Duved	Östersund	108	90	80	0,89
Sundsvall	Östersund	188	154	147	0,95

Målet uppfylls f n inte.

Mål - **Antal resor med länstrafikens färdbevis (tåg och buss) ska öka med 1 % per år och antal resor med tätortstrafikens färdbevis ska öka med 2 % per år med 2017 som startvärde**

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
Länstrafiken	2 412 900	2 619 300	2 582 000	2 658 900
Tätortstrafiken	3 420 900	3 704 100	3 820 000	4 049 200

Anm

2014 är basår för beräkning av resandeutvecklingen för 2016. Ungdomskorten, som finns i de flesta kommuner från hösten 2015, påverkar resandet 2014-2016 därefter antas en långsammare ökningstakt. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.

Delmål - en socialt hållbar utveckling

Mål - **Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov**

Andelen av alla tillfrågade som instämmer helt eller delvis skall öka, mäts i kundenkät. Frågan är formulerad ”avgångstider passar mina behov”

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
Länstrafiken	21,5 %	17 %	35 %	36,5 %
Tätortstrafik	45,5 %	43 %	57 %	58,5 %

Anm

Länstrafiken har anslutit sig till kundbarometern KOLBAR under 2015, startvärde är satt i januari 2016. Ökningstakt 0,5 procentenhet per år. Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. En ny mätmetod infördes 2016. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.

Mål - **Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den.**

Andel fordon med låggolv eller hiss skall öka

	2014	2016	2018	2020
Tågtrafik, Norrtåg	100 %	100 %	100 %	100 %
Interregional trafik	100 %	100 %	100 %	100 %
Tätortstrafik Östersund	100 %	100 %	100 %	100 %
Stomlinjetrafik	49 %	49 %	49 %	60 %

F n finns 25 stomlinjefordon med låggolv/hiss, dessa fordon beräknas vara i trafik till slutet av 2018 då en ny avtalsperiod börjar.

Mål - **Nöjdhet med färdtjänstresa ska uppgå till minst 95 % nöjdhet, under hela programperioden.**

Mäts genom ANBARO Svensk Kollektivtrafiks barometer för anropsstyrd trafik.

	Utfall 2014	Utfall 2016	Utfall 2017	2018	2020
Uppföljning Jämtlands län*	94 %	97%	96 %		

* Avser de kommuner som har överlåtit sitt ansvar för färdtjänsten till RKM. 2014 är det alla kommuner utom Östersunds kommun, fr o m 2015 alla kommuner utom Östersund och Strömsunds kommuner. Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. Målet nationellt är satt till 90 %. Det anses vara en rimlig avvägning mellan resurs och kvalitet. Värdet tendrar att sjunka med att nytillkommande grupper ställer allt högre krav.

Delmål - en miljömässigt hållbar utveckling

Mål - **Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka**

En ökad marknadsandel, där ökningen tas från privatbilismen ger en positiv miljöeffekt.

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
Länstrafik	8,5 %	7 %	12 %	13,5 %
Tätortstrafik	15,5 %	16 %	29 %	30,5 %

Anm

Länstrafiken har anslutit sig till kundbarometern KOLBAR under 2015 startvärde är satt i januari 2016. Ökningstakt 0,5 procentenhet per år. I marknadsandel ingår även resa med taxi, här ingår flygtaxi och taxi till tåget som vanligen är delade resor. Det är uppgift om dagens första resa som ingår. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.

Mål - **Minskade nettoutsläpp av CO₂**

I den allmänna kollektivtrafiken ska utsläppen minska. 2014 uppgick utsläppen av CO₂ till 6 633 ton i busstrafiken, vilket motsvarar 0,67 kg/km.

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
CO ₂ utsläpp kg per km, busstrafik	0,66	0,46	0,32	0,25

Anm

CO₂-utsläppen är ett globalt problem, förändring sker främst vid upphandlingstillfället. Från 2018 finns tre elbussar i trafik i tätortstrafiken, de ersätter etanoldrivna fordon. Andelen förnybara drivmedel har ökat från 30 % 2014 till 45 % 2016. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.

Kollektivtrafikens utveckling

Kollektivtrafiken är viktig för länets medborgare och för länets utveckling. Region Jämtland Härjedalens ambition är att trafikutbudet ska anpassas i den takt som bedöms nödvändigt för att tillgodose befintliga kunders behov och att attrahera nya kunder och därigenom bidra till att kollektivtrafikresandet ökar.

Viktiga förutsättningar för en positiv utveckling av kollektivtrafiken är, förutom trafikutbudet, stödfunktioner, samverkan och en fungerande och utvecklad infrastruktur. Bättre vägar och järnvägar är grundläggande.

Norrandssamarbetet

Norrandssamarbetet omfattar Norrtåg, den interregionala busstrafiken, IT, biljettmaskiner, marknad, upphandling m m. Syftet är att hitta kostnadseffektiva lösningar och upprätthålla kompetens. Samarbetet kring biljettsystemen har bl a inneburit att fyra parter ställer gemensamma krav på biljettmaskinsleverantören. Det ger en starkare och bättre förutsättning vid förhandlingar och billigare lösningar för respektive län.

- Konkreta resultat av samarbetet kan vara ökad samsyn i trafikfrågor, gemensamma marknadskampanjer, IT-strategier, upphandlingskompetens, samordning av tjänster, jour- och beredskapstjänstgöring.

Den interregionala tåg och busstrafiken är gemensamt upphandlad och har statlig medfinansiering. Trafikverkets krav på utförandet regleras i avtal mellan parterna.

Tågtrafik

Norrtågtrafiken utförs i Jämtlands län i planerad omfattning från december 2012. Resandeutvecklingen från 2013 till 2014 har varit 16 % till 452 000 resor för hela stråket Sundsvall-Östersund-Storlien, för resor inom länet på länstrafikens färdbevis var ökningen hela 74 %, till 122 000 resor. Tågresor är snabba och bekväma. Resandeökningen beror dels på att busstrafiken har minskats ner för att undvika parallell tåg- och busstrafik samt att trafiken har varit stabil, utan stora driftstörningar. Resandeökning förväntas plana ut. Målet är att erbjuda snabba, effektiva och långsiktigt hållbara resmöjligheter för de som bor i, verkar eller besöker regionen.

- En förutsättning för att nå målet restidskvot 0,8 är ett fortsatt arbete med infrastrukturen. Det pågår planering för åtgärder inom projekt Funktionella Mittstråket. Där ingår bland annat att minska antalet plankorsningar på banas västra del och att rusta delen Stöde-Sundsvall.

- En strategisk fråga är antalet stopp, från 2018 planeras ett tågstopp i Näliden. Utöver det ska antalet tågstopp inte utökas om det innebär förlängd restid.

- En vision är en tredje dubbeltur Sundsvall-Östersund-Trondheim. Ett ökat trafikutbud ger ett ökat resande. Det förutsätter en positiv syn på utökad trafik i Norge. Frågan aktualiseras av att det ska hållas två VM i länet 2019, men påverkas även av arbetet med elektrifieringen av Meråkerbanan.

Inlandsbanans vision är att den interregionala trafiken längs linje 45 Gällivare-Östersund-Mora upphandlas så att den kan utföras med tåg i stället för buss, åtminstone vissa turer. Det skulle innebära stora förändringar ex vis är linjestäckningen inte helt parallell, förutsättningar för godsbefordran är olika, kostnaden för tågtrafik är ca tre gånger så stor som för busstrafik. Trafiken har i dag statlig medfinansiering.

Länstrafik och tätortstrafik

De allra flesta resor i kollektivtrafiken görs med buss, närmare 5 450 000 resor 2014.

Planering av trafikutbudet utgår från vilken trafik som är strategiskt viktig och hur den ska kunna utvecklas. Övergång till ungdomskort från elevkort i länets kommuner kommer att betyda ett ökat resande. Åre kommun införde ungdomskort 2013, Bräcke och Berg kommuner 2014, Ragunda, Östersund, Härjedalen och Krokoms kommuner inför kortet från höstterminen 2015. Trafik för arbets- och skolpendling har hög prioritet, serviceresor är också viktiga, särskilt i relationen kommuncentra-Östersund.

- Trafikutbudet i prioriterade stråk förändras utifrån tågtrafiken, samt förändringar i resmönster och efterfrågan. Buss- och tågtrafik i parallella tidslägen ska undvikas. Busstrafiken kan bli snabbare, ex vis när det blir ett tågstopp i Näliden. Alla bussturer behöver då inte angöra Näliden, utan kan trafikera E14 och således bli snabbare.

- I tätortstrafiken behöver en linjenätsöversyn genomföras. Fler områden ska trafikeras. Det ska bidra till att trafiken blir mer relevant för flera och att resandet därmed ökar.

- Pendlarparkeringar behöver utvecklas och förbättras.

- Ett ökat resande uppnås om trafiken är relevant för boende och besökare i länet, kunderna är nöjda med information om trafikutbudet och upplevelsen av sina resor. För att uppnå detta ska servicen och fordonen vara bra och tidtabellerna anpassas utifrån efterfrågan.

- Marknadsaktiviteter är betydelsefulla för att behålla och få nya kunder.

Närtrafik

Närtrafiken är yttäckande och anpassas kontinuerligt i utbud och tid utifrån efterfrågan och behov som uppstår, ex vis vid nedläggning av en lanthandel. Anropsstyrd linjetrafik, närtrafik och särskild kollektivtrafik beställs och samordnas i den beställningscentral som länstrafiken upphandlat. Samordning, behörighetskontroll et c sker där.

- Alternativa sätt att bedriva närtrafik som kan ge ett bättre utbud till en oförändrad kostnad ska uppmuntras, exempel Byabussen i Kölsillre, Ånge kommun och projekt i Kalmar län som med teknikstöd höjer kvalitén i anropsstyrd trafik.

Tillgänglighet och särskild kollektivtrafik

Tillgänglighet till kollektivtrafiken är beroende av fler faktorer fordonens utformning, hållplatsernas och busstationernas tillgänglighet samt information om detta. Ledsagning finns vid bemannade järnvägsstationer, och ska utökas till resecentra/busstationer i samtliga kommuncentra.

Fordonens utformning bestäms vid upphandlingstillfället. I tidtabell/digital reseplanerare anges vilka turer som utföres med tillgänglighetsanpassade fordon.

RTI realtidsinformation installeras i stomlinjefordon. Det ska förbättra trafikantinformationen genom att information kan erhållas i mobiltelefonen. Ombord på fordonen ges hållplatsinformation audiovisuellt.

Information om hållplatsens tillgänglighet kräver att uppgifter om kantstenshöjd, taktila plattor m m kartläggs och dokumenteras i länstrafikens planeringsprogram samt att de kan redovisas i reseplaneraren.

- Åtgärderna kräver resurser i form av kartläggning, uppdatering i databaser och programvaruuppdatering.
- Resultatet i form av information om fordon, hållplatser och busstationers tillgänglighet kan ge stöd för att överföra resenärer från särskild kollektivtrafik till allmän kollektivtrafik.
- Arbetet med förbättrad tillgänglighet måste göras systematiskt och utgå från den standard som gäller i varje sammanhang.

För personer med färdtjänst mäts nöjdheten med resa i enkäten ANBARO. Tendensen är att nöjdheten sjunker utan att det går att belägga att kvaliteten i tjänsten som helhet d v s i telefonsamtalet till beställningscentralen, punktlighet, bemötandet och service under resan, fordonets komfort har sjunkit. Resenärernas förväntning och krav ökar, varför en fortsatt nöjdhet på minst 90 % är en utmaning.

- Information till resenärer och utbildning av personal i beställningscentral och taxibolag måste fortgå kontinuerligt för att klara det uppsatta målet.

Taxor och produkter

En översyn görs för vilka produkter och priser och regler i övrigt som ska gälla vid resor med den allmänna kollektivtrafiken. Under 2015 upphör kontanthantering ombord på fordonen i tätortstrafiken i Östersund och under 2016 kommer kontanthantering att upphöra ombord på fordonen i länstrafiken.

- Priser på kort och biljetter ska uppfattas som prisvärda
- Kort och biljetter ska vara lätta att förstå
- Fler sätt att köpa biljett ska erbjudas internet, mobil et c.

Miljö

En fossilbränslefri kollektivtrafik 2030 är ett övergripande mål, formulerat bl a i RUS. Förutsättningarna för detta ökar tack vare att mer kollektivtrafik bedrivs med tåg och den utveckling som sker av fordon och drivmedel. Biodiesel, framställt av vegetabiliska eller animaliska oljor och fetter, har i allt högre grad blandats i fossil diesel och kommer att helt kunna ersätta den fossila dieseln. Andra alternativ som el- eller elhybridfordon kan vara möjliga i tätortstrafiken. En annan viktig förutsättning är att motorerna blir mer energieffektiva, även där är utvecklingen mycket positiv.

- Vid upphandlingar ställs krav på fordonens miljöprestanda.

Kostnads- och intäktsutveckling

Region Jämtland Härjedalen står inför utmaningar om målen för kollektivtrafiken skall kunna infrias, verksamheten har stor betydelse för länets önskade utveckling så som den beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin (RUS 2014-2030).

Länets svaga/negativa befolkningsutveckling och trafik kostnadens utveckling är några exempel på detta. Ambitionen är att självfinansieringsgraden skall öka från nuvarande 42 %. Kostnadsutvecklingen för trafikavtal tenderar att vara högre än den allmänna kostnadsutvecklingen (KPI), det index som används är förutom KPI, bränsleprisindex och arbetskraftsindex. Det är därför viktigt att även intäkterna ökar. Det sker genom att fler reser, att intäkten/resa ökar eller att trafikomkostnaden blir

lägre. Aktörerna i regionen ansvarar tillsammans för att kollektivtrafiken kan utvecklas positivt, ex vis genom en samhällsplanering som underlättar för ett kollektivt resande.

- Val av drivmedel, trafikutbud, indexutveckling m m påverkar kostnaden. Förändringen sker främst vid ny upphandling.
- Länstrafiken ska genomföra en utredning om att bedriva trafik i egen regi. Den ska ge svar på var kostnadsnivån ligger, vad som driver kostnaden, rimlighet i anbud et c och om det skulle gå att bedriva verksamheten till en lägre kostnad.
- Intäkterna påverkas främst av att ökat konsumentresande samt val av färdbevis.

Kollektivtrafiken skall utgöra ett strategiskt verktyg för att bidra till en positiv och hållbar samhällsutveckling.

Sedan 2015 är kollektivtrafiken en regional angelägenhet. RKM finns i Region Jämtland Härjedalen som också har det ekonomiska ansvaret, genom att verksamheten är skatteväxlad.

Kommersiell trafik

Upphandlingar förannonseras och trafikföretagen bjuds in till samråd inför upphandling (SIU). Vid SIU:n ges grundlig information om trafiken och dess förutsättningar. Trafikutövare får möjlighet att ta ställning till om trafiken är av intresse för att drivas kommersiellt. Det kan avse hela trafiken eller delar av den.

Inför varje upphandling av trafik fattar Region Jämtland Härjedalen beslut om allmän trafikplikt, d v s en beskrivning av verksamheten som utgör grund för upphandling och information till allmänheten om vilken allmän kollektivtrafik som kommer att erbjudas i det geografiska området.

Generellt sett är allmän kollektivtrafik till ca 50 % finansierad med offentliga medel. Förutsättningen för att bedriva verksamheten, helt på kommersiella grunder, begränsas därmed väsentligt. Kommersiell trafik har bedrivits på sträckan Duved-Ytterån, trafikföretaget fick då tillgång till den infrastruktur de efterfrågade på ett kostnadsneutralt och transparent sätt.

Samband mellan regionaltrafik och fjärrtrafik

Den regionala kollektivtrafiken har stor betydelse för tillgängligheten i ett nationellt och internationellt perspektiv. För en resenär är uppdelningen av trafiken teoretisk, det intressanta är hela resan.

Trafikförsörjningsprogrammet omfattar fyra år men trafikens utveckling bör ses i ett betydligt längre perspektiv.

Kollektivtrafiken är ett medel för att nå de övergripande samhällsmålen för länet, de finns formulerade i regional utvecklingsstrategi 2014-2030 ”Jämtland/Härjedalen innovativt och attraktivt 2030”.

För infrastruktur och samhällsservice finns följande övergripande mål formulerade.

- Förbättrade kommunikationer överbryggar de långa avstånden
- Fler cykel- och gångvägar gagnar miljö och trafiksäkerhet
- Bredbandsnät med hög kapacitet når hela länet
- En god service kan erbjudas alla invånare

För att uppnå dessa mål pekas på både nationella och regionala insatsområden. Här nämns länets beroende av en ändamålsenlig infrastruktur och att det måste avspeglas i nationella prioriteringar inom området. Dagliga tågförbindelser med restider under 4,5 timmar Östersund-Stockholm dagtid samt bibehållna nattåg. Tågtrafiken Trondheim-Östersund-Sundsvall ska utvecklas både avseende turtäthet och restider. Elektrifieringen av Meråkerbanan är en viktig angelägenhet för Jämtland.

Förutom tågförbindelser behövs flygförbindelser som ger uppehåll över dagen i Stockholm, anslutning till andra destinationer och är attraktiva för besökare till länet. Konkurrens mellan flygbolag är önskvärd. Daglig flygförbindelse till Umeå/Luleå med rimliga priser är nödvändigt.

Interregional busstrafik kompletterar tåg- och flygförbindelserna samt ger tillgänglighet till orter utan tåg- och flygförbindelser.

Bra standard på länets vägar betonas, de ska hålla hög standard för framkomlighet och trafiksäkerhet även under tjällossningsperioder. Det gäller såväl de nationella stamvägarna E14 och E45 som länsvägnätet. För att nollvisionen, att inga personer ska skadas svårt eller dödas i trafiken, ska kunna uppnås behöver trafikmiljön utvecklas med bland annat gång- och cykelbanor, planfria korsningar, mitträcken och en god vinterväghållning. Vägarnas standard är viktig även för kollektivtrafikens utveckling. Järnvägen behöver också underhållas väl för att korta restider och underlätta för godstransporter.

Länets IT-struktur och mobiltelefon täckning byggs ut och användningen av digital kommunikation ökar. Mobiltäckning i hela länet är viktig för bl a skogsnäringen, rennäringen, turismen och kollektivtrafiken. Det är också viktigt för säkerhet och trygghet.

Genomförande och ekonomi

Samråd och dialog

RKM ingick i de verksamheter som flyttades över från Regionförbundet Jämtlands län till Region Jämtland Härjedalen 2015. Region Jämtland Härjedalen har därmed ansvaret för trafiken och dess finansiering. I den utredning som låg till grund för beslut om att överföra ansvaret för kollektivtrafiken till regionen finns angivet möjlighet till tilläggsöverenskommelser om en kommun vill ha en högre standard i trafiken än regionen finner motiverat eller rabatterade priser för sina kommuninvånare. Infrastruktur kopplad till kollektivtrafiken hållplatser på kommunala vägar, busstationer etc är en kommunal angelägenhet. Samverkan mellan regionen och kommunerna är viktig för att skapa en attraktiv kollektivtrafik med ett resenärsfokus. Samverkan krävs på såväl strategisk nivå som i operativa frågor.

Samrådsorganisationen finns formaliserad till tre nivåer

- **Regionens samverkansråd (RSR)** där för regionen och kommunerna gemensamma frågor ska diskuteras.
- **Trafiksamråd** ett årligt informations- och diskussionsmöte med respektive kommun. Löpande samråd på tjänstemannanivå hålls flera gånger per år, kallat Samråd RKM.
- **Dialoger** inrättas utifrån de behov som uppstår löpande om hållplatser, trafikförändringar och upphandlingar.

Regionens pensionärsråd, handikappråd och ungdomsråd utgör även råd för RKM och Länstrafiken. RKM är också part i Trafikverkets RTAF-råd (Rådet för Tillgänglighet och Användbarhet för personer med Funktionsnedsättning).

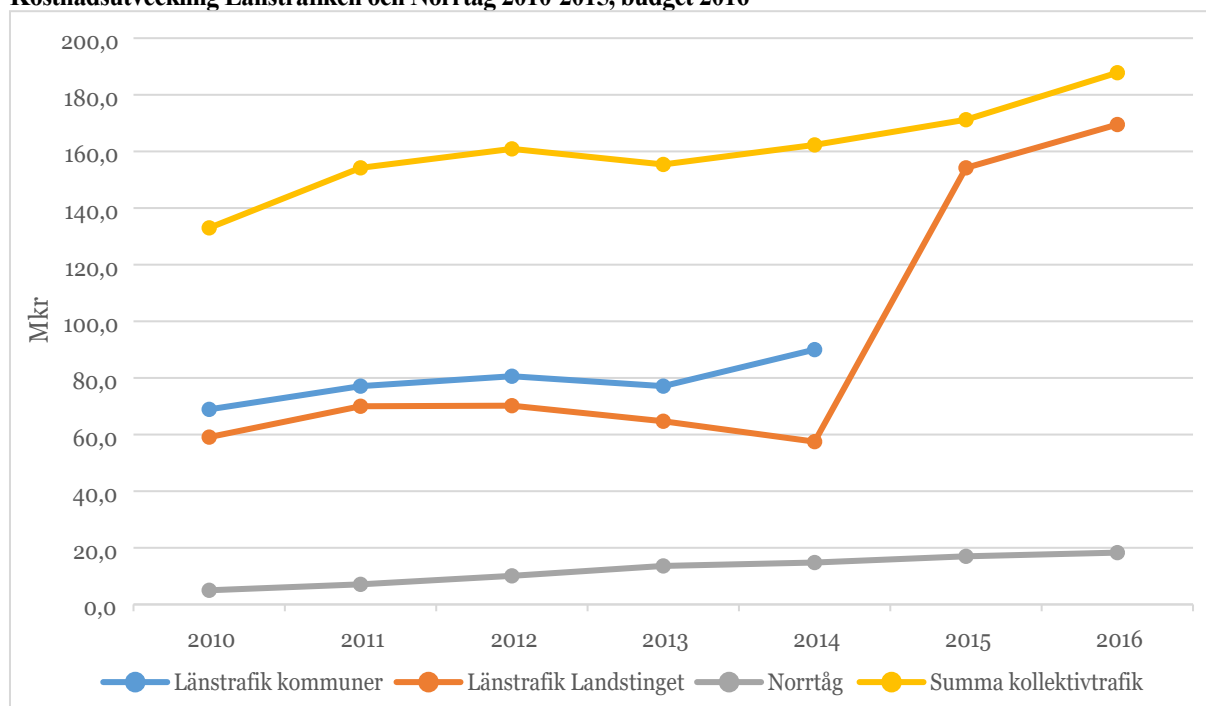
Trafikverket är en viktig part för en fungerande kollektivtrafik på både väg och järnväg. På det allmänna vägnätet ansvarar Trafikverket för hållplatsers placering och utformning och annat som kan påverka kollektivtrafikens framkomlighet.

Region Jämtland Härjedalen är planupprättare och har kontinuerlig kontakt med Trafikverket.

Kommersiell kollektivtrafik har inte utvecklats i någon nämnvärd omfattning, vare sig i Jämtland eller nationellt, sedan 2012 då den nya lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) trädde i kraft. Utvecklingen kan ändras och då behöver regler för tillgång till busstationer och informationssystem utarbetas.

Ekonomi

Kostnadsutveckling Länstrafiken och Norrtåg 2010-2015, budget 2016

Den ökande kostnaden 2011 i landstingets kostnadsansvar fick landstinget att agera. Landstinget ville sänka sin kostnad. Istället för att minska det regionala trafikutbudet förändrades kostnadsfördelningen från 2014 så att kommunerna tog ett större kostnadsansvar. Det framgår av kommunernas kostnadsökning och landstingets kostnadsminskning för 2014. De trafikutökningar som kommunerna gjorde till 2015 ingår i skatteväxlingen. För 2015 är dryga 103 mkr skatteväxlat från kommunerna. För Norrtåg startade trafiken i planerad omfattning från december 2012.

De upphandlingar som genomförts under 2015 har visat på en måttlig kostnadsökning. Ökade kostnader ska balanseras med att kunna erbjuda resenärer en attraktiv och hållbar trafik och en bra prisbild för resor i Jämtlands län.

Trafikutbudet kommer de närmaste åren att utredas och utvärderas inför den upphandling alternativt egen regiverksamhet som ska starta när det nuvarande trafikavtalet Buss 2010 löper ut i december 2018. Samhällsnyttan, invånarnas behov och förväntningar på trafiken och utveckling av pendling är viktiga faktorer i utformning av det kommande trafikutbudet.

Den regionala kollektivtrafiken bör som helhet fungera som ett sammanhållet system med så smidiga gränser som möjligt mellan aktörer och trafikslag. För att trafiken skall vara attraktiv krävs ett utbud som ger valfrihet i tid för resan, restider som är konkurrenskraftiga och en standard och kvalitet i trafiken som motsvarar resenärens förväntningar. Detta kan erbjudas i reserelationer där resandet är tillräckligt omfattande. Det innebär att stråk och tider med stort resande bör prioriteras. Utvecklingen mot en förstärkt trafik i starka stråk kan kompletteras med pendlarparkeringar. Trafikutbudet på andra relationer måste å andra sidan minska ner till det mest outhållbara, ofta linjelagda skolskjutsar och närtrafik för en basal service.

Uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet

Enligt lagen skall de regionala trafikförsörjningsprogrammen uppdateras vid behov, en mandatperiod kan vara en lämplig tid.

Fortsatta utredningsbehov finns bl. a

- Väntsalar och bytespunkters tillgänglighet, kommunerna har ansvaret, frågan har stor betydelse för kollektivtrafiksystemets helhet och tillgänglighet.
- Prioriteringsgrunder för ett konkurrensneutralt tillträde till busstationer, vid kapacitetsbrist.
- Tågtrafikens utveckling, vad händer med den långväga tågtrafiken när Norrtågstrafiken har etablerats och utvecklas.
- Trafikutbud och finansiering i samband med beslut om allmän trafikplikt inför varje upphandling.

Programmet bör följas upp under programperioden. Uppföljningen skall även omfatta kommersiell trafik, om sådan etableras.

Uppföljning, samt förslag till ändringar ska diskuteras vid regionens samverkansråd, trafiksamråd och i dialog med berörd kommun. Kommunerna ges därigenom kontinuerlig möjlighet att påverka utvecklingen av kollektivtrafiken i länet. Andra aktörer kan komma att involveras, särskilt de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i angränsade län.

Bilaga 1 – Trafikavtal

Trafikavtal

Tåg

Norrtågtrafiken aug 2011 – augusti 2016, Botnietåg AB, augusti 2016 – december 2025 Svenska Tågkompaniet AB

Buss

Åre dec 2014 – dec 2022, option 2 år, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB

Ragunda juni 2008 – dec 2015, KR Trafik AB, nytt avtal dec 2015 – dec 2023, option 2 år, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB

Östersund tätort - juni 2007 – juni 2016, Nettbuss Stadsbussarna AB, juni 2016 – juni 2021, option 3 år, Nettbuss Stadsbussarna AB

Buss 2010 Lit-Strömsund, Brunflo-Bräcke, Fåker-Berg, Krokom, Härjedalen juni 2010 - dec 2018, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB

Inlandstrafiken, Linje 45, dec 2011 – dec 2017, option 2 år, KR-trafik AB

Linje 40 – Tvärflojten juni 2012 – dec 2018, KR-trafik AB

Bil

Östersund S+N juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Östersunds taxi 199 000 AB.

Strömsund juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Norra Jämtlands Taxi AB*)

Bräcke juni 2013 – juni 2018 option 2 år, V.A.Trafik och utbildning AB*)

Berg juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxiservice i Bergs kommun AB*)

Krokom juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxi Glesbygd Krokom AB *)

Härjedalen juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB *)

Ragunda juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxi Ragunda AB*)

Åre juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxi Västjämtland AB*)

I samtliga bilupphandlingar ingår sjukresor, närtrafik, anropsstyrd linjetrafik och smågods.

*) färdtjänst, riksfärdtjänst och kommunala skolskjutsar ingår i upphandlingen.

All anropsstyrd trafik beställs och samordnas genom den av Länstrafiken upphandlade beställningscentralen BC Jämtland.

Bilaga 2 – Trafikutbud

Nedan redovisas all linjelagd trafik, den utföres med buss eller bil, viss trafik är anropsstyrd. Registrerat resande avser resande redovisat i biljettmaskinssystemet. För anropsstyrd linjetrafik (A-linje) hämtas antalet resenärer från bokningsprogrammet hos BC Jämtland.

Interregional trafik

Norrtåg Sundsvall-Ånge-Bräcke-Östersund-Storlien/(Trondheim)

<u>År:</u>	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	133 000*)	390 000	452 000

*) avser andra halvåret då Botnietåg övertog trafikeringen.

Från juni 2012 ingår all trafik på delen Sundsvall-Östersund-Trondheim i Norrtågs avtal med Botnietåg. Trafiken utförs i planerad omfattning från december 2012 på delen Sundsvall-Östersund-Storlien. Trafiken skall bl. a ge en bra förbindelse Östersund - Umeå via Sundsvall, restid ca 5,5 timmar. Statlig medfinansiering genom Norrtågsförsöket.

Utbud

Östersund-Sundsvall

9 dubbelturer M-F

4 dubbelturer L

4 dubbelturer S

Östersund-Duved

5 dubbeltur M-F

4 dubbelturer L

4 dubbelturer S

2 dubbelturer dagligen Duved-Trondheim

Linje 26 Sveg-Ånge

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	342 st.	466	662	1940
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	540	440	734	647

Utbud

1 dubbeltur M-To

1 dubbeltur M_F

1 dubbeltur SoH

1 anropsstyrd tur M-F och S

Trafiken är anpassad till Norrtågstrafiken i Ånge, för veckopendling Umeå/Sundsvall-Sveg och de anropsstyrda turerna för anslutning till/från norrgående nattåg. Jämtlands län har 100 % trafik- och ekonomiskt ansvar för linjen. Det innebär att länstrafikens taxa tillämpas på hela linjen. Trafiken utökades i den trafikutökning som Härjedalens kommun gjorde 2014.

Linje 30 Hammarstrand-Liden-Sundsvall

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	92 679 st.	69 675 st.	94 994 st.	77 689 st.

huvuddelen av resorna avser Västernorrlands län.

Utbud fr o m 2014

1 dubbelturer M-F hela sträckan
8 dubbelturer M-F Sundsvall – Liden
1 dubbeltur skoldagar Järkvissle-Liden
1 dubbeltur F skoldagar Hammarstrand-Liden
1 enkeltur M skoldagar Hammarstrand-Liden
1 enkeltur M-F Bispgården-Hammarstrand
4 dubbelturer L Sundsvall-Liden /Järkvissle
3 dubbelturer S, Sundsvall-Liden
1 enkeltur S A-linje, Liden-Bispgården.

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrland. Trafikutbudet har minskats ned fr o m 2014, bl a med 2 dubbelturer M-F Liden-Hammarstrand. Trafiken upphandlas och administreras av RKM Västernorrland.

Linje 39 Sollefteå-Ramsele-Backe-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	73 935 st	78 438 st	66 469 st	57 562 st

huvuddelen av resorna avser Västernorrlands län.

Utbud

4 dubbeltur M-F Ramsele-Sollefteåmed
1 dubbeltur M-F Sollefteå-Hoting
1 dubbeltur M-F Ramsele-Hoting
1 dubbeltur F Ramsele-Hoting
1 dubbeltur S Ramsele-Sollefteå
1 dubbeltur S Ramsele-Hoting

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrland. Trafikutbudet har minskats ned fr o m 2014. Trafiken är planerad för skol-, och veckopendling samt serviceresor. Trafiken upphandlas och administreras av RKM Västernorrland.

Linje 40 Örnsköldsvik-Hammarstrand-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	70 037 st	56 932 st	69 084 st	72 140 st

Utbud

4 dubbelturer M-F, varav en Sollefteå-Östersund, övriga Örnsköldsvik-Östersund
1 dubbeltur L
1 dubbeltur S.

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrlandslän. Linjen har stor interregional betydelse för person- och godsbefordran. Linjen ingår i det s.k. ”samverkande systemet”, trafik som medfinansieras av Trafikverket.

Linje 41 Junsele-Backe-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resor A-linje:</u>	25	34	45	49

Utbud

1 dubbeltur M-F, anropsstyrd trafik.

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrlands län. Trafiken är planerad för serviceresor och bussanslutning i Junsele. Trafiken upphandlas och administreras från Jämtlands län.

Linje 45 Östersund-Dorotea-Storuman-Gällivare (Inlandstrafiken)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	47 334	65 384	67 227	67 052

Utbud

1 dubbeltur M-S Östersund-Gällivare

1 dubbeltur M-S Östersund-Arvidsjaur

Linjen inrättades 91/92 som ersättning för rälsbusstrafik på Inlandsbanan, trafiken bedrivs i samarbete med RKM Västerbotten och Norrbotten. Trafiken medfinansieras av Trafikverket.

Trafiken på linje 45 är upplagd för tåganslutning, främst nattåg i Östersund och för godsbefordran. Från december 2011 är trafiken inom Jämtlands län samordnad med linje 63 Dorotea-Umeå.

Linje 45 Mora-Sveg-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	72 606 st	65 563 st	65 459 st	74 662 st

Utbud

2 dubbelturer M-S, på delen Mora-Östersund

1 dubbeltur M-F Sveg-Östersund

1 enkeltur lördagar Sveg-Östersund

1 enkeltur söndagar Östersund-Sveg

Linjen inrättades 91/92 som ersättning för rälsbusstrafik på Inlandsbanan. Jämtlands län har 100 % trafik- och ekonomiskt ansvar för linjen, vilket bl. a innebär att länstrafikens taxa tillämpas på hela linjen. Linjen har stor interregional betydelse för person- och godsbefordran, den medfinansieras av Trafikverket. Trafiken är planerad för tåganslutning i Mora och Östersund, veckopendling och serviceresor Sveg-Östersund.

Linje 47 Dorotea-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 664 st	4 553 st	3 320 st	4 811 st

Utbud

1 dubbelturer M-F, skoldagar

Linjen som går över länsgränsen Västerbotten-Jämtland är inrättad juni 2010 som ett komplement till linje 142 för gymnasiependling Dorotea-Hoting-Strömsund.

Linje 56 Ljusdal-Kårböle-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	12 570 st	13 261	11 415	11 985
<u>Antal resor A-linje:</u>	630 st			

Utbud

2 dubbelturer M-F

1,5 enkelturer skoldagar på delen Vänsjö- Sveg från aug 2014

1 dubbelturer L

1 dubbeltur S

Länsgränsöverskridande linje mellan Gävleborgs och Jämtlands län. Jämtlands län har 100 % trafik- och ekonomiskt ansvar för linjen, vilket bl. a innebär att länstrafikens taxa tillämpas på hela linjen. Linjen är upplagd för tåganslutning i Ljusdal och för godstransporter. Godsflödet på linjen är betydande. Linjen ingår i det s.k. samverkande systemet, trafiken medfinansieras av Trafikverket.

Linje 63 (Östersund-) Dorotea-Umeå

<u>År:</u>	2011
<u>Antal reg resor:</u>	58 987 st

Utbud

2 dubbelturer dagligen.

Sedan dec 2011 har trafik på sträckan Östersund-Dorotea samordnats med linje 45 Östersund-Dorotea-Arvidsjaur/Gällivare. Linjen redovisas därför inte i Jämtland.

Regional- och lokal trafik i linjenummerordning

Linje 1-14 m fl. Tätortstrafiken Östersund inkl. nattbussar, sön- och helgdagstrafik, industriturer

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 192 823	3 109 083	3 140 456	3 258 040
<u>Flygbussen</u>	23 109	27 257	31 792	34 907

Trafik bedrivs mellan kl 6 – 23 M-F, kl 6 - 23 Lö, kl 11.30 – 23 SoH.

Nattrafik kl. 23 – 2.30 F-L

Tätortstrafiken är upphandlad i ett s.k. nettoavtal, trafikutövaren har självständigt att ajourhålla linjenätet, turutbud m m inom ramen för vad som sägs i trafikavtalet. I trafikavtalet ställs krav på att trafikutbudet skall erbjuda sena kvällsturer vardags- och söndagskvällar till alla stadsdelar, trafikutbudet i Norr förbi Arenan och Ica Maxi ska utvecklas i takt med att verksamheter utvecklas, särskilt kvällstid.

Linje 91 Östersund-Krokom-Nälden-Trångsviken NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 406 st	5 379 st	4 429 st	4 056 st

Utbud

3 dubbelturer F, L Östersund-Krokom-Nälden.

En tur F och L fortsätter till Trångsviken om resande finns.

Linje 92 Östersund-Lit-Häggensås NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 144 st	1 723 st	1 522 st	1 294 st

Utbud

2 dubbelturer F och L, varav 1 dubbeltur F och L till Häggensås.

Linje 93 Brunflo-Östersund NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 154 st	5 226 st	4 306 st	3 775 st

Utbud

3 dubbelturer F och L.

Vissa turer går via Marieby.

Linje 98 Mörsil-Järpen-Åre-Duved NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	951 st	767 st	526 st	538 st

Utbud

2 dubbelturer F och L under vintersäsongen.

Linje 108 Brunflo-Torvalla-Brunflo

<u>År:</u>	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 049 st

Utbud

7 turer M-F skoldagar

Linjen inrättad augusti 2014 för elevpendling.

Linje 109 Brunflo-Odenskog-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	78 748 st	76 437 st	61 679 st	57 523 st

Utbud

15 enkelturer M-F, 4 dt är inställda under sommarlov

4 dubbelturer L

Trafikutbudet är en del av linje 110 som fått annan färdväg, via Odenskog.

Linje 110 Brunflo-Ope-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	192 320 st	178 869	176 473	160 552

Utbud

20/22 enkelturer M-F, 3 dubbelturer är inställda under sommarlov

11 dubbelturer L

8 dubbelturer S

Trafikutbudet reducerades från 2012 och med trafik som kallas linje 109.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S

Linje 111 Brunflo-Marieby-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	40 213 st	39 300	43 986	44 424

Utbud

10 dubbelturer M-F

1 enkeltur kvällstid M-F

2 dubbelturer L

1 dubbeltur S

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, serviceresor L och S

Linje 112 Grytans Läger-Östersund

<u>År:</u>	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 268	27 804

Utbud

5 dubbelturer M-L

Trafiken inrättades i december 2013 till följd av att det finns permanentboende i Grytas Läger. Trafiken är uppbyggd för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, serviceresor L.

Linje 115 Loke-Tandsbyn-Brunflo

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor</u>	20 139 st	18 653	24 350	27 441

Utbud

6 dubbelturer M-F, 1 dubbeltur inställd under sommarlov.

2 av dubbelturerna angör Östersund. Skol- och linjetrafiken har samordnats därav det ökade resandet.

Linje 116 Börön-Brunflo

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	322 st	163	4 514	8 535

Utbud

4 dubbelturer M-F.

Skol- och linjetrafiken har samordnats därav det ökade resandet.

Linje 118 Bodal-Brunflo

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	uppgift saknas.	17	183	274

Utbud

2 dubbelturer M-F.

Skol- och linjetrafiken har samordnats därav det ökade resandet.

Linje 127 Bräcke-Gällö-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	119 859 st	105 790	92 752	95 453

Utbud:

5 dubbelturer M-F Bräcke-Östersund

1 enkeltur M-F Gällö-Bräcke

1 dubbeltur M-F Bräcke-Brunflo

1 dubbeltur M-F Östersund-Gällö

1 enkeltur M-F Pilgrimstad-Gällö

Linjestäckningen i huvudsak parallell med järnvägen och Norrtågstrafiken. Trafiken utgör ett komplement till tågtrafiken, och är anpassad för skol- och arbetspendling M-F.

Linje 132 Hammarstrand-Höglunda/Strömsnäs-Stugun-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	47 401 st	46 916	46 756	43 904

Utbud

5 dubbelturer M-F, hela sträckan
 1 dubbeltur Stugun-Hammarstrand
 1 dubbeltur Stugun-Hammarstrand, skoldagar
 1 dubbeltur L
 1 enkeltur S, ej sommarlov.

Linjen är parallell med linje 40 på delen Hammarstrand-Östersund, trafiken är planerad för skol- och arbetspendling M-F, serviceresor L och veckopendling S.

Linje 140 Lit-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	59 907 st	60 489	52 956	52 192

Utbud

10 dubbelturer M-F, varav en enkeltur inställd under sommarlov
 3 dubbelturer L
 3 dubbelturer S

Trafiken är uppbyggd för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S. Linjen kompletteras främst av linje 143.

Linje 141 Storhögen-Jämtl Nyby-Lit

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 431 st	5 796	6 831	8 553

Utbud

5 dubbelturer M-F, 1 dubbeltur Lit-Handög är inställd under skollov.

Linje 142 Hoting-Strömsund-Hammerdal-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor</u>	113 317 st	122 343	130 615	137 182
<u>Antal resor A-linje:</u>	35	429	407	412

Utbud

7 dubbelturer M-F varav 2 till Hoting
 1 enkeltur anropsstyrd M.O.F på delen Strömsund-Hoting
 1 dubbeltur L
 1 dubbeltur S.

Linjen är parallell med linje 45 delen Hoting-Östersund, trafiken är planerad för skol-, service- och arbetspendling M-F, serviceresor L och veckopendling S. A-trafiken ersätter minskad trafik Strömsund-Hoting med interregionala linjer.

Linje 143 Håggenås-Lit-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	44 573 st	42 704	41 038	39 560

Utbud

6,5 dubbelturer M-F

3 dubbelturer L

1 dubbeltur S

Trafiken är uppbyggd för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, och serviceresor L och S. Kompletterande linjer är 142 Hoting.-Strömsund-Östersund och 140 Lit-Östersund.

Linje 144 Munkflohögen-Norderåsen-Lit (-Östersund)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 402 st	8 670	9 319	9 098
<u>Antal resor A-trafik:</u>	1 228	1 016	896	940

Utbud

2 dubbelturer M-F, till/från Munkflohögen, under sommarlov 1 dubbeltur

3 dubbelturer M-F Håggenås-Norderåsen en dubbeltur Håggenås-Munkflohögen (linjebil och delvis anropsstyrd trafik)

Linje 145 Husås-Lit-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	18 353 st	17 479	17 284	16 084

Utbud

5 dubbelturer M-F, varav 2 dubbelturer inställda under skollov.

1 enkeltur anropsstyrd trafik.

Linje 150 Krokomb-Dvörsätt-Ås-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	102 884 st	100 855	97 082	99 069

Utbud

13 dubbelturer M-F, varav 1 dubbeltur är inställd under skollov.

2/3 dubbeltur L

4/5 dubbelturer S.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S.

Linje 151 Aspås-Krokom-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	49 503 st	50 245	51 595	49 099

Utbud

5/4 turer M-F

1 dubbeltur M-F skoldagar för skoltrafik på delen Aspås-Krokom.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, och utgör ett komplement till linje 150.

Linje 153 Valsjöbyn-Föllinge-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	15 614 st	15 802	27 565	34 395

Utbud

1 dubbeltur M-F hela sträckan.

2 dubbeltur M-F Föllinge – Krokom

1 dubbeltur M-F Åkersjön-Lillhomsjö, under skollov M.O.F

1 enkeltur F Föllinge – Valsjöbyn, delen Häggsjövik-Valsjöbyn är anropsstyrd

1 dubbeltur F Krokom-Föllinge

2 dubbelturer L Föllinge – Krokom

1 enkeltur S.

Trafiken är planering för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och veckopendling S.

Linje 154 Rönnöfors-Kaxås-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	40 143 st	41 138	49 000	51 537
<u>Antal resor A-linje:</u>	34	34	35	34

Utbud

4 dubbelturer M-F, delen Kaxås-Östersund

1 dubbeltur M-F Änge-Rönnöfors

1 enkeltur O Änge-Rönnöfors skoldagar

2 dubbeltur L Kaxås-Krokom

1 dubbeltur S Kaxås-Krokom

1 enkeltur A-linje S delen Frankrike-Kaxås.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och veckopendling S. Delen Krokom-Östersund kan vara samordnad med annan trafik.

Linje 155 Årependeln Duved-Järpen-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	30 032 st	28 895	17 053	9 495

Utbud t o m juni 2014

2 dubbelturer M-F

1 dubbeltur L, under vintersäsong

1 dubbeltur S, under vintersäsong.

Utbud fr o m december 2014

3/4 dubbelturer M-F

1 enkeltur L, under vintersäsong

1 enkeltur S, under vintersäsong.

Expresslinje, en dubbeltur för arbetspendling till Åre resp. till Östersund M-F. L och S säsongstrafik till Åre. Sträckningen är parallell med Mittbanan, men har stopp på orter utan jämvägsstation. Juni 2013 – juni 2014 har del av trafiken bedrivits i kommersiell trafik. Från juni 2014 till december 2014 har linjen inte trafikerats. Från 14 december 2014 används linje 155 för turer som är genomgående Duved-Järpen-Östersund, trafiken är inte av expresskaraktär. En tur finns Duved - Östersund efter kl 17.00 (tåg finns i andra riktningen) för att möjliggöra arbetspendling från Östersund till Åre-Duved. Trafiken är samordnad med linje 156 och 157.

Linje 156 Järpen-Trångsviken-Krokom-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	171 624 st	170 611	175 964	178 609

Utbud från december 2014

4 dubbelturer M-F Järpen-Östersund

1 dubbeltur M-F delen Mattar-Östersund

3/4 dubbelturer M-F, Trångsviken-Nälden-Krokom-Östersund

1 dubbeltur Trångsviken-Krokom

4/5 dubbelturer L, Nälden-Östersund

2 dubbelturer S, Nälden-Östersund.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, Järpen-Östersund linjen är ett komplement till Norrtågs trafik på sträckan. På delen Nälden –Östersund även arbetspendling och serviceresor L,S.

Linje 157 Duved-Järpen-Mörsil

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	151 320 st	161 356	174 674	192 834

Utbud från december 2014

7 dubbelturer M-F Mörsil-Duved, varav 1 dubbeltur inställd under skollov

3 dubbelturer M-F Järpen-Duved

5 dubbeltur L

1 dubbeltur L Duved-Åre

5 dubbelturer S

1 dubbeltur S Duved-Åre.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L, S.

I dec 2007 gjorde Åre kommun en omfattande utökning av trafikutbudet för att skapa en lokaltrafik i Åredalen.

Trafikutbudet omfattar hela dagen ca kl. 6.00 – 23.00 dagligen.

Linje 159 Ås-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	110 780 st	108 602	100 947	92 429

Utbud

18/19 dubbelturer M-F, 3 dubbelturer inställda under skollov.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F. Linjen är samordnad med linje 531 Östersund-Dille-Ås. Linje kompletteras främst av linje 150 Krokom-Östersund och linje 156 Näliden-Krokom-Östersund L och S.

Linje 161 Svenstavik-Hackås-Orrviken-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	57 850 st	55 223	56 415	57 635

Utbud

7 turer M-F, varav 2/3 dt Svenstavik-Östersund, 1 dt är inställd under skollov

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F.

Linje 162 Höglerekardalen-Hallen-Myrviken-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	29 228 st	29 576	27 044	26 528

Utbud

4/5 turer M-F, varav 3 till/från Hallen

1 dubbeltur lördagar

1 enkeltur S skoltid (samordnad med säsongstrafiken)

1 dubbeltur M-F, 1 dubbeltur L och 1 dubbeltur S till Höglerekardalen under säsong.

1 enkeltur A-linje, delen Myrviken-Hallen

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, serviceresor L och elevpendling S. Under vintersäsong trafik till Höglerekardalen M-F, L och S, sommarsäsong endast M-F.

Linje 163 Svenstavik-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	41 601 st	38 563	37 928	38 149

Utbud

6 dubbelturer M-F.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S samordning med linje 164.

Linje 164 Funäsdalen-Åsarna-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
------------	------	------	------	------

<u>Antal reg resor:</u>	38 213 st	39 059	43 117	48 671
-------------------------	-----------	--------	--------	--------

Utbud

2 dubbelturer M-F

2 dubbelturer L

1 dubbeltur S + 1 enkeltur S under skoltid.

Linjens funktion är tåganslutnings- och serviceresor på den långa relationen och skol- och arbetspendling på delsträckor M-F, L, S. Linjen ingår i det s.k. samverkande systemet, trafiken medfinansieras av Trafikverket.

Linje 211 Våle-Bodsjöbyn-Flatnor-Gällö

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	4 425 st	2 771	4 227	4 561

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar Våle-Gällö

1 dubbeltur Finnäs-Gällö, anropsstyrd linjetrafik

Arbetspendlingen Finnäs-Gällö var tidigare varit linjelagd, men har nu mycket liten efterfrågan.

Linje 212 Gällö-Rissna-Åsgård

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 517 st	1 410	2 895	2 810

Utbud

2,5 dubbelturer M-F Rissna-Gällö,

Linjens funktion är att trafikförsörja delen Rissna-Fjällsta till E14/Gällö för anslutning till linje 127 Östersund-Gällö-Bräcke, samt skoltrafik till Gällö. Delen Åsgård-Holmsjö-Rissna trafikeras för elevbehov och med servicetrafik.

Linje 213 Ede-Samsta-Marsätt-Fanbyn

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resor A-linje:</u>	87	90	111	97

Utbud

1 dubbeltur två dagar/vecka,

Linjens funktion är serviceresor.

Linje 215 Sörböle-Höviken-Bergvik-Pilgrimstad

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resor A-linje:</u>	0	0	0	0

Utbud

1 dubbeltur två dagar/vecka,

Linjens funktion är serviceresor.

Linje 221 Ocksjön-Våle-Bräcke

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 483 st	7 013	6 754	5 840

Utbud

1 dubbeltur M-F, inställd trafik i juli.

Linje 222 Sörbygdén-Albacken-Bräcke

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	3 009 st	3 211	4 220	3 522

Utbud

1 dubbelturer M-F skoldagar,

1 dubbeltur M.O.F skollov.

Linje 223 Löningsberg-Bensjö-Bräcke

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	141 st	592	1 425	1 043

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar

1 enkeltur M-F anropsstyrd

Linje 224 Kälarne-Gimdalen-Nyhem-Sösjö-Bräcke

<u>År:</u>	2014	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 956 st	6 662	6 520	4 659

Utbud

3 dubbelturer M-F Kälarne-Nyhem 1 dubbeltur är inställd under skollov och 2 dubbelturer inställda i juli

3 dubbelturer Nyhem-Bräcke 1 dubbeltur är inställd under skollov och 2 dubbelturer inställda i juli

Linjens funktion är skoltrafik till Kälarne resp. Bräcke, samt serviceresor mellan Kälarne och Bräcke.

Linje 228 Kälarne-Sörbygden-Ljungå

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 951 st	1 094	426	346

Utbud

1 dubbelturer M-F, skoldagar.

Linjens funktion är skoltrafik till Kälarne

Linje 231 Kälarne-Stugun-(Östersund)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	10 153 st	9 924	9 593	9 979

Utbud

3 dubbelturer M-F, anslutning till/från Sörbygden F och S.

1 enkeltur S.

Linjen är uppbyggd för skol- och serviceresor, i Stugun ansluter linjen till linje 40 och 132 som ger anslutning till Östersund.

Linje 233 Kälarne-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 972 st	3 611	4 164	3 751

Utbud

2 dubbelturer M-F, inställd trafik i juli.

1 dubbeltur L

1 enkeltur söndagar, skoltid.

2 dubbelturer M, To och 1 dubbeltur Sö anropsstyrd trafik för anslutning till linje 40. Den anropsstyrda trafiken har liten efterfrågan.

Linje 311 Överammer-Färsån-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 389 st	8 453	7 567	7 163

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar

1 dubbeltur anropsstyrd två dagar/vecka, turena har svag efterfrågan.

Trafiken är anpassad för skolpendling och serviceresor till Stugun resp. Hammarstrand.

Linje 312 Bispgården-Brännan-Ragunda-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 691 st	6 488	6 218	5 674

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar
2 dubbelturer anropsstyrd linjetrafik.

Linje 315 Utanede-Bispgården-Pålgård-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	14 007 st	11 882	15 465	13 485
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	36	55	33	43

Utbud

2 dubbelturer M-F skoldagar
1 dubbeltur M-To skoldagar
1 enkeltur F skoldagar Bispgården-Utanede
1 enkeltur M-F, A-linje

Turen är planerad för skolpendling och serviceresor.

Linje 321 Borgvattnet-Stugun

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 865 st	2 336	1 931	1 718

Utbud

1 dubbeltur dagligen.

Linje 322 Boberg/Köttsjön-Överammer-Stugun

<u>Antal reg resor:</u>	2011	2012	2013	2014
	4 663 st	5 543	5 919	5 641

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar
1 dubbeltur M-F skoldagar Köttsjön-Överammer
1 dubbelenkeltur M.O.F under skollov.

Linje 323 Stugun-Torsgård-Brynjegård

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 029 st	1 797	2 226	1 455

Utbud

1 dubbeltur M-F, under skollov anropsstyrd trafik. Den anropsstyrda trafiken har ingen efterfrågan.

Linje 413 Fyrås-Ede-Hammerdal

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>		75	231	209

Utbud

1 dubbelturer M-F skoldagar.

Linje 414 Strömsund-Yxskaftekälen-Gåxsjö/Kakuåsen-Sikås-Hammerdal

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 689 st	8 245	6 539	5 848
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	675	288	48	571

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 enkeltur M-F skoldagar

1 enkeltur F skoldagar

1 dubbeltur M-F A-linje

1 enkeltur M-F A-linje under skollov, delen Gåxsjö-Hammerdal

Turen är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor.

Linje 421 Hoting-Backe-Vängel

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>		266	1 199	1 240

Utbud

1 dubbeltur M-F, under skollov M.O.F

Linje 422 Hoting-Backe-Strömsund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	9 966 st	9 861	17 229	22 037

Utbud

1 dubbeltur M-F.

Linje 425 Gäddede-Lövberga/Alavattnet-Strömsund-(Östersund)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 946 st	7 555	6 908	8 481

Utbud

1 dubbelturer M-F

1 dubbeltur F

1 dubbeltur L under sommarlov

1 dubbeltur S.

Linjen är planerad för skol- och serviceresor, i Strömsund ansluter linjen till linje 45 och 142 som ger anslutning till Östersund.

Linje 427 Postviken-Äspnäs-Strömsund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 659 st	895	2 110	2 283

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar.

Linje 428 Öhn-Strömsund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 626 st	2 993	3 154	2 691

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar

1 dubbeltur anropsstyrd trafik 2 dagar i veckan under skollov, trafiken har inte efterfrågats.

Linje 429 (Svaningen)-Hillsand-Strömsund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 446 st	948	1 535	1 078

Utbud

1 dubbeltur M-F, under skollov M.O.F.

Linje 431 Strömsund-Flykälen-Föllinge

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	3 060 st	2 700	4 727	5 666
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	430	19	12	3

Utbud

2 dubbelturer M-F, skoldagar på delen Flykälen-Strömsund

2 dubbelturer M-F på delen Laxsjö-Föllinge

3 dubbelturer/vecka Laxsjö-Föllinge under skollov.

1 enkeltur F och S A-linje

Linje 444 Norråker-Kyrktåsjö-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 332 st	10 976	10 235	9 759
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	568	315	220	275

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 dubbeltur M-F skoldagar.

1 enkeltur M-F A-linje, skoldagar delen Brattbäcken-Hoting

1 enkeltur M.O.F A-linje

1 enkeltur O, F A-linje

1 dubbeltur S A-linje, omfattar även Lövvik-Norråker

Linje 445 Norråker-Lövvik-Tåsjöedet (-Hoting)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>		282	1 217	992

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar.

1 enkeltur Anropsstyrd linjetrafik S.

Linje 472 Störviken-Stora Blåsjön-Gäddede

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 962 st	3 049	2 623	2 297
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	708	755	644	374

Utbud

1 dubbeltur M-F, Gäddede- St Blåsjön, under sommaren förlängs turen till Ankarede.

1 dubbeltur M.O.F, A-linje Ankarvattnet-St Blåsjön-Gäddede

1 dubbeltur M-F skoldagar A-linje, delen Ankarvattnet-Stora Blåsjön

1 dubbeltur L, A-linje, delen St Blåsjön-Gäddede

1 dubbeltur S, A-linje

Linjen är planerad för elevpendling och bussanslutning i Gäddede.

Linje 521 Änge-Landön-Rönnöfors-Änge

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	5 972 st	7 055	7 594	7 767

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 enkeltur O skoldagar Änge-Landön för elevpendling

1 dubbeltur M-F för elevpendling Landön-Tulleråsen

Linjens funktion är arbetspendling till Skifferbrottet och elevresor.

Linje 522 Gärde-Oxböle-Änge

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 071 st	uppgift saknas		

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar.

1 dubbeltur M.O.F A-linje, under skollov

Den anropsstyrda trafiken har liten efterfrågan.

Linje 530 Rödön-Frösön-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 698 st	2 804	2 395	2 243

Utbud

1 dubbeltur M-F dagligen, anropsstyrd linjetrafik under sommarlov

Linje 531 Tängtorpet-Dille-Kännåsen-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 733 st	4 332	4 967	4 409

Utbud

2 dubbeltur M-F skoldagar.

1 enkeltur anropstyrd

Linjen nyinrättad från 09/10, trafiklösningen är en del av linje 159 och framförallt planerad för elevpendling.

Linje 532 Änge-Alsen-Nälden

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 984 st	11 969	11 124	11 108

Utbud

1 dubbeltur M-F via Valne, skoldagar

1 dubbeltur M-F via Alsen, skoldagar.

Linjen är inrättad för elevpendling Nälden-Alsen-Änge

Linje 533 Alsen-Nälden

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	5 681 st	4 697	4 892	6 144

Utbud

2 enkelturer Alsen-Nälden M-F

1 enkeltur Bleckåsen-Nälden M-F skoltid

1 enkeltur Nälden-Bleckåsen M-F

1 enkeltur Nälden-Alsen, skollov

1 dubbeltur S, skoltid.

Linje 541 Välje-Hallen-Järpen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	4 270 st	5 859	9 373	9 610

Utbud

1 dubbeltur M-F, inställd under skollov

1 dubbeltur F, inställd under skollov

1 enkeltur anropsstyrd linjetrafik Månsåsen-Myckelåsen för bussanslutning

Linje 542 Mattmar-Offne-Mattmar

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 458 st	9 505	11 436	10 853

Utbud

1 enkeltur Mattmar-Offne-Mattmar M-F

1 enkeltur Mattmar-Offne-Mattmar M-F, skoldagar

Linje 543 Hammarnäs-Mattmar

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	4 481 st	4 826	5 771	5 628

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar.

Linje 544 Hammarnäs-Sundsbacken-Hallen

<u>År:</u>	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 671	5 043	5 063

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar.

Turen inrättad hösten 2012 för elevpendling

Linje 551 Kallsedet-Kall-Järpen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	9 148 st	8 072	8 391	7 556

Utbud

2 dubbeltur M-F, under skollov M. O .F

1 dubbeltur M.O.F Kall-Järpen

Linje 553 Huså-Järpen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 785 st	1 654	3 147	3 170

Utbud

2 dubbelturer M-F.

1 enkeltur M-F A-linje, turen har efterfrågats ca 30 ggr/år

A-linjen är planerad för tåganslutning i Järpen.

Linje 561 Edsåsdalen-Undersåker

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 682 st	2 185	1 845	1 933

Utbud

2 dubbelturer M-F skoldagar,

2 dubbelturer M-F A-linje under skollov

Linje 562 Vålådalen-Ottsjö-Undersåker

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 894 st	13 335	15 984	15 407
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	478	496	518	658

Utbud

1 dubbeltur M-F Järpen-Undersåker-Vålådalen skoldagar, under skollov M.O.F

1 enkeltur M-F Vålådalen-Undersåker, anropsstyrd.

2 dubbelturer L, under säsong sommar och vinter, anropsstyrd

2 dubbelturer S, under säsong sommar och vinter, anropsstyrd.

Trafiken är uppbyggd för skol-,och tåganslutningsresor M-F, L och S.

Linje 571 Storlien-Enafors-Duved

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 033 st	2 379	3 714	3 847

Utbud

1,5 dubbeltur M-F skoldagar

1 dubbeltur Ti,To anropsstyrd linjetrafik M-F under skollov, 50 -90 resenärer/år.

Linje 572 Skaltugan-Duved

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor</u>	1 222 st	1 811	2 917	2 627

Utbud

1 dubbeltur M-F, anropsstyrd linjetrafik M.O.F under sommarlov.

Linje 601 Fåker-Orrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	9 348 st	8 606	9 759	10 615

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 dubbeltur M-F, inställd under sommarlov

1 dubbeltur M-F skoldagar Måläng-Brunflo

Linje 602 Fåker-Lerån-Klocksåsen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	58	1 012	937	497

Utbud

1,5 dubbeltur M-F, anropsstyrd linjetrafik

Linje 603 Norderön-Orrviken

<u>År:</u>	2013	2014
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	883	2 012

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar

Linjen inrättad hösten 2013, för elevpendling.

Linje 608 Vattjom-Oviken-Myrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	190	32	0	2

1 dubbeltur M-F A-linje skoldagar

Linjen funktion är gymnasiependling, efterfrågan har minskat markant.

Linje 609 Hackås-Myrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	10 104 st	10 203	11 132	11 290

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar.

Linjen inrättades hösten 2007 för elevpendling Hackås-Myrviken.

610 Matnäset-Funäs-Oviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 057 st	667	986	938

Utbud

1,5 dubbeltur M-F.

Anropsstyrd linjetrafik, tureorna ansluter till linje 162 mot Östersund och linje 611 mot Svenstavik, arbets- och studiependling.

Linje 611 Oviken-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	13 178 st	11 838	10 659	16 342

Utbud

5 dubbelturer M-F

1 dubbeltur Svenstavik-Myrviken, skoldagar

1 dubbeltur Vigge-Myrviken, skoldagar

1 enkeltur M-F A-linje

Arbets- och skolpendling.

Linje 612 Vigge-Dalåsen-Myrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 867 st	2 870	5 102	4 751

Utbud

1 dubbeltur M-F, A-linje

1 dubbeltur M-F skoldagar

Arbets- och skolpendling anslutning till linje 162 i Myrviken.

Linje 613 Ljungdalen-Åsarna-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor</u>	14 144 st	14 505	15 322	17 799
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	26	46	45	88

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 dubbeltur F, A-linje

1 enkeltur Må-Ti-To skoldagar, delen Åsarna-Börtnan

1 dubbeltur S under skoltid.

Linje 614 Klövsjö-Åsarna-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	106	664	649	1 569

Utbud

1 dubbeltur Åsarna-Svenstavik

1 dubbeltur Klövsjö-Åsarna, turena är inställda i juli

Arbets- och skolpendling. Linjen kompletterar linje 164 Funäsdalen-Östersund på delen Klövsjö-Åsarna, samt linje 45 och 615 på delen Åsarna-Svenstavik.

Linje 615 Handsjöbyn-Rätan-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 218 st	13 475	13 103	17 082

Utbud

1,5 dubbelturer M-F, skoldagar.

Linje 616 Dödre-Gillhov-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 393 st	6 457	5 538	5 371

Utbud

1 dubbelturer M-F,

1 dubbeltur M-F, inställd under skollov.

Delen Dödre-Gillhov trafikeras endast skoldagar.

Linje 620 Ljungdalen-Funäsdalen

<u>År:</u>	2012	2013	2014
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	28	9	40

Utbud

1 dubbelturer M-F, L och S under sommar- och höstsäsong

1,5 dubbelturer M.O.F A-linje

1 dubbeltur Ljungdalen-Mittådalen skoltid, i Ljugdalen anslutning till linje 621.

Linje 621 Messlingen-Mittådalen-Funäsdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 530 st	3 520	3 365	3 106
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	307	206	134	89

Utbud

3 dubbelturer M-F inställd under sommarlov

1,5 dubbelturer M.O.F A-linje

1 enkeltur M.O.F sommarlov A-linje

1 enkeltur L sommarsäsongen A-linje

1 enkeltur S A-linje

Linje 622 Ramundberget-Bruksvallarna-Funäsdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 753 st	6 134	6 788	6 939
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	622	378	347	329

Utbud

3 dubbelturer M-F inställd under sommarlov

1 dubbeltur M-F sommarlov.

1,5 dubbelturer M.O.F, A-linje

1 enkeltur L sommarsäsongen A-linje

1 enkeltur S A-linje

Linje 623 Fjällnäs-Tännadalen-Funäsdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	3 037st	2 927	3 110	4 038
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	623	112	91	76

Utbud

3 dubbelturer M-F inställd under sommarlov

1 dubbelturer M-F, sommarlov

1,5 dubbelturer M.O.F, A-linje

1 enkeltur L sommarsäsong A-linje

1 enkeltur S A-linje

Linje 631 Funäsdalen-Vemdalen-Sveg (-Ljusdal)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	15 797 st	16 487	15 877	16 842
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	585	733	801	683

Utbud

- 1 dubbelturer M-F Funäsdalen-Sveg
- 1 enkeltur M-F A-trafik, Sveg-Funäsdalen
- 1 dubbeltur M-F Hede-Sveg
- 1,5 dubbeltur M-F Vemdalen-Sveg
- 1,5 dubbelturer M-F A-trafik, delen Hede-Långå
- 1 dubbeltur L Vemdalen - Sveg
- 1 dubbeltur S Sveg-Funäsdalen
- 1 dubbeltur S Sveg-Vemdalen

Trafiken är upplagd för dels interregionala resor med tåganslutning i Ljusdal med linje 56 eller i Mora med linje 45, samt skol- och arbetspendling. Turen till/från Vemdalen ger anslutning till/från linje 164 Funäsdalen-Vemdalen-Åsarna-Östersund. De anropsstyrda turerna är främst planerade för att förbättra möjligheterna till anslutning till linje 56 Sveg-Ljusdal och linje 45 Östersund-Sveg-Mora.

Linje 633 Funäsdalen-Lofsdalen-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	4 562 st	3 855	3 452	3571
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	169	180	170	70

Utbud

- 1 dubbelturer M-F delen Sveg-Lofsdalen
- 1 dubbeltur M-F delen Lofsdalen-Funäsdalen
- 1 dubbeltur Funäsdalen-Sörvattnet, skoldagar
- 1 enkeltur M-F Sveg-Linsell, delen Linsell-Lofsdalen är A-linje
- 1 enkeltur F Sveg-Lofsdalen A-linje
- 1 dubbeltur M.O.F A-linje Sörvattnet-Tännäs
- 1 dubbeltur L A-linje delen Sveg-Lofsdalen under sommar- och vintersäsong
- 1 enkeltur S A-linje Sörvattnet-Tännäs
- 2 enkelturer S A-linje Lofsdalen-Sveg.

Linje 634 Lillhärdal-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2012	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	13 946 st	11 192	9 954	23 462
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	887	318	161	269

Utbud

3 dubbelturer M-F delen Lillhärdal-Sveg
1 dubbeltur M-F skoldagar Östansjö-Lillhärdal (-Sveg)
1,5 dubbeltur M-F skoldagar delen Herrö-Sveg
1 dubbeltur M-F A-linje, delen Sveg-Lillhärdal
1 5 dubbeltur L
1 enkeltur S, A-linje

Linje 636 Lofsdalen-Vemdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	54	23	37	37

Utbud:

1 dubbeltur M-F A-linje

Trafiken är planerad för anslutning till linje 164 i Vemdalen för resor till/från Östersund.

Linje 639 Ytterhogdal-Ytterberg-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 434 st	6 740	9 894	12 824

Utbud:

2,5 dubbelturer M-F

Ytterberg angöres på vissa turer.

Linjen är delvis parallell med linje 26 Sveg-Ånge, linje 45 Östersund-Åsarna-Sveg-Mora, linje 56 Sveg-Ytterhogdal.

Skol- och arbetspendling samt serviceresor.

Bilaga 3 - Tillgänglighet i prioriterade stråk

Nedanstående definitioner har använts för att inventera och redovisa linjer och bytespunkter ur perspektivet tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning. Inventeringen utgör grund för en systematisk och utvecklad redovisning av tillgängligheten till den allmänna kollektivtrafiken i Jämtlands län.

Tillgänglighetsparametrar buss

- Lågentré med ramp eller hiss
- Inre hållplatsinformation utrop
- Inre hållplatsinformation text
- Yttre hållplatsutrop
- Toalett (gäller på turer med minst 1,5 timmar restid)

Tillgänglighetsparametrar tåg

- Insteg i nivå med perrong
- Inre hållplatsinformation utrop
- Inre hållplatsinformation text
- Rymliga toaletter, knappfunktioner med både ljus och ljud

Samtliga regionaltåg i Norrtågs trafik uppfyller kraven, varför ingen ytterligare redovisning görs.

Tillgänglighetsparameter hållplats/busstation

- Plattform längd minst 20 m
- Plattformsbredd minst 2,25 m
- Plattformshöjd minst 16 cm
- Kontrasterande kantremsa
- Taktilt och visuellt ledstråk
- Hållplatsstolpe vid eller mitt för påstigningsplatsen
- Max 5 % lutning till och från hållplatsen (i dess närhet)
- Gångbana med jämn yta till och från hållplatsen (i dess närhet)
- Belysning vid hållplatsområdet

Trafikverket inventerar Järnvägsstationer/perronger

Bytespunkter i prioriterade stråk som inventeras ur ett tillgänglighetsperspektiv

Stråk

Hammarstrand bstn – Stugun bstn – Östersund bstn och jvstn
Bräcke bstn och jvstn-Gällö bstn och jvstn -Östersund bstn och jvstn
Sveg bstn-Svenstavik bstn-Östersund bstn och jvstn
Järpen bstn och jvstn-Krokom bstn/jvstn-Östersund bstn och jvstn
150,151,153,154,155,156 Strömsund-Hammerdal-Östersund bstn och jvstn
45, 142

Linjer

40, 132
Norrtåg och 127
45, 161, 163, 164
Norrtåg,

Hållplatser längs ovanstående stråk ska inventeras och dokumenteras utifrån tillgänglighetskrav för hållplatser på landsbygd 1-20 påstigande/dag, ”Användbar kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning” Trafikverket 2010. Inventeringen ska göras av Länstrafiken och vara slutförd 2020.

Bilaga 3 A turer i de prioriterade stråken som utförs med tillgänglighetsanpassade fordon (hiss/låggolv).

Bilaga 3 B Tillgänglighet i busstationer och hållplatser i de prioriterade stråken

Bilaga 3A - turer i de prioriterade stråken som utförs med tillgänglighetsanpassade fordon (hiss/låggolv).

Länstrafiken i Jämtlands län AB ska komplettera bilagan med de uppgifter som saknas.

Komplettering ska göras senast 2016-12-31

Linje	Tur	Start	Busstation 1	Busstation 2	Busstation 3	Busstation 4	Busstation 5	Ändstation	Låggolv /hiss	Inre hplinfo text	Inre hplinfo utrop	Yttre hplinfo utrop	Toalett (restid > 1,5 h)	Toalett tillgänglighets anpassad
40	3	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	Östersund bstn	x					
40	7	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					
40	51	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	Östersund bstn	x					
40	71	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					
40	4	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
40	8	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
40	50	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
40	70	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
45	12	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					x
45	16	Gällivare resec	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	Östersund jvst	x					x
45	62	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					x
45	66	Gällivare resec	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	Östersund jvst	x					x
45	72	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					x
45	76	Gällivare resec	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	Östersund jvst	x					x
45	11	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	Arvidsjaur bstn	Dorotea bstn	x					x
45	15	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	-	Arvidsjaur bstn	x					x
45	61	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	Arvidsjaur bstn	Dorotea bstn	x					x
45	65	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	-	Arvidsjaur bstn	x					x
45	71	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	Arvidsjaur bstn	Dorotea bstn	x					x
45	75	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	-	Arvidsjaur bstn	x					x
46	1	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	-	Östersund bstn	x					x
46	3	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	5	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	51	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	53	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	-	Östersund bstn	x					x
46	55	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	71	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	73	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
127	1	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Gällö bstn	x					
127	5	Östersund bstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Bräcke jvstn	x					
127	11	Östersund bstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Bräcke Gyskola	x					
127	17	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Gällö bstn	x					
127	19	Östersund bstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Bräcke Gyskola	x					
127	2	Bräcke jvstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
127	8	Bräcke jvstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
127	14	Bräcke jvstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
127	18	Gällö busstation	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
132	3	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	-	-	Östersund bstn	x					

Linje	Tur	Start	Busstation 1	Busstation 2	Busstation 3	Busstation 4	Busstation 5	Ändstation	Läggolv /hiss	Inre hplinfo text	Inre hplinfo utrop	Yttre hplinfo utrop	Toalett (restid > 1,5 h)	Toalett tillgänglig hets anpassad
132	17	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
132	10	Östersund bstn	Stugun bstn	-	-	-	-	Hammarstrand bstn	x					
132	22	Östersund bstn	Östersund jvst	Stugun bstn	-	-	-	Hammarstrand bstn	x					
150	1	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	3	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	5	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	7	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	11	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	15	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	17	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	19	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	21	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	23	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	25	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	27	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	51	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	53	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	55	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	71	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	73	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	75	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	77	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	79	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	4	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	6	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	8	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	16	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	18	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	20	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	22	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	24	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	26	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	30	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	32	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	34	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	52	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	54	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	70	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	72	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	74	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	76	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	78	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					

Linje	Tur	Start	Busstation 1	Busstation 2	Busstation 3	Busstation 4	Busstation 5	Ändstation	Låggolv /hiss	Inre hplinfo text	Inre hplinfo utrop	Yttre hplinfo utrop	Toalett (restid > 1,5 h)	Toalett tillgänglig hets anpassad
151	7	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	11	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	17	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	27	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	2	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	4	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	6	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	12	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	22	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
154	71	Österund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
154	72	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	25	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	29	Krokom C	Krokom C	-	-	-	-	Järpen bstn	x					
156	39	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	51	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	53	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	57	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	75	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	6	Järpen bstn	Krokom C	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	54	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	56	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	58	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	64	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	76	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
161	3	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
161	9	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
161	10	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
164	3	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Svenstavik bstn	x					
164	53	Östersund bstn	Östersund jvstn	-	-	-	-	Svenstavik bstn	x					
164	2	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
164	54	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
164	56	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					

Bilaga 3 B Tillgänglighet i busstationer och hållplatser i de prioriterade stråken

Bytespunkt	Station /hpl	Plattform längd minst 20 m	Plattform bredd minst 2,25 m	Plattform höjd minst 16 cm	Konstrasterande kantrensa	Taktilt ledstråk (mellan station och hpl)	Visuellt ledstråk (mellan station och hpl)	Not avsende stråk	Hplistoipe vid eller mitt för påstignings-platsen Max 5% lutning till och från hpl (i dess närhet) Gångbana med jämn yta t/f hpl (i dess närhet)	Belysning vid hplomr	Not	Övrigt, ex hplinfo/ledsagn	
Östersund bstn	station	j	j	j	n	j	n	Från hallen till bussplattformen/ gate finns varken taktilt eller visuellt ledstråk.	j	j	j	Ingång i bussen i direkt anslutning till gate i stationsbyggnad	
Östersund bstn	hpl	j	j	j	n	n	n	Från hallen till bussplattformen/ gate finns varken taktilt eller visuellt ledstråk.	j	j	j	Ingång i bussen i direkt anslutning till gate i stationsbyggnad	hplinfo för synskadade vid utgång till gaten finns
Östersund Centrum Kyrkgatan	station	j	j	j	j	n	n	Finns inga stråk till hpl Kyrkgatan	j	j	j	j	ledsagning saknas
Östersund Centrum Kyrkgatan	hlp	j	j	j	j	n	j		j	j	j	j	
Östersund Jvst	station	j	j	j	j	j	j		j	j	j	j	
Östersund Jvst	hpl/ lokal trafik	j	j	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Hplinfo finns utanför Jvst
Östersund Jvst	hpl/ regional trafik	j	j	j	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Hplinfo finns utanför Jvst
Hammarstrand bstn	station	j	j	n/a	n/a	n/a	n/a		n	j	j	j	
Hammarstrand bstn	hpl	n	n	n	n	n/a	n/a		n		n	j	
Stugun bstn	station	j	j	n	n	n	n		j	j	j	j	
Stugun bstn	hpl	j	j	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	n	n	Ingen info
Bräcke bstn	station	n	n	n	n	n	n		j	j	j	j	
Bräcke jvstn	station	j	j	j	n	n	n		n	j	j	j	Plats för ledsagning finns inne och utanför

Bytespunkt	Station /hpl	Plattform längd minst 20 m	Plattform bredd minst 2,25 m	Plattform höjd minst 16 cm	Konstrasterande kantrensa	Taktillt ledstråk (mellan station och hpl)	Visuellt ledstråk (mellan station och hpl)	Not avsende stråk	Hplstroipe vid eller mitt för påstignings- platsen Max 5% lutning till och från hpl (t/dess närhet) Gångbana med jämn yta v/f hpl (t/dess närhet)	Belysning vid hplomr	Not	Övrigt, ex hplinfo/ledsagn		
Gällö bstn	station	n	n	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	n	Plattform saknas	
Gällö jvstn	station	j	j	j	j	j	j		j	j	j	j		
Sveg bstn	station	n	n	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	n	j	Hpl finns utanför stations byggnaden inga stråk dit	
Svenstavik bstn	station	j	j	n	j	n	n		j	j	j	j	ej automatisk dörröpnare från väntsal	
Järpen jvst	station	j	j	j	j	n/a	n/a	Finns stråk från perongen till väntsal	j	j	j	j	Busstation och Jvst är åtskilda ca 500 m	Det finns info och skylt till Buss station. Mycket litet och svårt att upptäcka
Järpen bstn	station	j	j	j	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Biblioteket/ väntsal	info saknas
Järpen bstn	hpl	j	j	j	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Plattform enligt krav vid hpl mot Åre men ej mot Östersund	Buss trafikererar inte jvstn
Krokom C bstn	station	j	j	j	j	j	j	Finns stråk mellan väntsal och hpl	j	j	j	j	ledstråk mellan jvst och väntsal saknas. Ej automatisk dörröppnare	
Krokom C bstn	hpl	j	j	j	j	j	j	Finns stråk mellan väntsal och hpl	j	j	j	j	ledstråk mellan väntsal och hpl finns	
Krokom C Jvstn	station	j	j	j	n	n	n		j	j	j	j		
Strömsund bstn	station	j	j	j	j	n	j		j	j	j	j		
Hammerdal bstn	hpl	j	j	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	n	j	j		

Förklaring j ja det finns
 n nej det finns inte
 a ej aktuellt

Tillgänglighetskraven är ställda utifrån dokumenten

"Användbar kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning", 2010 Trafikverket

"Hur långt har du kommit? Checklista för lokaler", 2010 Handisam (Myndigheten för delaktighet)

Bilaga 4 –Samråd 2015

Ragunda kommun

Bräcke kommun

Östersunds kommun

Åre kommun

Bergs kommun

Krokoms kommun

Strömsunds kommun

Härjedalens kommun

Seminarium om trafikutbud i länet och tätortstrafiken i Östersund, 16 mars

Bussbranschens Riksförbund

Inlandsbanan

Taxiförbundet

RKM i Västerbotten, Västernorrland, Norrbotten

Företagarna

Region Jämtland Härjedalens Pensionärsråd

Resenärsforum

Region Jämtland Härjedalens tillgänglighetsråd och ungdomsråd har inte svarat på förfrågan om samråd

Bilaga 5 – Remissvar

Samtliga remissvar finns tillgängliga i Region Jämtland Härjedalens diarium, regionala utvecklingsnämnden
RUN/1082/2015, <http://websesam.jll.se/diariet/>

Bergs kommun
Bräcke kommun
Härjedalens kommun
Krokoms kommun
Strömsunds kommun
Åre kommun
Östersunds kommun
Region Jämtland Härjedalens pensionärsråd
Region Dalarna
Region Västerbotten
Jämtland Härjedalens turism
Trafikverket
Sveriges Bussföretag
Inlandsbanan AB
Resenärsforum
Svenska Taxiförbundet

8

Uppföljning: Kulturella och kreativa
näringar

RUN/229/2019

2019-11-25

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063147600
E-post: ingrid.printz@regionjh.se

RUN/229/2019

Uppföljning: Kulturella och kreativa näringar

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde i verksamhetsplanen 2019 om uppföljning av kulturella och kreativa näringars utveckling i regionen, utifrån målet ”Att skapa förutsättningar för att antalet verksamma inom kulturella och kreativa näringar ökar”. Den regionala utvecklingsstrategin betonar kultur och kreativitet såväl för social som ekonomisk utveckling och hållbarhet. Vid uppföljning av kulturella och kreativa näringars utveckling i regionen har Tillväxtverkets statistikverktyg Kreametern använts.

I regionen omfattar kulturella och kreativa näringar (KKN) *1 264 företag* (år 2016). En ökning har skett med 128 verksamheter under en sjuårsperiod. Ökningen har skett inom litterärt- och konstnärligt skapande, bild och formområdet samt inom audiovisuell verksamhet. Förädlingsvärdet har samtidigt minskat något under perioden. Antalet sysselsatta har på senare år (2016–2017) ökat med 33 personer. Andelen kvinnor respektive män är relativt jämnt fördelat inom näringarna. Andelen utrikesfödda inom KKN var 9 % (år 2017). Framåt bör fokus riktas till strategiskt lärande kring utveckling av KKN i samverkan mellan näringsliv och kultur, med kommunerna och andra regioner samt universitet. Angeläget är att synliggöra företagandet inom KKN, att erbjuda kompetensinsatser, skapa nätverk och mötesplatser samt fortsatt följa utvecklingen av kulturella och kreativa näringar i regionen.

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämnden uppföljning av de kulturella- och kreativa näringarnas utveckling i regionen godkänns.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Ingrid Printz
Områdeschef Kultur

Utdrag till

Områdeschef Näringsliv

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063147600
E-post: ingrid.printz@regionjh.se

2019-11-07

RUN/229/2019

Uppföljningsrapport: Kulturella och kreativa näringar

Område kultur har från Regionala utvecklingsnämnden ett uppdrag att arbeta med målet Att skapa förutsättningar för att antalet verksamheter inom kulturella och kreativa näringar ökar. Den regionala utvecklingsstrategin betonar kultur och kreativitet såväl för social som ekonomisk utveckling och hållbarhet.

- ”Kulturella och kreativa näringar (KKN) innefattar ett företagande som ofta grundas i en konstnärlig profession. Att koppla kulturpolitikens stöd till konst och kultur till den näringslivsinriktade tillväxtpolitiken ger förutsättningar att etablera attraktiva och kreativa kluster i norra Sverige samt att i högre grad stödja företagens internationalisering på den globala marknaden. Att arbeta tvärpolitiskt för att andra politikområden tar in kulturens roll i samhällsutvecklingen blir viktigt för fortsatt utveckling av Kulturella och kreativa näringar.” (Ur Kulturpolitiskt positionspapper Kultur i Norr.)

Vid uppföljning av kulturella och kreativa näringars utveckling i regionen har Tillväxtverkets statistikverktyg Kreametern använts. Kreametern är ett verktyg som redovisar offentlig statistik för kulturella och kreativa näringars utveckling i Sverige för perioden 2010 – 2016.

Bakgrund - utveckling av KKN i regionen de senaste tio åren.

I Jämtland Härjedalen har det skett en utveckling sedan införandet av regeringens handlingsplan för KKN 2009–2010, där kulturpolitiken under åren lyft fram konstnärspolitik som viktig för utveckling av kulturlivet. Regionen har genom område kultur under ett tiotal år drivit utveckling av kulturella och kreativa näringar genom ett antal projekt i samarbete med aktörer som KK-stiftelsen, Kulturrådet, Länsstyrelsen, Tillväxtverket, europeiska regionalfonden och Generator Sverige. Andra offentliga satsningar som påverkat utvecklingen är medlemskapet i ”UNESCO Creative Cities Network” och Tillväxtverkets utlysning om stöd till kompetensutveckling i regioner om kulturella och kreativa näringar. Fyra av länets kommuner deltog tillsammans med representanter från regionen och Mittuniversitet. Regionen deltar från 2016 i nationella nätverket Team Sweden med uppdrag att främja KKN och export från Sverige.

Från 2018 deltar regionen genom område kultur i Samling Näringslivs branschforum för KKN. Från 2019 deltar regionen som en av sex regioner i ett nätverk med Lunds universitet om att undersöka kulturens och kreativitetens roll för hållbar regional utveckling. Syftet är kunskapsinhämtning genom erfarenhetsutbyte, forskning och utvecklingsarbete samt genom publik spridning av kunskap som i förlängningen kan bidra till uppdragsutbildningar.

Mittuniversitetet har från 2008 bedrivit forskning på temat ”KKN och dess betydelse för regional utveckling”. Ett antal studier har publicerats kring effekter av satsningar på kreativ ekonomi, gastronomi, kulturarv, upplevelser av konst, film i koppling till viktiga förutsättningar som distribution, varumärke, marknadsföring, nätverk och entreprenörskap. Med start hösten 2020 utvecklas ett nytt masterprogram vid Mittuniversitetet inom området gastronomi som ska beröra lokal matproduktion för hållbar utveckling, kulturarv och turismnäring. Utbildningen utvecklas i samarbete med andra europeiska regioner där Universitetet i Parma är utbildningsansvarig.

Status för kulturella och kreativa näringar i länet

Antalet verksamheter i regionen inom kulturella och kreativa näringar¹ år 2016, är 1 264 företag. Av dessa är många enmansföretag, spridda inom olika delbranscher. Antalet verksamheter inom (KKN) har på kort sikt (mellan åren 2015–2016) i stort sett varit oförändrad med en svag ökning. På längre sikt, (2010–2016) har antalet verksamheter ökat något, främst inom litterärt och konstnärligt skapande, bild och form samt audiovisuellt. Under perioden 2010–2016 har en *ökning skett* med 128 verksamheter/företag. Att notera är att samtidigt har förädlingsvärdet² har minskat på lång sikt, från 664 512 kr år 2010 till 599 956 kr år 2016.

I jämförelse med riket utvecklas KKN i Jämtlands län ungefär likvärdigt. Under perioden 2010–2016 ökade andelen verksamheter med 11 procent i riket och 10 procent i Jämtlands län under perioden.

Andelen kvinnor respektive män som arbetar inom KKN är relativt jämt. Kvinnorna jobbar till stor del inom kategorin mode (framförallt handel med mode) medan män är mer spridda inom yrkeskategorierna. Det är en något högre andel sysselsatta kvinnor inom KKN i regionen, dock ser bilden annorlunda ut om man tar bort handelskoder (tex butiker) vilket gäller i stort sett hela riket.

Sysselsättningen inom KKN, åren 2016 - 2017 har ökat med 33 personer i Jämtlands län. Ökningen ligger främst inom mode (med 54 sysselsatta) och främst bland kvinnorna (med 45 sysselsatta). Män är mer spridda inom olika branscher medan kvinnorna är mer koncentrerade till ett fåtal branscher, inom mode och kulturarv. Vi kan se samma mönster inom KKN som inom alla branscher, att män är mer spridda inom olika branscher medan kvinnorna är mer koncentrerade till ett fåtal branscher.

Utifrån vilken delbransch personer i Jämtlands län är sysselsatta inom KKN, finns tecken på en ökad jämställdhet inom delbranscherna under perioden (2010–2017). Antal män som är sysselsatta inom kulturarv ligger på ungefär samma nivå som antal kvinnor och inom litterärt och konstnärligt skapande har kvinnorna ökat ordentligt. Även inom mode, där

¹ Definition se Kreametern på Tillväxtverket.

² Förädlingsvärde brukar definieras som det värde ett företag tillför genom sin verksamhet. Det brukar även uttryckas som företagets bidrag till bruttonationalprodukten (BNP). Värdet av ett företags produktion minus värdet av insatsvarorna som har använts.

kvinnor dominerar, har antalet män ökat under tidsperioden 2010–2017. Andelen utrikesfödda som var sysselsatta inom KKN år 2017 var 9 procent och andelen inrikes födda var 91 procent.

Utmaningar och möjligheter

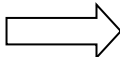
I Region Jämtland Härjedalens kulturplan 2019–2022 lyfts kulturskaparna fram som kärnan i KKN och som viktiga resurser för länets innovationsklimat. Inför revideringen av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har ett antal workshops under hösten 2019 riktats till verksamma inom KKN för inspel i RUS-processen. Ett sextiototal företagare har deltagit i dessa sammankomster spridda i länet. Frågan om utveckling av kulturella och kreativa näringar vilar på två ben och berör såväl kultur som näringsliv. Genom detta behöver kommande insatser för KKN samordnas bättre. Att möta företagarnas behov är angeläget och behöver göras i nära samverkan med kommunerna. Regionens skrivningar inför de nya fonderna och smart specialisering ger möjlighet till utveckling av näringarna.

Framåt bör fokus kring utveckling av KKN läggas på strategiskt lärande mellan branscher och med andra regioner, nationellt och internationellt. Branschforum KKN genom Samling Näringsliv får betydelse för utvecklingen framåt. En avsiktsförklaring som regionen tecknat med med SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign om kompetensinsatser kring designmetodik liksom samverkan med regionala nätverket kopplat till Lunds universitet är alla viktiga plattformar för utveckling av kulturella och kreativa näringar i vår region. Även Kultur i Norr lyfter ambitionen att driva utveckling av KKN i de fyra nordliga regionerna med det övergripande syftet att stärka det professionella kulturlivets roll och position som tillväxtfaktor i norra Sverige. Angeläget blir att:

- Hitta former och kontaktytor för samverkan näringsliv och kultur
- Synliggöra KKN företagen och visa på deras betydelse för regional utveckling
- Öka förädlingsvärdet genom insatser till företag som vill växa
- Fortsatt uppföljning och kartläggning av företagen och företagens behov
- Erbjuder kompetensutveckling till kommuner, näringsliv m.fl.
- Arbeta för utveckling av export och utveckla kopplingar till besöksnäringen
- Knyta KKN till destinationer och gastronomiområdet för utveckling av landsbygden och dess företagande
- Utveckla kreativa mötesplatser /ateljéer och verkstäder

Måluppfyllnad

Mål: Fler företag inom kulturella och kreativa sektorer stärker länets attraktionskraft

I jämförelse med övriga riket	Utveckling ett år tillbaka	5–10 års trend
		

Förklaring för ovan:

Färgen på bollen och pilen samt riktningen ska visa

1. Hur Jämtlands län ligger till i förhållande till andra län och/eller riket,
2. Om det skett en ökning, minskning eller är oförändrat i förhållande till föregående mätning/år, samt
3. 5–10 årstrend.

Färgerna visar en bedömning om det är en bra eller dålig utveckling i förhållande till målet.

Färgerna grön (bra) oförändrat (gul) röd (dålig) vit (omöjlig att bedöma).

Riktningen på pilarna visar på positiv, oförändrad eller negativ utveckling.

Sammanfattning

Antalet verksamheter inom Kulturella och kreativa näringar har på kort sikt (mellan 2015–2016) i stort sätt varit oförändrat med en svag ökning.

På längre sikt, 2010–2016 har antalet verksamheter ökat något, främst inom litterärt och konstnärligt skapande, bild och form samt audiovisuellt (se tabellen nedan). Totalt sätt en ökning med 128 verksamheter.

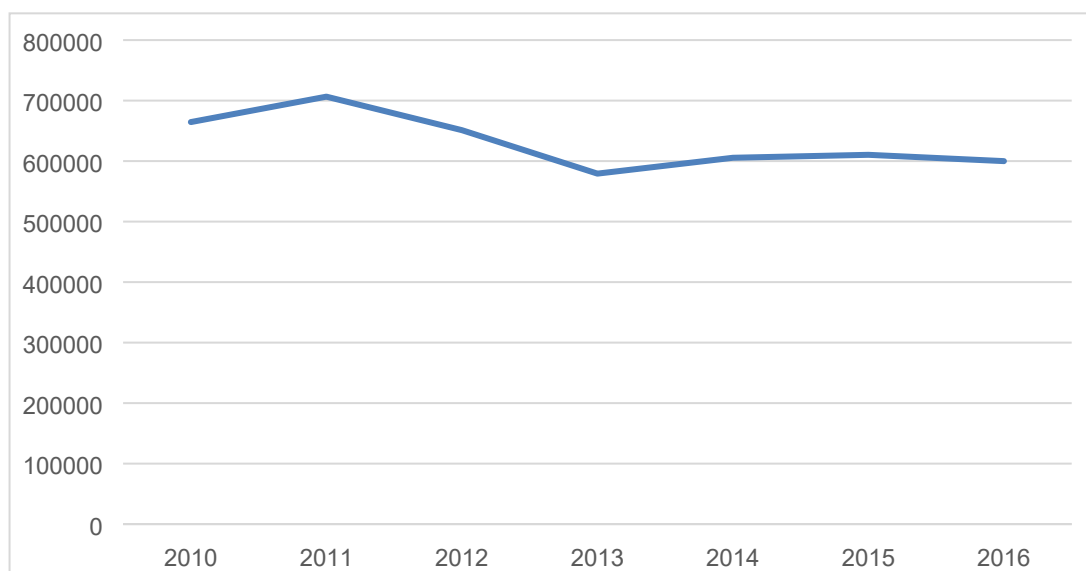
Att konstatera är dock att förädlingsvärdet har minskat på lång sikt, från 66 4512 år 2010 till 59 9956 år 2016. Samt att det finns sned könsfördelning inom yrkeskategorierna. Den tydligt uppdelat arbetsmarknaden lyser även igenom Kulturella och kreativa näringar. Kvinnorna jobbar till stor del inom kategorin mode (handel) medan män är mer spridda inom yrkeskategorierna.

Jämfört med riket utvecklas KKN i Jämtlands län ungefär likvärdigt.

Underlag

Nedanstående indikatorer utgår ifrån Tillväxtverkets definition av KKN vilket gör det möjligt att ta ut statistik på antal verksamheter³ i Jämtlands län vilket går att jämföra med andra län och riket.

Förädlingsvärdet inom KKN 2010–2016

Källa: Kreametern

I ovanstående tidsserie kan vi se hur förädlingsvärdet förändrats mellan 2010-2016 för KKN i Jämtlands län. Förädlingsvärdet har mellan 2014-2016 varit relativt oförändrat, jämfört med tidigare år.

I jämförelse med riket så har Jämtlands län ungefär samma andelsökning av KKN verksamheter, möjligen ligger Jämtlands län något lägre än riket. Mellan 2010-2016 ökade andelen KKN verksamheter med 11 procent i riket och 10 procent i Jämtlands län under samma tidsperiod.

Andelen kvinnor respektive män som arbetar inom KKN är relativt jämt. Dock är det en högre andel män som arbetar inom KKN om handelskoder tas bort.

³ Verksamhet: Antal verksamheter i faktiska värden som antalet aktiva icke-finansiella företag under referensåret (till och med utgången av november).

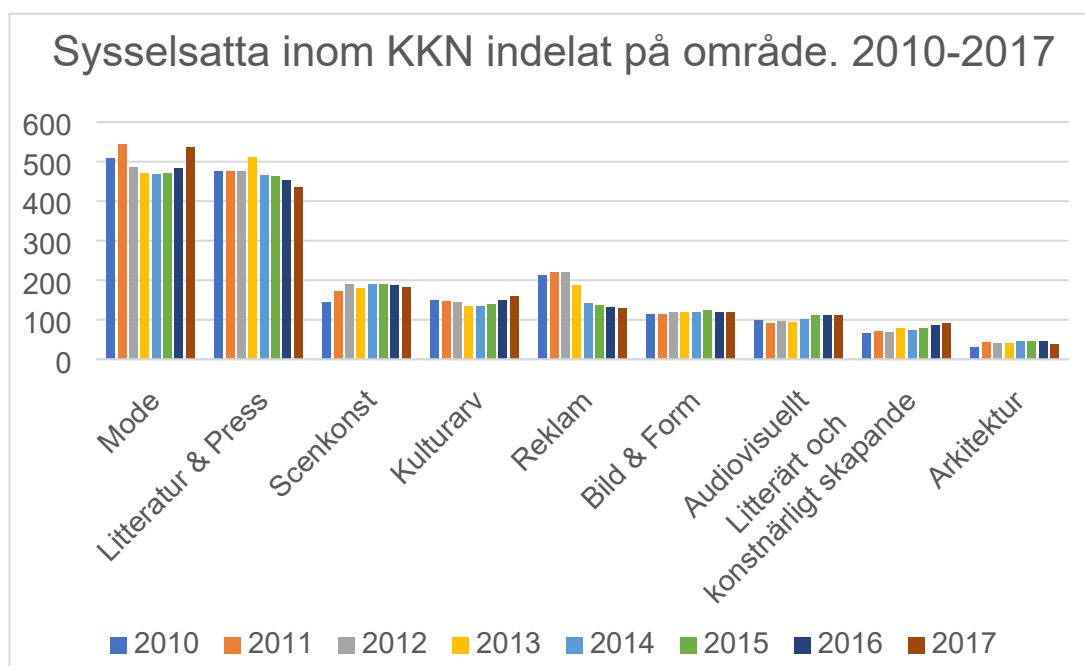
Antal verksamheter inom kulturella och kreativa näringar i Jämtlands län, 2010-2016

Antal verksamheter inom kulturella och kreativa näringar i Jämtlands län, 2010-2016								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring 2010-2016
Jämtlands län totalt	1136	1177	1207	1219	1239	1259	1264	128
Arkitektur	23	27	26	26	27	29	30	7
Audiovisuellt	55	61	60	62	67	69	77	22
Bild och form	224	234	251	241	232	247	246	22
Kulturarv	13	14	15	15	14	14	14	1
Litteratur och press	119	120	125	113	115	102	95	-24
Litterärt och konstnärligt skapande	184	183	177	186	189	200	210	26
Mode	205	210	206	212	216	223	215	10
Reklam	153	153	151	144	144	141	132	-21
Scenkonst	160	175	196	220	235	234	245	85

Källa: Kreametern

I tabellen ovan framkommer att antalet verksamheter inom KKN har en svag ökning mellan 2010-2016. Ökningen ligger huvudsakligen inom audiovisuell verksamhet, bild och form samt litterärt och konstnärligt skapande.

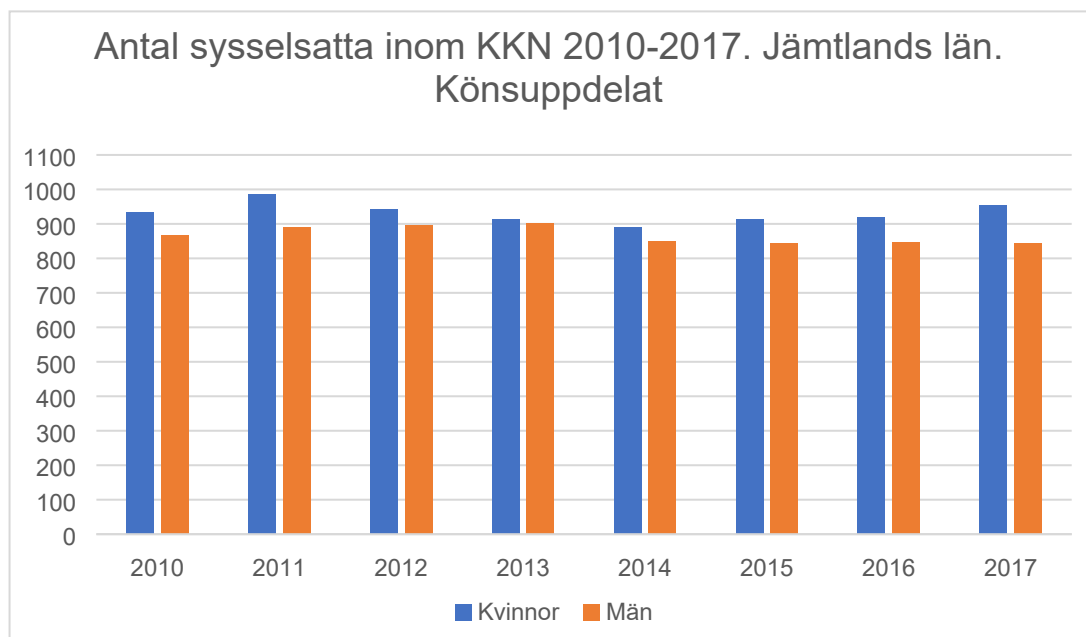
Sysselsatta inom KKN indelat på område, 2010-2017

Källa: Kreametern och Monadatabasen Jämtlands län (SCB)

I ovanstående diagram ser vi antalet sysselsatta i Jämtlands län inom KKN indelat på delbranscher, år 2010 till 2017. Totalt sätt har sysselsättningen inom KKN, 2016 - 2017 ökat med 33 personer i Jämtlands län. Ökningen ligger inom mode (54) och främst bland kvinnorna (45).

Antal sysselsatta inom KKN 2010-2017 Jämtlands län, könsuppdelat

Källa: Kreametern och Monadatabasen Jämtlands län (SCB)

I ovanstående diagram kan vi se att det är ett något högre antal kvinnor som arbetar inom KKN än det är män. Dock ser bilden annorlunda ut om vi tar bort handelskoder.

Tar vi bort handelskoderna från KKN (t ex butiker av olika slag) så är det fler män än kvinnor som är sysselsatta inom KKN. Detta gäller i stort sätt hela riket.

Det är endast två av de nio delbranscherna i KKN där det är en högre andel kvinnor som är sysselsatta (mode och kulturarv), resterande är det en högre andel män inom. Detta innebär att vi kan se samma mönster inom KKN som inom alla branscher, att män är mer spridda inom olika branscher medan kvinnorna är mer koncentrerade till ett fåtal branscher. Hur påverkar detta arbetsklimatet och utvecklingen på lång sikt?

Utifrån vilket delbransch personer i Jämtland län är sysselsatta inom, i KKN, finns dock tecken på en ökat jämställdhet inom delbranscherna under tidsperioden 2010-2017. T ex är antalet män som är sysselsatta inom kulturarv nästa på samma nivå som antal kvinnor och inom litterärt och konstnärligt skapande så har kvinnorna ökat ordentligt. Även inom mode, där kvinnor dominerar, har antalet män ökat under tidsperioden 2010-2017.

Andelen utrikesfödda som var sysselsatta inom KKN 2017 var 9 procent och andelen inrikes födda var 91 procent.

9

Regionala utvecklingsnämndens
verksamhetsplan 2020

RUN/70/2019

2019-12-09

Regional utveckling

Maria Berglund

Tfn: 063-14 65 82 (ank 20582)

E-post: maria.berglund@regionjh.se

RUN/70/2019

Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige har i *Regionplan och budget 2020–2022* beslutat om ett antal prioriteringar inom strategi för länets utveckling, strategi för god vård, strategi för våra medarbetare och strategi för ekonomi och verksamhetsresultat. De fyra strategierna visar den politiska viljeriktningen och prioriteringar för de kommande åren. Regionala utvecklingsnämnden ska fastställa en verksamhetsplan för år 2020 med resultatmål inom strategi för länets utveckling. Resultatmål inom strategi för våra medarbetare och strategi för ekonomi och verksamhetsresultat tas fram tillsammans med regionstyrelse och övriga nämnder och är gemensamma för hela organisationen.

Flera av resultatmålen handlar om att bygga struktur, systematik och uppföljning för att tydliggöra möjligheterna till politisk styrning. Regionala utvecklingsnämndens mål är utgångspunkt för mätetal och aktiviteter för verksamheten.

Regionala utvecklingsnämndens uppföljning sker genom tertialrapport per april, delårsrapport per augusti och årsbokslut. Regionala utvecklingsnämnden genomför också särskild uppföljning av sin verksamhet genom särskilda redovisningar och fördjupningar. Uppföljningarna ligger till grund för den samlade bedömningen av måluppfyllelsen för fullmäktiges strategier.

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020 fastställs.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Anders Byström

Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Regional utvecklingsdirektör
Områdeschefer regional utveckling

Verksamhetsplan 2020

Regionala utvecklingsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Uppdrag och planeringsförutsättningar.....	4
Mål	5
Strategi för länets utveckling.....	6
Strategi för våra medarbetare.....	10
Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat	11
Ekonomi och produktion	12
Uppföljningsplan och sammanträdesplanering	14

Inledning

Jämtland Härjedalens utveckling och attraktionskraft är viktiga förutsättningar för att människor som bor, verkar och besöker länet vill fortsätta med det och för att locka fler invånare. Samtidigt står Region Jämtland Härjedalen inför stora ekonomiska utmaningar. Regionen går med stora underskott och flera typer av åtgärder och omställningar behöver göras. Den regionala utvecklingen är avgörande i detta arbete. Vi skapar förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt innebär fler och konkurrenskraftiga företag, kompetensförsörjning, attraktiva miljöer, tillgänglighet och ett rikt kulturliv. Den klimatomställning som behöver göras skapar nya möjligheter för de gröna näringarna i länet vilket stimulerar till innovationer och nytt och stärkt företagande. Detta lyfter länet och skapar skattekraft som i sin tur innebär att vi kan leverera bra hälso- och sjukvård.

Elise Ryder Wikén (M)

Regionala utvecklingsnämndens ordförande

Uppdrag och planeringsförutsättningar

De uppgifter som regionfullmäktige har gett den regionala utvecklingsnämnden finns beskrivna i nämndens reglemente (RS/2343/2016), och finns inom politikområdena regional utveckling, kultur och kollektivtrafik.

Den regionala utvecklingsnämnden har ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna som följer av lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Lagen ger Region Jämtland Härjedalen uppgiften att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin; att besluta om användning av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete och att följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet. Lagen ger även Region Jämtland Härjedalen uppdraget att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur och regionen får utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram. Regionalt utvecklingsansvariga ska samverka med länets kommuner, länsstyrelse och övriga berörda myndigheter och samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet. Ett villkorsbeslut kommer från Näringsdepartementet i slutet av december 2019 vilket kan innehålla uppdrag eller erbjudanden om att utveckla eller fokusera på vissa insatser under kommande år. I januari 2019 påbörjade nämnden ett arbete med att revidera den regionala utvecklingsstrategin, och den nya strategin kommer att fastställas i slutet av 2020. Det pågår ett arbete på nationell nivå med att forma den framtida regionala tillväxtpolitiken, detta sker i samverkan i flernivåstyret och Region Jämtland Härjedalen deltar aktivt i det arbetet.

Region Jämtland Härjedalen är del av Kultursamverkansmodellen och får fördela medel till kulturverksamhet i länet enligt lag (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Enligt lagen är det ett krav att det har upprättats en kulturplan och att den överensstämmer med de föreskrifter som regeringen meddelar. Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 utgör underlag för en årlig ansökan om statliga medel till de statsbidragsberättigade verksamhetsområdena. I regionala utvecklingsnämndens ansvar ingår även att fördela regionala bidrag till de regionala kulturinstitutionerna, till regionala ideella organisationer och föreningar samt att förvalta regionens konstsamling och konstinköp. Nämnden är styrelse för folkhögskolorna Birka och Bäckedal.

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet (RKM), med politiskt och ekonomiskt ansvar för den samhällsfinansierade, allmänna kollektivtrafiken i länet. Regionala utvecklingsnämnden ska fullgöra regionens uppgift som RKM och ansvarar därmed för att upprätta ett trafikförsörjningsprogram i vilket mål för trafiken ska beskrivas. Nämnden har under 2019 påbörjat ett arbete med att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram som ska gälla från år 2021. Det nya programmet kommer att fastställas i slutet av 2020. I november 2019 beslutade regionfullmäktige att länstrafikbolagets verksamhet ska flyttas in i förvaltning från den 1 juli 2020 och organiseras under nämnden, vilket kommer att påverka flera delar av nämndens verksamhet.

Regionala utvecklingsnämnden bevakar och tillvaratar regionens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i ett antal bolag, föreningar och stiftelser såsom exempelvis Almi Företagspartner Mitt AB och Torsta AB. Nämnden deltar i samverkansarenor som behandlar frågor inom nämndens verksamhetsområden och även i regionens samverkansråd. Utöver detta ska nämnden arbeta med ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet inom ramen för sina uppgifter och mandat.

Inom regionala utvecklingsnämndens verksamhetsområde finns ett antal överenskommelser med externa parter, bland annat en överenskommelse om regional samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets samtliga kommuner som handlar om att samordna den interkommunala samverkan. Överenskommelsen innehåller följande områden och samordningsuppdrag: EU och övergripande utveckling, Social välfärd och folkhälsa, Samhällsbyggnad och klimat, Arbetsmarknad och utbildning samt Kurs och konferens.

Mål

Regionfullmäktige har i Regionplan 2020-2022 beslutat om fyra strategier:

- Strategi för länets utveckling,
- Strategi för god vård,
- Strategi för våra medarbetare, samt
- Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat.

I föreliggande verksamhetsplan för regionala utvecklingsnämnden finns utifrån fastställda strategier för länets utveckling, medarbetare och ekonomi och verksamhetsresultat ett antal resultatmål och mätetal. Resultatmålen och mätetalen visar vad nämnden ska arbeta med under 2020 för att fullmäktiges viljeinriktning i de tre strategierna ska verkställas. Under varje resultatmål finns en sammanfattande beskrivning om viktiga aktiviteter som behövs för att målet ska uppfyllas. Sammantaget visar nämndens mål också inom vilka prioriterade områden det behövs konkreta aktiviteter i verksamheten för att nå resultat i enlighet med de övergripande målen från regionfullmäktige.

Strategi för länets utveckling

Strategi för länets utveckling handlar om Regionalt ledarskap för tillväxt och utveckling, Utvecklingskraft i länet, Infrastruktur och kommunikation för framtiden, Ett dynamiskt kulturliv för demokrati, attraktionskraft och livskvalitet, Ett friskare liv och Överenskommelse om regional samverkan. Regionala utvecklingsnämnden ska arbeta med samtliga prioriterade områden.

Regionalt ledarskap för tillväxt och utveckling

Upprätta en länsgemensam påverkansagenda

Ett av våra viktigaste uppdrag är att driva arbetet för en hållbar regional utveckling i Jämtland Härjedalen. Utvecklingen i länet påverkas av lagstiftning och beslut som fattas på europeisk och nationell nivå. För att göra det framgångsrikt behöver utformningen av både EU:s och Sveriges politik och prioriteringar bevakas och påverkas. Genom ett länsgemensamt påverkansarbete vill vi vara med och sätta agendan och delta i beslutsprocesser där regionen, kommuner och länets aktörer inte har egen rådighet eller kapacitet som exempelvis infrastruktur, förändrad skattebas och bredbandsutbyggnad. Länet är geografiskt stort och förutsättningarna för tillväxt skiljer sig åt mellan olika platser. Genom att ta fram en påverkansagenda för länet prioriterar vi tillsammans vilka frågor vi ska driva för att på bästa sätt skapa förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling.

Fastställa och strukturera samverkans- och påverkansarenor för nämndens uppdrag

En stor del i rollen som regionalt utvecklingsansvarig är att mobilisera länets aktörer mot gemensamma mål. I det arbetet är samverkan och samråd centralt. Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltningsområde har ett flertal olika samverkans- och påverkansarenor. Dessa arenor behöver ses över och struktureras och de ska utvecklas i dialog med berörda aktörer.

Aktiv samverkan med Trøndelag

Möjligheter att bilda en ny nordisk gränsregional kommitté finns från och med år 2021. Det förberedande arbetet för att bilda en välfungerande och effektiv gränsregional kommitté tillsammans med Trøndelag pågår och fortsätter under året.

Mätetal	Målvärde
En fungerande och effektiv Gränskommitté med Trøndelag	

Identifiera de utvecklingsbehov och brister inklusive kompetensbehov gällande samisk kultur och samiska näringar som finns för att samiska näringar ska inkluderas i det regionala tillväxtarbetet.

För att bättre kunna inkludera samiska näringar i det regionala tillväxtarbetet behöver utvecklingsbehov inklusive kompetensbehov och brister identifieras. En plan för det fortsatta arbetet ska tas fram.

Utvecklingskraft i hela länet

Minskad klimatpåverkan från regionens egna resor, interna transporter, användning av bränslen, energi och medicinska gaser

Det här målet omfattar minskad klimatpåverkan och minskad energianvändning enligt övergripande handlingsplan för miljö. Målet omfattar även framtagande av underlag som belyser användning av lustgas inom regionens verksamheter samt vad som skulle krävas i form av installationer, material, teknik och kostnader för investering/införande av anläggning för destruktion av lustgas. Det här målet finns i regionstyrelsens, regionala utvecklingsnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan.

Omlokaliserade verksamheter

Det finns en tydlig regional urbanisering och Region Jämtland Härjedalen har ett ansvar att motverka den genom att omlokalisera verksamheter från Östersund. Det här målet handlar om att genomföra aktiviteter i syfte att stärka hela länet genom att flytta ut kvalificerade arbetsuppgifter inom andra områden än primärvård och folktandvård.

Skapa en struktur för att öka det regionala utvecklingskapitalet i länet

Vårt regionala utvecklingskapital består av europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI-fonder), kompensatoriska medel, konkurrensutsatta medel och egna medel. Den regionala utvecklingen i Jämtland Härjedalen vilar tungt på ESI-fonderna och det statliga tillväxtanslaget. Tillsammans med andra aktörer i länet behöver vi hitta strukturer och möjligheter för att utveckla det regionala utvecklingskapitalet i länet.

Skapa struktur för årlig politisk styrning av det regionala tillväxtanslaget

Vi vill synliggöra hur behov, förutsättningar och strukturer skiljer sig åt mellan olika branscher utifrån hållbarhetsaspekter och inomregionala skillnader. Vi behöver en kartläggning som visar var det regionala tillväxtanslaget investeras idag och vilka vi inte når för att kunna bygga strukturer där sådana behövs. Kartläggningen ska visa fördelningen av utbetalda 1:1-medel bland annat på kommuner, kön och branscher. Mål för fördelning kommande år ska identifieras.

Fördjupande arbete med strategi för smart specialisering med en effektivt fungerande entreprenörsprocess

De sju stegen för god styrning av den regionala strategin för smart specialisering ska uppfyllas. Arenorna som används inom ramen för smart specialisering och en effektivt fungerande entreprenörsprocess (EDP) ska tas hänsyn till i målet "Fastställa och strukturera samverkans- och påverkansarenor för nämndens uppdrag".

Säkerställa ett fungerande och effektivt godstransportsystem i hela regionen

Det är av stor vikt att det går att transportera gods utifrån näringslivets behov i hela länet och detta görs idag av kommersiella verksamheter. En kartläggning ska göras för att se hur godstransportsystemet ser ut idag och utifrån det titta på vilken roll som regionalt utvecklingsansvarig kan ta för att det ska fungera effektivt.

Mätetal	Målvärde
Antal transportlinjer inom regionen	

Ta fram en handlingsplan kopplat till Energi- och klimatstrategi 2020-2030

Region Jämtland Härjedalen har som regionalt utvecklingsansvariga varit mycket delaktiga i arbetet med att arbeta fram Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län, Energi- och klimatstrategi 2020-2030 som fastställdes av regionfullmäktige i oktober 2019 (RUN/400/2019). Uppdraget för denna strategi har Länsstyrelsen och ansvaret för en länsövergripande handlingsplan är deras även om vi deltar i arbetet. Region Jämtland Härjedalen har en långsiktig utvecklingsplan (LUP) för miljö vilken håller på att revideras och det är den plan för hur Region Jämtland Härjedalen som organisation ska arbeta utifrån och adressera länets energi- och klimatstrategi.

Målet att ta fram en handlingsplan kopplat till energi- och klimatstrategi handlar därför om hur vi inom regionala utvecklingsnämndens olika ansvarsområden: Tillväxt, Kollektivtrafik, Kultur och folkbildning och även Överenskommelsen mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner om regional samverkan ska adressera energi- och klimatstrategin i vårt arbete med aktörer utanför vår organisation.

Infrastruktur och kommunikationer för framtiden

Äga och driva processer som leder till utveckling av innovativ transportteknik och nya färdssätt

Som regionalt utvecklingsansvarig ska vi mobilisera aktörer och driva projekt som utvecklar ny transportteknik och nya färdssätt.

Mätetal	Målvärde
Antal beviljade projekt inom innovativ transportteknik och nya färdssätt.	1

Införliva Länstrafiken i förvaltningsområdet

I november 2019 beslutade regionfullmäktige att länstrafikbolagets verksamhet ska flyttas in i förvaltningen från den 1 juli 2020 och organiseras under regionala utvecklingsnämnden.

Reviderat trafikförsörjningsprogram tas fram

Det reviderade trafikförsörjningsprogrammet för åren 2021–2026 ska innehålla mål, prioriteringar och plan för uppföljning för att uppfylla Regionplan och budget 2020–2022. Plan för årlig uppföljning som syftar till att identifiera utvecklingsbehov och ge förslag till prioriteringar och uppdateringar till kommande år ska inkluderas.

Utarbeta en plan för kommande arbete med samverkan, prioriteringar och påverkan gällande nationella planen för transportsystemet samt den regionala planen för transportinfrastruktur

Infrastruktur är en särskilt viktig fråga för länets utveckling och en högt prioriterad fråga bland länets aktörer. Den nationella planen för transportsystemet ska revideras och länet behöver mobilisera inför det arbetet. En plan för vad som ska prioriteras, hur det ska samverkas och hur arbetet ska struktureras ska tas fram.

Hela regionen ska vara uppkopplad till snabbt bredband för att möjliggöra digitalisering

Att hela länet har tillgång till snabbt bredband är en viktig faktor för bland annat attraktivitet och möjlighet för företagare och privatpersoner att bo och verka i länet. I många delar av länet finns inte ett kommersiellt intresse av bredbandsutbyggnad. Detta behöver synliggöras och ett aktivt påverkansarbete behövs för att målet ska uppnås.

Mätetal	Målvärde
95% av hushåll och företag i länet ska ha tillgång till minst 100Mbit/s utgången av år 2020	

Ett dynamiskt kulturliv för demokrati, attraktionskraft och livskvalitet

Tillgodose en demokratisk tillgång till kultur i hela länet

Med stöd i Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen ska vi bedriva kulturverksamhet enligt förordning (2010:2012) som är tillgänglig för alla, den ska komplettera kommunernas egen kulturverksamhet samt stötta fria aktörer.

Mätetal	Målvärde
Mer än 50% av scenkonstföreställningarna är utanför Östersunds kommun	

Skapa förutsättningar för att antalet verksamma inom kulturella kreativa näringar ökar

Kulturskapares och kreativa näringars utveckling främjas genom kompetensinsatser, nätverk och mötesplatser. Vi följer även utvecklingen inom området kulturella kreativa näringar och den kartläggning som kopplar till målet "Skapa struktur för årlig politisk styrning av det regionala tillväxtanslaget". Kartläggningen belyser förutsättningarna för de kreativa näringarna och belyser de strukturer som behövs för utveckling och tillväxt.

Mätetal	Målvärde
Bibehålla eller öka antalet verksamma inom kulturella och kreativa näringar	

Folkhögskolornas utbildningar är attraktiva och lockar deltagare från hela länet och landet

Folkhögskolorna har en viktig roll för bland annat det livslånga lärandet och kompetensutveckling, kompetensförsörjning, förbättrad integration och mångfald och för att utveckla kulturlivet.

Folkhögskolorna Birka och Bäckedal blir tilldelade deltagarveckor av Folkbildningsrådet som vi får ersättning för. Folkhögskolorna ska nå upp till det tilldelade antalet deltagarveckor i sina verksamheter. Om vi har fler deltagarveckor får vi ingen ersättning för de veckorna och har vi färre deltagarveckor blir vi återbetalningsskyldiga.

Mätetal	Målvärde
Birka folkhögskola når upp till tilldelat antal deltagarveckor.	
Bäckedals folkhögskola når upp till tilldelat antal deltagarveckor.	

Ett friskare liv

Utveckla det strategiska arbetet i länet gällande samverkan mellan kultur, hälso- och sjukvård samt folkhälsa

Målet innebär att kulturens hälsofrämjande aspekter ska synliggöras och tillvaratas för att därigenom bidra till ett friskare län.

Överenskommelse om regional samverkan

Utveckla samverkan för att verksamheten ska fortsätta och i större utsträckning svara upp mot kommunernas önskemål

För att mäta önskemålen behöver en kvalitativ skattning utvecklas och en rutin för uppföljning och utvärdering utvecklas tillsammans med kommunerna.

Strategi för våra medarbetare

Strategi för våra medarbetare handlar om Delaktighet och inflytande, Utvecklande ledarskap, Utvecklingsmöjligheter och anställningsvillkor och Hälsofrämjande arbetsmiljö. Regionala utvecklingsnämnden har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för förvaltningsområde regional utveckling. Inom strategi för våra medarbetare ska nämnden arbeta med Hälsofrämjande arbetsmiljö.

Hälsofrämjande arbetsmiljö

Ökade frisktal och tidiga insatser

Målet handlar om att byta fokus och jobba med tidiga tecken på ohälsa och därmed korttidsfrånvaro. Att genom tidiga åtgärder och arbetsplatsnära insatser skapa alternativ till sjukskrivningar. Att tidigt fånga orsaker till korttidsfrånvaro och identifiera risker i arbetsmiljön. Friskfaktorer är viktiga delar att lyfta och identifiera under detta mål. Målet finns i verksamhetsplaner för samtliga nämnder som har personalansvar.

Mätetal	Målvärde
Sjukfrånvaron ska vara lägre än utsatt målvärde	3 %

Arbetsmiljön inom Region Jämtland Härjedalen ska vara hälsofrämjande och bidra till ett hållbart arbetsliv

Målet handlar om en utveckling av det hälsofrämjande och förebyggande arbetsmiljöarbetet. Målet omfattar bland annat implementering av en Hälsofrämjande och rehabiliterande process med fokus på tidiga insatser vid tecken på ohälsa och arbetsplatsnära åtgärder, ett utvecklande av det hälsofrämjande i ledarskapet och fler metoder samt metodstöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet ex. tydliggörande av vår SAM-process. Gränslöst arbete och digital arbetsmiljö är viktiga komponenter. Målet finns i verksamhetsplaner för regionstyrelsen och samtliga nämnder som har personalansvar.

Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat

Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat handlar om En ekonomi i balans, Låg bruttokostnadsutveckling, Styrning och uppföljning, Ökade intäkter och Utvecklad upphandling. Regionala utvecklingsnämnden ska arbeta med Ökade intäkter och Utvecklad upphandling.

Ökade intäkter

Ökade intäkter

Under detta mål samlas aktiviteter som ger effekter på verksamheternas externa intäkter. Det kan handla om att hyra ut outnyttjade resurser i form av lokaler, utrustning etc. Målet finns i regionstyrelsens och samtliga nämnders verksamhetsplaner.

Mätetal	Målvärde
Öka intäkterna jämfört med 2019	

Utvecklad upphandling

Effektiva inköp

Det här målet handlar om att utveckla Region Jämtland Härjedalens inköpsprocess och uppföljningsmodellen för avtalstrohet. En större andel av den totala inköpsvolymen ska vara upphandlad. En utvecklad inköpsprocess handlar om att det ska vara lätt för verksamheterna att göra rätt vid inköp och att det som köps in blir ekonomiskt fördelaktigt ur ett totalkostnadsperspektiv. I inköpsprocessen ingår också att utveckla möjligheten att följa upp inköpen. Genom att ställa krav på hur produkter tillverkas och tjänster utförs så kan arbetare både här och i andra delar av världen få bättre förutsättningar. Målet finns i regionstyrelsens, regionala utvecklingsnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan.

Mätetal	Målvärde
Större andel av inköp ska vara upphandlat. Finansiellt mål, beslutat av fullmäktige. delegeras till regionala utvecklingsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen. Samtliga har gemensamt värde, 95 % i målvärde.	95 %

Ekonomi och produktion

Budgetramar

Regionplanen redovisar följande inprioriteringar rörande nämndens verksamhet:

- Inprioritering Länstrafiken 4 mnkr för planperioden 2020-2022.
- Utökad budgetram med 8 mnkr avseende Norrtåg, övrig kollektiv trafik 2020-2022.

Regionala utvecklingsnämnden har av fullmäktige beviljats 339,5 miljoner kronor för verksamheten 2020. Det innebär att nämnden erhållit en generell uppräkningsfrån 2019 med 2,5 %. Dessutom har 4 miljoner kronor tillförts ramen för ökade kostnader inom kollektivtrafiken. Dessa medel erhöles nämnden redan till 2019, men då som ett engångsbelopp.

För de statliga bidragen till kultursamverkansmodellen via Kulturrådet, beräknas en uppräkningsfrån uppgående till 1,0 % för 2020. Beslut i frågan fattas dock först i januari 2020.

Folkbildningsrådet kommer, enligt förslag, att öka ersättningen med cirka 1,2 % per deltagarvecka till folkhögskolorna. Enligt samma förslag kommer de tidigare beviljade extra deltagarveckorna att tillföras permanent. Tilldelningen kommer dock inte att bli 100 % av nuvarande nivå, vilket kan innebära viss överproduktion under 2020. En höjd egenavgift för det så kallade förstärkningsbidraget kräver budgetanpassningar för båda skolorna.

Regionala utvecklingsnämndens anslag till det helägda bolaget Länstrafiken i Jämtlands län AB uppgår under 2020 till 191,3 miljoner kronor och till det delägda Norrtåg AB till 28,3 miljoner kronor, vilket tillsammans motsvarar 65 % av nämndens totala anslag. Det kan inte uteslutas att nämndens budget, i likhet med tidigare år, kan komma att påverkas av kostnadsutvecklingen för den genomförda trafiken. Avtalsstyrda indexar kan snabbt förändra kostnadsbilden jämfört med budget.

Inom nämndens förvaltningsområde finns fem organisatoriska enheter (verksamhetsområden) för genomförande av uppdraget. Områdena är Näringsliv, Infrastruktur och kommunikationer, Valfärd, klimat och kompetens, Kultur, samt Övergripande.

Budgetram för nämnden

(Mkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Total budgetram enligt regionplan 2020-2022	324,5	339,5	347,9	355,8

Budgetramar per område inom förvaltningsområde regional utveckling

	Regionanslag 2019 (tkr)	Extern budgetomslutning 2020 (tkr)	Varav regionanslag 2020 (tkr)
Övergripande	5757	8873	6980
Näringsliv	22988	36667	23905
- Varav Torsta AB	8151	-	8151
- Varav Almi Företagspartner Mitt AB	5900	-	5900
Infrastruktur och kommunikationer	212322	225073	223183
- Varav Länstrafiken i Jämtlands län AB	187002	-	191269
- Varav Norrtåg AB	21734	-	28256
Välfärd, klimat och kompetens	27760	76688	28359
- Varav Birka	10747	31801	11015
- Varav Bäckedal	7310	16495	7493
Kultur	55690	81468	57130
Summa	324517	428769	339557

Planerade investeringar

Område/Avdelning/Enhet	Benämning/objekt	Ny- eller reinvestering	Belopp (Tkr)
Kulturen / Estrad Norr	Transportskåp för lastbil	Reinvestering	350 tkr

Kommentar

Regionfullmäktige fastställer varje år en investeringsram för de kommande tre åren i regionplan och budget. Regionstyrelsen fastställer i ett separat ärende (RS/656/2019) fördelning av investeringsbudgeten på objektsnivå.

Uppföljningsplan och sammanträdesplanering

Uppföljning

Regionala utvecklingsnämndens uppföljning sker genom tertialrapport per april, delårsrapport per augusti och årsbokslut. Nämnden genomför också särskild uppföljning av sin verksamhet genom särskilda redovisningar och fördjupningar.

I uppföljningsplanen anges vilka områden som särskilt följs upp under året. Inför redovisning till regionala utvecklingsnämnden om de områden och mål som ska följas upp upprättas en skriftlig rapport utifrån följande frågeställningar:

- Vilka mål finns för området/verksamheten (framförallt i regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan, regionplan och andra övergripande styrdokument)?
- Hur ser måluppfyllelsen ut?
- Om målen inte ser ut att kunna uppfyllas – vilka åtgärder genomförs eller behöver genomföras?

Uppföljning av mål bör innehålla tidsserie, utvecklingstrend, förklaring till utveckling, om tillämpligt nedbrytning till olika enheters delar av målvärdet, riksjämförelser, prognos för måluppfyllelse på helår, samt förslag till åtgärder för att nå målet, och annat av intresse för att förstå läget. Uppföljning av fastställda strategidokument ska innehålla en redogörelse för Region Jämtland Härjedalens insatser och arbete som utförts inom ramen för aktuell strategi.

Inför arbetet upprättas ett ärende i Platina. En utsedd handläggare ansvarar för att upprätta rapporten och i samverkan med samordningskansliet utarbeta ett förslag till beslut. Förslag till beslut ska utifrån det som tas upp i rapporten/redovisningen innehålla förslag till vad regionala utvecklingsnämnden ska besluta. Det kan exempelvis vara åtgärder för att kunna uppfylla upprättade mål eller utvecklingsområden. Om inga åtgärder behövs kan det räcka med att föreslå regionala utvecklingsnämnden att lägga informationen till handlingarna. Under arbetet med den skriftliga rapporten och förslag till beslut görs nödvändiga avstämningar med exempelvis tjänstemannaledning. Ansvarig för uppföljningarna föredrar också ärendet på regionala utvecklingsnämndens sammanträde.

Utöver det som redovisas inom ramen för allmän uppföljning eller uppföljning utifrån verksamhetsplanens mål rapporterar regionala utvecklingsdirektören vid varje nämndsammanträde om aktuella frågor inom nämndens verksamhetsområde. Det genomförs också andra avstämningar och informationer under året, samt avrapportering av verksamhet till externa bidragsgivare. De informations- och beslutsärenden som är kända i samband med att uppföljningsplanen fastställs finns också inlagda i sammanträdesplaneringen under rubriken Återkommande ärenden.

Intern kontroll

Enligt kommunallagen ska styrelsen och nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Ytterst handlar det om att säkerställa att verksamheten uppfyller de mål och de krav som ställs. Regionala utvecklingsnämndens internkontroll regleras i *Reglemente för intern kontroll och styrning* (RS/598/2018). Nämnden fastställer varje år en plan för vilka områden som granskas. Planen ska följas upp två gånger per år.

Sammanträdesplanering 2020

25 februari			
Återkommande ärenden	• Årsbokslut 2018 • Internkontrollplan 2020 • Fastställande av kursutbud för folkhögskolorna inför hösttermin 2020 • Fördelning av statliga bidrag 2021 inom kultursamverkansmodellen	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Valfärd, klimat och kompetens Områdeschef Kultur	
Uppföljning och fördjupning	• Redovisning av villkorsbeslut för 2019	Regional utvecklingsstrateg	
31 mars			
Återkommande ärenden	• Medfinansiering av strukturfondsprojekt	Områdeschef Näringsliv	
Uppföljning och fördjupning	• Uppföljning Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län - Mot år 2025	Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer	
12 maj			
Återkommande ärenden	• Tertialrapport • Redovisning kultursamverkansmodellen • Remissutgåva: Trafikförsörjningsprogram 2021–2026 • Remissutgåva: Ny regional utvecklingsstrategi (RUS)	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Kultur Kollektivtrafikstrateg Regional utvecklingsstrateg	
Uppföljning och fördjupning	• Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i bolag • Uppföljning nämndens internkontrollplan • Uppföljning av samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Valfärd, klimat och kompetens	
9 juni			
Återkommande ärenden	• Sammanträdesplan 2021 • Kulturpris och stipendier • Årsredovisning folkhögskolor	Nämndsekreterare Områdeschef Kultur Områdeschef Valfärd, klimat och kompetens	
Uppföljning och fördjupning	• Uppföljning Jämtlands läns ungdomsstrategi 2014–2020 • Uppföljning Regional strategi för ökad inflyttning och förbättrad integration (Integrationsstrategi) 2015–2020 • Uppföljning regionala tillväxtmedel (1:1-anslaget)	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Näringsliv	
15 september			
Återkommande ärenden	• Delårsbokslut • Medfinansiering av strukturfondsprojekt • Fastställande av kursutbud för folkhögskolorna inför vårtermin 2021 • Arbetsstipendium inom scenkonst, litteratur och bild- och formkonst	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Näringsliv Områdeschef Valfärd, klimat och kompetens Områdeschef Kultur	
Uppföljning och fördjupning	• Uppföljning regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020	Regional utvecklingsdirektör	

13 oktober

Återkommande ärenden	• Ansökan kulturrådet statliga bidrag 2021 inom kultursamverkansmodellen • Förslag till ny regional utvecklingsstrategi (RUS) • Förslag till Trafikförsörjningsprogram 2021–2026	Områdeschef Kultur Regional utvecklingsstrateg Kollektivtrafikstrateg
Uppföljning och fördjupning	• Redovisning av aktuellt läge för regionala utvecklingsnämndens fattade beslut • Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i bolag • Uppföljning regionala tillväxtmedel (1:1-anslaget)	Nämndsekreterare Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Näringsliv

17 november

Återkommande ärenden	• Verksamhetsplan och budget 2021 • Folkhögskoleplan 2021–2024	Regional utvecklingsdirektör Områdeschef Välfärd, klimat och kompetens
Uppföljning och fördjupning	• Uppföljning av internkontrollplan 2020 • Uppföljning Mat- och livsmedelsstrategi Jämtlands län	Regional utvecklingsdirektör

15 december

Återkommande ärenden	• Årsavtal Jämtli, Föreningsarkivet, Riksteatern • Bidragsfördelning till externa organisationer	Områdeschef Kultur
Uppföljning och fördjupning	• Uppföljning Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län - Energi- och klimatstrategi 2020–2030	Områdeschef Välfärd, klimat och kompetens

10

Revidering av delegationsbestämmelser
för regionala utvecklingsnämnden i Region
Jämtland Härjedalen 2019–2022

RUN/8/2019

2019-11-21

Sekretariatet

Emma Borg

Tfn: 063-14 76 47

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/8/2019

Revidering av delegationsbestämmelser för regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019–2022

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden har den 15 januari 2019, § 6 (reviderade de 27 mars 2019, § 47), antagit delegationsbestämmelser för nämnden. I bestämmelserna anges att beslut i ett antal ärendetyper delegeras till regiondirektör.

Det har under hösten framkommit behov av att komplettera delegationsbestämmelserna med en ärendetyp som omfattar överklagan av andra myndigheters beslut, inklusive domar från allmän förvaltningsrätt. Detta förslås därför läggas till i regionala utvecklingsnämndens delegationsbestämmelser.

Utöver ovanstående föreslås att de bestämmelser som finns i regionala utvecklingsnämndens reglemente (RS/2343/2016) gällande underskrifter och delgivning skrivs in i delegationsbestämmelserna.

Regiondirektörens förslag

1. Följande ärendetyp läggs till under avsnitt 1. Allmänna ärenden och rättsfrågor, och delegeras till regiondirektören (efter samråd med regionjurist, *får ej vidaredelegeras*):
Överklagan av andra myndigheters beslut, inklusive domar från allmän förvaltningsrätt
2. De bestämmelser som finns i regionala utvecklingsnämndens reglemente (RS/2343/2016) gällande underskrifter (punkt 6.1) och delgivning (punkt 6.2) skrivs in i delegationsbestämmelserna.

I tjänsten

Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

**FÖRSLAG:
DELEGATIONSBESTÄMMELSER FÖR
REGIONALA
UTVECKLINGSNÄMNDEN I REGION
JÄMTLAND HÄRJEDALEN 2019-2022**

VERSION: 4

BESLUTSINSTANS: REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2019-01-04	Nyutgåva	Regionala utvecklingsnämnden	2019-01-15 § 6
2	2019-01-16	Vidaredelegation från regiondirektör	Regiondirektör	2019-01-17
3	2019-04-01	Tillägg: Upphandling av varor och tjänster inom externfinansierade projekt (punkt 5.2) Revidering av regiondirektörens vidaredelegation i upphandlingsärenden (punkt 5.2 och 5.3)	Regionala utvecklingsnämnden Regiondirektör	2019-03-27 § 47 2019-04-08
4	2019-xx-xx	Tillägg:	Regionala utvecklingsnämnden	2019-12-17 § xx

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
ALLMÄNT	5
VERKSTÄLLIGHET	6
Ren verkställighet, exempel	6
VIDAREDELEGATION AV BESLUTANDERÄTT	7
ANMÄLAN AV DELEGATIONSBeslut	7
ÖVERKLAGANDETID	7
UNDERSKRIFTER OCH DELGIVNING	8
1 ALLMÄNNA ÄRENDEN OCH RÄTTSFRÅGOR	9
2 FÖRTROENDEVALDA	10
3 PERSONALÄRENDEN	11
4 EKONOMIÄRENDEN	12
5 UPPHANDLING	13
6 FASTIGHETER	14
7 ÄGARSTYRNING OCH UPPDRAG	14
8 PROJEKTVERKSAMHET	15
9 INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONER	17
10 KULTUR	18
10.1 Stöd och bidrag	18
10.2 Konstinköp	18
11 NÄRINGSLIV	19

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

11.1	Projektstöd	19
11.2	Företagsstöd	20

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

Allmänt

Regionala utvecklingsnämnden har, under de förutsättningar som anges i 6 kap 37–39 §§ samt 7 kap 5–8 §§ kommunallagen, rätt att delegera beslutanderätt i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden till ett utskott, en ledamot eller ersättare, eller till en anställd hos Region Jämtland Härjedalen. Beslut med stöd av delegation är juridiskt sett ett nämndbeslut och kan jämföras med ett beslut som regionala utvecklingsnämnden själv har fattat. Beslutet ska kunna överklagas, antingen genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär.

Beslut som fattas av ett utskott, en ledamot eller ersättare, eller en tjänsteperson som saknar delegering i ärendet är inte giltigt.

Det finns vissa ärenden som enligt kommunallagen 6 kap 38 § inte får delegeras. Dessa innefattar bland annat:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats, samt
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåts till nämnden.

Ett beslut som fattas med stöd av delegation kan inte ändras av regionala utvecklingsnämnden. Däremot kan regionala utvecklingsnämnden återkalla den givna beslutanderätten.

Ärenden som delegeras till ledamot, ersättare eller anställd kan av delegaten hänskjutas till regionala utvecklingsnämnden, om hen anser att ärendet bör behandlas av nämnden.

Vid delegatens frånvaro får ersättare överta beslutanderätten av ordinarie delegat. Med frånvaro avses att delegaten inte är i tjänst på grund av sjukdom, semester, tjänstledighet, jäv eller liknande. Om såväl ordinarie delegat som ersättare är frånvarande och beslut i ärendet är brådskande går beslutanderätten tillbaka till delegerande instans.

Regiondirektörens ersättare i brådskande ärenden är regional utvecklingsdirektör. Under semesterperiod utses tillförordnad regiondirektör som övertar beslutanderätten.

Delegationsbeslut ska fattas med ledning av de policys, riktlinjer och regler som antagits av Region Jämtland Härjedalen. När samråd föreskrivs, med vilket menas att beslutet och underlaget för beslutet ska diskuteras med och synpunkter inhämtas från angiven funktion, innebär det att detta ska ske innan beslut. Det förutsätts att beslutsfattaren tar till sig och beaktar de synpunkter som framkommer vid samråd. Samråd föreskrivs i de situationer där expertkunskaper normalt krävs för ett bra beslut eller där det bedöms att beslutet bör föregås av en diskussion eller avstämning.

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

Verkställighet

Kommunallagen skiljer mellan nämndbeslut (som kan delegeras) och beslut som innebär ren verkställighet. Utöver de beslut som fattas enligt denna delegation fattar Region Jämtland Härjedalens tjänstepersoner även så kallade verkställighetsbeslut, eller verkställighetsåtgärder. Ren verkställighet innebär åtgärder som normalt ligger inom tjänstepersonernas dagliga arbete och ansvarsområde, och innebär tillämpning/verkställande av tidigare beslut, lag, instruktion eller befattningsbeskrivning. Gränsdragningen mellan delegation och verkställighet kan i specifika ärenden vara svår.

Till skillnad från delegationsbeslut kan verkställighetsbeslut inte överklagas. Verkställighetsbeslut behöver inte anmälas.

Ren verkställighet, exempel

En stor del av de beslut som fattas inom förvaltningen är av typen verkställighet. Nedan konkretiseras ett antal exempel på verkställighetsåtgärder.

Ekonomiadministrativa och juridiska ärenden

- debitering enligt fastställd taxa och fullgörande av krav
- representation och uppvaktningar (per tillfälle; belopp under 3 000 kronor)
- hyra/bokning av lokaler för tillfälligt behov där hyreskontrakt inte behövs, och där lokalkostnaden understiger 0,5 prisbasbelopp
- avrop inom gällande ramavtal inom för verksamheten tilldelade medel
- skötsel av handkassar upp till 2 000 kronor
- söka och bevaka statsbidrag
- indrivningsåtgärder enligt lagstiftningen angående summarisk process
- attestering av fakturor

Personaladministrativa ärenden

- funktionsbeskrivningar
- arbetsrutiner samt mottagnings- och telefontider
- utbildning, studiebesök, konferensbesök och resor
- mottagning och uppvaktning av sedvanlig karaktär
- semester och annan ledighet enligt lag och avtal
- ledighet (utan lön) som inte är lag- eller avtalsreglerad, upp till sex månader, avseende all personal med undantag av förvaltningschef
- arbetsmiljöfrågor och anpassningsåtgärder
- omplacering inom avdelning
- delning och sammanslagning av anställning (inte förvaltningschef och områdesschef)
- bekräfta uppsägning på egen begäran
- medgivande av förkortad uppsägningstid
- ledigförklarande av befattningar

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

- beslut att bevilja önskemål om nedsättning av sysselsättningsgrad som inte är lag- eller avtalsreglerad
- lönesättning i samband med lönerevision enligt gällande avtal och policy
- beslut om bibehållen lön vid enskild angelägenhet (efter gällande riktlinjer)

Vidaredelegation av beslutanderätt

Regiondirektören har under de förutsättningar som anges i 7 kap 6 § kommunallagen rätt att vidaredelegera beslutsrätt i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden åt en anställd inom Region Jämtland Härjedalen. Beslutsrätten får inte vidaredelegeras av delegaten.

Vidaredelegation framgår av delegationsförteckningen. Beslut som fattas av tjänsteperson utan delegering i ärendet saknar laga verkan, det vill säga är inte giltigt.

Beslutsrätten är individuell och personlig, men beskrivs i bestämmelserna i form av funktion inom organisationen.

Anmälan av delegationsbeslut

Regionala utvecklingsnämnden har det yttersta ansvaret för verksamheten. Därför ska samtliga beslut som fattas med stöd av delegation enligt kommunallagens 6 kap 40 § samt 7 kap 8 § anmälas till regionala utvecklingsnämnden. Detta görs vid nämndens första sammanträde efter det att delegationsbeslutet utfärdats.

Anmälan har registrerings-, informations- och kontrollsyrte, och anmäls via ett delegationsbeslutsprotokoll (protokollsmall för delegationsbeslut finns i Platina). Beslut om anställningar samt beslut om färdtjänst/riksfärdtjänst anmäls i form av en så kallad delegationslista, det vill säga en sammanställning över fattade beslut.

Delegationsprotokollet ska minst innehålla följande:

- beslutsfattare
- beslutsdatum
- hänvisning till vilken punkt i delegationsbestämmelserna som beslutet stödjer sig på
- beslutets innehåll i korthet (vem/vad det berör)

Delegationsbeslutsprotokollet och till ärendet hörande handlingar ska vara tillgängliga för styrelsens kontroll. Dessa ska därför **diarieföras** och/eller **registreras**.

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

Överklagandetid

Överklagandetiden av besluten som är fattade på delegation löper från den dagen som regionala utvecklingsnämndens protokoll anslås.

Underskrifter och delgivning¹

Avtal, andra handlingar och liknande samt skrivelser i regionala utvecklingsnämndens namn skrivs under av ordföranden eller vid förfall för denne, av vice ordföranden, i båda fallen med kontrasignation av regiondirektören eller den direktören sätter i sitt ställe. Regiondirektören har den 4 januari 2019 beslutat att regional utvecklingsdirektör utses att kontrasignera avtal, andra handlingar och liknande samt skrivelser i regionala utvecklingsnämndens namn.

Avtal, andra handlingar samt skrivelser i ärenden som beslutas av delegat skrivs under av delegaten.

Skrivelser till följd av verkställighet av beslut undertecknas av tjänsteman som verkställer beslut.

Regionala utvecklingsnämnden får besluta att underskrift i vissa fall ska ske i annan ordning.

Delgivning med regionala utvecklingsnämnden sker med ordföranden, dess sekreterare eller den som enligt särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning.

¹ Regleras i Reglemente för Regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 (RS/2343/2016)

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

1 Allmänna ärenden och rättsfrågor

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
1.1	Brådskanie beslut enligt kommunallagens 6 kap 39 §	Regionala utvecklingsnäm- dens ordförande	Regionala utvecklingsnäm- ndens 1:e vice ordförande		
1.2	Göra framställningar och avge yttranden som inte är av principiell art eller av större ekonomisk betydelse	Regiondirektör			
NY	Överklagan av andra myndigheters beslut, inklusive domar från allmän förvaltningsrätt	Regiondirektör			
1.3	Avslag på begäran om utlämnande av allmän handling	Regiondirektör		Beslut att lämna ut allmän handling är verkställighet	
1.4	Avvisning av för sent inkommet överklagande	Regiondirektör			
1.5	Avge yttranden över överklagande av beslut som fattats av delegat	Regiondirektör			
1.6	Omprövning av beslut som fattats på delegation	Regiondirektör			
1.7	Beslut om bevarande- och gallringsplaner	Regiondirektör		Efter samråd med regionarkivarie	

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

1.8	Gallring av handlingar som inte omfattas av bevarande- och gallringsplaner	Regiondirektör		Efter samråd med regionarkivarie	
1.9	Övergripande administrativa riktlinjer och regler inom nämndens verksamhetsområde	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

2 Förtroendevalda

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
2.1	Regionala utvecklingsnämndens representation	Regionala utvecklingsnämndens ordförande	Regionala utvecklingsnämndens 1:e eller 2:e vice ordförande	Per tillfälle, belopp mellan 3 000 och 10 000 kronor	
2.2	Avvikelser från regionfullmäktiges beslut 1986-11-21, § 147, om alkoholfri representation vid representationstillfällen för regionala utvecklingsnämnden	Regionala utvecklingsnämndens ordförande, 1:e vice ordförande eller 2:e vice ordförande			
2.3	Deltagande i sammanträden och förrättning för förtroendevalda i regionala utvecklingsnämnden som representerar majoriteten och för regionala utvecklingsnämndens 2:e vice ordförande	Regionala utvecklingsnämndens ordförande	Regionala utvecklingsnämndens 1:e vice ordförande		
2.4	Deltagande i sammanträden och förrättning för förtroendevalda i regionala utvecklingsnämnden som representerar oppositionen och för regionala utvecklingsnämndens ordförande	Regionala utvecklingsnämndens 2:e vice ordförande			

Förslag:
Delegationsbestämmelser för
regionala utvecklingsnämnden i
Region Jämtland Härjedalen
2019-2022

12(24)

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

3 Personalärenden

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
3.1	Tillsvidareanställning och anställning för viss tid	Regiondirektör			
3.2	Fastställa lön och eventuella övriga förmåner vid anställning	Regiondirektör		Efter samråd med personalkonsult	
3.3	Bevilja tjänstledighet	Regiondirektör		Med undantag av ledighet enligt lag och avtal, samt ledighet upp till sex månader (utan lön) som inte är lag- eller avtalsreglerad	
3.4	Avskeda, säga upp och stänga av personal samt besluta om disciplinära åtgärder mot personal	Regiondirektör			
3.5	Avgångsvederlag	Regiondirektör			
3.6	Särskild avtalspension eller motsvarande pension enligt tidigare regler samt undantag från samordning av utgående pensionsförmåner från regionen	Regiondirektör			
3.7	Omställningsstöd och pension till förtroendevald enligt gällande	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

	bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL)				
3.8	Bisysslor enligt lag och kollektivavtal inklusive medgivande till chef att ha bisyssla	Regiondirektör		Efter samråd med personalstrateg inom kompetensförsörjning inom ekonomi- och personalavdelningen	

4 Ekonomiärenden

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
4.1	Beslut om operationella leasingavtal upp till 250 000 kr per avtal	Regiondirektör		Efter samråd med ekonomidirektören	<i>Får inte vidaredelegeras</i>
4.2	Besluta om priser för levererade tjänster som inte fastställs som avgift	Regiondirektör			
4.3	Utse beslutsattestanter	Regiondirektör			
4.4	Beslut om fördelning av riktade statsbidrag	Regiondirektör		Gäller endast riktade nationella satsningar, bredare satsningar beslutas av nämnden	

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

5 Upphandling

Vid all upphandling, förutom vid direktupphandling av varor och tjänster där upphandlingens värde < 1 prisbasbelopp för varor och < 2 prisbasbelopp för enstaka konsulttjänster, ska samråd ske med inköps- och upphandlingsenheten, ekonomi och personalavdelningen.

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
5.1	Direktupphandling av varor och tjänster där upphandlingens värde < 1 prisbasbelopp för varor och < 2 prisbasbelopp för enstaka konsulttjänster	Regiondirektör		Direktupphandling på denna nivå inom för verksamheten tilldelade medel är att betrakta som verkställighet och behöver inte anmälas till styrelsen	
5.2	Upphandling av varor och tjänster inom externfinansierade regionala utvecklingsprojekt där upphandlingens värde > 1 prisbasbelopp för varor och > 2 prisbasbelopp för enstaka konsulttjänster	Regiondirektör		Efter samråd med inköps- och upphandlingsenheten, ekonomi- och personalavdelningen	
5.3	Övrig upphandling av varor och tjänster, exklusive investeringar, om upphandlingens värde > 1 prisbasbelopp för varor och > 2 prisbasbelopp för enstaka konsulttjänster	Regiondirektör		Efter samråd med inköps- och upphandlingsenheten, ekonomi- och personalavdelningen	

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

6 Fastigheter

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
6.1	Hyra/bokning av lokaler för tillfälligt behov där hyreskontrakt inte behövs, och där lokalkostnaden överstiger 0,5 prisbasbelopp	Regiondirektör		Exempelvis för konferenser, utbildning, etc.	
6.2	In- eller uthyrning av enstaka externa parkeringsplatser	Regiondirektör			

7 Ägarstyrning och uppdrag

Almi Företagspartner AB, Peak Region AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Jämtlandsgården AB, Naboer AB, Torsta AB, Länstrafiken i Jämtlands län AB, Norrtåg AB, AB Transitio, Stiftelsen Jamtli, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län ekonomisk förening, Folkets Hus ekonomisk förening, Valgamaa – Jämtlands läns ekonomisk förening, kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
7.1	Utse ombud vid bolagsstämmor och föreningsstämmor där val inte skett av regionfullmäktige, eller vid förhinder av valt ombud och ersättare	Regionala utvecklingsnämndens ordförande	Regionala utvecklingsnämndens 1:e vice ordförande		

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

7.2	Instruktioner till ombud vid bolagsstämmor och föreningsstämmor där ombudsinstruktion inte beslutats av nämnden	Regionala utvecklingsnämndens ordförande	Regionala utvecklingsnämndens 1:e vice ordförande		
-----	---	--	---	--	--

8 Projektverksamhet

I enlighet med antagna *Anvisningar för att starta, söka, driva och följa upp projekt inom regional utveckling*.

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
8.1	Beslut om deltagande i av annan anordnat projekt som ryms inom verksamhetsplan och årsbudget och där den egna medfinansieringen understiger 500 000 kronor	Regiondirektör			
8.2	Beslut om ansökan om medfinansiering av projekt som ryms inom verksamhetsplan och årsbudget och där den egna medfinansieringen understiger 500 000 kronor	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

8.3	Ändringsbeslut avseende pågående projekt där ändringarna innebär väsentliga förändringar som bedöms påverka projektets måluppfyllelse, syfte, genomförande eller resultat	Regiondirektör		Beslut om mindre ändringar i projekttid, aktivitetsplan, mindre revideringar i budget, samt övriga kamerala förändringar är att betrakta som verkställighet och behöver inte anmälas till nämnden	
8.4	Begäran om utbetalningar till och delredovisning av projekt med bidrag från Tillväxtverket, ESF-rådet, andra myndigheter och bidragsgivare	Regiondirektör		Behöver inte anmälas till nämnden	
8.5	Godkännande av slutrapport	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

9 Infrastruktur och kommunikationer

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
9.1	Avge yttranden över detaljplaner m.fl. kommunala planer i områden där regionen inte är fastighetsägare	Regiondirektör			
9.2	Beslut rörande färdtjänst enligt lagen (1997:736) om färdtjänst	Regiondirektör		I enlighet med uppdragsavtal med Länstrafiken i Jämtlands län AB	
9.3	Beslut rörande riksfärdtjänst enligt lagen (1997:735) om riksfärdtjänst	Regiondirektör		I enlighet med uppdragsavtal med Länstrafiken i Jämtlands län AB	
9.4	Beslut om stöd till anläggning av kanalisation enligt förordning (2008:81) om stöd till anläggning av kanalisation	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

10 Kultur

10.1 Stöd och bidrag

I enlighet med av fullmäktige antagna *Regler och villkor för kulturbidrag inom Region Jämtland Härjedalen* och *Regler och villkor för bidrag till externa organisationer*.

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
10.1.1	Bidrag till studieförbund, ungdomsorganisationer, politiska ungdomsorganisationer, idrottsförbund, nykterhetsorganisationer, pensionärsorganisationer, handikapporganisationer och övriga organisationer inom anvisad budget	Regiondirektör			
10.1.2	Bidrag och stipendier inom kulturområdet inom anvisad budget	Regiondirektör			

10.2 Konstinköp

I enlighet med av fullmäktige antagna *Riktlinjer och rutiner för hantering av bildkonst*.

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
10.2.1	Inköp av konstnärlig miljögestaltning (inom budget)	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

10.2.2	Inköp av lös konst (inom budget)	Regiondirektör		Inköp av lös konst där verkets värde understiger 10 000 kronor är att betrakta som verkställighet och anmäls till nämnden årligen i en sammanställd lista	
--------	----------------------------------	----------------	--	---	--

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

11 Näringsliv

11.1 Projektstöd

Ärenden enligt förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken.

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
11.1.1	Beslut om medfinansiering av projektverksamhet genom anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel) från 500 001 kronor till 2 miljoner kronor	Regionala utvecklingsnämndens presidium			
11.1.2	Beslut om medfinansiering av projektverksamhet genom anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel) upp till 500 000 kronor	Regiondirektör		I de fall Region Jämtland Härjedalen, regionala utvecklingsförvaltningen, står som projektägare ska beslut om medfinansiering fattas av regionala utvecklingsnämndens ordförande	
11.1.3	Ändringsbeslut avseende projektverksamhet som tidigare beviljats medfinansiering genom anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel) där ändringarna innebär förändrad medfinansieringsnivå, i kronor eller procentuellt, för Region Jämtland Härjedalen	Regiondirektör		Beslut om mindre ändringar i projektverksamheten som inte innebär förändrad medfinansieringsnivå, i kronor eller procentuellt, för Region Jämtland Härjedalen, är att betrakta som verkställighet och	

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

				behöver inte anmälas till nämnden	
11.1.4	Mindre ändringar och justeringar i <i>Allmänna villkor för stöd till projekt</i>	Regiondirektör			

Emma Borg
Sekretariatet

2019-11-21

Dnr: RUN/8/2019

11.2 Företagsstöd

Ärenden enligt förordning (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar, förordning (2015:210) om stöd för att regionalt främja små och medelstora företag, och förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service.

I enlighet med antagna *Riktlinjer för företagsstöd utifrån regionalekonomiska 1:1-medel*.

	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentar	Vidaredelegering (beslutas av RD)
11.2.1	Beslut om regionalt investeringsstöd ur anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel) från 2 miljoner kronor till 5 miljoner kronor	Regiondirektör		Efter samråd med regionala utvecklingsnämndens presidium	
11.2.2	Beslut om regionalt investeringsstöd ur anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel) upp till 2 miljoner kronor	Regiondirektör			
11.2.3	Beslut om innovationscheckar ur anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel)	Regiondirektör			
11.2.4	Beslut om stöd till kommersiell service ur anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel)	Regiondirektör			

11

Samarbetsavtal North Sweden European
Office 2020–2023
RUN/561/2018

2019-11-26

Samordningskansliet

Emma Borg

Tfn: 063-14 76 47

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/561/2018

Samarbetsavtal North Sweden European Office 2020–2023

Ärendebeskrivning

Jämtlands län har sedan år 2000 ingått i ett gemensamt representationskontor i Bryssel tillsammans med Västernorrland, Europakontoret Mid Sweden European Office (MSEO). North Sweden European Office (North Sweden), med huvudmännen Länsstyrelsen i Norrbotten, Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner, Region Västerbotten, Företagarna och Handelskamrarna i Norrbotten och Västerbotten samt Luleå Tekniska Universitet och Umeå Universitet, etablerades 1997. De två Europakontoren har idag en omfattande samverkan, bl.a. inom ramen för Europaforum Norra Sverige (EFNS) och Northern Sparsely Populated Areas (NSPA). Med bakgrund i detta beslutade dåvarande landstingsstyrelsen i Västernorrland i maj 2017 att aktualisera frågan med berörda regioner om en gemensam representation i Bryssel för norra Sverige, ”med avsikten att stärka möjligheterna till påverkan på EU inom relevanta politikområden”.

Regionala utvecklingsnämnden behandlade frågan om en sammanslagning av Europakontoren vid sitt sammanträde i december 2018, § 190, och gav då förvaltningschefen i uppdrag fullfölja processen med en sammanslagning. Nämnden beslutade även att följande villkor skulle beaktas vid sammanslagningen:

- att Region Jämtland Härjedalen och övriga MSEO:s medlemsorganisationer blir medlemmar och ägare till North Sweden på samma villkor som nuvarande ägare av North Sweden,
- att sammanslagningen sker inom ramar för budget 2019 och därmed hålls kostnadsneutral, samt
- att anställda vid MSEO bereds fortsatt anställning vid North Sweden vid sammanslagning.

Sammanslagningsprocessen har pågått under hela 2019, och vid North Swedens ägarråd i juni fastställdes ett förslag till samarbetsavtal för tillkommande parter (Region Västernorrland, Region Jämtland Härjedalen, Kommunförbundet Västernorrland, Mittuniversitetet och Handelskammaren Mittsverige). De tillkommande parterna erbjuds enligt föreslaget avtal inträde i North Sweden European Office och att på lika villkor medverka i kontorets inriktning och arbete. Samarbetet regleras i ett samarbetsavtal mellan de ursprungliga parterna

(Samarbetsavtal North Sweden European Office 2017) som fullt ut omfattar tillkommande parter i föreslaget samarbetsavtal.

Kostnadsfördelningen för det nya utökade kontoret är för regionerna baserat på invånarantal. Region Jämtland Härjedalens kostnad för Europakontoret North Sweden European Office uppgår enligt avtalet till 1 275 000 kronor per verksamhetsår (2020 års värde), vilket är en ökning med 275 000 kronor jämfört med kostnaden för Mid Sweden European Office under 2019. Ökningen kommer under 2020 finansieras av kvarvarande medel inom MSEO, och därefter hanteras inom ram för regional utvecklingsdirektör.

Regiondirektörens förslag

Samarbetsavtal North Sweden European Office, Utökad partnersamverkan 2020–2023 godkänns.

I tjänsten

Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

North Sweden European Office
Region Västernorrland
Kommunförbundet Västernorrland
Mittuniversitetet
Handelskammaren Mittsverige

TILLÄGG SAMARBETSAVTAL Utökad Partssamverkan

1. Tillkommande Parter

1. Region Västernorrland
2. Region Jämtland Härjedalen
3. Kommunförbundet Västernorrland
4. Mittuniversitetet
5. Handelskammaren Mittsverige

2. Inriktning

De tillkommande Parterna har av befintliga Parter erbjudits inträde i projektet "North Sweden" med kontor i Bryssel, att på lika villkor medverka i kontorets inriktning och arbete. Samarbetet regleras i ett samarbetsavtal mellan de ursprungliga Parterna som fullt ut omfattar tillkommande Parter i denna bilaga.

Syftet med samarbetet är att för parternas räkning så långt möjligt ta tillvara och påverka alla de möjligheter till regional och lokal hållbar ekonomisk tillväxt i Norrbotten och Västerbotten enligt ursprungsavtal, samt därtill med följande tillägg också Västernorrland och Jämtland Härjedalen, som det svenska medlemskapet i EU erbjuder.

North Sweden skall vara en Brysselbaserad organisation med ambitionen att vara en tydlig plattform för aktörer i Norr- och Västerbotten samt Västernorrland och Jämtland Härjedalen.

3. Omfattning

Tillkommande Parter är Parter på lika villkor med befintliga Parter och alla vid ikraftträdande av detta tilläggsavtal att likställt benämnas Parter.

Parterna enas om att reglera samverkan i projektet North Sweden, nedan Projektet, från och med den 1 januari 2017 i enlighet med grundsamarbetsavtalet och från och med 1 januari 2020 för tillkommande Parter i detta tilläggsavtal, att fullt ut i alla dess delar omfattas av samarbetsavtalet.

Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen och är den geografi som Projektet därmed omfattar från och med ikraftträdande av detta tilläggsavtal efter beslut av ursprungliga Parter i Ägarråd och underskrift av respektive tillkommande Part.

4. Ekonomi

Parterna förbinder sig att ekonomiskt bidra till Projektets genomförande genom att tillskjuta kapital enligt följande fördelning baserat på startåret 2020 för tillkommande Parter i tillägg till befintliga Parter;

Region Västernorrland _____ 1 950 000 kr per verksamhetsår (2020 års värde).

Region Jämtland Härjedalen _____ 1 275 000 kr per verksamhetsår (2020 års värde).

Kommunförbundet Västernorrland _____ 625 000 kr per verksamhetsår (2020 års värde).

Mittuniversitetet _____ 158 753 kr per verksamhetsår (2020 års värde).

Handelskammaren Mittsverige _____ 32 845 kr per verksamhetsår (2020 års värde).

5. Avtalstid

Detta avtal gäller från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2023 i tillägg till ursprungliga Parters samarbetsavtal omfattande 1 januari 2017 till och med den 31 december 2023.

Detta tilläggsavtal har upprättats i sexton exemplar varav respektive ursprunglig och tillkommande Part tagit var sitt.

REGION VÄSTERNORRLAND

.....
NN

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

.....
NN

KOMMUNFÖRBUNDET VÄSTERNORRLAND

.....
NN

MITTUNIVERSITETET

.....
NN

HANDELSKAMMAREN MITTSVERIGE

.....
NN

SAMARBETSAVTAL Justeringsbilaga 2019

1. Förtydligande uppdateringar

Samarbetsavtalet mellan Parterna för projektet ”North Sweden”, nedan kallat Projektet, omfattar tidsperioden 1 januari 2017 till och med 31 december 2023.

Förtydliganden enligt denna bilaga avser att uppdatera och ge förtydliganden avseende till 2019 uppkomna förändringar, som fullt ut inryms inom det mellan Parterna gällande samarbetsavtalet.

2. Förändrad organisatorisk hemvist Region Västerbotten

Från och med 1 januari 2019 är de två Parterna i §1 Region Västerbotten (= Regionförbundet Västerbotten) och Västerbottens Läns Landsting en samlad organisation Region Västerbotten.

Åtaganden enligt samarbetsavtalet i alla dess delar för respektive Region Västerbotten och Västerbottens Läns Landsting är därmed övertaget av det samlade Region Västerbotten i enlighet med §9.2, som ger ett samlat bidrag motsvarande tidigare respektive Part enligt §6.2 samt utser (1) ledamot i Ägarråd och styrelse enligt §3.1 och §3.4 i enlighet med gällande samarbetsavtal.

De särskilda åtagandena avseende administration och ekonomihantering av Projektet följer därmed över till den samlade organisationen Region Västerbotten enligt gällande samarbetsavtal i §5.1, §5.2 samt §6.6.

Uppräkning av Parternas bidrag enligt §6.3 i samarbetsavtalet, kopplat till tidigare Regionförbundet Västerbottens beräkningsmodell, kvarstår oförändrad baserat på det statliga index som refereras till som grund för uppräkningsen.

3. Bildande av Region Norrbotten

Den 1 januari 2018 övergick Norrbottens Läns Landsting till Region Norrbotten, varvid Region Norrbotten övertagit samtliga åtaganden för den i samarbetsavtalet i §1 angivna Parten Norrbottens Läns Landsting i enlighet med §9.2.

4. Byte namn Norrbottens Kommuner

Sedan 2016 har Kommunförbundet Norrbotten ändrat namn till Norrbottens Kommuner, varvid den i samarbetsavtalet i §1 angivna Parten Kommunförbundet Norrbotten genomgående i samarbetsavtalet är likställt med Norrbottens Kommuner.

5. Länsstyrelsen Västerbottens bidrag

Länsstyrelsen Västerbotten har vid bildandet av det för Regionförbundet Västerbotten och Västerbottens Läns Landsting sammanslagna Region Västerbotten, beslutat att från och med 2019 avsluta den icke avtalsbundna finansieringen av Projektet som anges i §6.5. Giltigheten för §6.5 upphör därmed.

SAMARBETSAVTAL

1. Parter

1. Länsstyrelsen i Norrbottens Län
2. Norrbottens Läns Landsting
3. Kommunförbundet Norrbotten
4. Region Västerbotten
5. Västerbottens Läns Landsting
6. Luleå Tekniska Universitet
7. Umeå Universitet
8. Västerbottens Handelskammare
9. Norrbottens Handelskammare
10. Företagarna Västerbotten
11. Företagarna Norrbotten

2. Inriktning

Parterna har tillsammans sedan den 1 september 1997 bedrivit samarbete i projektet ”North Sweden” innefattande en etablering av ett kontor i Bryssel. Samarbetet regleras i ett samarbetsavtal.

Syftet med samarbetet är att för parternas räkning så långt möjligt ta tillvara och påverka alla de möjligheter till regional och lokal hållbar ekonomisk tillväxt i Norrbotten och Västerbotten som det svenska medlemskapet i EU erbjuder.

Fokus för att möta parternas ambitioner med North Sweden skall vara policyarbetet inom områden som ägarna prioriterat och utpekat. Programkompetens skall finnas för att från North Swedens sida vara uppdaterad i de för det huvudsakliga policypåverkansuppdraget väsentliga delar som berör frågor kring EU:s stöd- och finansieringsinstrument. North Sweden skall vara en Brysselbaserad organisation med ambitionen att vara en tydlig plattform för aktörer i Norr- och Västerbotten.

Parterna enas om att reglera samverkan i projektet North Sweden, nedan Projektet, från och med den 1 januari 2017 i enlighet med detta Samarbetsavtal.

3 a) Ägarråd

3.1

Parterna skall inrätta ett Ägarråd av vilka envar part äger rätt att utse (1) ledamot samt ersättare.

3.2

Parterna skall sammanträda för Ägarråd vid ett ordinarie sammanträde per år. Ordinarie sammanträde skall hållas under det första halvåret varje år. Part äger rätt att påkalla ytterligare Ägarråd.

3.3

Ägarrådet utvärderar styrelsens arbete och lämnar till styrelsen de direktiv och anvisningar för det kommande verksamhetsåret som Ägarrådet anser nödvändiga och/eller som styrelsen efterfrågat.

3 b) Styrelse

3.4

Parterna skall inrätta en Styrelse av vilka envar Part äger rätt att utse en (1) ledamot. Ledamöternas deltagande i beslut och beredning av ärenden är bindande för den egna huvudmannen. En enskild ledamot kan dock inte fatta ekonomiska beslut som går utöver den ekonomiska ram som huvudmannen ställt till förfogande.

Om parterna vill utse ytterligare ledamöter i Styrelsen skall alla Parter vara överens.

3.5

Ordföranden, som tillika är sammankallande, utses av huvudmännen genom majoritetsbeslut. Ordföranden skall tillse att protokoll föres.

3.6

Styrelsen skall sammanträda minst var tredje månad eller när två eller flera ledamöter påkallar detta. Styrelsen är beslutför när minst två tredjedelar av dess ledamöter är närvarande. Styrelsens beslut fattas med enkel majoritet varvid ordföranden har utslagsröst.

3.7

Styrelsen svarar för projektets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Styrelsen ansvarar för att projektets bokföring, medelsförvaltning och ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen skall i en särskild arbetsordning fastställa de närmare villkoren för arbetet jämte instruktion för Direktören.

3.8

Styrelsen skall arbeta inom de ramar som anges av Ägarrådet i form av direktiv eller anvisningar. Styrelsen är ansvarig för att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som angetts av Ägarrådet.

3.9

Styrelsens arbetsuppgifter består i;

- att fastställa en årlig verksamhetsplan för projektet,
- att följa verksamheten,
- att vid behov prioritera mellan olika anspråk på arbetsinsatser
- att utse Direktör samt utfärda anvisningar för dennes arbete
- att anta Region Västerbottens beslut om firmatecknare och attestreglemente med tillämpningsanvisningar vad avser North Sweden.

4. Direktör

4.1

Direktör utses av styrelsen.

4.2

Direktören skall arbeta inom de ramar och anvisningar som anges av Styrelsen.

4.3

Direktören sköter den löpande förvaltningen enligt Styrelsens riktlinjer och anvisningar. Direktören får utan Styrelsens bemyndigande vidta för verksamheten nödvändiga åtgärder om Styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för projektets verksamhet. I sådana fall skall Styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden. Direktören ansvarar för att Projektets bokföring fullgörs enligt gällande lagar och på ett i övrigt betryggande sätt.

5. Administration

5.1

Region Västerbotten ansvarar för administrationen av Projektet. Det innebär att North Sweden omfattas av det regelverk som gäller för Region Västerbottens verksamhet. Bokföringen skall hållas separerad från Region Västerbottens egen redovisning och fullgöras enligt god redovisningssed. Projektets medel skall hållas avskilda från Region Västerbottens egna medel. Region Västerbotten skall registrera verksamheten i nödvändig omfattning.

5.2

Region Västerbotten skall årligen i efterskott avge en samlad redovisning för medelsförvaltningen för styrelsens granskning. Region Västerbotten skall under löpande verksamhetsår förse styrelsen med ekonomiska delårsrapporter.

5.3

Länsstyrelsen i Norrbotten är arbetsgivare för den personal som är placerad utom landet med s k URA-kontrakt. Region Västerbotten är arbetsgivare för övrig personal. Samtliga kostnader för anställd personal betalas av de medel som står till projektets förfogande. Länsstyrelsen i Norrbotten skall regelbundet, kvartals- eller halvårsvis, fakturera Region Västerbotten för uppkomna personalkostnader. Direktören är underställd styrelsen och övrig personal är underställd direktören.

5.4

North Sweden skall vara koncentrerad till en fullt ut Brysselbaserad organisation. Personalen kan vid behov och efter styrelsens bedömning stationeras på olika geografiska orter.

5.5

Projektet finansierar kostnader för administration som uppstår hos Länsstyrelsen i Norrbotten och Region Västerbotten.

6. Ekonomi

6.1

Parterna svarar själva för sina respektive styrelseledamöters kostnader. Av styrelsen godkända utlägg skall belasta projektet.

6.2

Parterna förbinder sig att ekonomiskt bidra till Projektets genomförande genom att tillskjuta kapital enligt följande fördelning startåret 2017;

Region Västerbotten _____ 1 700 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

Kommunförbundet Norrbotten _____ 1 035 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

Länsstyrelsen i Norrbottens Län _____ 1 035 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

Norrbottens Läns Landsting _____ 1 180 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

Västerbottens Läns Landsting _____ 1 035 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

Umeå Universitet och

Luleå Tekniska Universitet vardera _____ 145 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

Handelskamrarna och Företagarna i

Norrbotten och Västerbotten vardera _____ 30 000 kr per verksamhetsår (2017 års värde).

6.3

För att under den löpande projektperioden bibehålla den för North Sweden eftersträlvade ambitionsnivån och bemanning som lagts fast, skall Parterna årligen från och med 2018 och framåt räkna upp kapitaltillskottet med motsvarande allmänna lönekostnadsökningar. Uppräkningsen inför nästkommande verksamhetsår skall följa det löneindex Region Västerbotten använder sig av gentemot sina medlemskommuner för årlig uppräkningsen av medlemsavgifter. Löneindexet baseras på den lönekostnadsutveckling som fastslås utifrån den nominella totala löneutvecklingen i konjunkturlöne-statistiken (KL). Se nyckeltalet för löner för nästkommande år i den av regeringen varje år framlagda vårbudgetpropositionen.

6.4

Eventuellt tillkommande kostnader överenskomna mellan Parterna skall fördelas efter samma fördelningsnorm som tillämpats i § 6.2 ovan.

6.5

Länsstyrelsen i Västerbotten har i ett Letter of intent ställt till Region Västerbotten förbundit sig att medverka i North Swedens verksamhet med 400 000 kr per år under projektperioden. Länsstyrelsens finansiering avser samverkan, nätverksuppbyggnad, omvärldsanalys och dylikt inom EU. Samma uppräkningsprincip som i § 6.6 gäller för Länsstyrelsen i Västerbotten.

6.6

Betalning skall erläggas i förskott varje verksamhetsår efter rekvisition från Region Västerbotten. Region Västerbotten gör uppräknings enligt § 6.3 för dessa årliga rekvisitioner till Parterna.

7. Avtalstid

North Sweden European Office är ett långsiktigt samarbete. Förhållandet mellan Parterna regleras genom tidsbegränsade samarbetsavtal. Detta avtal gäller från och med den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2023. Vid avtalstidens utgång upphör avtalet utan föregående uppsägning. Vid fortsatt samarbete skall nytt Samarbetsavtal upprättas. Parternas ambition är att avtalen skall gälla under sjuårsperioder för att följa EU:s cykler, med brytpunkt under första halvan av EU:s budget- och programperioder.

8. Parts förtida utträde och inträde av ny Part

8.1

Part äger rätt att ensidigt avträda Samarbetsavtalet med en uppsägningstid på nio (9) hela kalendermånader och innan 1 april. Utträde skall ske vid årsskifte.

Om övriga Parter finner att projektets genomförande väsentligt förändras genom en enskild parts uppsägning skall övriga parter överenskomma om Projektet skall fortsätta. Beslut om detta fattas med enkel majoritet.

Om en Part avträder avtalet är denne under uppsägningstiden ansvarig för kostnader som uppkommer i verksamheten inklusive de kostnader som kan föranledas av en eventuell avveckling av Projektet enligt samma fördelningsnorm som tillämpas enligt § 6.2 ovan.

8.2

Ny Part kan tillträda Projektet efter beslut av Ägarrådet.

8.3

Part som utträder ur Projektet, oberoende av orsak därtill, äger ej rätt erhålla någon del av Projektets behållning.

8.4

Samarbetsavtalet omprövas om ny lagstiftning eller förändringar i ansvar och organisation för en eller flera av Parterna ger väsentligt nya förutsättningar för samarbetet.

8.5

Om Parterna under programperioden beslutar avsluta Projektet skall behållningen fördelas i förhållande till Parternas ekonomiska bidrag till verksamheten.

9. Överlåtelse av detta avtal

9.1

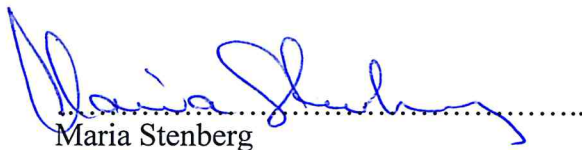
Part äger ej rätt överlåta vare sig rättigheter eller skyldigheter enligt detta Samarbetsavtal till annan utan föregående samtycke från samtliga Parter.

9.2

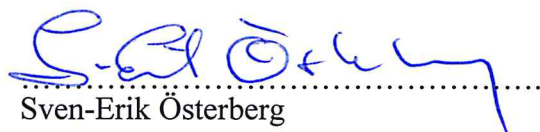
I det fall förändring sker hos Part, som innebär att befintlig Parts juridiska hemvist förändras, förutsätts att den nya juridiska entiteten med automatik övertar samtliga åtaganden enligt detta Samarbetsavtal för berörd Part/Parter, oaktat punkterna § 8.2 och § 9.1.

Detta avtal har upprättats i elva exemplar varav respektive Part tagit var sitt.

NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

.....
Maria Stenberg

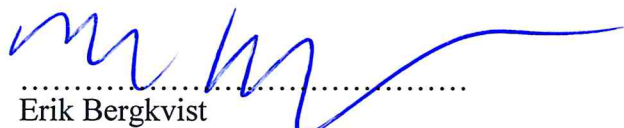
LÄNSSTYRELSEN I NORRBOTTENS LÄN

.....
Sven-Erik Österberg

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING

.....
Peter Olofsson

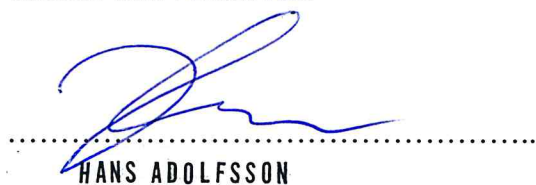
REGION VÄSTERBOTTEN

.....
Erik Bergkvist

NORRBOTTENS KOMMUNER

.....
Britta Flinkfeldt

UMEÅ UNIVERSITET

.....
HANS ADOLFSSON

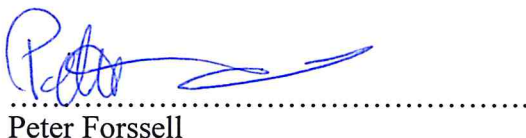
LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

.....
Johan Sterte

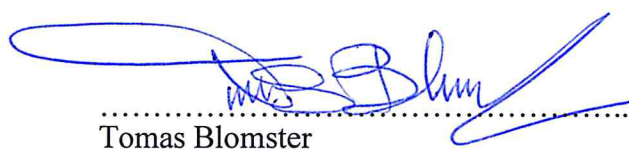
HANDELSKAMMAREN I NORRBOTTEN

.....
Susanne Wallin

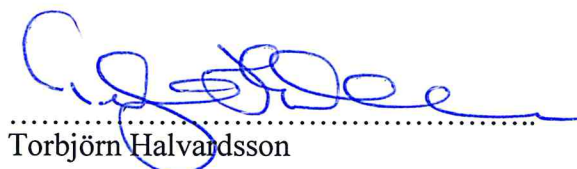
HANDELSKAMMAREN I VÄSTERBOTTEN

.....
Peter Forssell

FÖRETAGARNA NORRBOTTEN

.....
Tomas Blomster

FÖRETAGARNA VÄSTERBOTTEN

.....
Torbjörn Halvardsson

§190

Sammanslagning av Europakontoren Mid Sweden European Office och North Sweden European Office (RUN/561/2018)

Sammanfattning

Jämtlands län har sedan år 2000 varit en del av Västernorrlands representation i Bryssel genom Europakontoret Mid Sweden European Office (MSEO). Huvudmän var då landsting, länsstyrelser och kommunförbund i de två länen samt Mittuniversitetet. I början av 2015 formades MSEO som det ser ut idag med Landstinget/Region Västernorrland (RVN) som huvudman. Region Västernorrland, Region Jämtland Härjedalen och Kommunförbundet Västernorrland är MSEO:s ägare.

North Sweden European Office (NSEO), med huvudmännen Länsstyrelsen i Norrbotten, Region Norrbotten, Norrbottens kommuner, Region Västerbotten, Företagarna och Handelskamrarna i Norrbotten och Västerbotten samt Luleå Tekniska Universitet och Umeå Universitet, etablerades 1997. De två Europakontoren har idag en omfattande samverkan, bl.a. inom ramen för Europaforum Norra Sverige (EFNS) och Northern Sparsely Populated Areas (NSPA). Båda kontoren bidrar i arbetet med att bl.a. ta fram positionspapper, som sedan sprids inom EU. De positioner Region Jämtland Härjedalen för fram inom EU och andra internationella sammanhang har som regel sin grund i arbetet inom EFNS och är därmed hela norra Sveriges gemensamma ståndpunkter.

Den 9 maj 2017 fattade dåvarande landstingsstyrelsen i Västernorrland beslutet att aktualisera frågan med berörda regioner om en gemensam representation i Bryssel för norra Sverige, ”med avsikten att stärka möjligheterna till påverkan på EU inom relevanta politikområden”. Ägarråden för representationerna har löpande haft frågan uppe för behandling vid möten under 2018. Ägarrådet för MSEO 9–10 oktober gav styrelsen för MSEO i uppdrag att fortsätta processen för att hitta former för en sammanslagning av de båda kontoren.

Region Jämtland Härjedalen bidrar idag med 1 miljon kronor per år till MSEO:s verksamhet. En sammanslagning bedöms i nuläget vara kostnadsneutral jämfört med situationen idag med två separata Europakontor. Frågan om en sammanslagning av de båda Europakontoren har vid ett flertal tillfällen lyfts för diskussion i regionala utvecklingsnämnden och dess arbetsutskott under 2018.

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalen ställer sig positiva till en sammanslagning av Europakontoren Mid Sweden European Office (MSEO) och North Sweden European Office (NSEO).
2. Förvaltningschef får i uppdrag att fullfölja processen med en sammanslagning av MSEO och NSEO.
3. Följande villkor ska beaktas vid sammanslagningen:
 - a. att Region Jämtland Härjedalen och övriga MSEO:s medlemsorganisationer blir medlemmar och ägare till NSEO på samma villkor som nuvarande ägare av NSEO,
 - b. att sammanslagningen sker inom ramar för budget 2019 och därmed hålls kostnadsneutral, samt
 - c. att anställda vid MSEO bereds fortsatt anställning vid NSEO vid sammanslagning.
4. Nu gällande Samarbetsavtal avseende representation för Region Jämtland Härjedalen, Kommunförbundet Västernorrland och Region Västernorrland i Bryssel, daterat 2017-04-03, sägs upp under 2019 enligt punkt 8.2 Utträde.
5. Sammanslagningsprocessen ska fortsatt under våren arbeta med att lösa de praktiska frågor som sammanslagningen kan innebära, med målsättningen att ett avtal för ett gemensamt Europakontor för norra Sverige ska kunna antas inför halvårsskiftet 2019.

Beslut

1. Region Jämtland Härjedalen ställer sig positiva till en sammanslagning av Europakontoren Mid Sweden European Office (MSEO) och North Sweden European Office (NSEO).
2. Förvaltningschef får i uppdrag att fullfölja processen med en sammanslagning av MSEO och NSEO.
3. Följande villkor ska beaktas vid sammanslagningen:
 - a. att Region Jämtland Härjedalen och övriga MSEO:s medlemsorganisationer blir medlemmar och ägare till NSEO på samma villkor som nuvarande ägare av NSEO,
 - b. att sammanslagningen sker inom ramar för budget 2019 och därmed hålls kostnadsneutral, samt
 - c. att anställda vid MSEO bereds fortsatt anställning vid NSEO vid sammanslagning.
4. Nu gällande Samarbetsavtal avseende representation för Region Jämtland Härjedalen, Kommunförbundet Västernorrland och Region Västernorrland i Bryssel, daterat 2017-04-03, sägs upp under 2019 enligt punkt 8.2 Utträde.
5. Sammanslagningsprocessen ska fortsatt under våren arbeta med att lösa de praktiska frågor som sammanslagningen kan innebära, med målsättningen att ett avtal för ett gemensamt Europakontor för norra Sverige ska kunna antas inför halvårsskiftet 2019.

Regionala utvecklingsnämnden

2018-12-18

Expedieras till

Region Västernorrland
Kommunförbundet Västernorrland
North Sweden European Office

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Sammanslagning av Europakontoren Mid Sweden European Office och North Sweden European Office
- PM Sammanslagning av Europakontoren Mid Sweden European Office och North Sweden European Office

12

Mobilitetsstöd till folkhögskolorna år 2020

RUN/460/2019

2019-11-22

Välfärd, klimat och kompetens

Marina Gregorsson

Tfn: 063146619

E-post:

RUN/460/2019

Mobilitetsstöd till folkhögskolorna år 2020

Ärendebeskrivning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har sedan början av 1970-talet årligen fattat beslut om fastställande av ett schablonbelopp som rekommendation om ersättning för de studerande/deltagare som väljer en utbildning på folkhögskolor i andra regioner än den egna. Ersättningen går direkt från region till folkhögskolorna och benämns mobilitetsstöd.

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 20 september beslutat att rekommendera regionerna att schablonbeloppet för mobilitetsstöd för folkhögskolor budgetåret 2020 uppgår till 400 kronor per deltagarvecka.

De två senaste åren har antalet folkhögskoleplatser ökat med totalt 8 000 platser. Det har inneburit ökning av kostnaderna för landsting och regioner. Med anledning av detta föreslås rekommendationen för 2020 ligga kvar på samma nivå som för 2019, d.v.s. 400 kronor per deltagarvecka.

Under hösten har en *Slutrapport från Strategirådet - utredning av mobilitetsstöd till folkhögskolor* (RUN/479/2019) samt en *Skrivelse från folkhögskolornas intresseorganisationer RIO, Fhf och OFI angående mobilitetsstöd* (RUN/469/2019) inkommit. Dessa tyder på att en genomgång av mobilitetsstöden kan komma att ske framgent.

Regiondirektörens förslag

Region Jämtland Härjedalens schablonbelopp för mobilitetsersättningen för folkhögskolorna budgetåret 2020 uppgår till 400 kronor per deltagarvecka.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Anders Byström

Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Torgny Rödin, rektor Birka folkhögskola
Magnus Arreflod, rektor Bäckedals folkhögskola

2019-09-20

Regionstyrelserna

Meddelande från styrelsen - Rekommendation om mobilitetsstöd till folkhögskolorna 2020

Ärendenr: 19/00756

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 20 september beslutat

att rekommendera regionerna att schablonbeloppet för mobilitetsstöd för folkhögskolor budgetåret 2020 uppgår till 400 kronor per deltagarvecka.

att godkända mindre justeringar i tillämpningsanvisningarna.

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har sedan början av 1970-talet årligen fattat beslut om fastställande av ett schablonbelopp som rekommendation om ersättning för de studerande/deltagare som väljer en utbildning på folkhögskolor i andra regioner än den egna. Ersättningen går direkt från region till folkhögskolorna och benämns mobilitetsstöd.

De två senaste åren har antalet folkhögskoleplatser ökat med totalt 8 000 platser. Det har inneburit stora ökningar av kostnaderna för landsting och regioner. Med anledning av detta föreslås rekommendationen för 2020 ligga kvar på samma nivå som för 2019, d.v.s. 400 kronor per deltagarvecka.

Principerna och förutsättningarna för mobilitetsstödet och nya tillämpningsanvisningar redovisas i **bilaga 1**.

Justerade tillämpningsanvisningar för mobilitetsstöd fr.o.m. 2020 redovisas i **bilaga 2**.

Sveriges Kommuner och Landsting

Anders Knappe
Ordförande

Sektionen för lokal och regional utveckling
Maria Jacobsson

PM - Rekommendation om mobilitetsstöd till folkhögskolorna 2020

Bakgrund

SKL har sedan 1970-talet årligen fattat beslut om fastställande av ett schablonbelopp som rekommendation av mobilitetsstöd, tidigare interkommunala ersättning, för utbildningar vid folkhögskolor. Mobilitetsstöd är den ersättning som den studerandes region betalar ut då en studerande väljer att gå en utbildning på folkhögskola i ett annat region än där den studerande är folkbokförd. Bidraget är till för att underlätta rörligheten i landet och ge möjligheten att studera på vilken folkhögskola som helst. Rekommendationen har präglats av ömsesidighet och regioner och landsting har över tid i stort sett följt SKL:s rekommendation. Regionala variationer och tolkningar har dock förekommit bland annat när det gäller ersättningsnivån och under vissa perioder har några landsting/regioner valt att inte följa rekommendationen. Den översyn som SKL gjorde, tillsammans med regionerna och folkhögskolorna, 2017 landade dock i att modellen med en rekommendation kvarstår.

Finansiering av folkhögskoleverksamheten

Det finns totalt 156 folkhögskolor i Sverige och de finansieras genom statsbidrag och bidrag från regionerna. Att staten och regionerna gemensamt ansvarar för finansieringen av folkhögskoleverksamheten, är något som SKL ställer sig bakom. SKL ser det dock som önskvärt att det kommunala och regionala stödet i högre grad utformas som ett komplement till det statliga grundstödet.¹

Regionernas bidrag till folkhögskoleverksamheten kan delas upp i:

- huvudmannabidrag till de egna folkhögskolorna
- inomregionala bidrag till både de egna folkhögskolorna och rörelse-folkhögskolorna, ofta baserat på procent av deltagarveckans värde
- mobilitetsstöd till de folkhögskolor som har deltagare som väljer att studera på folkhögskolor utanför den egna regionen.

¹ SKL och folkbildningspolitiken, 2012

Regionernas totala bidrag till folkhögskolorna var ca 780 miljoner kronor år 2017² och motsvarar ca 25 % av den offentliga finansieringen av folkhögskoleverksamheten.

Rekommendation för 2020

Nivån på det rekommenderade mobilitetsstödet har historiskt sett byggts på den statliga ersättningen. Fram till 2017 uppgick den till 25 procent av det av Folkbildningsrådet fastställda volymbidraget per deltagarvecka och är tänkt att täcka merkostnaderna för att ta emot deltagare från andra regioner än den egna.

År 2017 och 2018 har dock staten ökat antalet folkhögskoleplatser med totalt 8 000 platser. Detta utan att kompensera landsting och regioner för de ökade kostnader som det inneburit för dem. Några av effekterna av den stora ökningen är att några regioner har satt ett ekonomiskt tak för mobilitetsstödet och att fler regioner gör avsteg från SKL:s rekommenderade ersättningsnivå 2019. Region Stockholm, Region Skåne och Västra Götalandsregion har dessutom initierat en egen utredning våren 2019 som har som mål att skapa en överblick av befintligt system, lyfta fram utmaningar kring administration, budget och förutsägbarhet, kartlägga flödet av deltagare och ersättningar mellan regioner samt föreslå förbättringar av ersättningssystemet.

SKL ser därför inte att det finns något utrymme för en ökning av ersättningen till folkhögskolorna 2020. SKL förslår att rekommendationen för mobilitetsstöd ligger kvar på samma nivå som för 2019, d.v.s. 400 kr per deltagarvecka år 2020.

SKL kommer att fortsätta följa kostnadsutvecklingen för regionerna på detta område, men också resultatet av den utredning som ovanstående tre regioner initierat. Det kan innebära att det kan komma att påverka rekommendationen för 2021.

Justeringar av tillämpningsanvisningar

Från och med 2019 finns nya tillämpningsanvisningar för mobilitetsstödet. Tillämpningsanvisningarna togs fram gemensamt av SKL, regionerna och folkhögskolorna och hade målsättningen att underlätta och förenkla så mycket som möjligt. Tillämpningsanvisningarna ska ses över årligen och några mindre justeringar för att förtydliga villkoren har gjorts. Det gäller vilken information som prognoserna ska innehålla. Dessutom har ”landsting och regioner” ersatts med enbart ”regioner” i texten (se bilaga 2).

² Denna summa har ökat 2018, men eftersom räkenskapssammandraget för 2018 inte är klart än går det inte att säga hur mycket.

Sektionen för lokal och regional utveckling
Maria Jacobsson

Tillämpningsanvisningar och villkor för mobilitetsstöd från regioner till folkhögskolor för mobilitetsstöd fr. o. m. 2020

Syfte

Syftet med detta PM är att tydliggöra villkor och definitioner för mobilitetsstöd (f.d. interkommunal ersättning) samt att underlätta för både folkhögskolor och regioner att administrera mobilitetsstödet.

Vad är mobilitetsstöd?

Mobilitetsstöd är ett stöd till folkhögskolorna från regioner för deltagare som väljer att studera på folkhögskolor utanför den egna regionen. Det är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som, årligen, tar fram rekommendationen för nivån på mobilitetsstödet. Observera att det sedan är upp till regioner att besluta om de ska följa rekommendationen.

Regionen ska meddela SKL om man följer rekommendationen eller inte senast den 31 december (inför nästkommande år). Detta för att listan på [SKL:s hemsida](#) över vilka regioner som tillämpar SKL:s rekommendationer ska vara aktuell. Samtidigt ska regioner leverera aktuella kontaktuppgifter samt fakturainformation till Folkhögskolornas Serviceorganisation (FSO).

Villkor och definitioner

Folkbildningsrådet har tagit fram definitioner och villkor för att bedriva folkhögskoleverksamhet och de ligger till grund för fördelning av statsbidrag. De senaste, [Statsbidrag till folkhögskolor 2019](#), antogs av Folkbildningsrådets styrelse 2018-12-12. Dessa definitioner och villkor gäller generellt även för mobilitetsstödet, men med följande undantag:

- Kurslängd
- Betalningsansvaret är beroende av deltagarens folkbokföringsort

Kurslängd

Precis som för tidigare interkommunal ersättning utgår mobilitetsstöd till folkhögskolor utanför den egna regionen endast för kurser som är 15 veckor eller längre.

Mobilitetsstöd för deltidsstudier utgår endast för deltidsstudier på minst halvtid. Stödet för deltidsstudier är 50 % av den rekommenderade ersättningen, oavsett om deltidsstudierna är på mer än halvtid, exempelvis även om kursen är på 75 %.

Om en studerande på folkhögskola avbryter en kurs som berättigar till mobilitetsstöd före gränsen på 15 veckor har hemregionen enbart betalningsansvar för kursdeltagarens faktiska kurstid. Precis som för statsbidragen gäller dock att ”som deltagare i allmän kurs eller särskild kurs räknas den som påbörjat kursen och fortfarande deltar den 15:e kursdagen per termin.”, d.v.s. avbryter deltagaren kursen inom de två första veckorna efter kursstart utgår ingen ersättning.

I övrigt gäller samma villkor och definitioner som för statsbidraget.

Betalningsansvaret är beroende av folkbokföringsort

Mobilitetsstöd betalas terminsvis av den region där deltagaren är folkbokförd den dagen kursen startar. Det är därför viktigt att uppgifterna om deltagarnas folkbokföringsort är korrekt. Det är folkhögskolans ansvar att begära in aktuell folkbokföringsort från deltagaren, alternativt stämma av med SPAR (Statens personadressregister) eller motsvarande tjänst, den dagen kursen startar¹. Om folkbokföringsorten inte har kvalitetsgranskats/kontrollerats av folkhögskolan kan regioner ta ut en administrativ avgift för att genomföra kontrollen.

Regionen har betalningsansvar för hela terminen, även om en deltagare byter folkbokföringsort under terminen. Nästkommande termin ska dock den region där deltagaren är folkbokförd första kursdagen ha betalningsansvar från och med den startade terminen.

En del av deltagarna på folkhögskolornas kurser bor på skolornas internat, men endast ett mindre antal väljer att byta folkbokföringsort under kurstiden. Enligt Folkbokföringslag (1991:481) § 11 gäller att

”En elev under 18 år som har sin egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han eller hon till följd av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet.

¹ FSO står för kostnaden av en integration mellan SchoolSoft och SPAR. Skolorna betalar dock egna abonnemang per organisationsnummer.

[---]

Första stycket tillämpas även efter det att barnet fyllt 18 år så länge han eller hon går i grundskola eller gymnasieskola eller genomgår annan jämförlig grundutbildning, dock längst till dess barnet fyller 21 år.”

Anvisningar för prognos och rekvisition av mobilitetsstöd

Prognos

Folkhögskolorna ska skicka två prognoser/år till berörda regioner med uppgifter om beräknat antal deltagarveckor, d.v.s. till de regioner varifrån folkhögskolan har deltagare. Prognoserna skickas i samband med folkhögskolornas ordinarie redovisning till SCB: i april (för våren) och i oktober (för hösten). Prognosrapporterna ska enbart innehålla antal deltagarveckor och skickas till respektive region. Inga listor med namn, adresser och personnummer ska skickas i dessa prognoser.

Prognoserna är viktiga för regioners ekonomiska uppföljning och det är därför viktigt att alla folkhögskolor skickar sina prognoser.

Faktura

Som underlag för mobilitetsstöd räknas de deltagare som lever upp till villkoren (se ovan). Fakturan ska skickas senast den 10 augusti för deltagare på våren och 10 december för deltagare på hösten. Det är extra viktigt att fakturorna i december skickas i tid, så att kostnaderna belastar rätt år.

Till fakturan ska bifogas en deltagarförteckning som ska innehålla följande:

- Namn, personnummer, folkbokföringsadress
- Datum för start och slut av kurs
- Heltid respektive deltid
- Distans
- Totalt antal deltagarveckor per region
- Eventuella avhopp eller senare start

Faktura och prognos skickas till de regioner där deltagarna är folkbokförda.

Återtagande av bidrag

Regioner får besluta att helt eller delvis kräva tillbaka mobilitetsstöd om folkhögskolan har lämnat felaktiga uppgifter.

Revidering

Översyn och eventuell revidering av tillämpningsanvisningarna ska göras årligen, i samband med att rekommendationen för nästkommande år fastställs.

Tidplan för folkhögskolor

- April Skicka prognos om beräknat antal deltagarveckor till respektive region
– samtidigt som redovisning till SCB
- 10 augusti Skicka faktura till regioner (för våren)
- Oktober Skicka prognos om beräknat antal deltagarveckor till respektive region
– samtidigt som redovisning till SCB
- 10 december Skicka faktura till regioner (för hösten)

Tidplan för regioner

- 31 december Meddela SKL om man följer rekommendationen för kommande år eller inte
- 31 december Skicka aktuella kontaktuppgifter och fakturainformation till FSO

Till
SKLs utbildningsberedning
Landets regioner

För kännedom:
Folkbildningsrådet
Utbildningsdepartementet

Stockholm
2019-10-04

Med anledning av den utredning och det förslag gällande mobilitetsstöd som konsultföretaget Strategirådet tagit fram på uppdrag av region Skåne, Västra Götalandsregionen samt region Stockholm 2019, vill folkhögskolornas intresseorganisationer, RIO, Fhf och OFI dels hänvisa till den översyn som genomfördes av SKL 2016, dels ge förslag på hur systemet med mobilitetsersättning administrativt kan förenklas och göras förutsägbart.

Folkhögskolornas intresseorganisationer var under SKLs översynsarbete 2016 delaktiga i ett referensarbete tillsammans med Folkbildningsrådet och företrädare från regioner. Vår utgångspunkt var och är att de förändringar som görs skall präglas av en helhetssyn på folkhögskolorna. Lösningar som passar några regioner kan radera förutsättningarna för helheten, och enskilda skolor kommer i kläm eller tvingas gallra bland studenter beroende på varifrån de kommer. Vi menar därför att SKL fortsatt har en roll för mobilitetsersättningen och att särlösningar skall undvikas.

Rörlighet

Översynen 2016 pekade på att de är angeläget att värna om de folkhögskolestuderandes fria rörlighet i landet genom det breda kurs- och utbildningsutbud som finns. Folkhögskolornas kärnverksamhet har succesivt utvecklats över tid, i relation till samhällets behov och samtidsutmaningar. Idag är folkhögskolorna en viktig resurs för den regionala utvecklingen där folkhögskolorna erbjuder utbildning kopplade till kreativa näringar och utbildningar inom "nyckelryken". Folkhögskolorna är i egenskap av den stora arbetsplats och institution som skolorna utgör av stor betydelse för regionen och närområdet, kanske i synnerhet för gles- och landsbygden och dess utveckling.

Tillgängligheten

Översynen fokuserade på det faktum att folkhögskolornas utbildningsverksamhet är kostnadsfri för deltagaren och att folkhögskolors kurser är nationellt rekryterande och ger tillträde runt om i landet. Interkommunal ersättning/mobilitetsersättning har varit ett sätt att stödja denna rörlighet för de

studerande och stimulera skolorna att i sin kursverksamhet kunna anta studenter utanför den egna regionen.

Finansiering av folkhögskoleverksamheten idag

Folkhögskolorna finansieras idag genom statsbidrag och regionbidrag. Att folkhögskolornas verksamhet gemensamt finansieras av stat och region är något som SKL ställt sig bakom.

Regionernas bidrag till folkhögskoleverksamheten kan delas upp i:

- Huvudmannabidrag till de egna folkhögskolorna
- Regionbidrag till både de egna folkhögskolorna och rörelsefolkhögskolorna, ofta baserat på procent av deltagarveckans värde
- Mobilitetsersättningar till samtliga folkhögskolor för deltagare som väljer att studera på folkhögskolor utanför den egna regionen.

Nackdelar med nuvarande system

I SKLs översyn från 2016 lyftes de nackdelar som förekommer i nuvarande system främst avseende hög administrativ belastning och brist på förutsägbarhet. Man tog även upp skillnaden mellan obligatorisk, lagstyrd samt frivillig verksamhet och konstaterade att de system som finns för ersättning mellan kommuner, eller mellan regioner inom andra områden inte är administrativt enklare. Vidare går inte ersättningen till folkhögskolorna mellan regionerna, utan direkt från regionen till respektive skola.

Slutsats

Resultatet från översynen var att det inte är motiverat att föreslå ett helt nytt system men att vissa administrativt tunga delar i modellen behöver ses över för att underlätta.

Förslag på ny administrativ hantering

För att underlätta administrationen av mobilitetsersättningen, skapa förutsägbarhet och möjlighet till uppföljning, föreslår vi som intresseorganisationer följande modell:

Låt befintliga dataregister i Schoolsoft utgöra underlag för mobilitetsersättningen

Schoolsoft är idag ett befintligt skoladministrativt system som bland annat används för inrapportering av folkhögskolornas verksamhet till Folkbildningsrådet. I programmet skapas underlag som idag används både av FBR i samband med fördelning av statsanslaget och CSN samt SCB. Sådan dataregistrering kan tillsammans med den befintliga kopplingen till SPAR (Statens personadressregister) utgöra underlag för mobilitetsersättningen.

Genom att låta befintliga dataregister i Schoolsoft utgöra underlag för mobilitetsersättningen skapas per automatik korrekt information om studerande underlag för mobilitetsersättningen.

Låt Folkbildningsrådet hantera utbetalning

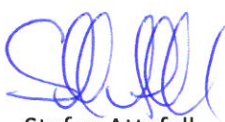
Det bör också prövas att Folkbildningsrådet får i uppdrag att hantera utbetalning av mobilitetsersättningen. En sådan hantering skulle öka säkerheten och tillförlitligheten på uppgifterna samt medföra en administrativ lättnad för såväl regioner och folkhögskolor. Ytterligare argument för att Folkbildningsrådet har det samlade uppdraget är det också bidrar till en stärkt möjlighet att följa upp systemet vilket och därmed kunna ställa prognoser.

En sammanhållen modell för mobilitetsersättningen väcker också frågan om möjlighet att uppdra till Folkbildningsrådet att även administrera de inomregionala bidragen till folkhögskolorna.

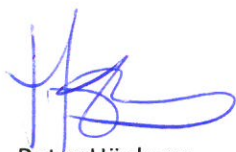
Förutsägbarhet

En viktig aspekt är att skapa förutsägbarhet i hanteringen, något som främjar både regioner och enskilda folkhögskolor i sina respektive budgetarbeten. Därför bör föregående års verksamhetsutfall utgöra grund för det aktuella årets mobilitetsersättning och inomregionala stöd.

Vi föreslår att SKL skyndsamt utreder möjligheterna för att genomföra ovanstående förslag.

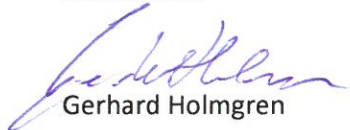
Stefan Attefall
Ordförande

Peter Högberg
Ordförande

Thomas Nilsson
Ordförande

Gerhard Holmgren
Generalsekreterare

Rörelsefolkhögskolornas
intresseorganisation

Folkhögskoleföreningen
inom SKL

Offentligägda folkhögskolors
intresseorganisation

13

Ramanslag till externa organisationer 2020

RUN/412/2019

2019-11-26

Kultur

Jimmy Eriksson

Tfn: 063-146703

E-post: jimmy.eriksson@regionjh.se

RUN/412/2019

Ramanslag till externa organisationer 2020

Ärendebeskrivning

Enligt beslut i landstingsfullmäktige (JLL 332/2001) ska regionen ge stöd till länets organisationsliv. I budgeten för 2020 avsätts 8 360 000 kronor för ändamålet inom verksamhetsområde Kulturs ramanslag. Det är ett minskat anslag gentemot föregående år mot bakgrund av färre antal sökande organisationer, minskat medlemsantal samt regionens ambition att införa verksamhetsbidrag till fria grupper inom scenkonst. För det ändamålet avsätts 100 000 kronor ur budgeten för organisationsbidragen att hanteras inom Kultursamverkansmodellen. Detta är en prioritering som Region Jämtland Härjedalen har angett i sin ansökan till Statens kulturråd.

Regler och villkor för bidrag till externa organisationer (RS/2156/2017) gäller för bidragsfördelningen. 38 ansökningar om organisationsbidrag har inkommit. Anslaget till Studieförbunden fördelas genom bidrag till Folkbildning Mittnorrand samt till SISU i särskild ordning. Anslaget till Idrottsförbund fördelas genom bidrag till J/H Idrottsförbund. Övriga bidrag fördelas utifrån den bidragskonstruktion och de fördelningsnycklar som gäller för respektive organisationsgrupp.

Anslagsfördelningen medför positiva effekter på flera av den regionala utvecklingsstrategins områden. Genom att stimulera ett regionalt organisationsliv så ökar förutsättningarna för lokal verksamhet där människor kan vara aktiva, delaktiga och skapande. Organisationerna svarar dessutom mot bidragsreglernas prioriterade målområden; Demokrati och delaktighet, Folkhälsa och hållbar utveckling och Det livslånga lärandet. Organisationerna försäkrar att verka för god tillgänglighet i de lokaler som nyttjas för verksamheten. Civilsamhället är i ständig förändring. Det traditionella föreningslivet tar sig nya uttryck och former. Arbetet med uppföljning och statistik är omfattande och resurskrävande. Utifrån detta finns ett behov att se över hur regelverket fungerar utifrån regionens mål och ambitioner samt ett förändrat civilsamhälle.

Regiondirektörens förslag

1. Anslag till organisationsgrupper 2020 fördelas enligt följande
Studieförbund

4 300 000

<i>varav SISU</i>	<i>341 000</i>
Ungdomsorganisationer	240 000
Politiska ungdomsorganisationer	250 000
Idrottsförbund	1 580 000
<i>varav länshandikappidrottsförbundet</i>	<i>370 000</i>
Handikapporganisationer	920 000
Pensionärsorganisationer	240 000
Nykterhetsorganisationer	260 000
<u>Övriga organisationer</u>	<u>570 000</u>
Summa fördelat ramanslag	8 360 000

2. Regiondirektören får i uppdrag att under 2020 utreda hur bidragsreglerna kan förändras utifrån regionens mål och ambitioner samt presentera förslag om nya principer för bidrag till civilsamhället.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Ingrid Printz
Områdeschef Kultur

Utdrag till

Områdeschef Kultur

Kultur
Jimmy Eriksson
Tfn: 063–146703
E-post: jimmy.eriksson@regionjh.se

2019-10-31

RUN/412/2019

PM Ramanslag till externa organisationer 2020

Enligt beslut i landstingsfullmäktige (JLL 332/2001) ska regionen ge stöd till länets organisations- och föreningsliv. Regler och villkor för bidrag till externa organisationer (RS/2156/2017) gäller för bidragsfördelningen. Anslagsfördelningen sker i två steg;

- 1) fördelning av totalanslaget till målområden och organisationsgrupper
- 2) fördelning till organisationer inom organisationsgrupper

Det första steget sker genom beslut i regionala utvecklingsnämnden och den andra sker på delegation av kulturchefen.

Förändring av anslaget

I budgeten för 2020 avsätts 8 360 000 kronor för ändamålet inom verksamhetsområde Kulturs ram. Anslaget är förändrat gentemot föregående år mot bakgrund av färre antal sökande organisationer, minskat medlemsantal samt regionens ambition att införa verksamhetsbidrag till fria grupper inom scenkonst. För det ändamålet avsätts 100 000 kronor. Bidraget avses användas för verksamhetsstöd till de fria scenkonstgrupperna Undantaget samt Nordcirkus som bidrar med kvalitativ scenkonst i länet samt kompletterar Estrad norrs utbud. Detta är en prioritering som Region Jämtland Härjedalen har angett i sin ansökan till Statens kulturråd. Verksamhetsbidragen kommer att hanteras inom ramen för Kultursamverkansmodellen och därtill avsedd uppföljning.

För att möta ett förändrat organisations- och föreningsliv samt regionens möjlighet att möta detta så föreslås en utredning som bör presentera förslag om nya principer för bidrag till civilsamhället.

Ärendebeskrivning

38 ansökningar har inkommit fördelat på organisationsgrupperna Studieförbund, Idrottsförbund, Ungdomsorganisationer, Politiska ungdomsorganisationer, Nykterhetsorganisationer, Handikapporganisationer, Pensionärsorganisationer samt Övriga organisationer.

Från och med 2014 betraktas SISU Idrottsutbildarna som ett studieförbund som i likhet med övriga studieförbund ska svara upp mot statens syfte med stöd till folkbildningen. Det innebär att regionen 2015 förstärkte organisationsgruppen Studieförbund med 364 000 kronor baserat på 2013 års redovisade studietimmar. Detta gjordes genom omfördelning inom organisationsanslagets totala ram. Ramanslaget för Studieförbund blev därför 4 510 000 kronor år 2015. För 2020 föreslås anslaget vara 4 300 000 kronor.

Fördelningsprincipen tillämpas även för 2020 års anslag och fördelas utifrån 2018 års redovisning. Fördelningen grundar sig på antalet studietimmar för cirkelverksamhet, annan gruppverksamhet samt kulturarrangemang (motsvarande för SISU). Ett arrangemang räknas som 9 studietimmar i redovisningen. Studieförbundens totala verksamhet har minskat något från föregående år. Den regionala spridningen har förbättringspotential då endast 37% av den totala verksamheten sker utanför Östersunds kommun. När det gäller endast kulturarrangemang eller motsvarande så sker nästan 58% utanför Östersunds kommun.

SISU ingår inte i Folkbildning Mittnorrland, som är mottagare av regionanslaget för fördelning till övriga studieförbund. SISU erhåller sitt anslag direkt från regionen enligt nedanstående beräkning.

**Studieförbundens verksamhet i
Jämtlands län 2018**

<i>Totalt antal studietimmar SISU</i>	21 903
<i>Totalt antal studietimmar Folkbildning Mittnorrland</i>	255 015
<i>Totalt antal studietimmar, alla studieförbund</i>	276 918
<i>Totalt anslag, kr</i>	4 300 000
<i>Kostnad per studietimme, kr</i>	15,53
Anslag SISU, kr	341 000
Anslag Folkbildning Mittnorrland, kr	3 959 000

*anslaget är avrundat.

Ungdomsorganisationerna har konstant minskat under den senaste tioårsperioden, både vad gäller antal organisationer som söker regionbidrag och medlemsantal. En del organisationer har svårt att uppfylla bidragsreglernas krav på minst 200 medlemmar. Flera av de politiska ungdomsorganisationerna ansöker inte om bidrag vilket dels kan betyda att de inte finns representerade i länet, att de saknar kontinuerlig verksamhet eller att de inte är medvetna om möjligheten.

J/H Idrottsförbund engagerar ca 60 000 medlemmar i drygt 400 föreningar i länet. Fokus de kommande två åren är att främja deltagande för äldre/seniorer, människor med funktionsvariationer samt nyanlända. Noteras bör att J/H Idrottsförbund har ökat sitt kapital med ca 500 000 kronor mellan 2016 och 2018.

Handikapporganisationerna, eller funktionsrättsrörelsen, utgörs främst av Handikappsamverkan som organiserar 27 aktiva föreningar med kontinuerlig verksamhet. Jämtlands läns brukarråd ansöker om organisationsbidrag inom ramen för Handikapporganisationer. Grundbidrag till Jämtlands läns brukarråd hanteras i särskild ordning. Övriga handikapporganisationer, DHR och SRF söker organisationsbidrag samfällt för att nå upp till minimikravet på 300 medlemmar. Totalt engagerar funktionsrättsrörelsen ca 8 200 medlemmar i länet.

Pensionärsorganisationerna har en aktiv föreningsverksamhet och genomför sociala och hälsofrämjande aktiviteter i hela länet. Medlemsantalet har i princip ökat konstant sedan 2006 men under de senaste åren minskat något. De bidragsberättigade pensionärsorganisationerna PRO, SPF och SKPF har tillsammans ca 16 600 medlemmar i länet.

Sedan Länsnykterhetsförbundet upphörde 2010 har medlemsantalet inom Nykterhetsorganisationerna varit relativt konstant men med en svag ökning de senaste

åren. IOGT-NTO med drygt 1 200 medlemmar är den enda nykterhetsorganisation som ansöker om bidrag för 2020.

Vad gäller Övriga organisationer så kan det ske relativt snabba förändringar från år till år vad gäller antal organisationer som söker regionalt anslag. En omfördelning till fördel för de övriga organisationerna föreslås då vi ser en positiv utveckling inom framför allt Jämtlands läns konstförening och Heimbygda som båda organisationerna starkt bidrar till utvecklingen av lokala mötesplatser och en positiv verksamhet i länet.

Ekonomi

Anslagsfördelningen finansieras inom verksamhetsområde Kulturs budgeterade ram och medför ingen ökad kostnad för regionen i övrigt.

Regional utveckling

Anslagsfördelningen medför positiva effekter på flera av Regionala utvecklingsstrategins prioriterade områden. Genom att stimulera länets organisationsliv så ökar förutsättningarna för lokal verksamhet där människor kan vara aktiva, delaktiga och skapande. Organisationerna erbjuder i de flesta fall ett livslångt lärande som ger goda förutsättningar för länets invånare att utvecklas. Det breda föreningslivet bidrar till upplevelser och aktiviteter i hela länet, både för länets invånare och för besökare. Föreningslivet bidrar i en del fall till stöd och service, inte minst i glesbygdsområden, där den sociala aspekten för sammanhållning är central.

Jämställdhet och jämlikhet

Anslagsfördelningen berör indirekt kvinnor, män, flickor och pojkar genom att regionbidraget säkerställer att resurser finns för att utveckla lokal verksamhet. När det gäller studieförbundens verksamhet så deltar kvinnor i mycket högre utsträckning än män. Den övergripande majoriteten av deltagare i studiecirkel är kvinnor. Ca 10% av folkbildningsverksamheten riktas till prioriterade grupper så som nyanlända och personer med funktionsnedsättningar. Samtliga organisationer försäkrar att verka för god tillgänglighet i de lokaler som nyttjas för verksamheten. Redovisningarna visar att det finns ett utvecklingsarbete att göra för att nå nyanlända och andra nya målgrupper.

Barns rättigheter

En stor utmaning för organisationslivet i allmänhet är att engagera och involvera barn och unga i både verksamhet och styrelsearbete. När det gäller ungdomsorganisationer så ska dessa särskilt sträva mot en majoritet av unga under 25 år i styrelsen. Vissa organisationer arbetar särskilt för barns rättigheter.

Miljö

Beslutet medför ingen direkt miljöpåverkan. Närheten till ett lokalt föreningsliv är positivt ur såväl ett demokrati- och tillgänglighetsperspektiv som ur ett miljöperspektiv.

Analys

En enkel analys visar att länets organisationsliv på olika sätt bidrar till att nå både regionens övergripande mål samt bidragsreglernas prioriterade målområden;

Demokrati och delaktighet, Folkhälsa och hållbar utveckling och Det livslånga lärandet. Sammanfattningsvis är den stora utmaningen för många organisationer både att fortsätta engagera sina egna målgrupper och att nå nya målgrupper.

Organisationslivet och civilsamhället är i ständig förändring. Det traditionella föreningslivet tar sig nya uttryck och former och regionens regler blir i det avseendet ett trubbigt verktyg för att svara upp mot nya mål och utmaningar. Att dessutom hitta former för integration, engagemang och delaktighet ställer nya och utmanande krav på både civilsamhällets aktörer och myndigheter. Arbetet med uppföljning och statistik är omfattande och resurskrävande. Utifrån detta finns ett stort behov av att se över hur regelverket fungerar i ett förändrat civilsamhälle samt hur ett standardiserat uppföljningsarbete kan genomföras. Därför föreslås en utredning som bör presentera förslag om nya principer för bidrag till civilsamhället.

Förslag till fördelning

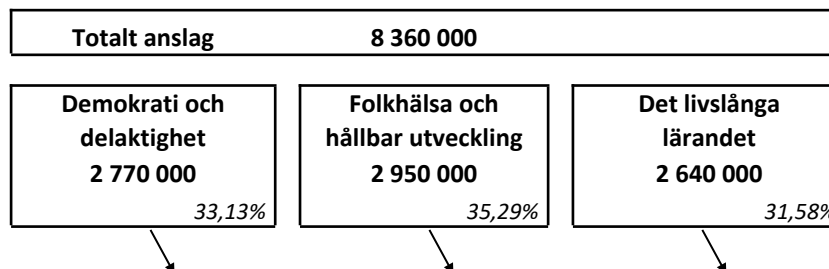
Utifrån ramanslaget till externa organisationer så föreslås anslag till respektive organisationsgrupp enligt nedan. Förslaget är oförändrat från föregående år.

Anslag till organisationsgrupp	Anslag år 2020
Studieförbund	4 300 000
<i>varav SISU</i>	<i>341 000</i>
Ungdomsorganisationer	220 000
Politiska ungdomsorganisationer	250 000
Idrottsförbund	1 620 000
<i>varav länshandikappidrottsförbundet</i>	<i>370 000</i>
Handikapporganisationer	900 000
Pensionärsorganisationer	240 000
Nykterhetsorganisationer	260 000
Övriga organisationer	570 000
<i>Summa fördelat totalanslag</i>	<i>8 360 000</i>

Bilaga: RAMANSLAG TILL ORGANISATIONSGRUPPER 2020

Bidragspåsar

i %-andel av totala anslaget

Bidragsgrupper	Anslag 2020				Anslag 2019	Förändring	
						i %	i kr
Studieförbund <i>varav SISU, 341 tkr</i>	4 300 000	1 500 000 34,88%	600 000 13,95%	2 200 000 51,16%	4 300 000	0,00	0
Ungdomsorganisationer	240 000	170 000 70,8%	50 000 20,83%	20 000 8,33%	300 000	-20,00	-60 000
Politiska ungdomsorganisationer	250 000	210 000 84,0%	20 000 8,00%	20 000 8,00%	250 000	0,00	0
Idrottsförbund <i>varav Handikappidrotten, 370 tkr</i>	1 580 000	500 000 31,65%	980 000 62,03%	100 000 6,33%	1 650 000	-4,24	-70 000
Handikapporganisationer	920 000	130 000 14,13%	750 000 81,52%	40 000 4,35%	960 000	-4,17	-40 000
Pensionärsorganisationer	240 000	30 000 12,50%	180 000 75,00%	30 000 12,50%	240 000	0,00	0
Nykterhetsorganisationer	260 000	40 000 15,38%	180 000 69,23%	40 000 15,38%	260 000	0,00	0
Övriga organisationer	570 000	190 000 33,33%	190 000 33,33%	190 000 33,33%	500 000	14,00	70 000
	8 360 000						

Omfördelning av bidrag till fri scenkonst	
Undantaget	50 000
Nordcirkus	50 000
	8 460 000

0
0
8 460 000

REVIDERADE REGLER OCH VILLKOR FÖR BIDRAG TILL EXTERNA ORGANISATIONER

VERSION: 3

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2014-11-25	Nyutgåva. I och med regionbildningen ansvarar regionen för utbetalning av bidrag. Regionförbundets regler har därför redaktionellt anpassats efter den nya juridiska personen.	Landstingsfullmäktige § 225/2014	2014-11-25
2	2017-09-01	Revidering. Avsnittet som berör rutiner för övriga stödformer inom Läns-kulturen lyfts ut för att utgöra ett eget styrdokument.		
3	2017-11-28	Under punkt 8.3 sänks kravet på antalet medlemmar från 500 till 300 medlemmar	Regionfullmäktige	2017-11-28 § 175

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 ALLMÄNNA RIKTLINJER FÖR BIDRAGSGIVNING	5
1.1 Bidragets ändamål.....	5
1.2 Förutsättningar för bidrag till allmän verksamhet.....	5
1.3 Bidragets allmänna syfte	6
1.4 Medlemskap i organisationen	6
1.4.1 Organisationsområden	6
1.5 Former för genomförande.....	7
1.6 Ansökan med redovisning	7
2 RUTINER FÖR BIDRAG TILL STUDIEFÖRBUNDENS REGIONALA VERKSAMHET	8
2.1 Definition av studieförbundens regionala verksamhet.....	8
2.2 Bidragsform	8
2.3 Bidragets syfte	8
2.4 Särskilda villkor.....	8
2.5 Bidragskonstruktion och fördelning.....	9
2.6 Om folkbildning	9
3 RUTINER FÖR BIDRAG TILL UNGDOMSORGANISATIONER.....	10
3.1 Bidragsform	10
3.2 Särskilda villkor.....	10
3.3 Bidragskonstruktion och fördelning.....	10
4 RUTINER FÖR BIDRAG TILL POLITISKA UNGDOMSORGANISATIONER	12
4.1 Särskilda villkor.....	12
4.2 Bidragskonstruktion och fördelning.....	12

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

5	RUTINER FÖR BIDRAG TILL IDROTTSFÖRBUND.....	13
5.1	Bidragsform	13
5.2	Särskilda villkor.....	13
5.3	Bidragskonstruktion och fördelning.....	13
6	RUTINER FÖR BIDRAG TILL NYKTERHETSORGANISATIONER	14
6.1	Bidragsform	14
6.2	Särskilda villkor.....	14
6.3	Bidragskonstruktion och fördelning.....	14
7	RUTINER FÖR BIDRAG TILL PENSIONÄRSORGANISATIONER.....	15
7.1	Bidragsform	15
7.2	Särskilda villkor.....	15
7.3	Bidragskonstruktion och fördelning.....	15
8	RUTINER FÖR BIDRAG TILL HANDIKAPPORGANISATIONER.....	16
8.1	Bidragsform	16
8.2	Särskilda villkor.....	16
8.3	Bidragskonstruktion och fördelning.....	16
9	RUTINER FÖR BIDRAG TILL ÖVRIGA ORGANISATIONER.....	17
9.1	Bidragsform	17
9.2	Särskilda villkor.....	17
9.3	Bidragskonstruktion och fördelning.....	17

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

1 Allmänna riktlinjer för bidragsgivning

1.1 Bidragets ändamål

Region Jämtland Härjedalen ska värna mångfalden av organisationer. Organisationerna formar självständigt sina mål och sin verksamhet. Dess verksamhet bedöms som väsentlig och nödvändig för en levande demokrati, för personlig och samhällelig utveckling och tillväxt samt för att Jämtland Härjedalen ska vara en region att längta till och växa i. Ändamålet med bidragsgivningen är att stödja det regionala organisationslivet för att de självständigt och med kontinuitet ska arbeta för att aktivera och stimulera sina lokalföreningar, medlemmar och deltagare att delta i samhällsutvecklingen och därmed ge människor möjlighet att påverka sin livssituation och öka sin livskvalitet.

Den regionala utvecklingsstrategin säger att Jämtlands län år 2030 ska ha stora möjligheter som föryngrat länet, lockat till inflyttning och gjort länet mer mångkulturellt. Det ska finnas goda förutsättningar för en aktiv fritid och den ideella sektorn pekas ut som en viktig beståndsdel för länets attraktionskraft. Organisationerna ska därför i sina redovisningar till Region Jämtland Härjedalen svara upp mot följande målområden:

- **Demokrati och delaktighet** - Verksamheten ska stimulera ett aktivt samhällsengagemang och ökad demokratisk medverkan. Särskilt fokus ska läggas på att nå underrepresenterade grupper.
- **Folkhälsa och hållbar utveckling** - Verksamheten ska stimulera en god livskvalitet för länets invånare med särskild inriktning på miljö, hälsa, kultur och social gemenskap.
- **Det livslånga lärandet** – Verksamheten ska stimulera ökad kunskap, personlig och regional utveckling och leda till att nå nya målgrupper.

1.2 Förutsättningar för bidrag till allmän verksamhet

- Regionbidrag kan utgå till distriktsorganisation, paraplyorganisation på det regionala planet eller organisation med verksamhet av regional karaktär. Paraplyorganisationer ska redovisa hur bidraget fördelas till medlems- alt. samarbetsorganisationer.
- Organisationen ska ha verksamhet i minst 3 kommuner inom regionområdet eller det antal som framgår av de särskilda villkoren för respektive organisationsgrupp.
- Organisationen ska vara öppen med frivilligt medlemskap.
- Organisationen ska bygga på den demokratiska grundvalen om alla människors lika värde och ska ge enskilda medlemmar möjlighet till reellt inflytande över verksamheten.
- Organisationen förutsätts arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv.
- Organisationen får inte bedriva rasistisk eller främlingsfientligt verksamhet.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

- Aktiviteter som organisationen genomför där barn och ungdom deltar, ska vara alkoholfria.
- Varje organisation ska ha fastställda stadgar, styrelse och revisorer, ordnad ekonomisk förvaltning och bokföring, eget plus- eller bankgirokonto, firmatecknare, aktuell medlemsmatrikel i tillämpliga fall samt bedriva en stadigvarande verksamhet.

Regionbidraget får inte bidra till att avsevärt öka organisationens eget kapital. Bidraget förutsätter dessutom att organisationen accepterar att Region Jämtland Härjedalen har rätt att ta del av räkenskaper och andra uppgifter som krävs för kontroll av bidragsgrundande uppgifter samt att bidrag används för avsett syfte och ändamål.

Region Jämtland Härjedalen kan efter särskild prövning förklara organisation för icke bidragsberättigad.

Om distriktsorganisationen omfattar flera kommuner beräknas Regionbidraget utifrån det bidragsunderlag som kan hänföras till Jämtlands län.

Regionbidrag kan endast beräknas en gång per verksamhetsår för åberopat bidragsunderlag. En organisation kan inte söka bidrag både via sin paraplyorganisation och genom en direktansökan.

Särskilda rutiner gäller för bidrag till övriga organisationer, se kap 9.

1.3 Bidragets allmänna syfte

Regionbidraget ska användas för utveckling av organisationernas regionala verksamhet och för att säkerställa att resurser finns för administration, samverkan samt instruktions-, förtroendemanna- och/eller ledarutbildning.

1.4 Medlemskap i organisationen

Medlem är den som 31 december närmast föregående redovisningsår varit registrerad medlem och har stadgeenliga möjligheter att påverka organisationens verksamhet och inriktning. Den som deltar i s.k. öppen verksamhet eller i organisationens sammankomster utan att vara registrerad medlem enligt stadgarna eller fått s.k. tillfälligt medlemskap, är inte bidragsgrundande. Bidragsgrundande medlem får endast räknas en gång per verksamhetsår i en och samma organisation.

1.4.1 Organisationsområden

- Studieförbund
- Ungdomsorganisationer
- Politiska ungdomsorganisationer
- Idrottsförbund
- Nykterhetsorganisationer
- Pensionärsorganisationer

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

- Handikapporganisationer
- Övriga organisationer

1.5 Former för genomförande

Region Jämtland Härjedalens bidragsgivning till externa organisationer utgörs i regel av bidrag till allmän verksamhet, en form av administrationsstöd baserat på grundbidrag och/eller medlemsbidrag. I de fall medlemsbidrag utgår beräknas detta för varje redovisad bidragsberättigad medlem.

Bidragets storlek bestäms årligen av regionala utvecklingsnämnden inom anvisade anslagsramar. Områdeschef Länskultur fördelar det totala bidragsanslaget till respektive organisationsgrupp samt fördelning av anslaget inom respektive organisationsgrupp. Beslut om organisationsbidrag fattas under bidragsårets första kvartal och utbetalas efter inkommen rekvisition. Särskilda rutiner för vissa organisationsområden kan förekomma.

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för uppföljning och utvärdering i vad mån respektive organisationsområde svarar mot de mål Region Jämtland Härjedalen har formulerat.

Region Jämtland Härjedalen har rätt att företa revision av bidragsmottagande organisations räkenskaper.

1.6 Ansökan med redovisning

Ansökan om regionbidrag till allmän verksamhet ska ha inkommit senast 31 oktober året före bidragsåret. Till ansökan ska bifogas:

- verksamhetsberättelse för föregående år,
- resultat och balansräkning för föregående år,
- revisionsberättelse för föregående år,
- antal medlemmar alternativt medlemsorganisationer vid utgången av föregående år,
- verksamhetsplan för bidragsåret, samt
- underlag som visar i vad mån Region Jämtland Härjedalens ändamål för bidragsgivningen uppfyllts.

För paraplyorganisationer ska antalet organisationer som ingår samt medlemsantal för dessa redovisas

Ansökan ska vara vidimerad av ordförande och revisor. I övrigt är organisationen skyldig att på anfordran lämna de uppgifter och verifikationer som kan finnas erforderligt för granskning av organisationens ansökan.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

2 Rutiner för bidrag till studieförbundens regionala verksamhet

2.1 Definition av studieförbundens regionala verksamhet

- Initierar och driver pedagogiskt och metodiskt utvecklingsarbete i syfte att finna nya verksamhetsformer och utveckla kvaliteten i befintlig och ny verksamhet
- Utbildning av förbundets ledare, personal och förtroendevalda
- Utveckla medlems- och samverkansorganisationernas verksamhet på regional nivå
- Opinionsbildning på regional nivå
- Utvärdering och uppföljning av lokal verksamhet

2.2 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

2.3 Bidragets syfte

Förutom det allmänna syftet och ändamålet ska anslaget användas för att bedriva verksamhet som betingats av Folkbildningsförordningen (1991:977 med ändringar 1998:973, 2000:1451, 2006:1499 och 2011:311). De regionala insatserna ska påverka det lokala utbudet samt bidra till att kunskapsnivån och kvaliteten hos organisationen höjs.

2.4 Särskilda villkor

- Regionanslag utgår och fördelas till samtliga inom regionområdet verksamma studieförbunds regionala verksamhet enligt gemensamt antagna anslagsregler.
- Regionanslag kan utgå till studieförbundens samarbetsorganisation, länsbildningsförbund, och fördelas enligt ovan.
- Studieförbundet ska vara godkänt av Folkbildningsrådet för statsbidrag enligt Folkbildningsförordningen.
- Studieförbundens verksamhet ska bedrivas i mer än hälften av länets kommuner.
- Verksamheten ska, i tillämpliga delar, följa de intentioner som framgår av Kulturplan för Jämtland Härjedalen och Operativt program för livslångt lärande.
- Den regionala verksamheten ska bidra till regional utveckling samt skapa förutsättningar för en lokal verksamhet för barn och ungdomar.
- Regionanslaget ska garantera en rimlig spridning av studieförbundets verksamhet i länet vilket innebär att ingen kommun får ha mer än 70 % av studieförbundets totala verksamhet i länet. Om ett studieförbund har mer än 70 % av den totala verksamheten i länet i en kommun så minskas regionanslaget enligt fastställd procentsats.
- Verksamheten ska dokumenteras och redovisas så att det framgår på vilket sätt den bidrar till att anslagets ändamål och syfte uppfylls. Av redovisningen ska framgå vilket kvalitetsarbete som genomförts.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

- Måldokument för länsbildningsförbund och studieförbundens distrikt (eller motsvarande regional organisation) och statistik, inklusive deltagare, som visar studiecirkelar, kulturarrangemang och övrig folkbildning fördelat per studieförbund och kommun redovisas.

2.5 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av anslag till länsbildningsförbund eller studieförbund och fördelas utifrån antagna fördelningskriterier.

2.6 Om folkbildning

Folkbildningen är en del av det informella lärandet och en aktör för det livslånga, livsvida och livsdjupa lärandet som når ut till människor i andra former och på andra sätt än – och utan att vara en del av – det traditionella utbildningsväsendet. Kännetecknande för folkbildningen är att verksamheten är fri och frivillig, deltagarstyrd, livsvärldsförankrad, ideologiskt och/eller innehållsmässigt profilerad, mångsidig, flexibel, riksomfattande och att den formar egna arbets- och studieplaner.

Studieförbundens i grunden viktigaste roll är att genom sitt utbud och sina initiativ skapa och stödja mötesplatser där människors kunskaper, erfarenheter och frågor möts och utvecklas. Studieförbundens olika inriktningar borgar för mångfald i utbudet och den specifika bildningsmetoden med små grupper och deltagarinflytande är ofta det som är avgörande för att våga ta steget till aktivt deltagande och i förlängningen ett ökat samhällsengagemang.

Folkbildningsförordningen anger att statens stöd till folkbildningen har som syfte att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, samt
- bidra till att öka intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

3 Rutiner för bidrag till ungdomsorganisationer

3.1 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

3.2 Särskilda villkor

- Regionbidrag kan utgå till inom regionområdet verksam regional/distriktsorganisation, vars riksorganisation får statsbidrag till sin centrala verksamhet av Statens Ungdomsstyrelse eller Socialstyrelsen eller till annan ungdomsorganisation efter särskild prövning av regionala utvecklingsnämnden.
- För politiska ungdomsorganisationer gäller särskilda bidragsregler.
- Bidrag utgår inte till skolors elevorganisationer.
- Bidrag utgår endast till organisation som bedriver verksamhet bland barn och ungdom och vars medlemmar i åldern 6-25 år utgör minst 60 % av organisationens totala medlemsantal.
- Organisationen ska ha minst 200 inom regionområdet bosatta och registrerade medlemmar i åldern 6-25 år och som betalat medlemsavgift enligt stadgarna.
- I organisationer som har anslutna medlemmar över 25 år ska medlemmar i bidragsberättigad ålder ha ett reellt inflytande över den verksamhet som bidraget är avsett för.
- I organisationens styrelse ska ingå minst en ordinarie styrelsemedlem under 25 år och organisationen ska sträva mot en majoritet av unga.

Distriktsorganisationer som är anslutna till följande riksorganisationer är bidragsberättigade även om medlemsantalet understiger 200:

- Unga Reumatiker
- FUB
- Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar
- Unga synskadade
- Sáminuorra

Regionstyrelsen har rätt att förändra och komplettera ovanstående lista.

3.3 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av grundbidrag samt medlemsbidrag. Storlek på grundbidrag och medlemsbidrag fastställs årligen av regionala utvecklingsnämnden. Ett grundbidrag utgår per organisation. Dessutom utgår extra grundbidrag enligt nedan.

500 – 999 medlemmar

1 000 – 1 499 medlemmar

1 500 – = etc.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

Medlemsbidrag utgår för varje medlem upp till 1 500 medlemmar.

Bidrag till allmän verksamhet utslaget per medlem får inte överstiga en summa motsvarande 1 % av grundbidraget.

Ungdomsorganisation ska garanteras oförändrat bidrag enligt redovisad verksamhet året närmast efter om medlemsantalet minskar. Denna garantiregel gäller ett år.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

4 Rutiner för bidrag till politiska ungdomsorganisationer

4.1 Särskilda villkor

- Regionbidraget ska utöver syftet med bidraget användas för politisk informationsverksamhet bland ungdom i länet.
- Organisationen ska uppfylla samma krav och förutsättningar som gäller för ungdomsorganisationer i övrigt. Undantag gäller från regeln om minst 200 redovisade medlemmar.
- Medlemsantal ska anges men utgör inte underlag för bidrag.

4.2 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av grundbidrag och mandatbidrag till de organisationer som har ett moderparti representerat i regionfullmäktige. Storlek på grundbidrag och mandatbidrag bestäms årligen av regionala utvecklingsnämnden. Grundbidrag utgår med ett bidrag per organisation och det mandatbaserade bidraget utgår i proportion till antalet mandat moderpartiet är representerat i regionfullmäktige.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

5 Rutiner för bidrag till idrottsförbund

5.1 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

5.2 Särskilda villkor

- Regionanslag kan utgå till inom regionområdet verksam paraplyorganisation inom idrottsområdet. Med regional paraplyorganisation menas organisation som har organisationer som har medlemmar.
- I organisationens styrelse ska ingå minst en ordinarie styrelsemedlem under 25 år.

5.3 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av ett anslag baserat på redovisningen till regionala utvecklingsnämnden.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

6 Rutiner för bidrag till nykterhetsorganisationer

6.1 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

6.2 Särskilda villkor

- Regionbidrag kan utgå till inom regionområdet verksam distriktsorganisation med huvudsaklig inriktning mot nykterhets- och antidrogområdet.
- Organisationen ska ha minst 300 inom regionområdets bosatta och registrerade medlemmar som betalat medlemsavgift enligt stadgarna.

6.3 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av grundbidrag samt medlemsbidrag. Storlek på grundbidrag och medlemsbidrag fastställs årligen av regionala utvecklingsnämnden. Grundbidrag utgår för varje uppnått antal medlemmar enligt nedan

300 - 999 medlemmar = 1 grundbidrag

1 000 – 1 499 = 2 grundbidrag

1 500 - = etc.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

7 Rutiner för bidrag till pensionärsorganisationer

7.1 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

7.2 Särskilda villkor

- Regionbidrag kan utgå till inom regionområdet verksam distriktsorganisation som tillhör en riksorganisation som främjar pensionärers intressen. Som bidragsberättigad organisation räknas även paraplyorganisation eller grupp av pensionärsorganisationer som samfällt söker bidrag. Bidraget beräknas då utifrån organisationsgruppens gemensamma medlemstal.
- Organisationen ska ha minst 800 inom regionområdets bosatta och registrerade medlemmar som betalat medlemsavgift enligt stadgarna. Som medlem räknas person som är förtids- eller ålderspensionär och som under närmast föregående redovisningsår varit registrerad medlem och betalat medlemsavgift enligt stadgarna.

7.3 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av grundbidrag samt medlemsbidrag. Storlek på grundbidrag och medlemsbidrag fastställs årligen av regionala utvecklingsnämnden. Grundbidrag utgår för varje uppnått antal medlemmar enligt nedan

800 – 1 499 medlemmar = 1 grundbidrag

1 500 – 1 999 = 2 grundbidrag

2 000 – = etc.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

8 Rutiner för bidrag till handikapporganisationer

8.1 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

8.2 Särskilda villkor

- Regionbidrag kan utgå till inom regionområdet verksam handikapporganisation vars riksorganisation erhåller bidrag genom Socialstyrelsen eller till annan handikapporganisation efter särskild prövning av regionala utvecklingsnämnden. Som bidragsberättigad organisation räknas även paraplyorganisation eller grupp av handikapporganisationer som samfällt söker bidrag. Bidraget beräknas då utifrån den sökande bidragsgruppens gemensamma medlemstal.
- Organisationen ska ha minst 500 inom regionområdets bosatta och registrerade medlemmar som betalat medlemsavgift enligt stadgarna.

8.3 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av ett grundbidrag samt medlemsbidrag. Storlek på grundbidrag och medlemsbidrag fastställs årligen av regionala utvecklingsnämnden. Grundbidrag utgår för varje uppnått antal medlemmar enligt nedan

300 - 1 499 medlemmar = 1 grundbidrag

1 500 - 1 999 = 2 grundbidrag

2 000 - = etc.

Särskilt grundbidrag kan utgå till organisation som har extraordinära kostnader för sin administration på grund av medlemmarnas funktionshinder. Bidraget utgår utifrån det antal eller del av antal grundbidrag som regionala utvecklingsnämnden beslutar. Detta bidrag är avsett att direkt kopplas till åberopad organisation.

Ingrid Printz
Kulturen

2017-11-28

Dnr: RS/2156/2017

9 Rutiner för bidrag till övriga organisationer

9.1 Bidragsform

Bidrag utgår i form av Bidrag till allmän verksamhet.

9.2 Särskilda villkor

- Regionbidrag kan utgå till inom regionområdet verksam organisation av regional karaktär eller centrubildningar inom olika konstområden med verksamhet inom regionområdet.
- Bidrag utgår inte till fackliga organisationer.
- Organisationer med särskild barn- och ungdomsverksamhet prioriteras.
- Medlemsantal ska anges men utgör inte underlag för bidrag.

9.3 Bidragskonstruktion och fördelning

Bidrag utgår i form av grundbidrag och extra grundbidrag. Storlek på grundbidrag fastställs årligen av regionala utvecklingsnämnden baserat på redovisningen till Region Jämtland Härjedalen. Extra grundbidrag kan utgå till organisationer med särskilda behov efter prövning.

14

Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för
verksamhetsåret 2020

RUN/422/2019

2019-11-26

Kultur

Ingrid Printz

Tfn: 063147600

E-post: ingrid.printz@regionjh.se

RUN/422/2019

Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för verksamhetsåret 2020

Ärendebeskrivning

Jämtlands läns landsting (Region Jämtland Härjedalen), Östersunds kommun, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening är bildare av Stiftelsen Jamtli (nedan kallad Jamtli). Jamtlis huvuduppdrag beskrivs i ett uppdragsavtal (*Uppdragsavtal Stiftelsen Jamtli 2019-2022*, RUN/458/2017) som är fastställt av regionfullmäktige och kommunfullmäktige. Region Jämtland Härjedalen och Östersunds Kommun tecknar i samarbete årliga avtal med Jamtli. Jamtli är en av de verksamheter med statligt stöd som från 2012 ingår i kultursamverkansmodellen. I *Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022* (RUN/363/2017) beskrivs regionens prioriterade områden, den regionala museiverksamheten och dess utvecklingsområden. De prioriteringar som anges utifrån kulturplanen gäller, så långt det är möjligt, även stiftelsens dotterbolag.

Årsavtalet reglerar uppföljning av de i uppdragsavtalet beslutade målen samt årlig ersättning från huvudman till stiftelsen. Återrapportering från Jamtli avseende verksamhetsberättelse, måluppföljning samt kvalitativa och kvantitativa resultatmått sker under februari (preliminär) respektive i mars för kommande återrapportering till staten.

Det samlade bidraget till Jamtli (region, kommun, stat) uppgår för år 2020 till 41 352 000 kronor. Region Jämtland Härjedalen ersätter Jamtli för uppdraget med 29 920 000 kronor (inklusive statsbidrag om 9 889 000 kronor). Kommunens ersättning till Jamtli utgår med 11 432 000 kronor. Ersättningen inkluderar kostnader för lönerörelsen 2020. Statsbidraget kan komma att justeras efter beslut och meddelas slutgiltigt under mars 2020.

Förslag till årsavtal har föregåtts av dialog mellan regionen, kommunen och Jamtli. Ärendet har beretts med hänsyn till regional utveckling, jämställdhets-, HBTQ- och jämlikhetsperspektiv samt barnrättsperspektiv.

Regiondirektörens förslag

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande årsavtal med Stiftelsen Jamtli om regional museiverksamhet för verksamhetsåret 2020.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Ingrid Printz
Områdeschef kultur

Utdrag till

Stiftelsen Jamtli
Östersunds kommun

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063147600
E-post: ingrid.printz@regionjh.se

2019-10-14

RUN/422/2019

Förslag: Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för verksamhetsåret 2020

Jämtlands läns landsting, Östersunds kommun, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening är bildare av Stiftelsen Jamtli. Enligt stiftelseurkund från den 6 september 1973 ska verksamheten bekostas av stiftarna enligt dem emellan överenskomna villkor. Region Jämtland Härjedalen, nedan kallad regionen, Östersunds kommun, nedan kallad kommunen, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening beskriver huvuduppdraget i *Uppdragsavtal 2019–2022*, vilket är fastställt av landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige.

Jamtli är en av de verksamheter med statligt stöd som ingår i kultursamverkansmodellen från 2012. I *Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022* beskrivs regionens prioriterade områden, den regionala museiverksamheten och dess utvecklingsområden. De prioriteringar som nedan anges utifrån kulturplanen gäller, så långt det är möjligt, även stiftelsens dotterbolag.

Årsavtalet reglerar uppföljning av de i uppdragsavtalet beslutade målen samt årlig ersättning från huvudman till stiftelsen.

Uppdraget

1. Främja kultur och kulturarv som drivkraft för regionens utveckling och attraktivitet

Strategiska utvecklingsområden enligt Kulturplanen 2019–2022:

Stiftelsen ska under året nyttja etableringen av Nationalmuseum Jamtli för att öka attraktionskraft, kompetensutveckling och förstärka varumärket Jamtli.

Stiftelsen ska under året stärka sin attraktionskraft genom att investera i väderoberoende verksamheter som attraherar barnfamiljer.

Stiftelsen ska fortsätta utveckla sina kulturarvsbaserade verksamheter i regionens kommuner.

Indikator	Målvärde
Antal besökare besöksanläggningen	Minst 205 tusen besök
Andel egenfinansiering utöver offentlig finansiering (47% % 2018)	52 %
Antal kommuner i regionen där Jamtli bidrar till ett permanent kulturellt besöksmål	Minst 5 besöksmål

Nyckeltal
Antal specifika besök Nationalmuseum Jamtli
Antal sålda årskort
Antal avgiftsfria besök
Antal öppettid dagar
Antal dagar med kvällsöppet
Antal öppet timmar/vecka (genomsnitt)
Antal mottagna inventarieförda föremål
Antal visningar

2. Främja utvecklingen av en tillgänglig, socialt hållbar och jämlik kulturell infrastruktur

Strategiska utvecklingsområden enligt Kulturplanen 2019–2022:

Stiftelsen ska utveckla och öka tillgängligheten på de konstpedagogiska program som erbjuds via bland annat digitala lösningar.

Stiftelsen ska förstärka och utveckla sina insatser inom utbildning, omsorg, hälsa och integration tillsammans med andra aktörer.

Nyckeltal
Antal årsverken
<i>Varav kvinnor</i>
<i>Varav män</i>
Andel visstidsanställda av antal årsverken
<i>Varav kvinnor</i>
<i>Varav män</i>
Antal anställda med lönebidrag
<i>Varav kvinnor</i>
<i>Varav män</i>
Antal utställda konstnärer
<i>Varav kvinnor</i>
<i>Varav män</i>
Antal program
<i>Varav program med integrationsfrämjande syfte</i>
<i>Varav antal program med koppling till nationella minoriteter</i>
<i>Varav antal program med normkritisk inriktning</i>
<i>Varav program genom digitala plattformar</i>
Antal tillgängliga digitaliserade föremål ur museisamlingarna

3. Främja barns och ungas delaktighet och inflytande i utveckling av kulturlivet

Nyckeltal
Antal besök förskolor
Antal besök skolor
Antal skolbesök av pedagoger från Jamtli
Antal deltagare i "På flykt"
Antal placerade ungdomar i sommarverksamhet
Antal "barn för en dag"

4. Främja ett utbud som kännetecknas av kvalitet, förnyelse och hållbarhet

Strategiska utvecklingsområden enligt Kulturplanen 2019–2022:

Stiftelsens engagemang i nordiskt-baltiskt och europeiskt utvecklingsarbete inom det kulturarvspedagogiska fältet genom främst dotterbolaget Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik ska fortsätta.

Nyckeltal
Antal kommunala uppdrag totalt
<i>Varav kulturarvsärenden</i>
<i>Varav kulturmiljöärenden</i>
<i>Antal ärenden utanför Östersunds kommun</i>
Antal utställningar
<i>Varav nyproducerade</i>
<i>Varav konstutställningar</i>
<i>Antal utställningar med ersättning enligt MU-avtal</i>
Antal internationella projektfinansierade samarbeten
Andel av total omsättning avsatt till underhåll av kulturhistoriska byggnader och anläggningar

5. Främja ekologisk hållbar utveckling

Stiftelsen har att följa kommunens och regionens miljöpolicy i sitt miljöarbete för ekologisk hållbar utveckling. Stiftelsen ska vara fossilfri 2030 och för att uppnå detta ska stiftelsen under 2020 minska sina utsläpp av koldioxid jämfört med 2019.

Nyckeltal
Miljöbilar inom koncernen, andel av antal bilar
Minskad energianvändning, inom koncernen, % jämfört med 2019
Andel ekologiska livsmedel inom koncernen
Köptrohet mot ramavtal i %

Ersättning för uppdraget

*Det samlade bidraget till Jamtli (stat, region och kommun) uppgår 2020 till **41 352 tkr**. Ersättningen för det regionala museiuppdraget avser två delar med årlig uppräknings som fördelas på 1. Basuppdrag och 2. Särskilda ersättningar*

Basuppdrag

Ersättningen för basuppdraget avser verksamhet med gemensamt ansvar av regionen och kommunen enligt fördelning 65/35. Ersättningen utbetalas av regionen respektive kommunen månadsvis i förskott den 20:e varje månad. Ersättningen avser driftkostnader inklusive kostnader för lönerörelsen 2020 uppräknat med 2,32 % från 2019 års nivå. I ersättning för basuppdraget ingår, från år 2016, ersättning för kostnadsökningar för underhåll kulturhistoriska hus, energi och IT/digitalisering, där regionen bidrar med 130 tkr, kommunen med 70 tkr och Stiftelsen Jamtli med 150 tkr.

*Regionens ersättning basuppdrag för 2020 utgår med **17 653 tkr**. Därtill erhåller Jamtli för avtalsperioden det *statsbidrag* för regional museiverksamhet som utgår från regionen och regleras i kulturplanen, för innevarande år 2020 med **9 889 tkr** (varav 1 000 tkr i förstärkning för NMJ). Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag till regional kulturverksamhet 2020 och nivån på ersättning meddelas slutligt under mars 2020.*

Kommunens ersättning basuppdrag för 2020 utgår med 9 505 tkr.

Stiftelsen Jamtli ska sträva efter att uppnå målet i uppdragsavtalet 2019–2022, om 2/3 i egenfinansiering¹.

Om förändringar behöver göras avseende ersättningsnivån eller väsentliga förändringar i verksamheten, ska en dialog föras mellan huvudmännen och Stiftelsen.

Särskilda ersättningar

Jamtli har under senare år erhållit särskilda ersättningar för vissa verksamhetsområden där fördelningen mellan region och kommun är 50/50 undantaget ersättningen för det regionala uppdraget där fördelning är 65/35. Uppräknings har för 2020 gjorts med 2,32 % från 2019 års nivå förutom vad gäller ökat driftanslag för Nationalmuseum Jamtli. Regionens ersättning för 2020 utgår med **2 379 000**. Kommunens ersättning för 2020 utgår med 1 927 000 tkr.

¹ Finansiering av verksamhet utöver offentliga bidrag från stat, region och kommun

REGION

	2019	Uppräk- ning med	2020
Basuppdrag	17 253 000	2,32%	17 653 270
Statsbidrag	10 098 000		9 888 500

Särskilda ersättningar:

Region	2019	Uppräk- ning med	2020
--------	------	---------------------	------

Investeringar Jamtli	654 000	2,32%	669 173
NCK	272 000	2,32%	278 310
Regionalt uppdrag fördelning 65/35	249 000	2,32%	254 777
Ersättning hyra Bergrum Lockne-Rosbol 6:39	218 000	2,32%	223 058
Jamtis pedagogiska skolbesök	217 000	2,32%	222 034
Ökat driftanslag Nationalmuseum Jamtli från 2018 och 40 år framåt. Ingen uppräknig sker.		0,00%	212 500
Driftanslag Nationalmuseum Jamtli	507 000	2,32%	518 762
Sa Särskild ersättning (avrundas till hela tusental)	2 117 000		2 379 000

KOMMUN

	2019	Uppräk- ning med	2020
Basuppdrag	9 289 000	2,32%	9 504 505

Särskilda ersättningar:

Kommun	2019	Uppräk- ning med	2020
--------	------	---------------------	------

Investeringar Jamtli	654 000	2,32%	669 173
NCK	272 000	2,32%	278 310
Regionalt uppdrag fördelning 65/35	133 000	2,32%	136 086
Ersättning hyra Bergrum Lockne-Rosbol 6:39	110 000	2,32%	112 552
Jamtis pedagogiska skolbesök	0	2,32%	0
Ökat driftanslag Nationalmuseum Jamtli från 2018 och 40 år framåt. Ingen uppräknig sker.	212 500	0,00%	212 500
Driftanslag Nationalmuseum Jamtli	507 000	2,32%	518 762
Sa Särskild ersättning (avrundas till hela tusental)	1 888 500		1 927 000

Information, redovisning och uppföljning

Regionen ansvarar, i samarbete med kommunen, för att utföra den löpande årliga uppföljningen som gäller verksamheten, det regionala uppdraget och de utvecklingsområden som beskrivs i kulturplanen samt årsavtal gällande stiftelsen Jamtli.

Stiftelsen ska ha utarbetade rutiner för intern kvalitetskontroll och utvärdering. Kontrollen skall omfatta såväl kvalitet ur ett besöksperspektiv som skötsel av fastigheter och anläggningar. Underhållsplan av fastigheter och anläggningar lämnas vid anmodan från någon av stiftarna.

Regionen och kommunen har möjlighet att vid särskild anmodan begära in delårsbokslut per april.

Redovisning av nedanstående uppgifter ska göras enligt nedan angivna inlämningstidpunkter:

- Användning av det statliga bidraget återrapporteras till regionen senast den 28 februari genom Kulturdatabasen
- Budgetuppföljning och prognos per 30 april endast på särskild anmodan
- Preliminär årsredovisning mitten av februari
 - Verksamhetsberättelse (preliminär)
 - Måluppföljning (preliminär)
 - Resultat- och balansräkning (preliminär)
- Reviderad årsredovisning 31 mars (enligt uppdragsavtal)
- Delårsbokslut per 31 augusti början av september
- Verksamhetsplan och budget för 2020 för stiftelse sista november

Samrådsmöten

Under vår och höst samt vid påkallat behov från någon av parterna ska samrådsmöten hållas mellan region, kommun och stiftelse med politisk- och tjänstemannarepresentation. Tjänstemannadialoger ska hållas med samma intervall.

Dialogerna är ej beslutande organ och rör uppföljning av verksamhet, ekonomi, budget och avtalsfrågor. Minnesanteckningar förs och delges de parter som ingår i samrådet.

Avtalstid

Upprättat avtal gäller under perioden 1 januari 2020 – 31 december 2020.

Omförhandling

Båda parter äger rätt att påkalla omförhandling om förutsättningarna för verksamheten väsentligt förändras under avtalsperioden.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Östersund 2019–12 -
För Region Jämtland Härjedalen

Östersund 2019–12-
För Stiftelsen Jamtli

Elise Ryder Wikén
Ordf. Regionala utvecklingsnämnden

Karin Thomasson
Ordf. Stiftelsen Jamtli

Anders Bystrom
Regional utvecklingsdirektör

Olov Amelin
Landsantikvarie

Stiftelsen Jamtli, org.nr 893200-0303, ansöker härmed om **11 185 000 kronor** i statligt stöd för år 2020 från Kulturrådet via Region Jämtland Härjedalen inom ramen för kultursamverkansmodellen.

För att stärka den kulturella infrastrukturen i Jämtland Härjedalen, har Stiftelsen Jamtli flera dotterbolag i regionen som ökar museets närvaro och invånarnas tillgång till kulturupplevelser. I Funäsdalen finns Härjedalens Fjällmuseum med en kommunantikvariatjänst; i Optand är Teknikland AB beläget, som utifrån länets försvarshistoria erbjuder teknikupplevelser för alla åldrar, även i uppsökande KomTek-verksamhet. I Ragunda kommun finns Världsarv Ragundadalen AB, som aktivt arbetar för att införliva Döda fallet med Unescos lista över världsarv. Som huvudägare i bolagen lämnar Jamtli årliga ekonomiska bidrag till respektive verksamhet, samt bidrar med museal och ämnesspecifik kompetens.

En annan viktig insats för att både öka tillgången till kulturupplevelser och för att bredda deltagandet är den år 2017 etablerade Jamtli Öppna förskola i Strömsund, där Strömsunds kommun och Ströms Hembygdsförening tillsammans med Jamtli skapat en aktiv plats för barn och vuxna tillsammans med utgångspunkt i kulturarv. Aktiebolag är en arbetsform som säkrar regionala samarbetspartners på ett långsiktigt och engagerat sätt, och Jamtli önskar skapa fler sådana samarbeten i fler kommuner. Samtal förs för närvarande med Åre kommun, Åre By- och Turistförening och andra parter rörande en kulturarvsverksamhet med utgångspunkt i den kulturminnesmärkta Åre Bergbana. Parallellt undersöks möjligheten att i Sveg och Ragunda etablera ytterligare "satelliter" liknande den i Strömsund för den kulturarvsbaserade öppna förskoleverksamheten på Jamtli. Samverkan av dessa slag är viktiga för Stiftelsen Jamtli, men än viktigare för regionens kulturliv och kulturskapare, som exempelvis Fjällmuseets gedigna arbete med samtidskonst och design.

Som ytterligare en satsning för att stärka regionens kulturliv och för att bredda representationen, avser Jamtli att genomföra en förstudie för utveckling av de fasta kulturhistoriska utställningarna. Utställningarna som berättar om och gestaltar länets kulturhistoria är 25 år gamla och behovet av komplettering av perspektiv i utställningarna, liksom omfattande underhållsinsatser/ombygge är stort. I de fasta utställningarna erbjuds program för alla åldrar, året om, och antalet besökande skolklasser är högt. Utifrån Jamtlis samlingar och de fasta utställningarna görs årligen även ett större antal pedagogiska besök i skolor i länet som är belägna långt från museet.

Jämtland Härjedalens län är ett av Sveriges största sett till ytan. Digitalisering och dess möjligheter är av yttersta vikt för att nå ut och inkludera fler i hela regionen. Arbetet med att regionalisera effekterna av Nationalmuseum Jamtlis etablering pågår fortlöpande inom verksamheten, och samverkan finns även med det konstpedagogiska nätverket i norr. Användningen av digitala verktyg kommer att utökas för ett större deltagande och digitaliseringens alla möjligheter för detta arbete är inte utredda ännu. Väl etablerad och väl fungerande är föreläsningsverksamheten After work, som webbsänds över hela länet och Jamtli har för avsikt att nyttja detta koncept även för andra områden. Mellan de fyra regionala museerna i Norrland finns samverkan på verksamhetsnivå, bland annat genom webbaserade seminarier rörande olika delar av museernas verksamhet. Det erbjuder en kompetensutveckling för museerna som därmed kommer kunna berätta mer för fler.

Jamtli verksamhet regleras delvis av avtal mellan region och kommun och Jamtli. Avtalen beskriver och finansierar viktiga delar av de insatser som ytterligare beskrivs i Stiftelsen Jamtlis strategiplan 2019-2022, som bilägges ansökan. Vi ber att få komplettera med budget och verksamhetsplan för år 2020, när de har beslutats i stiftelsens styrelse.

Med vänliga hälsningar

Henrik Zipsane
Landsantikvarie

Olov Amelin
Tillträdande Landsantikvarie

Ansökan om verksamhetsbidrag 2020

Senast ändrad

2019-09-06 15:14:13

Organisation**Namn**

Stiftelsen Jamtli

Org.nummer

893200-0303

Adress

Box 709

Postnummer

831 28

Ort

Östersund

Telefon

063-10 61 68

E-post

info@jamtli.com

Giro

159-0306

Driftsform

Stiftelse

Huvudman

Stiftelse

Användare**Användarnamn**

5700JAM

Telefon

063-15 01 09

Mobil

070-214 69 75

E-post

therese.renstrom@jamtli.com

Inskickad av

Therese Renström - (therese.renstrom@jamtli.com, 063-15 01 09, 070-214 69 75)

Status

Inskickad

Version

2020.1

Intäkter

Bidragsintäkter	Budget 2019		Planerat 2020	
Årliga bidrag				
Verksamhetsbidrag från landsting/region	19 370 000	kr	19 873 600	kr
Statligt bidrag (ej enligt Kultursamverkansförordningen)	7 383 500	kr	7 457 900	kr
Verksamhetsbidrag från kommun	11 177 500	kr	11 468 100	kr
Övriga årliga bidrag (ej angivet ovan - specificera)				
KUR	10 219 000	kr	11 185 000	kr
Summa årliga bidrag	48 150 000	kr	49 984 600	kr
Tillfälliga bidrag				
Från Statens kulturråd/andra statliga bidrag	555 200	kr	577 000	kr
Från region/landsting	26 800	kr	256 500	kr
EU-medel	1 919 700	kr	1 156 500	kr
Från kommun	535 900	kr	538 600	kr
Övriga tillfälliga bidrag (ej angivet ovan - specificera)				
		kr		kr
Summa övriga bidrag	3 037 600	kr	2 528 600	kr
Egna intäkter				
Verksamhetsintäkter	25 845 200	kr	26 103 700	kr
Sponsorintäkter		kr		kr
Övriga intäkter (specificera)				
		kr		kr
		kr		kr
		kr		kr
Summa egna intäkter	25 845 200	kr	26 103 700	kr
Summa intäkter	77 032 800	kr	78 616 900	kr

Utgifter

Kostnader	Budget 2019		Planerat 2020	
Personalkostnader	50 044 900	kr	51 296 000	kr
Verksamhetskostnader	17 764 300	kr	20 092 000	kr
Lokalkostnader	6 265 000	kr	6 327 700	kr
Övriga kostnader (specificera)				
Ränta	844 100	kr	750 000	kr
		kr		kr
		kr		kr

Summa kostnader	74 918 300	kr	78 465 700	kr
-----------------	------------	----	------------	----

Verksamhetsutveckling

Ange utvecklingsplaner som kan medföra ett ökat anslagsbehov för perioden 2020 - 2022		Belopp	
2020	Regional verksamhet, samverkan norrlandslänen, fasta utställningarna	700 000	kr
Planerat 2021	Regional verksamhet, samverkan norrlandslänen, fasta utställningarna	700 000	kr
Planerat 2022	Regional verksamhet, samverkan norrlandslänen, inleda ombygge fasta utställningarna	1 550 000	kr

Sökt verksamhetsbidrag 2020

11 185 000

kr

Bifogade filer

Namn	Storlek
Jamtli Strategiplan 2019-2022.pdf	1,07 MB
Stiftelsen Jamtli. Ansökan verksamhetsbidrag för 2020.pdf	589 KB

Jamtli

Lustfyllt – levande – lärande!

Stiftelsen Jamtli
STRATEGIPLAN 2019–2022

Stiftelsen Jamtli's viktigaste utmaningar 2019–2022

Att utnyttja och förvalta den position och kompetens som stiftelsen har uppnått i europeiska och nordiska sammanhang.

En ny programperiod närmar sig vars politiska inriktning och konkurrens om ekonomiska medel kan förväntas skapa nya utmaningar för Jamtli.

Att bevara och utveckla Jamtli's ekonomiska ställning genom ökade intäkter och verksamhetskontroll.

Genom en kombination av att utnyttja det Jamtli redan har, nyheten Nationalmuseum Jamtli och ständig förnyelse, skall Jamtli behålla och stärka sin attraktionskraft. Jamtli skall erbjuda upplevelser som annars inte finns på marknaden och upplevelserna skall vara av sådan kvalitet att besökarna marknadsför Jamtli från mun till mun och gärna återkommer.

Att bevara och förstärka Jamtli's förankring i den egna regionen och staden.

Att med Jamtli och Nationalmuseum Jamtli vara regionens absolut största besöksmål inom konst och kultur innebär ansvar. Det är viktigt att stiftelsens verksamhet kan upplevas lite varstans i regionen, därför är nya satsningar på kulturarvsbolag viktiga. Jamtli engagerar sig utifrån regionalt perspektiv. Samtidigt ger digital utveckling nya möjligheter för att vara regionalt tillgänglig och dessutom synlig och nåbar i realtid – något som Jamtli redan har bra erfarenheter av.

Att ständigt försvara, framföra och utveckla stiftelsens kärnvärden: att använda konst och kulturarv för social rättvisa och livslångt lärande.

Balansen mellan att vara folkbildande social aktör och attraktivt besöksmål samt ett stöd till andra besöksmål är egentligen väldigt abstrakt och upplevs inte i det dagliga arbetet. I vår tid behövs både ett bredare perspektiv på genus, klass, etnicitet samt kultur generellt och eftersom särskilt migration och effekterna av denna kommer att finnas med som en central utmaning och möjlighet de kommande åren är det angeläget att stiftelsen är aktivt inkluderande.

Målbild

Jamtli har en tydlig och kraftfull europeisk profilering

Stiftelsen Jamtli strävar efter att bli en verksamhet i Sverige med stor och omvittnad kompetens inom europeiska samarbeten. Det ger möjlighet att sälja kompetens för att sprida kunskap och erfarenheter inom exempelvis projekt, projektansökningar och rapporteringar. Stiftelsen skall därtill vara det naturliga valet som samarbetspartner i andra verksamheters projekt – inom och utom Sverige. Internt tar Jamtli till vara på kunskap och kompetens och placerar projekt där de stämmer bäst överens med ordinarie verksamhet för bästa möjliga utfall samt intern kompetensutveckling.

Strategisk målbild 1

Jamtli skall vara kulturarvsfönster mellan Europa och Norden/Baltikum.

Strategiska målbilder följs upp kontinuerligt av styrelsen.

Taktiska mål

Jamtli har en hållbar och ständigt starkare ekonomisk ställning

Besöksmålet Jamtli skall vara det självklara valet för både regionens invånare och tillresta. Jamtli behöver verksamhet för alla årstider och alla väder, vilket ställer krav på aktiviteter som fungerar oberoende av väderlek. Jamtli strävar därför mot en utökning av inomhusupplevelser. Etableringen av Nationalmuseum Jamtli är en nyhet endast en kort tid och verksamheten skall drivas för långsiktig attraktionskraft.

Jamtli skall vara en attraktiv verksamhet av hög kvalitet.

Stiftelsen skall öka de egna intäkterna, utvecklas mot högre egenfinansiering och sträva mot ett ökat överskott. De offentliga anslagen kommer sannolikt inte att öka, men de skall självfallet kvarstå i nivå med dagens. Större insatser skall med fördel genomföras i samverkan med externa parter, för både civilsamhällets engagemang och delaktighet i Jamtlis verksamhet och en starkare ekonomi.

Strategisk målbild 2

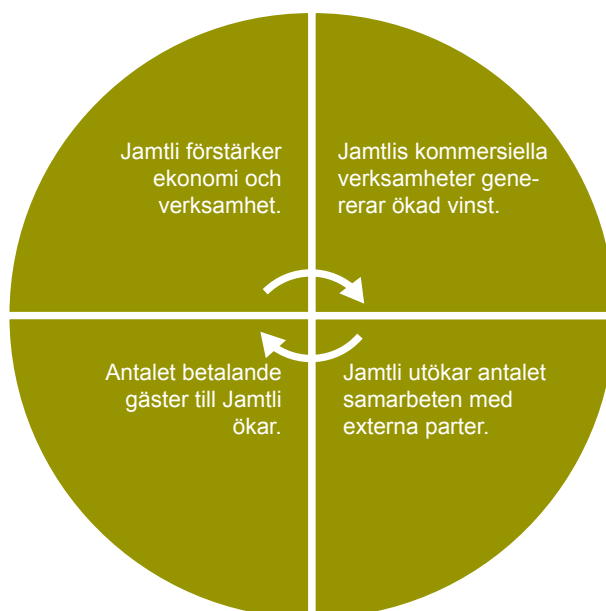
Nationalmuseum Jamtli är känt från kust till kust.

Strategisk målbild 3

Många vill vara med att realisera ”1900-talet à la Jamtli”.

Strategiska målbilder följs upp kontinuerligt av styrelsen.

Taktiska mål

Jamtli är regionalt tillgängligt, nationellt och nordiskt synligt

Stiftelsen har sedan 2008 arbetat med att etablera dotterbolag i regionen. Idag finns tre regionala dotterbolag och tankar finns kring ytterligare 2–3. Stiftelsen Jamtlis styrelse skall utifrån strategiska önskemål formulera ägardirektiv med önskade riktningar och utvecklingsambitioner för och i samverkan med dotterbolagen. Om ett dotterbolag i Åre kan realiseras under strategiplansperioden kan det bidra till nationell och nordisk synlighet. Utgångspunkten och kärnan i en sådan verksamhet är – så klart – kulturarv och upplevelser i ”Jamtlianda”. Det är därtill ett sätt för Stiftelsen Jamtli att ta sitt regionala ansvar.

Strategisk målbild 4

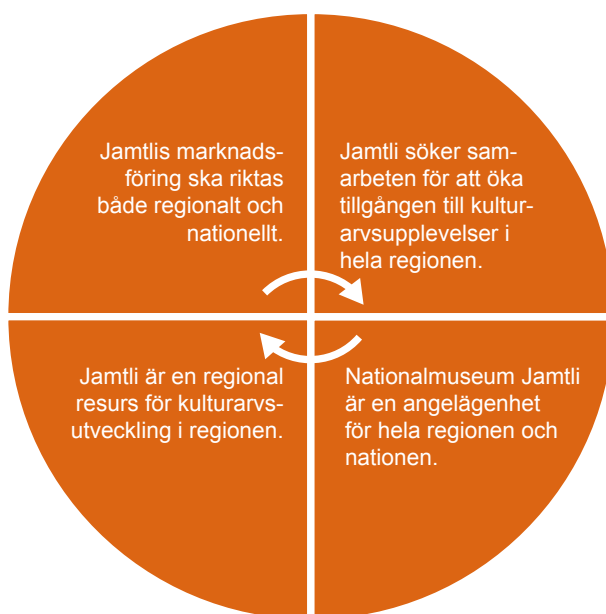
Jamtli tydliggör mål och uppföljningar för dotterbolagen.

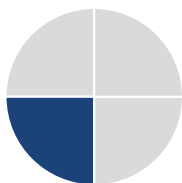
Strategisk målbild 5

Engagemang i dotterbolag i väst bidrar till ökad nationell synlighet för Jamtli och det regionala kulturarvet.

Strategiska målbilder följs upp kontinuerligt av styrelsen.

Taktiska mål

Jamtli ger tydliga bidrag till social rättvisa och livslångt lärande

Stiftelsen Jamtli ser sig som social agent och social aktör när kulturarvs- och konstupplevelser används och arbetas med. Stiftelsen återspeglar EU:s politik för kultur och bildning, som också präglar de nationella kulturpolitiska målen och i sin tur de regionala kulturplanerna. För att leva upp till de egna ambitionerna och verkligen vara en aktuell förebild i vår tid vill Jamtli arbeta med "demokratisk hållbarhet" och att vara tillgängliga "för alla" – oavsett besökarnas egna förutsättningar.

Strategisk målbild 6

Jamtli's verksamhet uppdateras med fler perspektiv på dåtid och nutid.

Strategisk målbild 7

Jamtli skapar en ny fast utställning om "1000 års kulturmöten" som en samarbetsprodukt.

Strategiska målbilder följs upp kontinuerligt av styrelsen.

Taktiska mål

Strategiplanen

Efter stadgarna stiftelsens viktigaste styrdokument

Strategiplanen är Stiftelsen Jamtlis plan för hur de egna ambitionerna skall förverkligas. Strategi-
planen fastställs av stiftelsens högsta organ – styrelsen – och är det styrdokument som verksamheten
planeras och drivs utifrån under en fyraårsperiod.

Samarbetet med stiftarna Region Jämtland-Härjedalen (tidigare Jämtlands läns landsting), Öster-
sunds kommun, Jämtlands läns konstförening och Heimbygda regleras genom ett uppdragsavtal
som skrivs för varje politisk mandatperiod. Det utpekar överenskommen utvecklingsriktning för
verksamheten under den kommande fyraårsperioden. Uppdragsavtalet korresponderar med inne-
hållet i den *regionala kulturplanen*. Parallellt ingår stiftelsen *samarbetsavtal* med olika aktörer från
framför allt organisations- och näringslivet.

Varje år skrivs *årsavtal* mellan stiftelsen och regionen respektive kommunen, som beskriver delmålen
för det kommande året i relation till uppdragsavtalet samt det anslag som lämnas till verksamheten.
Regionens och kommunens anslag täcker tillsammans kostnaden för ca en tredjedel av stiftelsens
ekonomiska årsomslutning. Stiftelsen tar fram *verksamhetsplan* och *budget* för varje år, där man kan
läsa vad Jamtli planerar att göra under året för att bidra till att förverkliga strategiplanen, och där
finansieringen i sin helhet presenteras. I Jamtlis *verksamhetsberättelse* inklusive *bokslut* redovisas
slutligen hur det har gått för stiftelsen.

Om strategiplanens framtagning och uppföljning

Strategiplanens framtagande

- september 2017	Uppföljning i halvtid av strategiplan 2015–2018 och diskussion av
huvudinriktning för kommande plan med styrelse och museiledning
- november 2017	Museiledningen utvecklade utkast med inriktning och verksamhetsmål
- dec 2017–feb 2018	Landsantikvarien och bitr. museichefen beskrev huvudstruktur
- mars-april 2018	Museets avdelningar utvecklade förslagen till verksamhetsmålen ytterligare
- juni 2018	Landsantikvarien fastställde förslag
- september 2018	Styrelsen behandlade förslag till strategiplan
- november 2018	Landsantikvarien fastställde reviderat förslag
- november 2018	Fackliga företrädare behandlade förslag till strategiplan
- december 2018	Styrelsen fastställde strategiplan 2019–2022

Planerad uppföljning på styrelse- och ledningsnivå

Strategiplanen i sin helhet fastställs av stiftelsens styrelse. För att nå de fyra övergripande målen har
vi 7 målbilder som illustrerar huvudinsatser som stiftelsen föreställer sig kan vara realiserade eller i
alla fall nära en realisering vid avslutningen av strategiplansperioden.

Dessa huvudinsatser kommer styrelsen att få särskild uppföljning av vid styrelsesammanträden
under året. Styrelsen kan förvänta sig att efter eget beslut bli aktivt involverad i vissa delar av
arbetet med de 7 huvudinsatserna.

Tillsammans med övriga insatser bildar de grundstrukturen i de årliga verksamhetsplanerna och
verksamhetsberättelserna, som utarbetas av stiftelsens ledning och godkänns av styrelsen.

www.jamtli.com

15

Årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtlands
län för verksamhetsåret 2020

RUN/423/2019

2019-11-22

Kultur

Ingrid Printz

Tfn: 063147600

E-post: ingrid.printz@regionjh.se

RUN/423/2019

Årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtlands län för verksamhetsåret 2020

Ärendebeskrivning

Föreningsarkivet i Jämtland län är en ideell organisation för föreningar inom länet och utgör en viktig del av vårt gemensamma kulturarv med kontaktytor mellan kultur, föreningsliv och myndigheter. Verksamheten finansieras genom bidrag inom kultursamverkansmodellen, genom medlems- och arkivavgifter samt genom projekt. De nationella kulturpolitiska målen och samt *Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022* (RUN/363/2017) är styrande för verksamheten.

Region Jämtland Härjedalen tecknar avtal med Föreningsarkivet om ett kulturarvsrelaterat utbud för verksamhetsåret 2020. Avtalet reglerar uppdrag, uppföljning av aktuella mål och förväntat resultat samt ersättning för uppdraget. Verksamhetsår 2020 erhåller Föreningsarkivet i Jämtlands län ett enhetligt bidrag, om 2 013 000 kronor, som inkluderar lönerörelsen. Ersättningen innefattar en uppräknings med 2,32 % av regionbidraget och en förstärkning med 80 tkr för projektfinansiering. Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag och den slutliga nivån meddelas i mars 2020.

Regiondirektörens förslag

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtland län för verksamhetsåret 2020.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Ingrid Printz

Områdeschef kultur

Utdrag till

Föreningsarkivet i Jämtland län

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063147600
E-post: ingrid.printz@regionjh.se

2019-10-16

RUN/423/2019

Förslag: Årsavtal med Föreningsarkivet i Jämtlands län 2020

Allmänna förutsättningar

Föreningsarkivet i Jämtlands län är en ideell organisation för föreningar inom regionen. Föreningsarkivet utgör en viktig del av vårt gemensamma kulturarv med kontaktytor mellan kultur, föreningsliv och myndigheter. Verksamheten finansieras genom bidrag inom samverkansmodellen, genom medlems- och arkivavgifter samt genom projekt. Regionen tecknar avtal med Föreningsarkivet om ett kulturarvsrelaterat utbud. De nationella kulturpolitiska målen samt Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022 är styrande för verksamheten. Verksamheten ska bidra till länsinvånarnas livskvalitet och till en kontinuerlig förnyelse av kulturlivet. Hänsyn ska tas till behov och önskemål från kommuner och civilsamhälle. Föreningsarkivet ska medverka till att länets befolkning blir delaktig i och får del av länets kulturliv samt medverka till en positiv livsmiljö, hållbar utveckling och tillväxt. Det mångkulturella perspektivet liksom mångfald, jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och delaktighet ska beaktas.

Kulturplanens fyra övergripande mål ska integreras i verksamheten; Kultur för alla i hela länet, Barn och unga ska vara delaktiga och ha inflytande i kulturlivet, Professionella kulturskapare ska ha goda förutsättningar att verka, Kultur och kulturarv ska ha stärkt sin roll för regional utveckling och attraktionskraft. Handlingsplanen för ökad tillgänglighet ska löpande följas upp. Verksamhet för barn och unga och verksamhet mot skolan är ett prioriterat område.

Uppdrag

Det regionala uppdraget till Föreningsarkivet är att bedriva en inkluderande verksamhet med grund i folkbildningen och det livslånga lärandet. Föreningsarkivet ska förverkliga regional och nationell kulturpolitik och vara en resurs för kommuner, skola, civilsamhälle och kulturskapare. Verksamheten ska nå alla kommuner i regionen och tillgodose prioriterade grupperns särskilda behov, vilket inkluderar personer med funktionshinder, barn, unga och äldre samt utlandsfödda. Regionen ansvarar för att hantera och följa upp det årliga uppdraget till Föreningsarkivet. Uppdraget till föreningen är att:

- samla, inventera, vårda och bevara handlingar, föremål mm från föreningar och enskilda,
- bidra till att dokumentera och tillgängliggöra länets historia,
- särskilt rikta verksamhet till målgruppen barn och unga,
- fungera som service- och rådgivande organ i arkivfrågor för föreningslivet,

- kunna bistå regionen med kunskapsunderlag inom sitt verksamhetsområde, samt
- kunna företräda regionen i kulturarvsrelaterade sammanhang samt i samarbeten på nationell och internationell nivå.

Mål/Förväntat resultat

För 2020 anger Region Jämtland Härjedalen följande mål/förväntade resultat:

- Föreningsarkivet har utvecklat formerna för samverkan inom arkivområdet.
- Föreningsarkivet erbjuder genom arkivpedagog, insatser på hög nivå till barn och ungdomar i samverkan med skolan.
- Föreningsarkivet genomför programverksamhet i samverkan med andra och erbjuder ett brett utbud av hög kvalitet.
- Samtliga regionens kommuner nås av verksamheten genom tillgängliggörande av arkiv.
- Föreningsarkivet har utvecklat publika aktiviteter för äldre inom kultur och hälsa.
- Föreningsarkivet har bidragit till ökad samverkan inom Regionalt kulturforum.
- Föreningsarkivet har följt upp och utvecklat verksamhet avseende kvalitet och förnyelse.
- Föreningsarkivet har bidragit till dokumentation, insamling och tillgängliggörande av samiska arkiv.
- Föreningsarkivet har bidragit till utvecklande av pedagogiska koncept riktade till barn med särskilda behov.
- Föreningsarkivet har garanterat god tillgänglighet för personer med funktionshinder. Insatser för ökad tillgänglighet, tillgänglig web och enkelt avhjälpta hinder är genomförda enligt Föreningsarkivets handlingsplan, som uppdateras löpande.
- Föreningsarkivet har beaktat ett jämställdhets-, HBTQ- och normkritiskt perspektiv.

Inriktning

I enlighet med, Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022, ska

Föreningsarkivet verka för medborgarinflytande, samverkan, kompetensöverföring och tillgänglighet för att uppnå målen och ska i linje med detta:

- ge förskolor/skolor och föreningsliv inflytande och möjlighet att påverka arkivets utbud,
- sträva efter att öka tillgängligheten till arkivet för länets alla medborgare, bland annat genom informationsinsatser och sökmöjligheter via internet (arkivförteckningarna på Nationella arkivdatabasen),
- kontinuerligt och aktivt bistå med kunskap och inspiration om arkivets resurser och på så sätt bidra till ökad kulturkompetens hos länets invånare, samt
- aktivt samverka med andra kulturarvs- och kulturinstitutioner samt föreningslivet för en kostnadseffektiv och medborgaranpassad kulturarvsutveckling i länet.

Utvecklingsområden enligt kulturplanen

Föreningsarkivet avser under perioden att:

- utveckla delaktighet, medskapande och engagemang bland arkivbesökarna,
- arbeta för en aktiv dokumentation av regionens föreningsliv och sociala rörelser,
- utveckla lokala mötesplatser för ökad tillgång till arkiv, kompetens och publika aktiviteter,
- utveckla publika aktiviteter för äldre med särskilt perspektiv på kultur och hälsa,
- utveckla pedagogisk verksamhet, samarbete och kommunikation med skolorna,
- arbeta för att arkiv skapade av minoriteter och urfolk säkras för framtiden,
- utveckla det nationella samarbetet kring regionala enskilda arkiv,
- utveckla samarbetet med övriga föreningar och verksamheter på "Arkivet i Östersund",
- driva och utveckla arkivpedagogisk metodutveckling på nationell nivå, bl.a. genom nätverket Arkivpedagogiskt Forum, samt
- driva och utveckla gemensamma frågor genom samarbete med Föreningen Sveriges länsarkivarier.

Resultatmått/Nyckeltal

Följande resultatmått/nyckeltal skall redovisas genom årsredovisningen:

Arkivbildning:

- antal besök i fält/rådgivning till organisationer, antal deltagare
- antal leveranser
- antal hyllmeter
- antal läsesalsbesök
- antal förfrågningar

Tillgängliggörande, utåtriktad verksamhet:

- antal deltagare i aktiviteter totalt
- antal deltagare i aktiviteter/kommun
- totala antalet arrangemang

Verksamhet för barn och unga:

- antal deltagande barn och ungdomar

Övrig verksamhet:

- antal besök hemsidor

Personal:

- antal tillsvidareanställda
- antal anställda med lönebidrag
- antal viss tids/timanställda
- antal årsverken

Finansiering totalt:

- därav verksamhetsbidrag från region/kommun
- därav statligt bidrag (enligt Kultursamverkansförordningen)
- därav statligt bidrag (ej enligt Kultursamverkansförordningen)
- därav EU-medel
- därav övriga regionala bidrag
- därav övriga statliga bidrag
- därav övriga kommunala bidrag
- därav övriga intäkter

Avtalstid

Upprättat avtal gäller under perioden 1 januari - 31 december 2020.

Ekonomi/Ersättning

För verksamhet under år 2020 ersätter regionen Föreningsarkivet med ett enhetligt bidrag (inkl. statsbidrag) om totalt 2 013 tkr. Ersättningen innefattar en uppräknings med 2.32 % från 2019 och inkluderar kostnader för lönerörelsen 2020. Ersättningen innefattar 80 tkr förstärkning för projektfinansiering. Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag till regional kulturverksamhet och nivån på ersättningen meddelas slutligt under mars 2020. Ersättningen utbetalas per den 20:e varje månad.

Information, uppföljning och utvärdering

De angivna uppgifterna, förväntade resultatet och aktuella resultatmått som beskrivs för verksamheten följs årligen upp av Region Jämtland Härjedalen. Redovisning av kvantitativa resultat ska inlämnas senast 28 februari genom Kulturdatabasen. Årsredovisning och kvalitativa resultat ska inlämnas senast 31 mars eller på annan tid som regionförbundet anger. Regionen äger rätt att besluta om särskild utvärdering av de delar av föreningens verksamhet som avtalet berör. Föreningen ska i så fall bidra med att ta fram för regionförbundet relevanta uppgifter och underlag.

Överlåtelse

Föreningen äger inte rätt att överlåta detta avtal till annan utförare.

Omförhandling

Om väsentliga förändringar av förutsättningarna för detta avtal inträffar under avtalsperioden, kan parterna när som helst begära omförhandlingar. Parterna skall då delge varandra den information som är av betydelse för omförhandlingen.

Giltighet

Detta avtal är giltigt när avtalet undertecknats. Avtalet är upprättat i två likalydande exemplar, varav parterna erhållit var sitt.

Östersund 2019 -12-
För Region Jämtland Härjedalen

Östersund 2019 -12-
För Föreningsarkivet i Jämtlands län

Elise Ryder Wikén
Ordf. regionala utvecklingsnämnden

Bengt Bergqvist
Ordf. Föreningsarkivet i Jämtlands län

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Senast ändrad 2019-08-28 11:57:59	
Organisation	Användare
Namn Föreningsarkivet i Jämtlands län	Användarnamn 5701FAJ
Org.nummer 893200-9957	Telefon 063-100607
Adress Arkivvägen 1	Mobil
Postnummer 831 52	E-post eva.tegnhed@faj.se
Ort Östersund	Inskickad av EVTE - (eva.tegnhed@faj.se, 063-100607)
Telefon 063-10 06 07	Status Inskickad
E-post foreningsarkivet@faj.se	Version 2020.1
Giro 5580-7408	
Driftsform Ideell förening	
Huvudman Ideell	

Intäkter

Bidragsintäkter	Budget 2019		Planerat 2020	
Årliga bidrag				
Verksamhetsbidrag från landsting/region	1 893 000	kr	2 413 000	kr
Statligt bidrag (ej enligt Kultursamverkansförordningen)		kr		kr
Verksamhetsbidrag från kommun		kr		kr
Övriga årliga bidrag (ej angivet ovan - specificera)				
		kr		kr
Summa årliga bidrag	1 893 000	kr	2 413 000	kr
Tillfälliga bidrag				
Från Statens kulturråd/andra statliga bidrag	120 000	kr	120 000	kr
Från region/landsting	80 000	kr	80 000	kr
EU-medel		kr		kr
Från kommun		kr		kr
Övriga tillfälliga bidrag (ej angivet ovan - specificera)				
		kr		kr
Summa övriga bidrag	200 000	kr	200 000	kr
Egna intäkter				
Verksamhetsintäkter	338 000	kr	346 000	kr
Sponsorintäkter		kr		kr
Övriga intäkter (specificera)				
ersättning från medlemmar för uppordning mm	25 000	kr	25 000	kr
ränteintäkter	13 000	kr	13 000	kr
		kr		kr
Summa egna intäkter	376 000	kr	384 000	kr
Summa intäkter	2 469 000	kr	2 997 000	kr

Utgifter

Kostnader	Budget 2019		Planerat 2020	
Personalkostnader	1 770 000	kr	2 119 000	kr
Verksamhetskostnader	283 500	kr	308 000	kr
Lokalkostnader	360 000	kr	370 000	kr
Övriga kostnader (specificera)				
projektkostnader utom personalkostnader	20 000	kr	20 000	kr
projektkostnader personal	180 000	kr	180 000	kr
		kr		kr
Summa kostnader	2 613 500	kr	2 997 000	kr

Verksamhetsutveckling

Ange utvecklingsplaner som kan medföra ett ökat anslagsbehov för perioden 2020 - 2022		Belopp	
2020	Ansöker om medel för det tredje året med projektet På plats i hela länet. I samband med FAJs 40-års jubileum 2020 kommer vi ha en större marknadsföringskampanj för att nå ut i länet. Arrangera en interregional konferens för de norrländska länen (inom Sapmi) avseende samiskt kulturarv på arkiv.	150 000	kr
Planerat 2021			kr
Planerat 2022			kr

Sökt verksamhetsbidrag 2020

2 413 000

kr

Bifogade filer

Namn	Storlek
VP 2020_regionen_ny.docx	219 KB
Budget till regionen.docx	25,5 KB

Föreningsarkivet i Jämtlands län

Verksamhetsplan 2020

Innehåll

Föreningsarkivet.....	1
i Jämtlands län	1
Inledning.....	3
Kultur för alla i hela länet	3
Människor i glesbygd.....	4
Barn och unga.....	4
Kultur och hälsa	5
Daglediga, med fokus på seniorer	5
Utveckla den kulturella besöksplatsen.....	6
Arkivet som mötesplats.....	6
Delaktighet och medskapande	6
Synlighet	7
Ta emot, bevara och göra arkivhandlingarna tillgängliga.....	7
Det medlemsnära arbetet	8
Samiska röster i arkiven	8
En resurs på nationell och internationell nivå.....	9

Inledning

Föreningsarkivet strävar efter att vara en öppen och inkluderande kulturarvsinstitution. Vi arbetar aktivt för att öka inflytande, delaktighet och medskapande i föreningens verksamhet. Det gäller både besökare till och användare av materialet på arkivet, likväl vad gäller arbetet med dokumentation och samlingar. En stor del av arkivets resurser läggs därför på utåtriktad och pedagogisk verksamhet. En prioriterad målgrupp är barn- och unga, och vi har ett väl etablerat samarbete med skolan. Ett annat prioriterat område är kultur och hälsa, och därför erbjuder vi också en omfattande programverksamhet för seniorer.

Föreningsarkivet ingår i den nationella kultursamverkansmodellen. Vi finansieras, utöver det statliga och regionala stödet, av medlems- och förvaringsavgifter samt genom projektbidrag.

Föreningsarkivet i Jämtlands län är en ideell förening som samlar, dokumenterar, bevarar och tillgängliggör kulturarvet från föreningslivet. I dagsläget bevarar vi arkiv från nästan 4 400 föreningar.

Föreningsformen innebär att Föreningsarkivet har ett brett nätverk över hela länet. Genom medlemsträffar, kurser i arkivering och föreläsningar och andra evenemang utifrån kulturarvet vårdar vi relationen till våra ca 460 medlemmar. Den regionala förankringen ger stor potential för samarbete dels inom den ideella sektorn dels med det civila samhället i övrigt.

Föreningsarkivets prioriterade utvecklingsområden under 2020 är:

- Kultur för alla i hela länet
- Kultur och hälsa
- Utveckla den kulturella mötesplatsen

Föreningsarkivets prioriterade målgrupper under 2020 är:

- Människor i glesbygd
- Barn och unga
- Daglediga, med fokus på seniorer

Kultur för alla i hela länet

På Föreningsarkivet ska alla ha möjlighet att delta. Aktiviteter riktade till barn och seniorer är prioriterade. Arbetet med att utveckla tillgängligheten för alla grupper i samhället är en pågående process. Verksamheten uppmuntrar till medskapande, delaktighet och volontärskap och stimulerar till lokalhistorisk forskning och olika dokumentationsinsatser. I huset finns rymliga läsesalar, barnhörna, och kunnig personal som hjälper besökaren att använda arkiven. Arkivet arbetar för att hela tiden bredda sin användbarhet som samhällsresurs och arbetet mot skolan är ett prioriterat område. Arkivet arrangerar tillsammans med Landsarkivet varje vecka kostnadsfria föreläsningar, kurser och/eller kvällsaktiviteter och är en öppen mötesplats för alla människor i alla åldrar. Verksamheten tar avstamp i begrepp som livslångt lärande och upplevelse genom kulturarv.

Prioriterade målgrupper inom utvecklingsområdet är människor i glesbygd och barn och unga.

Människor i glesbygd

Föreningsarkivet vill vara både mötesplats och lärandeplats för alla i hela länet, och inte bara för de som fysiskt kan ta sig till Östersund. Med syfte att stimulera tillgängligheten till arkiven för personer som har långt till Östersund arbetar Föreningsarkivet med ett projekt där vi undersöker möjligheterna att tillsammans med andra aktörer inom civilsamhället och med hjälp av tekniska lösningar utveckla lokala kulturella mötesplatser i länet. Genom vårt tidigare arbete vet vi att det till hälften är det sociala sammanhanget som lockar våra besökare till arkivens verksamhet, till hälften lärandet. Genom att erbjuda mötesplatser med t ex föreläsningar och kurser erbjuds deltagarna en ingång till kulturarv som annars kan upplevas svårtillgängligt. Föreningsrörelsen och civilsamhället spelar en stor roll i glesbygden, och man är van att driva och sköta uppgifter lokalt. Under 2020 kommer vi inom projektet "På plats i hela länet" att

- *Ta fram en utbudskatalog för aktiviteter på distans. Ur denna ska man kunna välja aktiviteter man vill arrangera lokalt och beställa föreläsningar, handledningar, kopior på arkivhandlingar eller annat material som behövs för aktiviteten.*
- *Utveckla vårt arbete utifrån hur ungdomars specifika intresse för kulturarv ser ut*
- *Samarbeta med föreningar och institutioner i länet, t ex bibliotek, studieförbund, hembygdsföreningar och kulturskolor för att stimulera lokala mötesplatser att hitta aktiviteter inom kulturarvsområdet.*
- *Arbeta med kommunikativa digitala lösningar för hur kurser, föreläsningar och handledningar kan utformas.*
- *Utifrån befintliga samarbeten inom ramen för sändningen av After-workföreläsningarna vidareutveckla samarbetet med de lokala mötesplatserna.*

Barn och unga

Föreningsarkivet kommer även under kommande verksamhetsår att ha barn och unga som prioriterad målgrupp. Under åren har ett kontinuerligt och ömsesidigt givande samarbete byggts upp med skolor i länet, och Föreningsarkivet har tillsammans med Landsarkivet årligen ca 2 000 elevbesök. Vår intention är att vara en resurs för skolan och till glädje för den enskilda personen. I detta arbete ingår både upplägg för att öka förståelsen för hur man arbetar med källor och källkritik och upplägg som utgår mer ifrån kreativitet och lokalhistoriskt intresse. Vi arbetar också med att koppla arkivhandlingar till olika typer av kulturmiljöer. Under 2020 kommer Föreningsarkivet att:

- *Ta emot studiegrupper från skola och förskola till program framtagna i enlighet med läroplanerna*
- *Besöka skolor i länet från de kommuner vi har lägst deltagande*
- *Fortsätta samarbetet med bibliotek och museum inom läsförståelseprojekten "Uppdraget", "Vargbröder" och "Förr i tiden i skogen"*
- *Erbjuda någon form av fritidsaktivitet för barn/ungdom*
- *Arbeta med vår digitala lärplattform "arkivochlarande.se"*

Kultur och hälsa

Under 2020 avser Föreningsarkivet att bidra till regionala och nationella mål vad gäller kultur och hälsa genom att vara en aktiv mötesplats med flera aktiviteter. Upplevelser av kultur och eget skapande kan förebygga och rehabilitera ohälsa. Aktiviteterna bidrar både till minnesstimulering, fysisk aktivitet (man tar sig ut) och inte minst social träning.

Prioriterade målgrupp inom utvecklingsområdet är daglediga, med fokus på seniorer.

Daglediga, med fokus på seniorer

Den tredje prioriterade målgruppen för Föreningsarkivet är daglediga, med fokus på personer i tredje åldern. En av de största utmaningarna för de som avslutar sitt arbetsliv är att upprätthålla sociala kontakter och nätverk. Desto längre man kommer från arbetslivet, ju mer ensam känner många sig. Därför är det viktigt att det erbjuds aktiviteter som hjälper till att hålla rutiner och ge en viss tidsstimulans. I syfte att skapa en sådan mötesplats arrangerar Föreningsarkivet tillsammans med Landsarkivet och Jamtli sedan 2008 föreläsningsserien "After Work". Tanken är att intressanta kulturhistoriska föreläsningar ska vara en anledning för människor att ta sig hemifrån. Lika viktigt som att man ska känna att man lär sig något nytt av föreläsningen är att det skapas möjligheter för målgruppen att träffa andra personer i samband med föreläsningen. Aktiviteterna Föreningsarkivet arrangerar syftar alltså dels till ett ökat deltagande av en målgrupp som vi vet har ett stort intresse för kulturhistoria, dels till att minska utanförskap, isolering och känsla av ensamhet hos målgruppen. Regionala och nationella mål för kultur och hälsa är här vägledande. Under 2020 kommer Föreningsarkivet att:

- *Fortsätta driva och utveckla mötesplatsen "After Work".*
- *Utveckla webbsändningarna utifrån After Workföreläsningarna till länets alla kommuner så att även personer utanför Arkivets närhet ska kunna ha samma möjlighet till möten och lärande.*
- *Inom samarbetet för Arkivet i Östersund erbjuda öppna och kostnadsfria aktiviteter inom programmet "Arkivet som mötesplats" med syfte att öka den egna aktiviteten hos deltagarna.*
- *Uppmuntra egen delaktighet i Föreningsarkivets verksamhet genom att stimulera till volontärverksamhet*
- *Söka nya aspekter på volontärverksamheten genom medverkande i Nordplus Adult-projektet The Nordic Academy for Volunteer Management*
- *Arbeta med att uppmuntra och stimulera till att starta studie- och dokumentationsgrupper inom de föreningar man är aktiv i*
- *Stimulera till delaktighet genom olika crowdsourcingaktiviteter, t ex transkribering av handskrivet material*

Utveckla den kulturella besöksplatsen

Föreningsarkivet arbetar aktivt för att jämtar, härjedalingar och samer i hela länet och i alla åldrar ska upptäcka och använda arkiven. Föreningen vill vara en mötesplats för lärande och samvaro för alla människor i samhället. Detta gäller såväl akademiska forskare som en generell "allmänhet" oavsett om man har funktionsvariationer eller är nyanländ. Föreningsarkivet arbetar därför aktivt med insatser för ökad tillgänglighet.

- *Utveckla tillgängligheten till besöksplatsen, fysiskt men också genom att sänka trösklarna så att fler ska förstå hur och varför arkiven är intressanta att använda*
- *Arbeta med delaktighet och medskapande*
- *Utveckla relationen till våra föreningsmedlemmar*
- *Stärka Arkivet som social mötesplats*

Arkivet som mötesplats

Mycket av den verksamhet som beskrivits ovan hade inte varit möjlig att genomföra utan samarbete på bred front. Att ingå i ett arkivcentrum innebär en stor fördel för Föreningsarkivet. Vi delar idag hus inte bara med Riksarkivet; Landsarkivet i Östersund utan även Jämtlands lokalhistoriker och släktforskare, Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik; NCK, Jämtlands läns fornskriftsällskap och Jamtlis arkiv. Det dagliga samarbetet leder inte bara till inspiration, utveckling och ökad tillgänglighet, utan även till ett effektivare resursutnyttjande. Föreningsarkivet har också ett gott samarbete med andra kulturinstitutioner i länet inom ramen för Regionalt kulturform. Detta är särskilt tydligt i arbetet mot skolan.

För att ytterligare stärka tillgängligheten till besöksplatsen, kommer vi under 2020 att:

- *Hålla fortsatt dialog med fastighetsägaren Kungsleden och vår hyresvärd Riksarkivet för att öka den fysiska tillgängligheten till byggnaden*
- *Implementera den nya handlingsplan för tillgänglighet som tagits fram*
- *Arbeta med utställningar som ingång till arkiven*
- *Använda film som medium för tillgängliggörande*
- *Vidareutveckla samarbetet med institutionerna på Arkivvägen 1*

Delaktighet och medskapande

En viktig del av att få arkiven tillgängliga på riktigt, är att erbjuda besökarna att kunna agera självständigt och inte alltid vara i behov av hjälp. Många vill själva kunna söka efter intressant material respektive kunna ordna sitt eget arkivmaterial. Föreningsarkivet arbetar för att vara en förmedlande aktör i dessa processer. Vi bidrar till tillgängliggörande och fattbarhet / hittbarhet av kulturarvet genom den kompetens vi besitter. För att utveckla detta ytterligare kommer vi under året att utveckla dialogen med våra besökare. Vi kommer därför

- *Att utveckla pedagogiska metoder där deltagarna själva stimuleras att ställa frågor*
- *Arbeta med medlemsmöten som metod för delaktighet*
- *Stimulera till egen forskning och deltagande i studiegrupper. Studiegrupper kan vara grupperingar inom föreningarna i syfte att namnge personer på fotografier, ordna*

äldre arkivhandlingar etc. Det kan också handla om deltagande i t ex Fornskriftssällskapets avskriftsgrupper.

- *Att stötta föreningar att själva göra sitt ordningsarbete genom att hålla utbildningar i att ordna och förteckna. Utbildningarna sker dels på plats hos föreningar, dels inom kursverksamheten på Arkivet i Östersund.*

Synlighet

Föreningsarkivet är av många i Jämtland och Härjedalen välkänt, men vi vet också att det finns väldigt många historieintresserade som inte har en aning om att vi finns eller vad man kan göra genom vår verksamhet. Under 2020 fyller Föreningsarkivet i Jämtlands län 40 år och detta vill vi fira. Firandet ska användas som ett led i en större satsning för att bli mer välkända i regionen. För att bättre nå ut med den verksamhet vi har ska vi under 2020:

- *Utveckla en tydligare grafisk profil*
- *Utveckla en kommunikationsplan*
- *Ta fram informationsbroschyrer om verksamheten*
- *Stimulera till delaktighet och volontärskap hos de som redan känner till oss genom att bjuda in tidigare anställda och styrelser till en återträff*
- *Uppmuntra våra medlemmar till ett aktivt ambassadörskap för Föreningsarkivet genom att arrangera ett utökat årsmöte med föreläsningar*
- *Ge ut ett nummer av tidskriften HUR*
- *Publicera artiklar och projektrapporter med ISBN-nummer, vilket gör dem internationellt identifierbara*

Ta emot, bevara och göra arkivhandlingarna tillgängliga

Föreningsarkivet tar varje år emot ca 200 leveranser av nya föreningshandlingar. En del av leveranserna kommer från aktiva föreningar medan andra kommer från föreningar som lagts ner. Arbetet med att ta hand om dessa arkiv är grundläggande för Föreningsarkivets verksamhet. Att materialet finns sorterat, beskrivet och presenterat på nätet är en förutsättning för att handlingarna ska vara tillgängliga för intresserade. Sedan lång tid tillbaka har vi dock en stor andel inkomna handlingar som inte är omhändertagna. I Föreningsarkivets samlingar finns förutom föreningsars arkiv och föremål dessutom en stor samling av kulturhistoriskt intressanta böcker och tidskrifter. Dessa har fram till nu inte varit tillgängliga för allmänheten. Under 2020 kommer vi därför att:

- *Sprida information om att Föreningsarkivet är en resurs som finns, och som är viktig för att synliggöra föreningsars nytta, engagemang och inverkan på samhället.*
- *Ta emot leveranser av nya arkiv från aktiva och nedlagda föreningar*
- *Sortera, ordna och förteckna handlingar som kommer in till Föreningsarkivet.*
- *Sortera, ordna och förteckna handlingar som tidigare kommit in till Föreningsarkivet men som fortfarande är oordnade.*
- *Regelbundet uppdatera innehållet i Nationella arkivdatabasen, NAD, så att man över nätet kan se vad som finns.*

- *Registrera böcker, tidskrifter och annat historiskt tryck som finns i Föreningsarkivets samlingar*
- *Presentera hela biblioteket i Libris biblioteksdatas*

Det medlemsnära arbetet

Föreningsarkivet arbetar för att hela länets föreningsverksamhet ska avspeglas i samlingarna. För att fler föreningar ska arkivera hos Föreningsarkivet, krävs det att de förstår hur och varför arkiven i framtiden kan vara intressanta. Ju bättre en förening förstår vikten av att arkivmaterialet finns samlat på Föreningsarkivet, desto bättre blir själva arkivets innehåll. Våra främsta ambassadörer i detta arbete är de föreningar som redan är medlemmar. Vi kommer därför under 2020 att

- *Vårda och utveckla relationerna med våra egna medlemmar*
- *Bjuda in till spännande och intressanta träffar för våra medlemmar*
- *Etablera kontakt med föreningsansvariga på kommunnivå*
- *När så är möjligt delta i dialogmöten mellan regionen och kommunerna,*
- *Försöka värva föreningar som är aktiva i länet, men som ännu inte hittat FAJ*

Samiska röster i arkiven

Genom åren har Föreningsarkivet haft flera satsningar på att bredda spektra i samlingarna. De senaste åren har vi arbetat med olika delprojekt i syfte att föra ut information om hur vi kan finnas som resurs särskilt för samiska aktörer och individer i Jämtland och Härjedalen. Projektdelen av detta arbete är nu avslutat, men vi ser att effekterna av projektet till stor del kommer nu. Vi kommer därför även fortsättningsvis att ha stort fokus på arkiv från det samiska samhället och olika samiska aktörer. Under 2020 kommer vi bland annat

- *Sprida och informera om den dokumenthanteringsplan vi upprättat för samebyar*
- *Arrangera kurser och föreläsningar med särskild inriktning på samisk kulturhistoria*
- *Arrangera en konferens för arkivinstitutioner inom Sapmi för att dela erfarenheter med andra arkiv.*
- *Ta emot, ordna och förteckna arkiv från samiska aktörer.*

En resurs på nationell och internationell nivå

Föreningsarkivet samarbetar med länets andra kulturinstitutioner inom ramen för Regionalt kulturforum. Det arkivpedagogiska arbetet stärks dessutom genom att Föreningsarkivet är delägare i Nordiskt Centrum för kulturarvspedagogik, och därigenom deltar i gemensamma nordiska och europeiska samarbeten och projekt. Vår kompetens inom det arkivpedagogiska området ger många uttryck. På ett nationellt plan agerar Föreningsarkivet inte minst genom det arkivpedagogiska nätverket Arkivpedagogiskt forum. Nätverket får allt fastare former och blir en allt tydligare röst i samhället. Numera finns forumet också synligt på nätet, genom hemsidan "arkivpedagogen.se" som ägs och drivs av Föreningsarkivet i Jämtlands län.

På nationell nivå deltar även Föreningsarkivet i Föreningen Sveriges Länsarkivarier. Föreningen är ett samarbete mellan de olika regionala arkiven, och driver frågor som är gemensamma för alla länsarkiv. Vi är också medlem och aktiv part i det nybildade Svenska Arkivförbundet, som är paraplyorganisation för alla enskilda arkiv i Sverige.

- *Föreningsarkivet avser även fortsättningsvis att bidra till ökad samverkan inom Regionalt kulturforum.*
- *Vi avser också att bland annat genom delägarskapet i NCK företräda regionen i kulturarvsrelaterade sammanhang på nationell och internationell nivå.*
- *Föreningsarkivet fortsätter att vara drivande inom Arkivpedagogiskt Forum.*
- *I syfte att ytterligare synliggöra det arkivpedagogiska arbetet kommer arbetet med hemsidan för Arkivpedagogiskt forum; arkivpedagogen.se att fortsätta. Tanken är att den ska kunna utgöra en kunskaps- och metodbank för dem som är intresserade av arkivpedagogik.*
- *Genom engagemanget i Föreningen Sveriges länsarkivarier kommer Föreningsarkivet dels att få ta del av en större omvärldsbevakning, dels påverka utvecklingen av den enskilda arkivverksamheten.*
- *Genom medlemskap och styrelsepost i Svenska Arkivförbundet vara med och påverka och utveckla den enskilda arkivsektorn.*
- *Delta och medverka i den nationella Arkivveckan i Uppsala, ett evenemang som hålls ungefär vart tredje år.*

Budget Föreningsarkivet i Jämtlands län

Inför ansökan om verksamhetsbidrag hos Region J /H, 190906

Inklusive projektet "På plats i hela länet"

	Budget 2019	Budget 2020 Bas	Projekt	Totalt
Intäkter				
Verksamhetsbidrag Regionen	1 893 000	2 413 000		
Medlemsavgifter	118 000	121 000		346 000
Arkivavgifter	220 000	225 000		
Övriga intäkter	25 000	25 000		
Ränteintäkter	13 000	13 000		
På plats i hela länet Regionen	80 000		80 000	
På plats i hela länet Kulturrådet	120 000		120 000	
Summa intäkter	2 613 500	2 797 000	200 000	2 997 000
Personalkostnader				
Löner	1 887 000	2 051 000	180 000	
Semesterlöneskuld	20000	20000		
Styrelsens arvoden och ersättningar	15000	15000		
Utbildning och konferens	10000	15000		
Hälso- och friskvård	10000	10000		
Personal- och styrelserepresentation	8000	8000		
Summa personalkostnader	1 950 000	2 119 000	180 000	2 299 000
Rörelsens kostnader				
Lokalkostnader	360 000	370 000		
Förbrukningsinventarier	5 000	5 000		
Projektkostnader:teknisk utrustning	20 000		10 000	
IT, dataprogram mm	17000	19 000		
serverhosting	40500	47 000		
Resor och logi	45000	45000		
Marknadsföring, FAJ 40 år	12 000	32 000		
marknadsföring, möten, resor	15 000		10 000	
Represenation och möten	5 000	5 000		
Kontorsmaterial	4 000	4 000		
Arkivvårdsmaterial	18000	40 000		
Tryck och kopiering	13000	13000		
Telefon	12000	12000		
Post, porto	6000	8000		
Försäkringsavgifter	8 000	8 000		
Konsultarvoden	40 000	60 000		
Bankkostnader	2 000	2 000		
Litteratur och tidskrifter	2000	2000		
Föreningsavgifter	6000	6000		
Summa rörelsens kostnader	663 500	678 000	20000	698 000
Summa kostnader	2 613 500	2 797 000	200 000	2 997 000

16

Årsavtal med föreningen Riksteatern
Jämtland/Härjedalen för verksamhetsåret
2020

RUN/424/2019

2019-11-22

Kultur

Ingrid Printz

Tfn: 063147600

E-post: ingrid.printz@regionjh.se

RUN/424/2019

Årsavtal med föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen för verksamhetsåret 2020

Ärendebeskrivning

Riksteatern förmedlar och subventionerar kvalitativ scenkonst till länets barn och unga. Föreningen har till uppgift att utveckla en länstäckande arrangörsorganisation, främja barn- och ungdomsteater samt verka för att utveckla scenkonsten i länet. Verksamheten finansieras genom kultursamverkansmodellen och sökbara bidrag från nationella Riksteatern. De nationella kulturpolitiska målen samt Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022 (RUN/363/2017) är styrande för utformningen av verksamheten.

Region Jämtland Härjedalen tecknar avtal med Riksteatern Jämtland/Härjedalen om ett kvalitativt utbud av teater och dans till barn och unga i länet för verksamhetsåret 2020. Avtalet reglerar uppdrag, uppföljning av aktuella mål och förväntat resultat samt ersättning för uppdraget. Verksamhetsår 2020 erhåller föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen ett enhetligt bidrag om 1 039 000 kronor, som inkluderar lönerörelsen. Ersättningen innefattar en uppräknings med 2,32 % av regionbidraget. Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag och den slutliga nivån meddelas i mars 2020.

Regiondirektörens förslag

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande årsavtal med föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen för verksamhetsåret 2020.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Ingrid Printz

Områdeschef Kultur

Utdrag till

Föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063147600
E-post: ingrid.printz@regionjh.se

2019-10-22

RUN/424/2019

Förslag: Årsavtal med föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen 2020

Allmänna förutsättningar

Riksteatern Jämtland/Härjedalen är en ideell förening och del av Riksteatern. Föreningen har till uppgift att utveckla ett länstäckande arrangörsnätverk, främja scenkonst till barn- och unga samt verka för tillgång till scenkonst i hela regionen. Riksteatern förmedlar och subventionerar kvalitativ scenkonst till länets barn och unga. Region Jämtland Härjedalen, nedan kallad regionen, tecknar avtal med Riksteatern Jämtland/Härjedalen om ett kvalitativt utbud av teater och dans till barn och unga i länet. De nationella kulturpolitiska målen samt Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019–2022 är styrande för utformningen av verksamheten. Verksamheten finansieras genom samverkansmodellen och sökbara bidrag från nationella Riksteatern.

Verksamheten ska bidra till länsinvånarnas livskvalitet och till en kontinuerlig förnyelse av kulturlivet. Hänsyn ska tas till behov och önskemål från kommuner och civilsamhälle. Verksamheten ska medverka till att länets befolkning blir delaktig i och får del av länets kulturliv samt medverka till en positiv livsmiljö, hållbar utveckling och tillväxt. Det mångkulturella perspektivet liksom mångfald, jämställdhet, jämlikhet och delaktighet ska beaktas. Kulturplanens fyra övergripande mål ska integreras i verksamheten; Kultur för alla i hela länet, Barn och unga ska vara delaktiga och ha inflytande i kulturlivet, Professionella kulturskapare ska ha goda förutsättningar att verka, Kultur och kulturarv ska ha stärkt sin roll för regional utveckling och attraktionskraft. Handlingsplan för ökad tillgänglighet ska följas. Verksamheten ska särskilt riktas till barn och unga där verksamhet riktad till skolan är ett prioriterat område.

Uppdrag

Riksteatern Jämtland/Härjedalen ska förverkliga regional och nationell kulturpolitik och vara en resurs för kommuner, skola, civilsamhälle och kulturskapare. Riksteatern ska tillgängliggöra kvalitativ scenkonst för hela regionen och arbeta för att alla medborgare ska kunna ta del av Riksteaterns verksamhet enligt Riksteaterns jämlikhetsstrategi.

Region Jämtland Härjedalen ansvarar för att hantera och följa upp det årliga uppdraget till Riksteatern Jämtland/Härjedalen.

Uppdraget till föreningen är att:

- Främja tillgången av scenkonst till barn- och unga genom att verka för ett kvalitativt utbud av scenkonst i regionen.

- Förmedla och subventionera scenkonstföreställningar till barn- och unga i regionen.
- Främja användandet av scenkonst som pedagogiskt verktyg.

Mål/Förväntat resultat

För 2020 anger regionen följande mål/förväntade resultat:

- Föreningen har bidragit till ett stort antal aktiviteter och föreställningar på scenkonstområdet för barn i förskolor och skolor. Målet är att nå minst 4 500 barn med subventionerade föreställningar.
- Samtliga länets kommuner nås av verksamheten där minst 50 % av utbudet ges utanför Östersunds kommun.
- Föreningen har bidragit till att utveckla arbetsformer för samverkan med regionens kulturverksamheter.
- Föreningen har följt upp och utvecklat verksamheten avseende kvalitet, förnyelse, arrangörskap, urfolket samerna och nationella minoriteter.
- Föreningen samverkar med riksteaterföreningarna i de fyra nordliga länen genom samarbetet Riksteatern Norra. Bland annat genom arrangerande av scenkonstdagar samt förmedling och samordning av scenkonst utbud.
- Föreningen har arbetat för att stärka ungas delaktighet och inflytande till scenkonst.
- Föreningen har garanterat god tillgänglighet för länets invånare och arbetat aktivt med mångfald, jämlikhet, nationella minoriteter samt urfolket samerna.
- Föreningen har verkat för ett starkt arrangörsnätverk

Inriktningsmål

I enlighet med kulturplanen ska Riksteatern Jämtland/Härjedalen, verka för medborgarinflytande, tillgänglighet, kompetensöverföring och samverkan för att uppnå målen och ska i linje med detta:

- Ge förskolor/skolor och föreningsliv inflytande och möjlighet att påverka det scenkonstutbud som Riksteatern J/H erbjuder.
- Ge tillgång till scenkonstupplevelser för barn och unga i hela länet och därmed öka tillgängligheten till scenkonst för denna målgrupp. Medverka till att elever på förskolor och skolor upplever professionell scenkonst.
- Sprida scenkonst till små platser och utveckla publikarbetet.
- Kontinuerligt och aktivt bistå med kompetensutveckling, kunskap och inspiration om scenkonst till arrangörer inom skola och föreningsliv och på så sätt bidra till kulturkompetensen i länet.
- Aktivt samverka med producenter och arrangörer i länet för ett effektivt resursutnyttjande.

Utvecklingsområden enligt kulturplanen 2019–2022

Riksteatern J/H avser under perioden att:

- skapa bättre förutsättningar för unga arrangörer i regionen och stärka ungas delaktighet och inflytande,
- utveckla publikarbete och arrangörsnätverk,

- utveckla och stärka samarbetet med föreningslivet och kommunerna,
- utveckla samverkan med norrlandslänen för ett brett och tillgängligt utbud av scenkonst,
- fortsatt erbjuda arrangörsutbildningar, även i samverkan med andra parter samt verka för kompetensutveckling, samt
- främja dans som konstform och stärka arrangörer av dans i länet.

Resultatmått / Nyckeltal

Följande resultatmått/nyckeltal ska redovisas i samband med årsredovisning:

- Antal aktiviteter, föreställningar scenkonst till barn och unga per kommun, varav Östersunds kommun
- Antal deltagande barn och unga per kommun, varav Östersunds kommun
- Antal föreställningar fördelat på respektive scenkonstområde
- Antal fördelning av publikutvecklingsmedel per kommun
- Finansiering totalt:
 - därav verksamhetsbidrag från region
 - därav statligt bidrag (enligt Kultursamverkansförordningen)
 - därav statligt bidrag (ej enligt Kultursamverkansförordningen)
 - därav verksamhetsbidrag från kommun
 - därav EU-medel
 - därav övriga regionala bidrag
 - därav övriga statliga bidrag
 - därav övriga kommunala bidrag
 - därav övriga intäkter

Avtalstid

Upprättat avtal gäller under perioden 1 januari - 31 december 2020.

Ekonomi/Ersättning

För verksamheten under år 2020 ersätter Region Jämtland Härjedalen föreningen Riksteatern Jämtland/Härjedalen med ett enhetligt bidrag för uppdraget om **totalt 1 039 tkr.**

Ersättningen innefattar en uppräknings med 2.32 % av regionbidraget från 2019 och inkluderar kostnader för lönerörelsen 2020. Beloppet kan komma att justeras utifrån beslut om statsbidrag till regional kulturverksamhet och nivån på ersättningen meddelas slutligt under mars 2020. Ersättningen utbetalas per den 20:e varje månad.

Information, uppföljning och utvärdering

De angivna uppdragen, förväntade resultatet och aktuella resultatmått som beskrivs för verksamheten följs årligen upp av regionen. Redovisning av preliminära kvantitativa resultat ska inlämnas senast 28 februari genom Kulturdatabasen. Årsredovisning och

kvalitativa resultat ska inlämnas senast 31 mars eller på annan tid som regionen anger. Regionen äger rätt att besluta om särskild utvärdering av de delar av föreningens verksamhet som avtalet berör. Föreningen ska i så fall bidra med att ta fram för regionen relevanta uppgifter och underlag.

Överlåtelse

Föreningen äger inte rätt att överlåta detta avtal till annan utförare.

Omförhandling

Om väsentliga förändringar av förutsättningarna för detta avtal inträffar under avtalsperioden, kan parterna när som helst begära omförhandlingar. Parterna skall då delge varandra den information som är av betydelse för omförhandlingen.

Giltighet

Detta avtal är giltigt när avtalet undertecknats. Avtalet är upprättat i två likalydande exemplar, varav parterna erhållit var sitt.

Östersund 2019-12-
För Region Jämtland Härjedalen

Östersund 2019-12-
För Riksteatern Jämtland/Härjedalen

Elise Ryder Wikén
Ordf. Regionala utvecklingsnämnden

Thomas Dahlberg
Ordf. Riksteatern Jämtland/Härjedalen

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Ansökan om verksamhetsutveckling för perioden 2020-2022

Vi har 2 verksamhetsutvecklingsmöjligheter och i prioriterad ordning börjar vi med Kulturcrew:

1. Vi ansöker om ett ökat anslagsbehov 2020-2022 på 80.000 kr per år till utveckling och drift av Kulturcrew.

I samarbete med Estrad Norr och kommunerna i regionen kommer vi förhoppningsvis att kunna starta igång Kulturcrew i länet med start ht 2020. Kulturcrew är unga arrangörer som via skola eller fritidsgården får lära sig om hur man arrangerar och genomföra kulturella arrangemang. Det kan vara att arrangera allt från en föreställning till en talangtävling eller skolans luciatåg.

Kulturcrew som det är planerat i dagsläget är att Marie på Riksteatern är "Projektledare" och kommer att gå in med arbetstid i aktiviteten, övriga i planeringsgruppen är Anna, Camilla och Tomas från Estrad norr, vi har även varit i kontakt med Strömsund, Krokom, Åre och Östersunds kommuner. Vilka är intresserade på lite olika sätt, en stor potential ser vi i att ha Kulturcrew inom fritidsverksamheter. Och vi har valt att börja med några få kommuner i en uppstartsfas för att senare bjuda in fler kommuner.

Då vi vill att detta ska vara en fortlöpande verksamhet, inte bara ett projekt ser vi att det är bra att verksamheten ligger hos oss i arbetsgruppen, då Riksteatern blir "ägare" av verksamheten för att det inte ska dö ut i projektform.

Bifogar även budget för Kulturcrew. Där är Riksteaterns kostnad räknat på 180.000 vi ansöker om medel på 80.000 för de rörliga utgifterna, den egna insatsen på 100.000 blir tänkta lönekostnader på ca 15-25% del av Maries tjänst.

2. Den andra verksamhetsutvecklingen som vi ser och som vi ser är att stärka länets arrangörsled.

Vi ansöker om 50.000 kr till att stärka det civila arrangörsnätverket i hela regionen. Under 2019 fick vi ett bidrag från Riksteatern för detta på 30.000 och med dessa har vi haft arrangörsutveckling i Strömsund och Krokoms kommuner i samarbete med Riksteaterföreningar lokalt, Estrad norr, studieförbundet vuxenskolan och kommunerna. Vi har även haft arrangörsutbildning riktad till skolor och barn. Dessa 30.000 var tyvärr bara en extra insats för 2019 och finns inte att söka igen.

Vi vill kunna stärka arrangörsnätverket i hela regionen, i dag utvecklar och utbildar vi endast våra egna föreningar, men vi vill bjuda med byföreningar, intresseföreningar mfl att vara en del av arrangörsledet, med viss stöttning av de lokala riksteaterföreningarna. För att kunna sprida scenkonst överallt, som är riksteaterns vision.

Dessa är områden som vi har som utvecklingsområden i vår verksamhetsplan. Men då vi har väldigt lite svängrum i vår budget så skulle vi behöva mer medel för att kunna utveckla detta.

Vi ansöker om totalt 130.000 kr per år för dessa utvecklingsområden.

Hör av er om ni har ytterligare frågor!

Marie Haglund Teaterkonsulent Riksteatern Jämtland Härjedalen

Marie.haglund@riksteatern.se 072-569 33 44

VERKSAMHETSPLAN

Riksteatern Jämtland/Härjedalen 2019-2021

Riksteatern Jämtland/Härjedalen är en ideell förening och del av folkrörelsen Riksteatern. Gemensamt med våra lokala riksteaterföreningar verkar vi för att främja och utveckla scenkonsten inom regionen. Föreningen arbetar med att förmedla och möjliggöra scenkonst i huvudsak till regionens barn och unga. Riksteatern J/H har även till uppgift att utveckla en regionstäckande arrangörsorganisation.

Vision

Riksteatern Jämtland/Härjedalens vision är:

”Scenkonst som skapar upplevelser, inflytande och utveckling.”

Uppdrag

Riksteatern Jämtland/Härjedalen ska förverkliga regional och nationell kulturpolitik och vara en resurs för kommuner, skola, civilsamhälle, kulturskapare och de lokala Riksteaterföreningarna. Verksamheten ska förse hela regionen med kvalitativ scenkonst och tillgodose prioriterade gruppers särskilda behov, vilket inkluderar personer med funktionsnedsättning, barn, unga och äldre samt utlandsfödda. Region Jämtland Härjedalen ansvarar för att hantera och följa upp det årliga uppdraget till Riksteatern Jämtland/Härjedalen.

Vårt uppdrag från Region Jämtland Härjedalen är att:

- Främja barn- och ungdomsteater och verka för ett kvalitativt utbud av scenkonst i regionen.
- Förmedla scenkonstföreställningar till barn och ungdomar i regionen.
- Utveckla nya former för att använda scenkonst som pedagogiskt verktyg.

Inriktningsmål

För att förverkliga vårt uppdrag har vi formulerat följande inriktningsmål för verksamheten:

- Förskolor, skolor och föreningsliv har inflytande och möjlighet att påverka det scenkonstutbud som erbjuds.
- Ge tillgång till scenkonstupplevelser för barn och unga i hela länet och därmed öka tillgängligheten till scenkonst för denna målgrupp. Medverka till att barn i regionens förskolor och skolor får möjlighet att uppleva scenkonst.
- Förskolor, skolor och andra aktörer som arrangerar scenkonst upplever att Riksteatern J/H kontinuerligt bidrar till förnyelse i form av inspiration och utveckling.

- Sprida scenkonst till små platser och utveckla publikarbetet.
- Kontinuerligt och aktivt bistå med kompetensutveckling, kunskap och inspiration om scenkonst till Riksteaterföreningar, kulturombud, arrangörer, skollära med flera och på så sätt bidra till ökad kulturkompetens till länets invånare.
- Aktivt samverka med kulturinstruktioner, producenter, skolor och föreningsliv i länet i syfte att synkronisera utbudet för olika åldersgrupper för ett effektivt resursutnyttjande.
- Riksteaterföreningarna erbjuds stöd, kompetensutveckling för fortsatt förnyelse och utveckling av sin verksamhet.

Strategier

För att nå de uppsatta inriktningsmålen finns följande strategier:

- Samverka med skolansvariga, barnkulturansvariga och politiker angående insatser för barn och ungdomskultur inom varje kommun.
- Förmedla och implementera material och metoder för att använda scenkonsten som pedagogiskt verktyg.
- Ansöka om och fördela stöd till repertoar och publikutveckling, för att verka för ett varierat utbud av scenkonst i hela regionen.
- Utveckla samverkan med kulturinstitutioner, producenter, skolor och föreningsliv i regionen.
- Utveckla samverkan mellan de lokala riksteaterföreningarna och riksteatern J/H.
- Utveckla samverkan med de övriga norrlandsregionerna, genom bl.a. utbudsdagar, fortbildning och en gemensam utbudssida.
- Utbilda unga arrangörer i arrangörskap, i samverkan med andra parter.
- Varje år arrangera inspirationsdagar för regionens riksteaterföreningar.
- Efterfråga de lokala föreningarnas behov av stöd från den regionala föreningen.

Mål/förväntat resultat 2019

Riksteatern J/H ska enligt regionens kulturplan bidra till god livskvalitet för regionens invånare och kontinuerlig förnyelse av regionens kulturliv. De mål som verksamheten förväntas uppnå under 2019 är följande:

- Föreningen har bidragit till att antalet aktiviteter och föreställningar på scenkonstområdet för barn i förskolor och skolor har nått minst 4000 barn med subventionerade föreställningar.
- Samtliga regionens kommuner har nåtts av verksamheten, där minst 50 % av utbudet ges utanför Östersunds kommun.
- Föreningen har bidragit till att utveckla arbetsformer för ökad samverkan inom t ex Regionalt kulturforum.
- Föreningen har följt upp och utvecklat sin verksamhet avseende kvalitet och förnyelse.
- Föreningen har verkat för god tillgänglighet för personer med funktionsvariationer. Insatser för ökad tillgänglighet har genomförts enligt handlingsplan.

- Föreningen har i samverkan med riksteaterföreningarna i de fyra nordliga länen arrangerat Scenkonstdagar i norr, för förmedling och samordning av teater och dans.
- Föreningen har kompletterat utbudet av scenkonst till barn och unga, där ungas delaktighet och inflytande har stärkts.
- Föreningen har verkat för förmedling av dans.
- Föreningen har beaktat ett jämställdhets- HBTQ- och normkritiskt perspektiv.
- Aktivt arbetat för att stödja de lokala Riksteaterföreningarna.

Utvecklingsområden 2019-2021

Under perioden avser Riksteatern J/H att satsa på följande utvecklingsområden, under förutsättning att de resurser som krävs finns tillgängliga:

- Skapa bättre förutsättningar för unga arrangörer i regionen och stärka ungas delaktighet och inflytande,
- Utveckla publikarbete och arrangörsnätverk,
- Utveckla och stärka samarbete med föreningslivet och kommunerna.
- Utveckla samverkan med norrlandslänen för ett brett och tillgängligt utbud av scenkonst,
- Fortsatt erbjuda arrangörsutbildningar, även i samverkan med andra parter samt verka för kompetensutveckling, samt
- stärka dans som konstform och förmedla dans i regionen

Styrelsen för Riksteatern Jämtland/Härjedalen

Riksteatern Jämtland Härjedalen
Budget 2020

INTÄKTER		2020	2019	
3110	Barn- och ungdomsteater (momsfri)	75000	75000	
3111	Barn- och ungdomsteater (moms)			
3140	Scenkonstdagar	55000	80000	
3141	Övriga bidrag Kulturcrew	130000		Kulturcrew och Stärka arrangörsledet
3590	Övriga fakturerade kostnader	60000	60000	
3710	Riksteatern	100000	135000	
3910	Jämtland-Härjedalen	666000	653000	
3950	Statliga bidrag	379000	371000	
3740	Öresutjämning			
Summa Intäkter		1465000	1374000	
KOSTNADER				
rörliga				
4110	Barn- och ungdomsteater (Momsfri)	75000	75000	
4111	Barn- och ungdomsteater (Moms)			
4112	Subventioner B o U	250000	250000	
4113	Turnestöd dans		20000	
4115	Scenkonst i Norr	2000	2000	
4130	Projekt, 7:orna			
4131	Kulturcrew	80000		Kulturcrew rörlig kostnader
4132	Startbidrag lokalföreningar	10000	9500	
4140	Scenkonstdagar	80000	80000	
4150	Utbildning för föreningar	35000	14000	
4151	Utbudsdag lokal	20000	30000	
4160	Subventioner bussresor	20000	30000	
4161	Arrangörsbidrag till små spelplatser	65000	65000	
4162	Aktiviteter	20000	8000	
4163	projekt övriga	10000		

4170	Publikutveckling	50000	30000	Stärka arrangörsledet
Fasta				
5010	Hyra	31000	31000	
5090	Övriga lokalkostnader	2000	2000	
5410	Förbrukningsinventarier	5000	5000	
5460	Förbrukningsmaterial	5000	5000	
5800	Resekostnader personal	15000	14000	
5801	Resekostnader Styrelsen	10000	10000	
5810	Fri scenkonst personal	2500	2500	
5830	Hotellkosnader personal	15000	14000	
6071	Representation, avdragsgill			
6110	Kontorsmaterial	2000	2000	
6212	Mobiltelefon	7000	9000	
6213	Telefon, internet	1500	1500	
6230	Datakommunikation	0	0	
6250	Porto	500	500	
6415	Kostnader, styrelsens disponibla	40000	40000	
6416	Möteskostnader Styrelsen	10000	10000	
6530	Redovisningstjänster		1500	
6570	Bankkostnader	1500	1500	
6970	Tidningar, tidskrifter/facklitteratur	0	0	
6981	Föreningsavgifter, avdragsgilla	11000	11200	
6982	Föreningsavgifter, ej avdragsgilla	1000	1000	
6991	Övriga kostnader			
7010	Löner			
7210	Löner tjänsteperson	349800	345500	
7281	Sjuklön dag 2-14	5000	0	
7285	Utbet. Semester tjm.	85000	110000	
7290	Förändrign semesterlöneskuld			
7310	Kontant Extra ersättningar	15000	15000	
7321	traktamenten	3000	3000	
7410	Pension, Collektum	21000	15000	

7510	Lagstadgade sociala avgifter	97000	96600
7511	Löneskatt	4000	4000
7519	Upplupen soc avg semester		
7520	Arbetsgivaravg. (Nya pensionssystemet)		
7570	Premier Fora	200	200
7611	Kurser, konf. Personal	5000	5000
7621	Motion	3000	3000
7690	Övriga personalkostander		
8310	Ränta		
8314	Skattefria intäktsränta		
8390	Bokslutsjustering		
8490	Övriga skuldbelagda poster		
Summa kostnader		1465000	1372500

Förslag på grovbudget	
Budget för Pilotprojekt Kulturcrew inom nätverket Ung Kultur Jämtland Härjedalen 2020-20	
<i>(Huvudägare ***** kommun.)</i>	
Kostnader	Kommentar
Utbildning/Info för mentorer/ansvariga i kommunerna	<i>Lokal, fika, föreläsning mm.</i>
Utbildningsdag för Kulturcrew X 2 ggr	<i>Lunch/ lokal/ samordning</i>
	<i>3 WS-ledare X 2 tillfällen</i>
	<i>Resor</i>
Inköp av föreställning till turnéslinga vår 2021	<i>20 000 kr per fst/ X 4 kommuner</i>
Projektsamordnare	<i>Ca 20% tjänst</i>
Material Kulturcrew	<i>T shirts och infopärmar X 60 st ca</i>
Administration och personalinsatser	
Utvärdering/ rapport	
Övrigt kostnader	
Summa	
Intäkter	
Kommunernas insats	<i>10 000 kr X 4 stycken kommuner (plus personalinsats värt 10 000 X 4 kommuner)</i>
Kultur regionen, Utvecklingsbidrag	
Riksteatern Jämtland Härjedalen	<i>100 000 kr för Projektsamordnaren</i>
Estrad Norr	
Summa	

21	
Summa	
8 000	
6 000	
30 000	
22 000	
180 000	
100 000	
6 000	
32 000	
5 000	
5 000	
394 000	
40 000	
40 000	
180 000	
134 000	
394 000	

17

Årsavtal med Jämtland Härjedalen Turism
(JHT) för verksamhetsåret 2020

RUN/499/2019

2019-11-28

Näringsliv
Sven Winemark
Tfn: 070-3158150
E-post: sven.winemark@regionjh.se

RUN/499/2019

Årsavtal med Jämtland Härjedalen Turism (JHT) för verksamhetsåret 2020

Ärendebeskrivning

Jämtland Härjedalen Turism (JHT) har inkommit med förslag till avtal mellan Region Jämtland Härjedalen och JHT avseende medel för turismutveckling 2020. Av avtalsförslaget framgår en generell beskrivning av JHT:s verksamhetsinriktning enligt § 3, finansieringsbeskrivning § 4, ersättning för avtal med Region Jämtland Härjedalen § 5 samt avtalstid § 6 och tvistlösning § 7.

Den ekonomiska ersättningen föreslås till 2 149 000 kronor exklusive moms för år 2020. Ingen automatisk uppräknings av ersättningen ingår i avtalet.

Avtalstiden är ett år, 2020-01-01 – 2020-12-31. I avtalsförslaget framgår även att avtalsdiskussionerna för nästkommande år 2021 skall vara avslutade före den 30 september 2020. Om inte så är fallet förlängs avtalet med ett år. Uppsägningstid är sex månader för vardera parten

Regiondirektörens förslag

Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande avtal med Jämtland Härjedalen Turism (JHT) för verksamhetsåret 2020.

I tjänsten

Hans Svensson
Regiondirektör

Martina Lundholm
Områdeschef Näringsliv

Utdrag till

Jämtland Härjedalen Turism (JHT)

**Avtal mellan
Region Jämtland Härjedalen och
Jämtland Härjedalen Turism, JHT,
avseende medel för turismutveckling 2020**

§ 1 Parter

Parter i avtalet är Region Jämtland Härjedalen och Jämtland Härjedalen Turism, JHT. Avtalet ersätter tidigare överenskommelser och avtal.

§ 2 Om Jämtland Härjedalen Turism

Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening (JHT) bildades 1995 och är den professionella samverkansplattformen för utveckling av regionens besöksnäring och företräder näringen i nationella och internationella sammanhang. Utgångspunkt för JHT:s arbete är den regionala besöksnäringstrategin som i sin tur anknyter till den regionala kommunikationsstrategin, RUS.

Visionen för JHT som organisation är att vara *ledande inom utveckling av besöksnäringen*.

Värdegrunden bygger på *ansvar, hållbarhet och kvalitet, en välkomnande och visionär attityd och ett drivande arbetssätt*.

Affärsidén är att genom *samverkan, kompetens och innovation utveckla en ledande besöksnäring, med inriktning mot nationell och internationell marknad*.

JHT samverkar med destinationer och turistföretag samt representanter för offentlig sektor och organisationer med intresse i besöksnäringen. I föreningens styrelse finns representanter för besöksnäringen, som också är huvudägare via destinationsbolagen, turismforskningen och Region Jämtland Härjedalen.

§ 3 JHT:s verksamhet

JHT:s verksamhet delas in i tre block där samtliga insatser ska utgå ifrån att de är av vikt för besöksnäringen.

Strategi & Process: Initiera och påverka i strategiska frågor.

- Vara drivande i processer, utredningar och samarbeten.
- Agera lots avseende projekt- och annan finansiering.
- Leverera beslutsunderlag, statistik och fakta.

Kompetens & Lärande: Inspirera, samordna och genomföra.

- Vara aktiv inom trendspaning och omvärldsbevakning.
- Ta initiativ till utbildningsinsatser och genomföra studieresor.
- Ge konsultation och coaching.

PR & Lobbying: Kommunera, påverka och bygga relationer.

- Bevaka och agera i för besöksnäringen viktiga frågor genom remissyttranden och annan medverkan.
- Förse branschföreträdare som media, turoperatörer och transportörer med imageskapande- och kännedomsskapande material primärt för digital användning.
- Koordinera överenskomna insatser.

§ 4 Finansiering

JHT:s verksamhet finansieras på i huvudsak tre sätt:

Basverksamheten finansieras av Region Jämtland Härjedalen och JHT:s medlemmar, dvs i huvudsak regionens besöksnäring.

Egen budget och uppdrag avser verksamheter och uppdrag som finansieras genom intäkter från samarbetspartners, uppdragsgivare eller deltagaravgifter.

Projekt är som regel den mest omfattande delen av JHTs verksamhet. Här ingår aktiviteter som finansieras i huvudsak med externa medel och som har en tydlig inriktning. Exempel på finansiärer av projektverksamheten är Region Jämtland Härjedalen, Länsstyrelsen, EU, Tillväxtverket samt deltagande destinationer och privata företag.

§ 5 Ekonomisk ersättning

Som ersättning för tjänsterna enligt § 3 i avtalet utbetalar Region Jämtland Härjedalen mot faktura till JHT 2020 2 149 000 kr exkl. moms.

§ 6 Avtalstid

Detta avtal gäller under perioden 2020-01-01 - 12-31. Inför påföljande verksamhetsår, år 2021, skall avtalsdiskussioner vara avklarade senast 30 sept. 2020. Om så inte sker förlängs avtalet med ett år i taget under ovanstående villkor. Sex månader utgör ömsesidig uppsägningstid.

§ 7 Tvist

Twister med anledning av detta avtal hänskjuts i första hand till undertecknarna av detta avtal eller deras efterträdare, i andra hand till skiljeman. Eventuell omorganisation hos endera avtalsparten får inte utgöra grund för uppsägning av avtalet i förtid.

§ 8 Undertecknande

Detta avtal är undertecknat i två exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Region Jämtland Härjedalen

Jämtland Härjedalen Turism

Ort och datum

Ort och datum

.....

.....

Namn

Namn

.....

.....

Namnförtydligande

Namnförtydligande

.....

.....

18

Finansiering, ägaranvisningar och
målstruktur för Almi Företagspartner Mitt
AB verksamhetsåret 2020

RUN/500/2019

2019-12-02

Näringsliv
Sven Winemark
Tfn: 070-3158150
E-post: sven.winemark@regionjh.se

RUN/500/2019

Finansiering, ägaranvisningar och målstruktur för Almi Företagspartner Mitt AB verksamhetsåret 2020

Ärendebeskrivning

Almi företagspartner AB har överlämnat finansieringsförslag för Almi Företagspartner Mitt AB för verksamhetsåret 2020. Bifogat till förslaget finns även gällande ägaranvisningar inklusive bilaga innehållande målstruktur för affärsområde Företagspartner som fastställdes under årsstämman våren 2019, för verksamhetsåret 2020.

I förslag till finansiering för Almi Företagspartner Mitt AB uppgår den totala finansieringen till 24 373 441 kronor år 2020, varav Region Jämtland Härjedalens andel uppgår till 5 897 771 kronor. Summan är densamma som för verksamhetsåren 2018 och 2019. Övrig finansiering kommer från Almi AB (moderbolaget) med 12 430 455 kronor och Region Västernorrland med 6 045 215 kronor.

Eventuella justeringar av bifogade ägaranvisningar och tillhörande målstruktur genomförs vid kommande årsstämma och kommer därför att behandlas i särskilt beslut inför årsstämman våren 2020.

Ägaranvisningarna har följande punkter: 1. Uppdraget, 2. Vision och affärsidé, 3. Riktlinjer för verksamheten, 4. Övriga anvisningar, 5. Verksamhetens mål, 6. Särskild rapportering samt 7. Finansiering.

I målstrukturen för verksamheten framgår att målstrukturen är uppdelad i tre målområden; 1. Uppdraget, 2. Företagskulturen samt 3. Effektiviteten. Inom dessa tre målområden finns totalt sju mål som skall mätas inom de tre målområdena.

Regiondirektörens förslag

1. Region Jämtland Härjedalen tecknar föreliggande överenskommelse gällande finansiering av Almi Företagspartner Mitt AB för verksamhetsåret 2020.
2. Ägaranvisningar och målstruktur för Almi Företagspartner Mitt AB för verksamhetsåret 2020 godkänns.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Martina Lundholm
Områdeschef Näringsliv

Utdrag till

Almi Företagspartner Mitt AB

Almi Företagspartner Mitt AB - överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2020

Av ägaranvisningar 2019 för Almi Företagspartner Mitt AB framgår att finansieringen av bolagets verksamhet för 2020 ska överenskommas i särskild ordning.

Ägarna har beslutat att verksamheten 2020 ska finansieras enligt nedan.

Almi Mitt	Moderbolag	Regional ägare	Summa, kr
SUMMA	12 430 455	11 942 986	24 373 441
<i>varav Jämtland</i>	<i>6 138 496</i>	<i>5 897 771</i>	<i>12 036 267</i>
<i>varav Västernorrland</i>	<i>6 291 959</i>	<i>6 045 215</i>	<i>12 337 174</i>

Därutöver tillkommer från moderbolaget 1 089 847 kronor för särskilda insatser för tillväxt som nyttjas som medfinansiering till projektet Hållbar tillväxt.

Denna överenskommelse har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Östersund den

2019

Härnösand den

2019

Region Jämtland Härjedalen

Region Västernorrland

.....,

Elise Ryder Wikén

.....

Glenn Nordlund

.....,

Anders Byström

Stockholm den 2019

Almi Företagspartner AB

.....

Göran Lundwall

Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mitt AB

Almi Företagspartner Mitt AB, nedan kallat bolaget, ägs av Almi Företagspartner AB (51 procent) nedan kallat moderbolaget, av Region Jämtland Härjedalen (24,5 procent) och av Region Västernorrland (24,5 procent).

Ägarna tydliggör i dessa ägaranvisningar sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av och mål för bolagets verksamhet

Dessa anvisningar är styrande för bolagets verksamhet i enlighet med beslut som fattats vid årsstämma under våren 2019.

1 Uppdrag

Almis verksamhet ska stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt.

Bolaget ska erbjuda tjänster inom affärsutveckling och utlåning i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Almis målgruppsmodell ska vara styrande för hur resurser ska allokeras varför tillväxtpotential och nytta av Almis marknadskompletterande insatser ska vara avgörande för beslut om insatser.

Verksamheten ska medverka till att konkurrenskraftiga, och därmed hållbara, små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Med hållbar tillväxt avses tillväxt i bolag som bedöms vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara över tid.

Bolaget ska aktivt söka nya kunder och verksamheten ska utgå från behoven hos företagen regionalt.

Bolaget ska arbeta mot alla kunder i målgruppen men ha ett särskilt fokus på tidiga skeden i termer av livscykel eller i termer av expansionsfaser såsom produkt- och tjänste- eller marknadsutveckling, samt kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Bolaget ska bidra till utvecklingen av företag med kunskapsintensiva affärsidéer.

Almis verksamhet ska vara marknadskompletterande och riktas mot företag som inte får sitt behov av finansiering eller rådgivning tillgodosett av marknadens privata aktörer.

För att säkerställa att kundföretagen får tillgång till rätt insatser och för att bidra till samordning av insatser inom aktörssystemet ska bolaget aktivt ta initiativ till en ökad samverkan och bygga partnerskap med relevanta privata och offentliga aktörer vars syfte är att finansiera och på andra sätt stödja företagsutveckling samt internationalisering av näringslivet, både för att säkerställa att kundföretagen får tillgång till rätt insatser och för att bidra till samordning av insatser inom aktörssystemet. Detta gäller också samverkan med Almi Invest.

2 Vision och affärsidé

Verksamheten ska utgå från Alms vision och affärsidé.

- Almis vision: Vi investerar i framtida tillväxt.
- Almis affärsidé: Med lån, riskkapital och affärsutveckling skapar vi möjligheter för företag att växa. Vi finns nära företagen med en bred kunskap om företagande och hållbar tillväxt.

3 Riktlinjer för verksamheten

Bolagets kärnverksamhet är lån i kombination med affärsutveckling. Bolaget ska i kommission tillhandahålla de lån och garantier som ingår i koncernens produktutbud samt de nationella kunderbjudandena inom affärsutveckling.

Affärsutvecklingsverksamhet utöver de nationella kunderbjudandena ska utgå från det identifierade behovet hos de små och medelstora företagen. Sådan verksamhet ska godkännas av bolagets styrelse som ska säkerställa att uppdragen ligger i linje med ägarnas syn på verksamhetens inriktning.

Bolaget ska bedriva verksamheten effektivt så att en så stor andel som möjligt av resurserna används för affärsverksamhet mot kund. Koncerngemensamma processer och stödfunktioner ska användas.

Bolaget ska tillämpa det koncerngemensamma ledningssystemet. Bolaget ska implementera riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande, beslutade av regeringen den 22 december 2016.

Bolaget ska aktivt medverka i den fortsatta implementeringen av Almis strategi.

4 Övriga anvisningar

Bolaget ska

1. medverka inom den riskkapitalverksamhet som bedrivs inom dotterbolaget Almi Invest Mitt,
2. samverka med inom regionen verksamma inkubatorer,
3. aktivt arbeta för en närvaro i hela regionen,
4. inom ramen för regional exportsamverkan utveckla samarbetet med exportfrämjande aktörer i regionen i syfte att stärka företagens möjligheter till internationalisering, samt
5. medverka i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet.

För styrelsen i Almi Invest Mitt AB gäller följande

- Styrelsen för Almi Invest Mitt AB, som också fungerar som investeringskommitté, ska bestå av fyra ledamöter inklusive ordförande, varav

de regionala finansiärerna nominerar en ledamot var, Almi Företagspartner AB en ledamot och Almi Mitt AB (aktieägaren) en ledamot tillika ordförande.

- I styrelsetillsättningen ska kompetens i form av erfarenhet av investeringar samt relevant kontaktnät och branschkunskap vara styrande.

5 Verksamhetens mål

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva de mål som framgår av vid var tid gällande målstruktur. Nu gällande målstruktur återfinns i bilaga 1.

6 Särskild rapportering

Bolaget ska i samband med årsstämman till ägarna lämna dels en skriftlig rapport av hur målen har uppnåtts samt kommentera ev avvikelser, dels en skriftlig rapport av väsentliga insatser som bolaget vidtagit med anledning av denna ägaranvisning.

Bolaget ska tillställa ägarna kvartalsbokslut inklusive periodens rapport om uppföljning av periodens utfall av fastställda mål.

7 Finansiering av verksamheten

Ägarna tillskjuter för bolagets verksamhet 2020 anslagsmedel enligt särskild överenskommelse.

Därutöver tillkommer medel för projekt och uppdrag, initierade av ägarna och som finansieras av ägarna gemensamt eller var och en för sig enligt särskilda överenskommelser.

Särskilda uppdrag från någon ägare till Bolaget ska godkännas av båda parter. Kostnader och intäkter för uppdrag som finansieras vid sidan av ägaranslaget ska redovisas särskilt.

Sådana uppdrag kan tillkomma när som helst under verksamhetsåret ska godkännas av bolagets styrelse i enlighet med vad som framgår av avsnitt 3 ovan.

Bolaget ska där så är möjligt komplettera finansieringen av verksamheten genom medel från bl.a. nationella och regionala aktörer eller EU.

Denna ägaranvisning, som ersätter tidigare utfärdade ägaranvisning, har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Östersund den

2019

Härnösand den

2019

Region Jämtland Härjedalen

Region Västernorrland

.....,

Elise Ryder Wikén

.....

Glenn Nordlund

.....,

Anders Byström

Stockholm den 2019

Almi Företagspartner AB

.....

Göran Lundwall

Målstruktur för verksamhetsåret 2019, Affärsområde

Företagspartner

Målstrukturen för affärsområde Företagspartner är indelad i tre målområden med totalt sju underliggande mål. Målnivåerna beslutas inom ramen för koncernens årliga verksamhetsplaneringsprocess och framgår av den vid var tid gällande målstrukturen för bolaget. Målnivåerna behandlas av bolagets styrelse i samband med fastställande av verksamhetsplan och budget.

Målområde Uppdraget

Almi ska bidra till hållbar tillväxt genom att tillhandahålla marknadskompletterande affärsutveckling och finansiering med fokus på tidiga skeden, kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund.

1. Mål Index Tillväxt

Företag som fått insatser av Almi ska vid utgången av tredje räkenskapsåret efter insatsåret ha haft bättre utveckling av överlevnadsgrad, omsättning och förädlingsvärde än relevant regional kontrollgrupp. Almis årliga effektmätning används för beräkning av ett sammanvägt index. Almis insatser år 2019 kommer att effektmätas och indexberäknas i årsskiftet 2023/2024.

2. Mål Index Fokusgrupper

Kvinnor och företagare med utländsk bakgrund ska vara överrepresenterade jämfört andelen i företagsstocken och nyföretagandet som helhet. Mätningar görs varje halvår och viktas samman till ett index.

Målområde Företagskultur

En kundorienterad innovativ och lärande företagskultur med fokus på ständiga förbättringar och god affärsetik såväl internt som externt i interaktion med kund.

3. Mål Net Promoter Score Medarbetare

Almi ska ha engagerade medarbetare med ambition, kompetens och potential att utveckla sig själva och därmed bidra till att Almi når sina mål. I NPS utvärderar om de anställda anser att Almi är en attraktiv arbetsgivare. Medarbetarna svarar på frågan hur troligt är det att du skulle rekommendera företaget som arbetsplats till en vän? NPS beräknas genom att andelen ambassadörer minskas med andelen kritiker. NPS kan variera från +100 till -100.

4. Mål Net Promoter Score Kundföretag

Almis kund- och portföljföretag ska vara nöjda med Almis insatser och vara beredda att rekommendera Almi till andra. Almi kommer under 2018 att implementera löpande NPS-enkäter (Net Promotor Score) till samtliga kundföretag.

Målområde Effektivitet

En effektiv verksamhet där så stor andel som möjligt av resurserna läggs på verksamhet mot kund och mot rätt kunder samt att stor effekt uppnås i förhållande till nedlagda resurser.

5. Mål Andel kundtid

Så stor andel som möjligt av Almis resurser ska användas till affärsverksamhet mot kund. Kundtid definieras som tid som lagts på marknadsföring och försäljning samt till direkta leveranser av kunderbjudanden. Andel kundtid mäts i procent av totalt nedlagd tid.

6. Mål Antal och andel insatser till Almis målgrupper

Insatserna ska riktas mot företag med hög tillväxtpotential och stor nytta av Almi som marknadskompletterande aktör. Almis målgruppsmodell fokuserar på målgrupperna Bredd, Ideal och Spets.

7. Mål Lånevolym och avkastning

Avkastning på utlånat kapital ska motsvara risktagandet. Lånevolymerna ska anpassas till kundernas efterfrågan samt till lånefondens storlek, Almis likviditet och utlåningsbara kapital.

Koncernövergripande hållbarhetsmål

Utöver ovanstående mål sätter Almi tre koncernövergripande hållbarhetsmål.

- Hållbar tillväxt i kundföretagen
- God affärsetik
- Attraktiv arbetsgivare

Dessa mål mäts på koncernnivå.

19

Medfinansiering till projektet "En attraktiv
region"

RUN/379/2019

2019-12-03

Näringsliv

Per Lundkvist Molin

063-14 65 28

E-post: per.lundkvist@regionjh.se

RUN/379/2019

Medfinansiering till projektet "En attraktiv region"

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har inkommit med ansökan om 19 283 329 kronor i medfinansiering till projektet "En attraktiv region". Övrig finansiering kommer från alla länets kommuner och Länsstyrelsen i form av bidrag i annat än pengar, samt från Länsförsäkringar och Jämtkraft i form av kontanta medel. Därtill beslutades det vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde 2019-09-17 att Region Jämtland Härjedalen avsätter 2 658 128 kronor av egna medel för personal som behövs för genomförandet av projektet. Projektet sträcker sig från 1 januari 2020 till 31 december 2022.

Projektet syftar till att förbättra kompetensförsörjningsarbetet genom att stärka samarbetet mellan kommunerna och näringslivet. Projektets målsättning är att skapa en väl fungerande samverkansplattform mellan deltagande organisationer, vilket saknas inom detta område. Därtill ska projektet marknadsföra länets arbetsmarknad vilket ska resultera i att människor väljer att flytta till vår region. Ett proaktivt inflyttningsarbete kommer att utföras och genom processen/arbetssättet "Talent Attraction Management" syftar projektet till att genom nedanstående fyra faser länka samman inflyttare, arbetsgivare och offentliga aktörer.

1. Attrahera talang
2. Välkomna talang
3. Integrera talang
4. Stärkt varumärke

Under beredning av ärendet har en reviderad aktivitetsplan arbetats fram med en tydligare effektlogik mellan uppställda mål, aktiviteter och resurseranvändning. Planerade aktiviteter kommer ske inom två huvudområden, "Utvecklad plattform för aktörssamverkan" samt "Marknadsföring av arbetsmarknadsregionen (inflyttnings- och kompetensförsörjningsinsatser)".

Som framgår i regionplanen för 2018–2020 har både näringsliv och offentlig sektor rekryteringsproblem i länet. Den regionala utvecklingsstrategin lyfter ökad inflyttning som insats för att regionen skall klara kompetensförsörjningen.

Aktiviteterna i projektet syftar till just detta, att genom aktörssamverkan attrahera inflyttare och bidra till kompetensförsörjningen. Åtgärderna ligger därmed helt i linje med målsättningen i den regionala utvecklingsstrategin att klara kompetensförsörjningen och att länets befolkning ökar.

Uppföljning, utvärdering och rapportering

Projektet skall redovisa följande nationell indikator:

- 1) Antal deltagande organisationer.

Deltagande organisationer ska namnges och målsättningen är 20 deltagande organisationer

Projektet ska slutrapporteras senast tre månader efter projektets slutdatum

Utöver den nationella uppföljningen skall projektet rapportera följande regionala effektmål:

- 1) 400 hushåll väljer Jämtland Härjedalen som boplat
- 2) 200 företag får tillgång till arbetskraft

Regiondirektörens förslag

1. Region Jämtland Härjedalen beviljar medfinansiering av projektet "En attraktiv region" med 50% av redovisade och godkända kostnader, dock max 19 283 328 kronor.
2. Medfinansiering tas från anslag 1:1, Regionala tillväxtåtgärder.
3. Beslutet har fattats med stöd av Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken, och gäller under förutsättning att övrig finansiering ordnas enligt ansökan.
4. Region Jämtland Härjedalens Allmänna villkor för stöd till projekt (RUN/640/2017) gäller för projektet.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Martina Lundholm

Områdeschef Näringsliv

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Ansökansid: 3740

Typ av finansiering: Regionalt projekt

Sista ansökningsdag:

Ansvarig organisation: Jämtlands Läns Landsting

1.2 Stödsökande

Namn: Jämtlands Läns Landsting

Org.Nr: 232100-0214

Box 654

83127 Östersund

Sverige

Arbetsställe

Namn: Landstingets Direktion och Stab

Arb.ställenr.: 19264068

Postadress:

Besöksadress:

Box 654

Kyrkgatan

12

83127 Östersund

83131 Östersund

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet? Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF? Ja

Hemsida www.regionjh.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 269-0071

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Idag finns inget samordnat arbete för att visa på näringslivet och offentlighetens kompetensbehov samt att öka antalet innevånare. Det finns heller ingen gemensam process för att ta emot, välkomna, och integrera nyinflyttade i länet.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Projektet genomförs som ett samarbetsprojekt, där region Jämtland Härjedalen har projektansvaret, med länets kommuner, MIUN, Länsstyrelse, Länsförsäkringar Jämtland, Jämtkraft AB, övriga näringslivet samt intressesammanslutningar såsom IUC Z-Group AB, Samling Näringsliv, Företagarna, Handelskammaren. I arbetet med projektet kommer en styrgrupp att utses vars arbetsuppgift kommer att vara att leda och övervaka att projektet följer de intentioner som dras upp. Respektive Kommun kommer att ha ansvaret för de kommunala insatserna som kommer att ingå i projektet. Projektet har för avsikt att anställa en projektledare (100%), en kommunikatör (50%) samt den ekonomiska administrationen kommer att skötas med personal från Region Jämtland Härjedalens ekonomifunktion (10%). I ett initialt skede av projektet är avsikten att samarbeta/upphandla en erfaren konsult med erfarenhet från typ "Talent Attraction Management" metoden eller liknande arbetsmodell/metod. Upphandlingen

kommer att göras via Region Jämtland Härjedalens upphandlingsenhet som har huvudansvarar för all upphandling inom Region Jämtland Härjedalen.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Att lyfta fram Jämtland Härjedalen som föregångare gällande hållbarhetsperspektiv blir en viktig del i projektet. Där har regionen fokuserat en stor del på ett normkritiskt tänk för jämställdhet i marknadsföringen och hur regionen exponerar, och vill exponera, Jämtland Härjedalens för omvärlden. Bilden av Jämtland Härjedalens ska illustreras med viljan att skapa en öppen, välkomnande och inbjudande miljö. Att regionen fokuserar på att tänka normkritiskt och inbjudande med en kärna som andas jämställt och mångfald är viktigt. Genom tidigare projekt "Regional jämställd tillväxt" har det tillsammans med experter inom jämställdhet genomförts bildanalyser för att lyfta jämställdhet och mångfald och hur man kritiskt kan analysera den bild som sänds utifrån att bryta normer. Det är något regionen kommer att utgå ifrån för kommande projekt och utveckla då det skapat en stor positiv inverkan. Utifrån de arbete som är gjort så kommer en viktig lärdom att vara vilka branscher/styrkeområden som attraherar kvinnor/män mer och som man då kan rikta fokus till för att skapa en balans i nya arbetstillfällen. Projektet kommer utifrån efterfrågade behov att presentera arbetstillfällena könsneutralt men där behov finns av en ökning av arbetskraft av endera könet så kommer insatser för att speciellt attrahera den efterfrågade arbetskraften att genomföras utifrån rådande situation. De planerade aktiviteter är de som ingår i modellens fyra insatsområden ATTRAHERA TALANG, VÄLKOMNA TALANG, INTEGRERA TALANG och PLATSMARKNADSFÖRING. Genomförande handlar om insatser inom sociala medier (hemsidor, Instagram, Facebook mm), rekryteringssamarbete, magazineutgivning, annonsering i tidningar, eventgenomförande, databasuppbyggnad mm. Projektet kommer att genomföra workshops och seminarier för att utbilda projektmedlemmar och samarbetspartners i jämställdhetsfrågor och aktivt utvärdera inbjudningar, aktivitetssupplägg samt kontrollera om det används ett normkritisk bild- och kommunikationsmaterial när regionen marknadsförs. Projektet kommer att arbeta för att synliggöra statistik i den mån det är möjligt utifrån jämställdhetsperspektiv. Projektet kommer att göra insatser för att tillvarata mångfald genom informationsinsatser riktade mot bl.a. "nysvenskar" i form av direkta informationsmöten/workshops/sociala medier. I projektets planerade aktiviteter finns utpekande av kontaktpersoner som lättare kan hjälpa nysvenskar in i samhället och ut i arbetslivet. Den databas som planeras för att lättare kunna informera om jobberbjudande samtidigt som den ska fungera som ett "annonsfönster" för arbetssökande är också ett sätt för "nysvenskar" att kunna presentera sig. Vid de tillfällen där resor måste genomföras kommer valet av resa att ske utifrån minst miljöpåverkande sätt utifrån vad situationen möjliggör.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Problem att lösa är att Jämtland Härjedalen saknar arbetskraft och behöver bli fler innevånare. Projektet avser att ta ett grepp för ett proaktivt inflyttningsarbete i Jämtland Härjedalen och därigenom stärka samarbetet mellan kommunerna och näringslivet. Projektets mål är att 400 hushåll väljer Jämtland Härjedalen för sitt boende och arbete samt att 200 företag hittat arbetskraft. Detta projekt har för avsikt att nyttja ett arbetssätt som allt fler länder, regioner och kommuner, börjat arbeta med som genomförs via en organiserad talangattraktion för platser. Det handlar om att utveckla marknadsföring, tjänster och samarbeten som understödjer arbetsgivarens kompetensförsörjning. Processen/arbetssättet (Talent Attraction Management) utgår från fyra sammanhängande delar som har sin utgångspunkt i relationen mellan inflyttare, arbetsgivare och offentliga aktören i inflyttningens olika faser - 1. Attrahera talang 2. Välkomna talang 3. Integrera talang 4. Stärkt varumärke

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Att fler blir medvetna om de positiva fördelarna med att bo och arbeta i Jämtland Härjedalen. Skapa en attraktiv bild av Jämtland Härjedalen

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

Projektets mål är att genom projektets aktiviteter få minst 400 hushåll, som idag bor utanför länets gränser, att välja Jämtland Härjedalen för sitt boende och arbete. Projektets mål är också att 200 företag, via projektets aktiviteter, skall ha hittat arbetskraft som de söker. Genom projektet skapas ett sammanhållet arbetssätt/nätverkande mellan länets kommuner, utbildningsväsendet, näringslivet samt intresseorganisationer för att arbeta med en ökad inflyttning till Jämtland Härjedalen. Projektets verksamhet skall också bidra till att skapa en positiv bild av Jämtland Härjedalen som blir allmänt känd i landet.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj kommun

Bräcke, Östersund, Strömsund, Åre, Krokom, Ragunda, Berg, Härjedalen

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj land

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj län

Jämtland

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Projektets målgrupper är privatpersoner/familjer boende utanför länet samt regionens näringsliv/företag/företagare, intresseorganisationer och det offentliga.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Jämtland Härjedalen saknar arbetskraft och behöver bli fler innevånare. Syftet med projektet är också att det skall leda till att ett utvecklat samarbete skapas mellan det offentliga och det privata så att man på ett effektivare sätt kan arbeta med att attrahera den arbetskraft som idag är svårrekryterad/saknas för såväl företag som inom det offentliga.

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Projektledning, kommunikatör, ekonomiadministration	Aktiviteten omfattar projektledning, kommunikation samt ekonomiadministration	2019-10-01 - 2022-09-30	3 972 426
Processledning av modell	Inköp av processledare för TAM-modell eller liknande	2019-10-01 - 2021-12-31	1 000 000
Kommunikationsinsatser	Omfattar marknadsaktiviteter som annonsering i tidningar, sociala medier, webb, tidningsutgivning, framtagande av trycksaker, evenemang (anordna/medverka), framtagande och drift av databas. Resor och logi i samband med aktiviteter	2019-10-01 - 2022-09-30	9 484 516
Omvärldsbevakning och studieresor	Omvärldsbevakning och studieresor gällande Talent Attraction	2019-10-01 - 2022-09-30	300 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Management		
Kommunspecifika aktiviteter	Insatser i kommunerna för att stärka projektets genomförande som sker utifrån kommunernas olika förutsättningar	2019-10-01 - 2022-09-30	5 676 387
Arbetsinsatser från kommunerna	Kommunernas medverkan i projektet	2019-10-01 - 2022-09-30	13 622 400
Länsstyrelsen Jämtlands län	Länsstyrelsens arbetsinsats i projektet	2019-10-01 - 2022-09-30	1 702 800
Region Jämtland Härjedalen	Arbetsinsats i projektet som betalas direkt av Region JH	2019-10-01 - 2022-09-30	2 658 128
Hållbarhet	Projektet kommer att jobba aktivt med hållbarhetsfrågor tex. utbildning/workshops för projektmedarbetare och samarbetspartners inom jämställdhet.	2019-10-01 - 2022-09-30	150 000

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2019	2020	2021	2022						Totalt
Personal: Lönekostnader projektledare, kommunikatör och ekonom	201 750	807 000	807 000	605 250						2 421 000
Personal: Region JH övrig personal verksam i projektet för genomförande	135 000	540 000	540 000	405 000						1 620 000
Externa tjänster: Kommunspecifika insatser	473 032	1 892 129	1 892 129	1 419 097						5 676 387
Externa tjänster: Jämställdhetsinformation, inköp av konsult	0	100 000	50 000	0						150 000
Externa tjänster: Processtöd för talangjakt (TAM)	150 000	700 000	150 000	0						1 000 000
Externa tjänster: Kommunikationstjänster och marknadsföring	802 877	3 111 505	3 161 505	2 408 629						9 484 516
Resor och logi: Omvärldsbevakning	25 000	100 000	100 000	75 000						300 000
Schablonkostnader: Proj.led, kommunikatör, ekonom och övrig personal	215 796	863 185	863 185	647 388						2 589 554
Summa kostnader	2 003 455	8 113 819	7 563 819	5 560 364						23 241 457
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	2 003 455	8 113 819	7 563 819	5 560 364						23 241 457
Bidrag annat än pengar										
Offentligt bidrag i annat än pengar	1 277 100	5 108 400	5 108 400	3 831 300						15 325 200
Summa bidrag i annat än pengar	1 277 100	5 108 400	5 108 400	3 831 300						15 325 200
Summa totala kostnader	3 280 555	13 222 219	12 672 219	9 391 664						38 566 657

Finansiering

Finansiär	2019	2020	2021	2022						Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Kommuner i Jämtland Härjedalen: Samtliga kommun i JH	1 135 200	4 540 800	4 540 800	3 405 600						13 622 400
Länsstyrelsen Jämtlands län: Länsstyrelsen medfinansierar med arbetad tid motsvarande 1720 timmar per år	141 900	567 600	567 600	425 700						1 702 800
Totalt offentligt	1 277 100	5 108 400	5 108 400	3 831 300						15 325 200

Finansiär	2019	2020	2021	2022						Totalt
bidrag annat än pengar										
Offentlig kontantfinansiering										
Jämtlands läns Landsting/Region Jämtland Härjedalen: Direktfinansiering av Region JH	254 843	1 069 377	794 377	539 532						2 658 129
Total offentlig kontantfinansiering	254 843	1 069 377	794 377	539 532						2 658 129
Total offentlig finansiering	1 531 943	6 177 777	5 902 777	4 370 832						17 983 329
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Länsförsäkringar Jämtland: Länsförsäkringar medfinansierar med 1 000 000 kr under projektets tid	83 334	333 333	333 333	250 000						1 000 000
Jämtkraft AB: Jämtkraft medfinansierar med 300 000 kr under projektets tid	25 000	100 000	100 000	75 000						300 000
Total privat kontantfinansiering	108 334	433 333	433 333	325 000						1 300 000
Total privat finansiering	108 334	433 333	433 333	325 000						1 300 000
Summa medfinansiering	1 640 277	6 611 110	6 336 110	4 695 832						19 283 329

Stödfinansiering

Finansiering	2019	2020	2021	2022						Totalt
Stödfinansiering	1 640 278	6 611 109	6 336 109	4 695 832						19 283 328

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	82,97%
Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00%
Stödandel av total finansiering	50,00%
Andel annan offentlig finansiering	46,63%
Andel offentlig finansiering	96,63%
Andel privat finansiering	3,37%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn: Martina Lundholm
Telefonnummer: 070-6969541
Mobiltelefonnummer: 070-6969541
E-postadress: martina.lundholm@regionjh.se
Roll: Kontaktperson

1.10 Dokument

Filnamn: Sammanfattande projektbeskrivning.docx
Beskrivning: Sammanfattande projektbeskrivning
Uppladdningsdatum: 2019-07-11

Filnamn: Originalansökan
Beskrivning: Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum: 2019-07-11

Kostnader

+ Lägg till kostnadsslag

Kostnadsslag	2019	2020	2021	2022	Totalt	
Kostnader						
Personal (2)	0	1 347 000	1 347 000	1 347 000	4 041 000	+
Nyanställd personal i projektet (projektledare och kommunikatör) samt ekonom	0	807 000	807 000	807 000	2 421 000	
Region Jämtland Härjedalens medfinansiering genom personalinsats (befintlig personal som avsätts till projektarbete)	0	540 000	540 000	540 000	1 620 000	
Schablonkostnader (1)	0	863 185	863 185	863 184	2 589 554	+
42,68% lönebikostnader samt 15% OH	0	863 185	863 185	863 184	2 589 554	
Resor och logi (1)	0	100 000	100 000	100 000	300 000	+
Omvärldsbevakning	0	100 000	100 000	100 000	300 000	
Externa tjänster (5)	0	5 803 634	5 403 634	5 103 635	16 310 903	+
Processtöd för talangjakt (TAM)	0	700 000	300 000	0	1 000 000	
Kommunspecifika insatser	0	1 892 129	1 892 129	1 892 129	5 676 387	
Kommunikationstjänster och marknadsföring	0	3 011 505	3 061 505	3 011 506	9 084 516	
Köp av tjänst hållbarhetssäkring av projektets genomförande	0	100 000	50 000	0	150 000	
Köp av tjänst för uppföljning och utvärdering av projektet	0	100 000	100 000	200 000	400 000	
Summa kostnader	0	8 113 819	7 713 819	7 413 819	23 241 457	
Summa faktiska kostnader	0	8 113 819	7 713 819	7 413 819	23 241 457	
Bidrag i annat än pengar						
Offentliga bidrag i annat än pengar	0	5 108 400	5 108 400	5 108 400	15 325 200	
Summa bidrag i annat än pengar	0	5 108 400	5 108 400	5 108 400	15 325 200	
Summa totala kostnader	0	13 222 219	12 822 219	12 522 219	38 566 657	

Medfinansiering

+ Lägg till finansiär

Finansiär		2019	2020	2021	2022	Totalt	
Offentligt bidrag i annat än pengar							
Länsstyrelsen i Jämtlands län		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Bergs kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Bräcke kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Härjedalens kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Krokoms kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Ragunda kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Strömsunds kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Åre kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Östersunds kommun		0	567 600	567 600	567 600	1 702 800	
Totalt		0	5 108 400	5 108 400	5 108 400	15 325 200	
Offentlig kontantfinansiering							
Region Jämtland Härjedalen Övriga medel		0	1 069 377	794 377	794 375	2 658 129	
Total offentlig finansiering		0	6 177 777	5 902 777	5 902 775	17 983 329	
Privat kontantfinansiering							
Länsförsäkringar Jämtland <i>Länsförsäkringar medfinansierar med 1 000 000 kr under projektets tid</i>		0	333 333	333 333	333 334	1 000 000	
Jämtkraft AB <i>Jämtkraft medfinansierar med 300 000 kr under projektets tid</i>		0	100 000	100 000	100 000	300 000	
Totalt		0	433 333	433 333	433 334	1 300 000	
Total privat finansiering		0	433 333	433 333	433 334	1 300 000	
Summa medfinansiering		0	6 611 110	6 336 110	6 336 109	19 283 329	

Stöd					
Finansiering	2019	2020	2021	2022	Totalt
19.1.1 Regionala tillväxtåtgärder	0	6 611 109	6 486 109	6 186 110	19 283 328

Stöd och finansiering					
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Total finansiering	0	13 222 219	12 822 219	12 522 219	38 566 657

Sammanställning	
Stödandel av faktiska kostnader	82.97 %
Stödandel av totala kostnader	50.00 %
Stödandel av stödgrundande finansiering	50.00 %
Stödandel av total finansiering	50.00 %
Andel annan offentlig finansiering	46.63 %
Andel offentlig finansiering	96.63 %
Andel privat finansiering	3.37 %

Summa (SEK)	Resurs som behövs för att genomföra aktiviteten	Aktivitetsområde	Vilka aktiviteter behöver genomföras?	Prestationsmål (utfall)	Regionalt effektmål	Nationall indikator för uppföljning av anslag 1:1	Effekt på sikt (ska kopplas till RUS och nationella tillväxtmål) Beskriver det övergripande syftet med projektet.
6 552 248	Lönekostnader för projektets personal och deltagande organisationer (kommunerna, Länsstyrelse, MIUN, Jämtkraft och Länsförsäkringar.) Köp av extern tjänst för analysuppdrag.	Utvecklad plattform för aktörssamverkan	Analys för kompetensbehov nu och i framtiden. Genomförs med utgångspunkt från företagen och offentligheten i regionen. Fokus på branscher/företag som bedöms passa i den regionala kontexten. Även hur företagande på landsbygden kan klara av kompetensförsörjning samt möjligheter i framtiden. Viktigt med samverkan genom projekt (tex Sim JH, JHT, BRMS) och aktörer som redan driver frågan. Samt det interna projektet Matchning i praktiken.	Det finns nytt underlag framtaget som skapar förståelse på kompetensförsörjningsbrister och flaskhalsar. Underlaget ska ge ny kunskap om vilka företag/branscher/tjänster som bör vara föremål för efterföljande operativt bearbningsarbete och matchning matchning. Viktig kunskap om hur framtidens kompetensförsörjning ser ut för landsbygden.	Det finns en organiserad, välgrundad aktörssamverkan inom regionen med fastställda mål för att främja nyinflyttning och kompetensförsörjning. Samverkan inkluderar kommuner, akademi och näringslivsaktörer och koordineras av Region Jämtland Härjedalen. I dialog med samverkansaktörer kring behov som identifierats ges förslag på insatser som kan lösa behoven.	Antal deltagande organisationer	1. Det blir fler arbetstillfällen i länet genom nyinflyttning samt matchning av befintlig kompetensbas. 2. Företagen blir konkurrenskraftigare med ökad kompetens och fler anställda. 3. Regionens varumärke som arbetsmarkandsregion har stärkts och fler talanger har attraherats till länets arbetsmarkand.
888 819	Personalkostnader. Köp av tjänst (deltagaravgifter). Resor och logi i samband med deltagande.		Representation under konferenser, mässor och andra typer av regionala och nationella evenemang som anordnas på temat kompetensförsörjning. Genom denna aktivitet kommuniceras även projektets verksamhet och resultat.	Deltagande under för projektet relevanta aktiviteter där samverkansplattformen bör ha representation.			
1 892 129	Köp av extern tjänst.		Framtagande av ett regionalt aktörsgemensamt datahanteringssystem ("talangdatabas") för matchning av intresserad arbetskraft som uppfyller GDPR-krav.	Stärkt aktörssamverkan inom inflyttning- och kompetensförsörjnings samverkansplattform. Samverkansprocessen stärks systematiseras och effektiviseras genom ett digitalt verktyg som hanterar kundkontakter och intressen. Hanteringen blir regiongemensam och standardiserad samt "bestående".	Systemet lever kvar som ett projektresultat även efter projektperioden och kan fortsätta användas av de aktörer som ingår i samverkansplattformen.		
3 720 948	Personalkostander. Köp av externtjänst för processledning för Talent Attraction Management eller motsvarande.		Välja och implementera en modell för talangattraktion som används i samverkan mellan regionens kommuner och samarbetsaktörer. Talent Attraction Management (TAM) har studerats under förarbete och är en sannolik modell att implementera och jobba utefter.	Alla samarbetsaktörer i regioen har samsyn kring talangattraktion och arbetar strukturerat och synkroniserat enligt samma modell.	En reginoal synsyn avseende arbetssätt (över kommungränser) samt bestående effekter avseende arbetssätt. Implementering av vald modell.		
888 819	Personalkostnader. Rese- och logikostnader förknippad med studieresor för projektets personal.		Omvärldsbevakning. Lära av hur andra regioner, både nationellt och internationellt jobbar med motsvarande förutsättningar. Distansoberoende workshopar över videokonferens för lägre kostnader och större deltagande. Bl.a "Lev din dröm Falkenberg" och "Bilder som förändrar världen".	Det skapar ny kunskap om hur attraktions- och kompetensförsörjningsarbete fungerar (i andra regioner), vilket gör att det egna arbetssättet kan utvecklas. Viktigt utfall som möjliggör nya framtida arbetssätt men som även tillvaratar tidigare projekt och insatser.	Stärkt samverkan, även med andra regioner.		
Resurs som behövs för att genomföra aktiviteten	Aktivitetsområde	Vilka aktiviteter behöver genomföras?	Prestationsmål (utfall)	Resultatindikator	(följs upp nationellt)		Effekt på sikt (ska kopplas till RUS och nationella tillväxtmål) Beskriver det övergripande syftet med projektet.
2 785 722	Projektets personal och samarbetsaktörer (in natura finansiering) genomför bearbetning av det utfall som aktiviteter och insatser genererar. Rese- och logikostnader tillkommer samt även kostnader för externa tjänster som tex informationsmaterial.	inflyttnings- och kompetensförsörjningsinsatser)	Bearbetning av nya inflyttade personer som matchas med företagens, offentligheten och myndighets behov av arbetskraft. Detta sker genom såväl distanskontakt som platsträffar i regionen. Vid platsträffarna erbjuds personer möten för visualisering av tex. nätverkande, boendemöjligheter, fritid, skolor etc. Bearbetningen sker samverkansmässigt genom den regionalgemensamma databas, dvs en databas som samlar namn på personer som visat intresse för/vill flytta till vår region för att bo och arbeta. Databasen ska användas som ett verktyg för att hålla konkttakt med personer. Hänsyn kommer att tas till branschspecifika behov utifrån genomförda analyser där resultat tex. kan innefatta lärare, kockar, IT-personal, läkare.	Kontakt med intresserade talanger. Arbeta operativt med att hålla kontakt med de personer som har registerats i "talangdatabasen". Personerna som är föremål för inflyttning får ny kunskap och inspiration om förutsättningarna att bo, leva och verka i Jämtland Härjedalen. Likväl får samverkansaktörer och befintliga företag större kunskap samt inspiration att motivera expansion av arbetsplatser i regionen. Kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt ska tas tillvara i arbetet med att utveckla mottagnings- och bearbningsfunktionen.	Effekten förväntas bli inflyttning av 400st hushåll inom 3 års tid där 200 företag hittar arbetskraft. Ett systematiserat och dokumenterad arbetssätt som tydligögör de olika aktörernas roller i inflyttningsarbetet.	de organisationer	1. Det blir fler arbetstillfällen i länet genom nyinflyttning samt matchning av befintlig kompetensbas. 2. Företagen blir konkurrenskraftigare med ökad kompetens och fler anställda.
4 660 119	Personalkostander och kostnad för bidrag i annat än pengar (arbetsinsats från medfinansierer). Bl.a Jämtkraft arbetar kring hållbarhetsarbetet. Köp av externa tjänster för tex inspirationsworkshops med tema attraktiv arbetsgivare samt möjligheterna med distansarbete.		Genomförande av employerbrandinginsatser. Stärka förståelse och minska avståndet mellan arbetstagare och arbetsgivare. Genomföra workshops med företag, offentlighet och myndighet inom regionens kompetensbehovsområden för att tillsammans höja medvetenheten av att vara en attraktiv arbetsgivare.	Projektets samverkansaktörer och de 200 st företag som hittat arbetskraft har fått större förståelser kring att vara en attraktiv och hållbara arbetsgivare.			
6 557 022	Personalkostander och kostnad för bidrag i annat än pengar (arbetsinsats från medfinansierer). Köp av extern tjänst. Inköp av material (t ex kläder med budskap till ambassadörer).		Utveckling av ett koncpet för "regionala ambassadörer". Ambassadörernas uppdrag ska vara att hjälpa nyinflyttade att "komma in i regionen". Ambassadörerna ska få inspiraion och utbildning i värdskap och fakta om regionen så att de kan vara goda representanter. Inom aktiviteten sker samverkan med redan befintliga insatser som (tex. Jämtland Calling, Projekt Kaxås, WhereIComeFrom, Jämtlandsakademin, Co-working aktörer) som kan vara språkrör för en positiv bild av regionen där vi tillsammans jobbar med gemensam vision.	Flera aktörer och personer har axlat rollen som Jämtlandsambassadör och arbetar aktivt med att visa på regionens attraktivitet och "sälja in" regionen och driva talanger till det regionala gemensamma "talangdatabasen".	Etablerat ambassadörsnätverk samt genomfört gemensamma event och aktiviteter. Eventuellt överrenskommelse genom avsiktsförklaringar.		

4 720 122	Personalkostander och kostnad för bidrag i annat än pengar (arbetsinsats från medfinansierar). Rese- och logikostnader. Kostnader för externa tjänster som tex informationsinsamling och prospekt för utbildning.	Marknadsföring av arbetsmarknadsregionen	Identiera, summera och kommunicera det regionala kompetensförsörjningsbehovet. Aktiviteten inkluderar även att kommunicera kompetensförsörjningsbehovet mot utbildningsaktörer (med prospekt) i syfte att få etablering av utbildningar som behövs i regionen. Aktiviteten sker i samverkan med andra aktörer i länet och ska komplettera det arbete som sker i övrigt avseende regional kompetensförsörjning (t ex kompetensplattformens uppdrag).	Dokumentation av kompetensförsörjningsbehov. Dialog med samarbetsaktörer, mottagningsorganisationer och företag för att skapa större förståelse och underlag till utbildningsinsatser. Framtagna prospekt.	Bättre matchning mellan arbetskraftutbud och arbetskraftsbehov.	Antal deltagare	kompetens och mer utvecklad. 3. Regionens varumärke som arbetsmarknadsregion har stärkts och fler talanger har attraherats till länets arbetsmarknad.
2 046 903	Köp av externa tjänst för kommunikationsinsatser inom tex. aktiviteter/kampanjer, webb- och grafiskdesign, foto/bild, storytelling, inkoppling TAM.		Annons- och andra marknadsföringsinsatser för platsmarknadsföring med budskap om möjligheter och styrkor som Region Jämtland Härjedalen erbjuder. Fokus att bygga på attraktionskraften i form av närhet till natur, fjäll men även tätort. Paketering och visualisering av regionens möjligheter. Attraktiv, hållbar och jämställd region som en röd tråd.	Utfallet blir kommunikativt innehåll (annonser, reportage och mediainslag) riktade till personer utom regionen som vill flytta till Jämtland Härjedalen. Inforamtion ger även samarbetsaktörer och företag större kunskap kring regionens styrkor kring attraktivitet som arbetsmarknadsregion.			
1 956 903	Kostnader för resa och logi samt köp av extern tjänst (mässkostnad) för deltagande. Val av mässor beror till viss del av vad analysen kring kompetensförsörjningsbehov visar samt vilka externt "starka" varumärken/aktiviteter som genomförs.		Mässdeltagande i syfte att marknadsföra regionen som attraktiv plats att leva, verka och bo i. Samarbete med befintliga satsningar och aktörer som genomförs utanför och innanför regionen. Tex. idrotts, kultur, utbildning och företagsengagemang där koppling till regionen finns. Hela regionens kompetensförsörjningsbehov inkluderas.	Intresserad potentiell arbetskraft får ökad kännedom om möjligheterna och fördelen med att leva, bo och verka i Jämtland Härjedalen. Kontinuerliga kommunikationsinsatser som stärker Jämtland Härjedalens varumärke som en attraktiv region att leva, bo och verka i. Dessa insatser ska ha skapat inflöde till den regionalgemensamma databas.			
1 896 903	Köp av externa tjänster för webbarbete, grafisk design, foto/bild. Licens- och programkostnader för vissa tjänster samt ev. utrustning. Arbeta med distansoberoende verktyg som samarbetspartners redan har i sina respektive organisationer.		Utveckling alternativt vidareutveckling av en regional gemensam webbplattform som kommunicerar länet som attraktiv arbetsmarknadsregion.	Det finns en bra digital plattform (webbsida) som samlar information och kommunicerar om Jämtland Härjedalen som arbetsmarknadsregion. Det finns även en plan för hur denna webb förvaltas och vidareutvecklas efter projekttiden.	Systemet lever kvar som ett projektresultat även efter projektperioden och kan fortsätta användas av de aktörer som ingår i samverkansplattformen.		
38 566 657							

20

Företagsstöd Tännån Fastighets AB

RUN/402/2019

2019-12-02

Näringsliv
Berit Fält
Tfn: 063-146520
E-post: berit.falt@regionjh.se

RUN/402/2019

Företagsstöd Tännån Fastighets AB

Ärendebeskrivning

Tännån Fastighets AB, org.nr 559204-8663, har den 14 augusti 2019 inkommit med en ansökan om företagsstöd för byggnadsinvesteringar. Planerad investering är nybyggnation av turistiskt kommersiellt boende.

Region Jämtland Härjedalen är restriktiva till att bevilja regionalt investeringsstöd till byggnation av fastigheter som är lätt omvandlingsbara till "kalla bäddar".

Regiondirektörens förslag

Tännån Fastighets AB:s ansökan om regionalt investeringsstöd avslås.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Martina Lundholm
Områdeschef Näringsliv

Utdrag till

Område Näringsliv

21

Remissutgåva Program för Smart
specialisering

RUN/430/2018

2019-11-29

Regional utveckling

Maria Kumpula

Tfn: 063146626

E-post: maria.kumpula@regionjh.se

RUN/430/2018RUN/430/2018

Remissutgåva Program för Smart specialisering

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden har vid sitt sammanträde i juni 2019, § 101, gjort en översyn av de länsövergripande styrdokument som återfinns inom nämndens ansvarsområde. Översynen resulterade i ett antal förslag som överlämnades till regionfullmäktige för beslut i oktober 2019, § 111. Bland annat beslutade fullmäktige att ge regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att före årsskiftet 2019/2020 ta fram ett förslag till Program för Smart Specialisering som ska ersätta nu gällande innovationsstrategi (Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025) från år 2021.

Med anledning av fullmäktiges beslut så har en remissutgåva av Program för Smart specialisering tagits fram som bygger på en revidering av den nuvarande innovationsstrategin. Detta i enlighet med de direktiv som finns kring hur en Smart specialiseringsstrategis evolutionära process och den metod som handlar om ett lärandehjul som ska föra in erfarenheter och nya kunskaper från det som är genomfört och in i det kommande arbetet.

Remissversionen grundas i den nuvarande innovationsstrategin "Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025" som förstärkts genom nytt kunskaps- och analysunderlag gällande Smart specialisering som tagits fram för Jämtland Härjedalen under 2019. Detta har korsats med annan tillgänglig kunskap samt erfarenhet. Remissversionen har även bearbetats under ett antal workshops med aktörer runt om i länet.

Regiondirektörens förslag

1. Remissutgåva Program för Smart specialisering godkänns och skickas på remiss till länets kommuner och andra intressenter.
2. Remisstiden fastslås omfatta perioden 2019-12-18 – 2020-03-18.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Martina Lundholm
Områdeschef Näringsliv

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Regional utveckling
Maria Kumpula
Tfn: 063146626
E-post: maria.kumpula@regionjh.se

2019-12-13

RUN/430/2018

Läsanvisningar till remissutkastet av ”Program för Smart specialisering”

Smart specialisering är en process som influeras av kontinuerlig förnyelse och förändring genom att fortlöpande innefatta ett lärande i processen. Därför är detta remissutkast ett underlag som fortfarande är under arbete och de inspel som ni lämnar kommer i högsta grad att vara med i uppbyggnaden av arbetet med Smart specialisering i Jämtland Härjedalen. Även när den beslutade versionen är klar, så inleds och förstärks implementeringen av strategin och processen kommer fortsätta att fortlöpande följas upp och förbättras, tillsammans med de aktörer som är aktiva i arbetet.

När ni tar del av detta remissutkast, så vill vi att ni tar i hänsyn att:

- Remissutkastet är ett förslag som bearbetas under remisstiden.
- Figurerna i utkastet är förslag som är under upparbetning och är fortfarande fullt redigeringsbara.
- Metodiken kring smart specialisering handlar om att komma överens om gemensamma prioriteringar som man sedan verkställer genom mobilisering och uppföljning som innefattar lärande.
- När strategin är fastställd så kommer den att tillgängliggöras genom en populärversion och vi kommer även att översätta den till engelska för att den bland annat ska vara internationellt tillgänglig.

Den 11 december 2019 arrangerades ”En dag om Smart specialisering i Jämtland Härjedalen”, dagen innehöll både föredrag och en workshop med aktörer i länet, där det fanns med en eller flera representanter från Almi, Bergs kommun, Bräcke kommun, Coompanion Jämtlands län, MIUN, IUC Z- group AB, Jämtland Härjedalen Turism, Krokoms kommun, Leader 3sam 2.0 Ideell förening, LRF-Mitt, Länsstyrelsen Jämtlands län, Naboer AB, Nordregio, Peak Region AB, Ragunda kommun, Region Jämtland Härjedalen, Strömsunds Utvecklingsbolag, Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket, Torsta AB, Trøndelag Fylkeskommune, Åre kommun och Östersunds kommun. Redan denna dag kom konstruktiva synpunkter och inspel på hur detta arbete kan utvecklas. Det vi tog med oss från denna dag var bland annat:

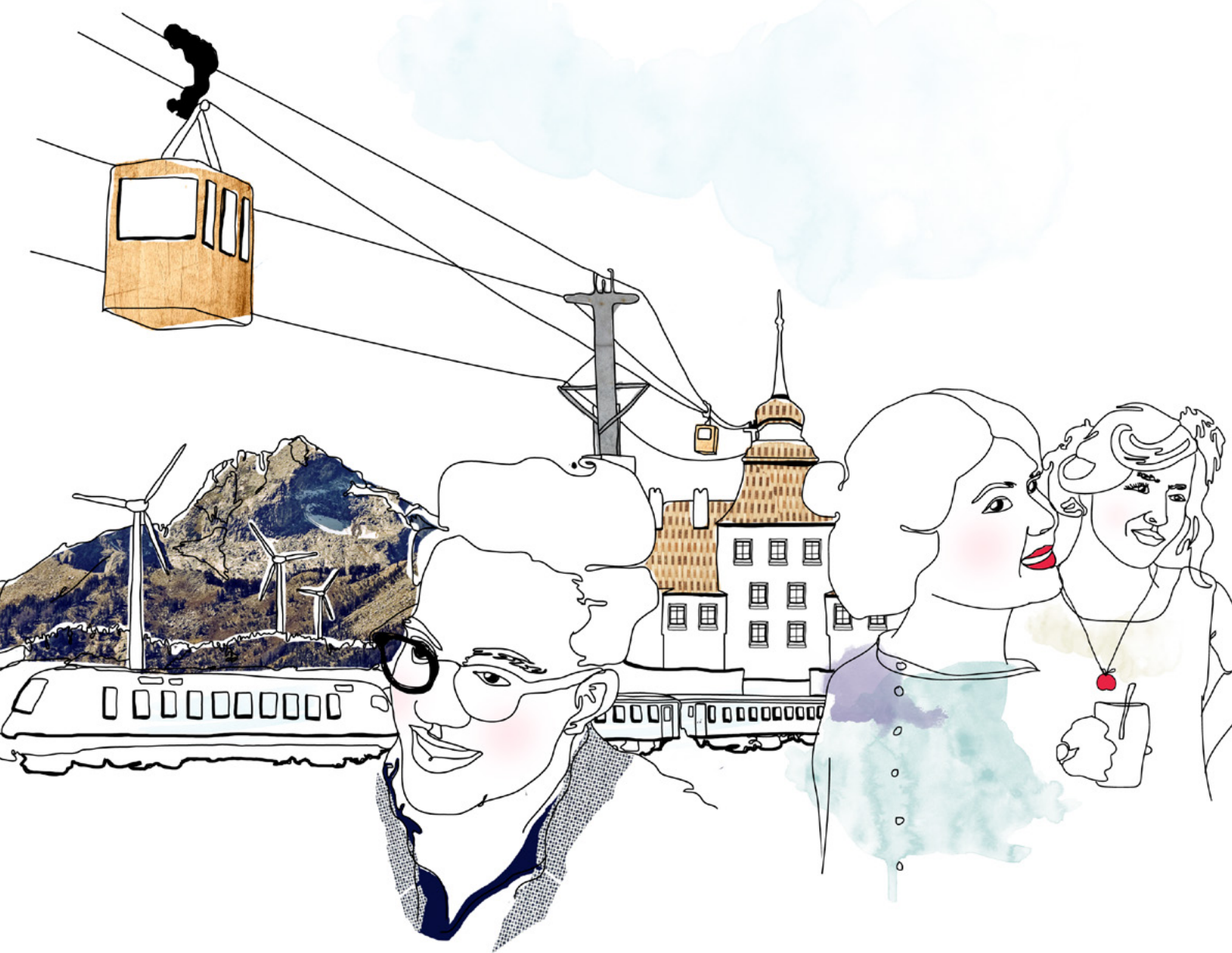
- Förtydligande kring styrkeområdet Cirkulär bioekonomi, vad betyder det?
- Fokusera på delade kompetenser och innovationskraft, även när prioriteringarna utgår ifrån branscher och specifika områden.
- Offentlig förvaltning - kan detta utvecklas genom distansoberoende teknik i likhet med e-hälsa.
- Ta in upphandling som en viktig drivkraft i utförandet.

- Digital transformation är en tvärgående insats - digitalisering som tvärgående?
- Livsmiljö och livsstil som en viktig drivkraft för entreprenörskap och företagande.
- Kopplingen mellan RIS3 och RUS är viktig.
- Är regionalt näringslivsråd en väg att gå? Eller hur ska genomförandet se ut?
- RIS3 bör ta sikte på hur Jämtland kan klättra i värdekedjor, dvs öka förädlingen inom regionen.

Vid skrivande av remissvaret är vi behjälpliga av att det även ges konkreta förslag på de förändringar ni vill se, om ni har källor till de förslag som ni anger är det än mer värt om ni anger dem till oss. Detta då denna strategi har en grund i att vara evidensbaserad.

Vi ser framemot att läsa era inspel, synpunkter och förslag på redigeringar.

EN INNOVATIONSDRIVEN
SAMHÄLLSUTVECKLING I
Världsklass 2.0
Innovativa Jämtland Härjedalen 2030

Regional forsknings-
och innovationsstrategi för
smart specialisering (RIS3)

SAMMANFATTNING

Jämtlands län kännetecknas av ett mycket starkt småföretagande som finns i hela regionen. Entreprenörskapet, oavsett bransch, är ett signum som särskiljer oss från andra län med individer som har en mycket stor förmåga att omvandla nytt kunnande och tekniska framsteg till produkter och tjänster som säljer på nationella och internationella marknader. Denna förmåga brukar benämnas innovation, dvs en förmåga att utveckla en tanke/ide till något konkret som gör nytta i samhället, oftast i form av en affär. Entreprenörskapet i Jämtlands län tycks vara särskilt god på just fenomenet inkrementell innovation, dvs att stegvis utveckla något där ny kunskap sätts samman för ett nytt ändamål eller behov som någon är bered att betala för. Den reviderade forsknings- och innovationsstrategin för smarts specialisering (RIS3) har som ambition att bättre försöka beskriva denna kärnkompetens, och några till, som är särskilt utmärkande för näringslivet i Jämtlands län. Målet är att under kommande programperiod bättre försöka kanalisera offentligt stöd från både EU och Staten

till dessa områden som har bäst förutsättningar för att skapa sysselsättning och företagsamhet, och med en förhoppning att även skapa synergier och kopplingar mellan olika branscher och teknikområden. RIS3 är en metod för att göra detta i praktiken och även ett villkor från Kommissionens sida i hur medel från EU-fonderna fördelas. I vårt förslag till reviderad RIS3 föreslås sju stycken prioriterade specialiseringsområden, varv två, Entreprenördrivet samt Cirkulär bioekonomi är horisontella specialiseringar. RIS3 följer den vedertagna sexstegsmodellen med ett särskilt fokus på en kontinuerlig entreprenörsdriven process (EDP) som leder till utveckling och förstärkning av det regionala innovationssystemet inom respektive tematiskt område för Sport, turism och friluftsliv, Elintensiv smart tillverkning, e-Hälsa, Företagsnära tjänster samt Offentlig förvaltning, som med aktivt stöd från Regionen i samverkan med näringslivet, akademien och civilsamhället lägger en långsiktig grund för en positiv och stärkt utveckling i hela Jämtlands län.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	4	■ Cirkulär Bioekonomi	24
2. Utgångspunkter	5	■ Kort bakgrund	24
■ Det handlar om vår del av EU's utvecklingsresurser	5	■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	24
■ Regionala strukturfonderna	5	■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	25
■ Ramprogrammen - Horisont 2020 och Horisont Europa	5	■ Sport, turism, friluftsliv	26
■ Hur har vi gjort hittills?	5	■ Kort bakgrund	26
■ Vår nuvarande Regionala innovationsstrategi	5	■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	26
■ Och vilken är då Jämtland Härjedalens vision och de tre vägledande målen?	7	■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	27
■ Vårt nuvarande innovationsstrategiska handlingsprogram med fokusområden som driver på vår innovationsstrategi	8	■ Elintensiv smart industri	28
■ Hur har EU tänkt? Och vad är RIS3 och S3?	9	■ Kort bakgrund	28
■ Vad innebär det för Region Jämtland Härjedalen	9	■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	28
■ Hur ser Smart specialiseringsstrategi för Jämtland Härjedalen ut?	9	■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	29
■ Vad kommer en smart specialiseringsstrategi att betyda för Jämtland Härjedalen?	10	■ e-hälsa	30
■ Och vilka är alltså Jämtland Härjedalens kärnkompetenser?	10	■ Kort bakgrund	30
3. Processen som bygger och skapar handlingskraft i vår RIS3	13	■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	30
■ RIS3 i förhållande till RUS	13	■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	31
■ Regionens samhällsutvecklande roll - Att facilitera samhällsutveckling utifrån en entreprenörsdriven process (EDP) i ett "underifrån-och-upp" perspektiv	13	■ Företagsnära tjänster	32
■ Cirkulär ekonomi och Agenda 2030 som utvecklingsmotorer	13	■ Kort bakgrund	32
■ Smart samhällsutveckling för en balanserad utveckling i hela Jämtlands län	14	■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	32
4. Jämtland Härjedalens platsbaserade fördelar	15	■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	33
■ Näringar baserade på länets naturresurser	15	■ Offentlig förvaltning	34
■ Skogsbruk	15	■ Kort bakgrund	34
■ Jordbruk	15	■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	34
■ Rennäringen och vilt	16	■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	34
■ Vatten och vattenbruket	16	6. Fokusområden som driver på vår specialisering	35
■ Vind och vindkraft	16	■ Stöd för nyskapare	35
■ Mineraler	17	■ Kreativa möten	36
■ Starkt entreprenöriellt näringsliv och kunskapsmiljöer	17	■ Kreativa byråkrater	37
■ Upplevelsenäringen som en basindustri	17	■ Grejen med Jämtland Härjedalen	37
■ Kulturella och kreativa näringar samt gastronomi	17	■ Smarta samhällen	38
■ Industriregionen Jämtland Härjedalen	17	■ Gränslösa grannar	39
■ Tjänste- och IT-sektorn	18	7. Relaterad variation	40
■ Hälso- och sjukvården	18	8. Policy och innovationssystemutveckling	41
■ Kunskapsmiljöerna	18	9. Uppföljning och lärande	44
5. Kärnkompetenser och smarta specialiseringsområden	21	10. Finansiering	45
■ Entreprenörsdrivet	21	11. Referenser	46
■ Kort bakgrund	21	12. Förkortningar och termer	47
■ Resursbasen i Jämtland Härjedalen	22		
■ Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen	22		

1 INLEDNING

Tillsammans ska vi i Region Jämtland Härjedalen uppnå en hållbar och balanserad tillväxt. Detta genom att företag och organisationer växer i sin omfattning, både personellt och ekonomiskt. Därmed breddar regionen sitt underlag ytterligare och kan göra gemensamma investeringar i välfärd och utbildning.

Hela det samlade erbjudandet ska ställas till förfogande för dem som vill växa genom de organisationer som är helt eller delvis skattefinansierade och verkar för att stödja tillväxtansträngningar. Här spelar de kommunala näringslivsfunktionerna en viktig roll. Region Jämtland Härjedalens resurser är samlade under Regionala Utvecklingsnämnden, RUN. Dessa resurser, kommunala såväl som regionala, är beredda att leverera det offentliga bidraget.

Området Innovation samlar alla tänkbara aktiviteter och tjänster runt kreativitet, samhandling, stöd, forskning och nätverk. Det är också här som regionens innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3) återfinns, med förklaring av vad denna strategi innebär för den framtida tillväxten.

Förenklat kan man säga att regionen står stadigt på en grund av historiskt etablerade och framgångsrika näringar. Näringar där dagens lösningar, i form av produkter och framförallt tjänster, utvecklas, marknadsförs och säljs globalt med framgång. Så när man ser framåt ska man självklart följa dessa branscher. Men kan man också se till några andra tillväxtfaktorer?

Ja, man måste också uppmärksamma de särskilda kompetenser och styrkeområden som möjliggör morgondagens lösningar inom alla branscher. Kompetenser och styrkor som är till mer specifikt till platsen där vi bor och människor som i olika roller redan verkar inom företag, organisationer eller forskningsmiljöerna. Smart specialisering handlar om att bättre definiera och förstå dessa för regionen unika kärnkompetenser och hur de är sammanlänkade mellan olika branscher och teknikområden. Blir vi duktiga på det, och kan rikta vårt offentliga stöd mot dessa områden, så har vi särskilt goda möjligheter till upp- och utväxling av det offentliga stödet i fler

jobb och företag i vår region. Detta är även det övergripande målet för EU's sammanhållningspolitik där smart specialisering som metod är den skarpaste kniven i verktygslådan för att nå ditt under nästa programperiod.

Så, vi pratar inte enbart om starka branscher eller teknikområden. Vi pratar även om styrkeområden som alla branscher och sektorer kan dra nytta av. Därför utgör de första två områdena horisontella specialiseringsområden som är särskilt viktiga för utvecklingen av samtliga specialiseringsområden. Vi har dessutom valt att ta med två områden under kvalificering. "Vi" är ett stort antal personer med stark förankring i näringslivet, forskarvärlden och offentliga organisationer. Tillsammans har vi omsorgsfullt och metodiskt vaskat fram Region Jämtland Härjedalens sju styrkeområden. Det är områden där vi bevisligen har bättre förutsättningar än andra. Dessa områden ingår i det som går under namnet *En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass 2.0 – Innovativa Jämtland Härjedalen 2030*, som är Region Jämtland Härjedalens forsknings och innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3). De finns var för sig, eller flera tillsammans, och bygger styrkan i en rad av våra framgångsrika näringar.

Smart specialisering är en metod, ett arbetssätt för att prioritera utvecklingsprojekt som stärker företagen och därmed regionens konkurrenskraft. Verklig konkurrenskraft leder till ökad attraktionskraft, en effektiv genväg till tillväxt.

Vår RIS3 ska ligga till grund för att vi nu kan ta nästa steg i att vi tillsammans hittar ett smart arbetssätt för att använda våra styrkor så att de kan tillföra nytta i form av innovationer och starkt konkurrenskraft – i alla branscher och sektorer. I det arbetet kommer vi kontinuerligt att fortsätta och utveckla den process för entreprenörsdriven dialog (EDP) som ligger till grund för RIS3-metoden, för att stärka och hitta nya samverkansmodeller för strategins framgångsrika genomförande.

I juni 2020 kommer Region Jämtland Härjedalen att ta ett beslut om fortsatt utveckling av strategiska satsningar och prioriteringar för att stärka innovationskraften i regionen utifrån förslaget på reviderad RIS3 som du nu håller i din hand.

Välkommen att ta del av denna sammanfattning av *En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass 2.0 – Innovativa Jämtland Härjedalen 2030*. Dokumentet i sin helhet kan laddas ned på www.regionjh.se.

REGIONENS SMARTA SPECIALISERINGSOMRÅDEN:

- **Entreprenörsdrivet (horisontell)**
- **Cirkulär bioekonomi (horisontell)**
- **Sport, turism, friluftsliv**
- **Elintensiv smart industri**
- **e-hälsa**
- **Företagsnära tjänster**
- **Offentlig förvaltning**

2 UTGÅNGSPUNKTER

Det handlar om vår del av EU's utvecklingsresurser

Regionala strukturfonderna

SKL uppmärksammar i en rapport från 2017 (Regionalt utvecklingskapital, Kartläggning av regionala utvecklingsresurser, Sveriges kommuner och landsting, ISBN 978-91-7585-585-1) andelen FoI-medel från EU som utgörs av ESI-fonder (strukturfonder, INTERREG, socialfonden, Landsbygdsprogrammet, lokalt ledd utveckling) i Sveriges regioner. I Mellersta Norrland utgörs 89% av alla FoI-medel av ESI-fonder, vilket är högst i Sverige, exempelvis att jämföra med Stockholm som har minst med 14%. SKL delar in Jämtlands län i grupp 1, tillsammans med Västernorrland och Västerbotten, som kännetecknas av stor andel kompensatoriska medel (1:1-medel från staten), stor andel ESI-medel och låg andel egna medel. Utifrån detta faktum diskuterar rapporten möjligheten att vi ser en sk. Matteus-effekt, dvs en självförstärkande inläsningseffekt kring ESI-fonderna, där bl.a. den höga andelen kompensatoriska medel skapar ett inbyggt kapacitetstak med en fast fördelningsnyckel, i jämförelse med till exempel Horisont 2020-programmet som söks i öppen konkurrens från hela Europa och omfattar 80 miljarder euro för perioden 2014-2020. Slutsatserna förstärks av att de fem regioner som kategoriseras i grupp 2 (motsatt förhållande), står för drygt 80% av de konkurrensprövade medlen och delar på över 6,1 miljarder, vilket är vad samtliga län delar på i kompensatoriska medel. Dessa data gäller för perioden 2014-2016. Denna siffra har sannolikt fortsatta att öka markant från 2016 till idag utifrån utfallet av Horisont 2020 för dessa fem regioner.

Det är därför oerhört viktigt att våra ESI-fonder verkligen används för att bygga strukturell kapacitet för att nå de konkurrensutsatta medel som vi idag går miste om. Särskilt som vi efter nästa period (2021-2027) inte alls vet om ESI-fonderna kommer se lika ut eller ha samma omfattning. RIS3's huvudmål är att hjälpa oss att göra evidensbaserade prioriteringar för detta (genom så kallade smarta specialiseringar) utifrån det vi idag redan är speciellt bra på och där stora möjligheter finns till omställning, givet de särskilda förutsättningar som vi i regionen har, sett till platsbaserade tillgångar (ex. naturresurser). Det är detta som utgör grunden till att RIS3 är ett *Ex-ante* villkor från Kommissionen inför nästa programperiod med avseende på genomförandet av ESI-fonderna.

Ramprogrammen - Horisont 2020 och Horisont Europa

En utvärdering av utfallet från Horisont 2020 programmet fram till och med 2018 (Horisont 2020 – årsbok 2018, Vinnova Rapport VR 2019:04, ISBN 978-91-87537-83-7) förstärker misstankar om en ev. Matteus-effekt i Jämtlands län utifrån ett mycket magert utfall

till hela Mellersta Norrland, och Jämtlands län i synnerhet. Totalt har Sverige som nation perioden 2014-2018 ett ackumulerat resultat på ca 1,3 miljarder euro, vilket ger en åttonde plats i Europa som motsvarar 3,5% av beviljade medel. För Mellersta Norrland är tilldelningen totalt 15,7 miljoner euro, eller 1,2%, av den svenska delen på 1,3 miljarder euro. Ingen koordinerande part finns i Mellersta Norrland. Mittuniversitetet är deltagare i fyra projekt som inbringat totalt 1,3 miljoner euro (0,1%), varav samtliga projekt ligger utanför Campus Östersunds centrumbildningar. I Jämtlands län är hälso- och sjukvården inom Region JH's verksamhet den enda deltagaren med 325 000 euro (0,02%) som får ta del av programmets medel. Inga företag i Jämtlands län har fått medel från Horisont 2020 programmet hittills. Horisont 2020 är EU's största och viktigaste forsknings- och innovationsprogram för industrin med 80 miljarder euro i total omslutning.

Inför den kommande programperioden och EU's budgetförhandlingarna hösten 2019 har Regeringen drivit en klar linje att Sveriges del av kommande Horisont Europa (ersätter Horisont 2020) ska öka och att fokus på kommande strukturfondsperiod ska ligga på fortsatt och stärkt kapacitetsbyggnad mot ramprogrammen, framförallt inom insatsområde 1 (stärka forskning, teknisk utveckling och innovation).

Vår regionala innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3) som du nu håller i din hand blir ett mycket viktigt instrument för att ta del av de mycket stora resurser som kommer finnas i framförallt Horisont Europa-programmet. Vi behöver nu på alla sätt kraftsamla och bygga strukturell kapacitet då dessa medel söks i absolut tuffaste öppna konkurrens och där våra smarta specialiseringsområden ska visa väg och prioriteringar, både för oss själva men även för beslutsfattare, hur vi på effektivaste och smartaste sätt kan skapa jobb och sysselsättning i vår region utifrån innovation och kärnkompetenser som skiljer oss från andra – det är detta som RIS3 bland annat handlar om och har som mål att tydligt försöka uttrycka.

Hur har vi gjort hittills?

Vår nuvarande Regionala innovationsstrategi

Den regionala innovationsstrategin hjälper oss att prioritera och effektivisera våra begränsade utvecklingsresurser. Regionstyrelsen för Regionförbundet Jämtlands län beslutade 2013 att ta fram en ny regional innovationsstrategi. Bakgrunden var tvåfald. För det första behöver Jämtland Härjedalen bli betydligt bättre på att ta tillvara de möjligheter till samhälls- och näringslivsutveckling som en starkt föränderlig värld medför. Att bli bäst på att se möjligheter utifrån

2 UTGÅNGSPUNKTER

våra regionala förutsättningar är ett arbete som alltid kan och måste göras bättre för att vi ska behålla och utveckla vår konkurrens- och attraktionskraft. Den andra faktorn var att regionala innovationsstrategier är en central del i EU-kommissionens tillväxtskapande dokument EU 2020 som tar sin kraft i att unionen fram till 2020 ska bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomi, baserad på smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla.

Framtagandet av Region Jämtland Härjedalens forsknings och innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3) utgick från våra förutsättningar med en mycket hög grad av småföretag med stark entreprenörsanda och liten koppling till institutionsdrivna akademiska miljöer. Arbetet har därför hela tiden haft ett mycket starkt fokus på ett "underifrån-upp-perspektiv" (eng. *bottom-up*) och en entreprenörsdriven process (eng. *EDP*) med hög delaktighet och

närvaro i alla länets kommuner. EU-kommissionen har tagit fram en manual för RIS3 som Regionförbundet följde och tillämpade utifrån ett regionalt perspektiv. En central fråga i analysen var regionens tillgång till, eller avsaknad av, starka forskningsmiljöer som drivkraft för smart specialisering. Under perioden april till september 2013 hölls ett stort antal dialogmöten anordnade av Regionförbundet i samarbete med samverkansavdelningen på Mittuniversitetet, Almi Mitt Företagspartner samt Mid Sweden Science Park. Uppskattningsvis 400 individuella möten och inspel gjordes via seminarier och workshops, frukost- och lunchmöten, webbenkät och besök på kommunernas näringslivskontor. Innovationsstrategin är frukten av dessa möten som landade i en gemensam vision med tre vägledande mål.

2 UTGÅNGSPUNKTER

Och vilken är då Jämtland Härjedalens vision och de tre vägledande målen?

”En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass”

SMART SPECIALISERING UTIFRÅN VÅRA VILLKOR SOM KAN VARA:

- **Ökad tillgång till** global akademisk kunskap och forskarnätverk genom Mittuniversitetet och andra regionala kunskapsmiljöer
- **Bättre nyttjande av** digital teknik för att stimulera till klusterinitiativ inom distansoberoende kunskapsöverföring och tjänsteutveckling
- **Fler branschöverskridande** innovations- och affärssamarbeten
- **Öka förståelsen** för innovation på alla nivåer
- **Jobba brett men våga prioritera** – specialisering kan leda till en läsnings- och möjlighetsgär förlorade
- **Strategisk opportunitet** – förmåga att ta tillvara på möjligheter
- **Öka kompetensen inom** innovationsområdet och integrera innovation i hela utbildningssystemet
- **Kraftsamla kring** Science Park funktionen med noder ute i kommunerna

STÄRKT OMVÄRLDSBILD AV VAD SOM GÖR OSS UNIKA SOM KAN VARA:

- **Målinriktad marknadsföring** av regionens unika livsmiljö kopplad till utbudet av sport, friluftsliv och kultur
- **Kraftsamling för ett levande** och spännande Campus Åre/Östersund som kan stärka Mittuniversitetets attraktionskraft
- **Skapa attraktivitet för både** kvinnor och män utifrån regionens möjligheter till prisvärt boende, bra möjligheter till kommunikationer, utbildning och att driva företag samt trygga livsmiljöer med låg brottslighet
- **Stärka den regionala** identiteten för att sälja globalt
- **Identifiera och kraftsamla kring** samhällstrender som påverkar regionens attraktivitet och koppla detta till all innovationsutveckling
- **Lyft goda exempel** (omvärldsanalyser)
- **Marknadsför vår** unika livsmiljö
- **Webbportal** för aktiv inflyttning

EFFEKTIV ANVÄNDNING AV GEMENSAMMA RESURSER SOM KAN VARA:

- **Träffsäkrare projekt** och klusterinitiativ som ger maximal effekt av investeringarna
- **Ökad andel kvinnor** som direkt eller indirekt är stödmottagare
- **Tydligare rollfördelning** och organisation
- **Region Jämtland Härjedalen** tar en tydlig ledarroll för genomförandet av strategin
- **Involvera unga i innovationsarbetet** – kraftsamla kring Ung Företagsamhet
- **Prioritera och konsolidera** de regionala resurser som finns, uthålligt och långsiktigt
- **Skapa en tydligare rollfördelning** och effektivare regional samordning inom det regionala innovationsstödsystemet
- **Samverka för att få** tillgång till utvecklings- och riskvilligt kapital
- **Aktivt stöd** i projektansökningsförfarandet

2 UTGÅNGSPUNKTER

Vårt nuvarande innovationsstrategiska handlingsprogram med fokusområden som driver på vår innovationsstrategi

Fler nyskapande kreativa människor som skapar nytta för varandra i vår härliga region är vad det regionala innovationsprogrammet vill inspirera till.

Våra offentliga resurser räcker inte till för alla behov som väntar på en lösning. Samma sak hos företag, i civilsamhället och den akademiska världen! Vi måste därför samskapa, lägga våra kloka huvuden ihop för att skapa den samhällsutveckling vi vill att våra barn och barnbarn ska möta. Det finns ingen den, eller någon, det är du och jag som ska göra det! Region Jämtland Härjedalen är här en möjliggörare som med innovationsprogrammet vill inspirera till samskapande utifrån de aktiviteter som du och andra jämtar och härjedalingar har talat om för oss är viktiga att vi arbetar med de kommande fem åren.

Regionen kommer ta sitt ledarskap genom att skapa förutsättningar för regelbundna dialogbaserade mötesplatser i hela regionen där medborgardrivna framstegsgrupper tar sig an dessa aktiviteter. Regionen kan här förhoppningsvis bidra med finansiering och stöd av olika slag. Men det är bara om vi arbetar ihop och smart nyttjar våra befintliga resurser som vi kommer att lyckas.

Fokus för innovationsprogrammet är samskapande, tillit och frivillighet. Regionen kan inte tvinga utan bara locka till engagemang. Vi har nu en modell för detta som flera regioner, länder och universitet vill ansluta till. Det är vår stora förhoppning att denna process ska göra just dig intresserad så att vi får möjlighet att träffas och fira vår gemensamma framgång vid den årliga Mötesplats Jämtland Härjedalen som vi vill se bända från 2016!”

Så skrev vårt regionråd och regiondirektörer i ingressen till vårt regionala handlingsprogram för RIS3 som arbetades fram 2014-2015 med stöd av Tillväxtverket (http://www.regionjamtland.se/innovation/?page_id=2105).

Innovationsprogrammet identifierade sju fokusområden som prioriterade för att driva på innovationsstrategins genomförande.

EFFEKTIV ANVÄNDNING AV GEMENSAMMA RESURSER SOM KAN VARA:

- Stöd för nyskapare
- Kreativa möten
- Kreativa byråkrater
- Utveckla talanger
- Grejen med Jämtland Härjedalen
- Gränslösa grannar
- Cirkulär ekonomi som utvecklingsmotor

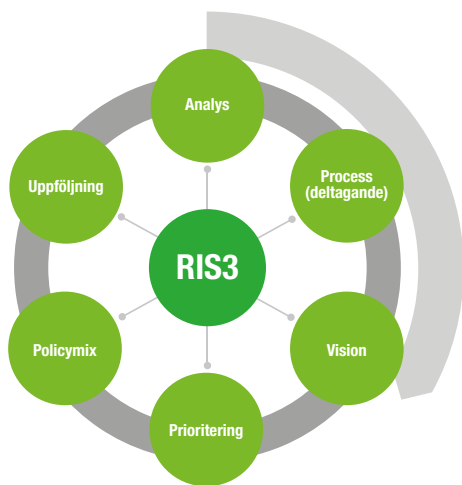
Regionen har sedan 2016 verkat för att genomföra handlingsprogrammet genom strategiska samverkansprojekt. Störst fokus har det gränsöverskridande innovationsprojektet www.smice.nu fått inom INTERREG Sverige-Norge programmet tillsammans med Tröndelags Fylkeskommune med målsättningen att skapa en ”samskapande mittnordisk innovationsplattform för cirkulär ekonomi (smice)” i ett brett partnerskap med akademien, näringslivet och civilsamhället (läs mera på www.smice.nu). Projektet adresserar många aktiviteter inom flera av de sju fokusområdena med cirkulär ekonomi som utvecklingsmotor och värdegrund. Projektet och arbetssättet förväntas leda till en gemensam innovationsinfrastruktur för nuvarande genomförandet av bland annat båda regioners RIS3-strategier.

För att säkerställa kvalitet och att vi arbetar efter EU's vedertagna principer för RIS3 har vi sedan 2014 varit medlemmar i den EU-gemensamma plattform för RIS3 som finns inom Kommissionens verksamt vid Joint Research Center (JRC) i Sevilla, Spanien. Regionen har vid flera tillfällen uppmärksammats för, och föredragit, vårt RIS3-arbete med särskilt fokus på EDP och ”underifrån-upp-perspektivet” utifrån vår glesa kontext i ett lands- och glesbygdsperspektiv. Ett betydande underlag från dessa resor finns samlat och erfarenheterna ingår som en naturlig del i vår revidering av RIS3. En stor del av de aktiviteter som innovationsprogrammet föreslog är nu genomförda. Samtidigt är de övergripande målen för RIS3 i högsta grad fortfarande aktuella (med tillhörande övergripande aktiviteter).

2 UTGÅNGSPUNKTER

Hur har EU tänkt? Och vad är RIS3 och S3?

Trenden inom EU är ökande regionalt ansvar för innovations- och utvecklingsfrågor, ökande fokus på innovation när det gäller finansiella styrmedel, samt starkare integration mellan forskning, regional utveckling och individens kompetens. Denna trend väntas förstärkas i kommande programperiod efter 2020. Inom EU har begreppet S3 (Smart Specialiserings Strategi) vuxit fram som är en förkortning av Forsknings och Innovationsstrategi för Smart Specialisering (RIS3). Strategin innebär att smart regionalpolitik ska bidra till en smart tillväxt i medlemsländerna. Europa 2020 är innevarande strategi för tillväxt och jobb. Den ska bidra till att råda bot på bristerna i tillväxtmodeller och skapa förutsättningar för en smart och hållbar tillväxt för alla. Att samordna satsningarna inom forskning och regional utveckling är en ledstjärna. Det är de regioner som kan prioritera, och som också visar att de kan samordna sina satsningar, som kommer att kunna få del av EU's kommande medel för forskning och tillväxt. Inte de andra.

FIGUR 1: Metoden för smart specialisering (RIS3) följer en process i sex steg.

Om man ska framhålla någon av dessa sex steg så är det processen (2). Det är processen som hela tiden driver "utvecklingshjulet" för ökad förståelse och insikt om en regions kärnkompetenser, och hur dessa går igen inom olika branscher och företagsamhet, som är kärnan i RIS3. RIS3 kommer aldrig bli en färdig och klar process, utan arbetet ska ses som kontinuerligt och fortgående för att hela tiden ta kloka och evidensbaserade beslut om offentliga medel som på bästa sätt ska skapa sysselsättning, skatteunderlag och tillväxt för länet som helhet. RIS3 som strategi behöver därför en tillhörande handlingsplan som aktivt används och följs upp av innovationssystemet och dess innovationsstödjande aktörer. Sannolikt behöver även RIS3 oftare revideras än andra strategier, förslagsvis vart annat år.

Vad innebär det för Region Jämtland Härjedalen

RIS3 har tagits fram för att utveckla en bärande innovationspolitisk idé som gynnar en effektiv användning av de offentliga investeringarna. Att på så sätt ta vara på den inneboende regionala styrkan borde egentligen varit självklart för länge sedan. Smart specialisering baseras på en djuplodande analys av regionala tillgångar i teknik och kunskap. Den bygger också på ett starkt partnerskap mellan företag, akademi och offentliga aktörer. Vid valet av styrkeområden är det viktigt att se till att de är relativt smala, väldefinierade och omfattar regional styrka inom både näringsliv och forskning. Smart specialisering är ingen ersättning för klassiska indelningar som branscher eller sektorer. Men strategin inrymmer regionens verkligt starka framtidskompetenser som man alltså kan förstärka vilken utveckling som helst med. För att arbetet med Smart specialisering ska fungera krävs samverkan mellan företag, akademi och offentliga aktörer. Och gärna koalitioner med andra regioner som vi vill samarbeta med. För detta ändamål finns en av EU särskilt inrättad S3-plattform för regional samverkan (<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>). På nationell nivå finns en liknande plattform via Tillväxtverket (<https://tillvaxtverket.se/amnesomraden/regional-kapacitet/smart-specialisering.html>).

Hur ser Smart specialiseringsstrategi för Jämtland Härjedalen ut?

Strategin ska användas för att hitta nya värden, samband och lösningar på våra utmaningar. I arbetet med att formulera den har bland annat följande frågeställningar tagits i beaktande och undersökts:

- **Vilka är regionens styrkeområden** och hur kan dessa beskrivas?
- **Vilka styrkeområden** kan utvecklas med utgångspunkt från, och genom kombination av, befintliga kompetenser?
- **Vilka spirande kompetenser** har möjlighet att bli framtidens ledande styrkeområden i regionen?
- **Vilka områden är mest relevanta** för regionens offentliga innovations- och entreprenörsskapsstödjande aktörer att fokusera på?

2 UTGÅNGSPUNKTER

Den breda kompetens som regionen förfogar över har i inventeringsfasen analyserats med hjälp av Oxford Research (Analys och kunskapsunderlag till smart specialiseringsstrategi för Region Jämtland Härjedalen, 2019) ur fyra perspektiv:

- **Specialisering i Jämtlands län**
- **Innovationsförutsättningar**
- **Entreprenöriella förutsättningar**
- **Kunskapsproducenter**

Vad kommer en smart specialiseringsstrategi att betyda för Jämtland Härjedalen?

På kort sikt (2020-2023) ska arbetet medföra en ökad förmåga för Jämtland Härjedalen att:

- **Framgångsrikt implementera** handlingsplanerna inom de regionala strategierna för utveckling (RUS) och innovation (RIS3).
- **Öka förmågan att vinna** och kraftsamla konkurrensutsatta resurser till områden med tillväxtpotential för regionens näringsliv
- **Stärka vår internationella** position och attraktivitet som samarbetspartner
- **Samt att vara en stark aktör** i processen att ta fram de operativa programmen för nästa strukturfondsperiod och därigenom få större gehör för regionalt viktiga satsningar

På längre sikt (2025-2030) ska det regionala arbetet med RIS3 leda till större genomslag för den regionala politiken med fokus på:

- **Fler företag**
- **Fler arbetstillfällen**
- **Ökade förädlingsvärden**

Dessutom ska fragmenteringen av de offentliga satsningarna minska till förmån för ökad effektivitet i användningen av offentliga medel. Ett större fokus på kompetensområden förväntas ge synergier mellan offentliga stödmekanismer för FoU och innovation, marknadsföring och lärande. Genom en tydligare profil och strategi gentemot nationella och internationella finansiärer kan RIS3 dessutom ge Jämtland Härjedalen större resurser för stöd till innovation och företagande. Centralt för detta arbete är att sätta våra entreprenörer i fokus och arbeta utifrån deras behov och förutsättningar, både i praktiken när vi bygger strukturella kapaciteter för att nå EU's olika

fondprogram men även i dialog med Regeringen och Kommissionen i att öka förståelsen för det entreprenöriellt drivna innovationssystem som präglar vår region.

Som resultat av den ovan beskrivna processen har Region Jämtland Härjedalen valt att bygga RIS3 på så kallade "smarta specialiseringsområden". Det är styrkeområden som är av bransch- och sektorsövergripande karaktär. Samtidigt som de förväntas kunna leda till tillväxt och fler företag inom specifika nischer har de även stor potential att bidra till innovation och konkurrenskraft i många av Jämtland Härjedalens sysselsättningsmässigt starka branscher genom närliggande kompetenser, eller relaterade variationer. Detta område behandlas i ett eget kapitel och behöver utvecklas ytterligare som ett led i utvecklingen av strategin för smart specialisering.

Och vilka är alltså Jämtland Härjedalens kärnkompetenser?

ENTREPRENÖRSDRIVET

Kan vara: ökad förståelse och forskning för hur offentligt stöd kan tillgängliggöras entreprenörer "underifrån-och-upp" utan en institution som intermediär, ökat stöd till kundfinansierade innovationsprocesser, former för hur akademiska miljöer tillhandahåller stöd för att mäkla kontakter, kunskap och forskningskompetens till företagen.

CIRKULÄR BIOEKONOMI

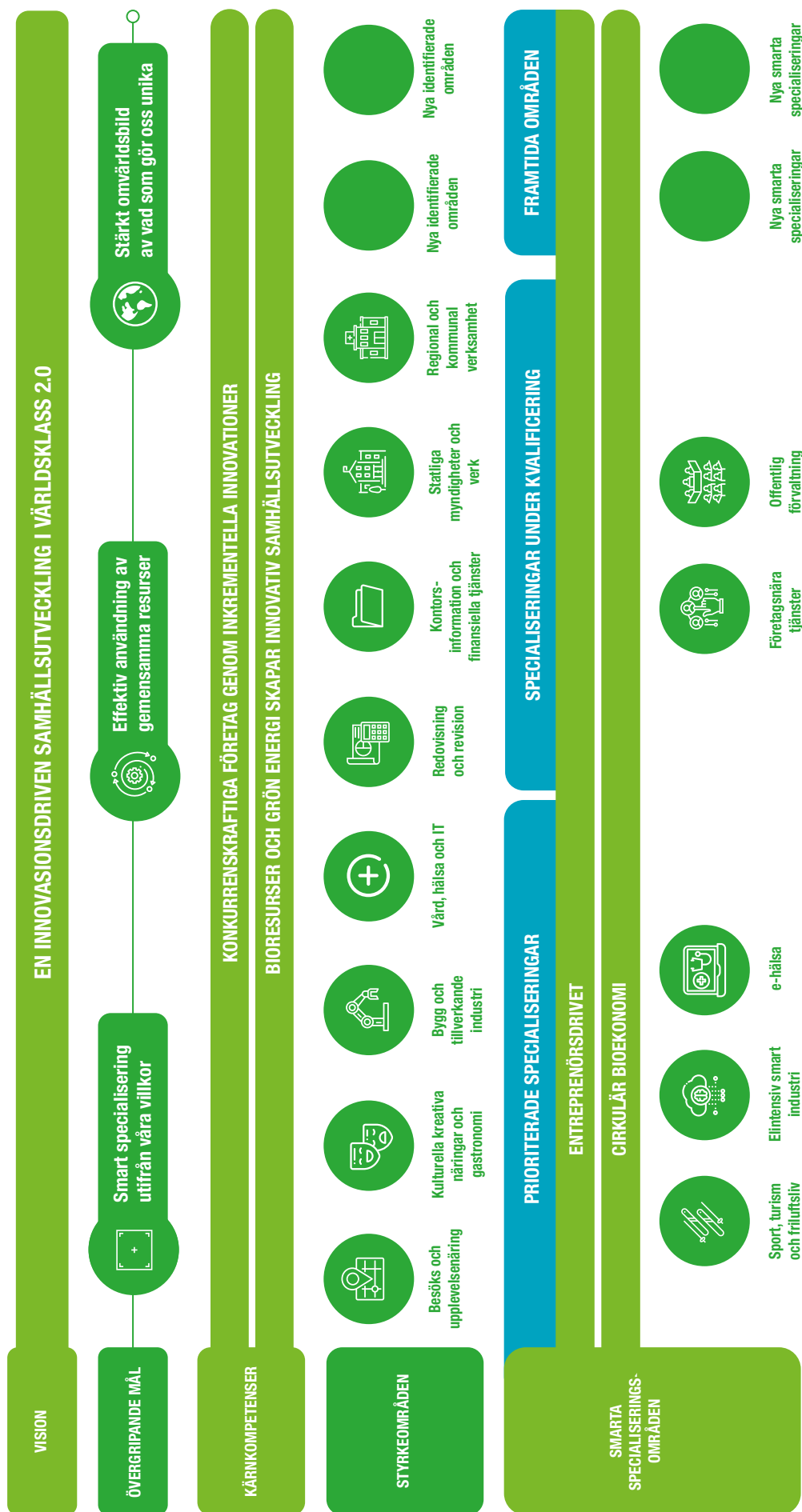
Kan vara: sätt ökat fokus på de näringar som gör affärer utifrån länets förnyelsebara bioresurser, erbjud stöd från linjära till cirkulär affärsmodeller, utveckla och stärka nätverk för cirkulär samverkan och ekonomi, kartlägg regionala materialströmmar, utveckla kollaborativa transportlösningar.

SPORT, TURISM, FRILUFTSLIV

Kan vara: stärk och utveckla klustersatsningen på Peak Innovation, fördjupa samverkan med alla kommunerna i länet, bygg strukturell kapacitet för att nå konkurrensutsatta medel i högre utsträckning, samla fler nationella och internationella företag i nätverket, fördjupa insikten om kärnkompetenserna inom specialiseringsområdet.

ELINTENSIV SMART INDUSTRI

Kan vara: utveckla och stärk innovationsplattformen kring IUC Z-GROUP, utveckla fler kollaborativa innovationstjänster likt Driv Innovation, tillgängliggör offentligt stöd på småföretagens villkor, utnyttja tillgången på grön el för elintensiv produktion som skapar jobb och sysselsättning i länet.

FIGUR 2: Kopplingar mellan kärnkompetenser och styrkeområden till smarta specialiseringsområden.

2 UTGÅNGSPUNKTER

E-HÄLSA

Kan vara: fortsatta satsningar inom Region Jämtland Härjedalens FoU-verksamhet (inklusive FoUU:s projektkontor), uppbyggnad och utveckling av E-hälsocentrums verksamhet, fler klusterinitiativ mellan hälso- och sjukvården och Mittuniversitetet, nya utvecklings-satsningar på distansoberoende tjänstutveckling som ett led i att överbrygga regionens stora avstånd inom sjukvården.

FÖRETAGSNÄRA TJÄNSTER

Kan vara: etablera och stöd ett entreprenörsdrivet innovationskluster på området, identifiera gemensamma kärnkompetenser som grund för service- och tjänstutveckling, stöd distansoberoende nätverk och noder i hela länet.

OFFENTLIG FÖRVALTNING

Kan vara: gör innovation till en strategisk fråga på ledningsnivå i all offentlig verksamhet, se all offentlig sektors medarbetare och brukare som potentiella innovatörer med de offentliga verksamheterna som kuvöser och testbäddar för innovativ utveckling.

I följande avsnitt ska vi titta närmare på respektive kärnkompetensområde.

PROCESSEN SOM BYGGER OCH SKAPAR HANDLINGSKRAFT I VÅR RIS3

RIS3 i förhållande till RUS

RIS3 är som nämnts tidigare ett tematiskt nödvändigt villkor som är tillämpliga på ERUF, ESF+ och sammanhållningsfonden genom artikel 11.1 i förordningen. Förordningen kräver en god styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering för beslut och tilldelning av ESI-fondernas medel genom den regionala tillväxtansvariga myndigheten. Uppfyllningskriterierna för det nödvändiga villkoret är uppdelade på sju punkter.

- **Analys**
- **Ansvarig organisation för RIS3**
- **Uppföljning & utvärdering**
- **Entreprenörprocess (EDP)**
- **Förbättra innovationssystem**
- **Industriell omvandling**
- **Internationellt samarbete**

Status för kriteriet av Sveriges regioner har utvärderats i en rapport till Kommissionen under 2019 av Tillväxtverket (David Paulsson, Studie om smart specialisering i Sverige, EU-kommissionen, DG Regio) som konstaterar att fem av de sju målen är tillfredsställda, där målen för uppföljning och utvärdering, respektive, ansvarig organisation för RIS3 behöver ses över på en nationell nivå. Framförallt behöver ansvar mellan den regionala och nationella nivån klargöras och förtydligas.

RIS3 har således en mycket viktig funktion för ett län som Jämtland, med mycket begränsade egna resurser på politikområdet, och med stora resurser kopplat till framförallt ESI-fonderna och de gleshetsallokerade medel som regionen förväntas få även i nästa programperiod.

Kopplingen mellan regionala utvecklingsstrategin (RUS) och RIS3 är således mycket stark och viktig då RUS är den bärande strategin i förordningen om hur Region Jämtland Härjedalen ska verka i sitt tillväxtpolitiska uppdrag från Staten. I detta uppdrag har Regionen särskilda medel, 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, som fördelas ut både som företagsstöd samt projektstöd. Projektstöd från Regionen används framförallt som medfinansiering mot ESI-fonderna varvid RUS och RIS3 blir två beslutsdokument som i praktiken blir varandra mycket nära givet att Region Jämtland Härjedalen i övrigt har så begränsade tillgångar av egna medfinansieringsmedel. I detta sammanhang kan man se RUS som ett bredare program för regional utveckling medan RIS3 är ett spetsprogram med fokus på innovation, forskning och företagsamhet.

Regionens samhällsutvecklande roll - Att facilitera samhällsutveckling utifrån en entreprenörsdriven process (EDP) i ett ”underifrån-och-upp” perspektiv

Regionens innovationsstrategi bygger på de två kärnprocesser som i RIS3 manualen beskrivs som EDP och ”bottom-up”. På svenska ”entreprenörsdriven process” och att arbeta med att stödja innovation och nyskapande i ett ”underifrån-och-upp-perspektiv”. RIS3 bygger på principen att stöd till företag ska grunda sig på deras upplevda behov, något som blir en utmaning då offentligt stöd till innovationssystem i för hög grad styrs till akademiska institutioner för att bygga kunskap med för lite fokus på entreprenörerna som ska omvandla kunskapen till affärer. RIS3 är därför ett verktyg för att både omfördela resurser och styra de till områden med högst potential för sysselsättning och jobb. RIS3 är således ett politiskt verktyg och metod som lämpar sig synnerligt väl för förhållandena i Jämtland Härjedalen med högt entreprenörskap i många små företag som tidigare har haft mycket svårt att få del av offentligt stöd på grund av begränsade kontakter med relevanta akademiska miljöer.

På forskningsfronten har detta område genererat helt nya, och för Jämtlands län, väldigt viktiga insikter om att entreprenörsdrivna regionala innovationssystem (ERIS) är viktiga, och i landsbygds län, som Jämtland, helt dominerande i avsaknad av kompletta akademiska miljöer (Ylinenpää, 2009). Förklaringen till att företagsamheten och näringslivet fortfarande är starkt, och sannolikt minst lika innovativt som i en institutionsdriven storstadskontext (IRIS) med en mångfald av akademiska institutioner, är sannolikt förmågan att utveckla så kallade inkrementella innovationer. Inkrementella, eller stegvisa, innovationer betyder att man tar tillgängliga kunskaper, eller teknik, och applicerar de på ett nytt område eller behov. Skillnaden mot radikala innovationer, som är helt nya banbrytande upptäckter, är att kostnaderna för utveckling är mycket lägre med en snabbare tid till marknaden. Det finns ny forskning (Wincent et al. 2015) som talar för att entreprenörerna i Jämtlands län är särskilt duktiga på detta och att offentliga medel som kan styras mot ett ERIS-system kan ha mycket större utväxling i produktivitet och jobbskapande än motsvarande IRIS-system. Ökade insikter, kunskap och förståelse för hur Jämtlands ERIS-baserade innovationssystem kan utvecklas och förstärkas kommer bli en mycket viktig del i genomförandet av länets RIS3.

PROCESSEN SOM BYGGER OCH SKAPAR HANDLINGSKRAFT I VÅR RIS3

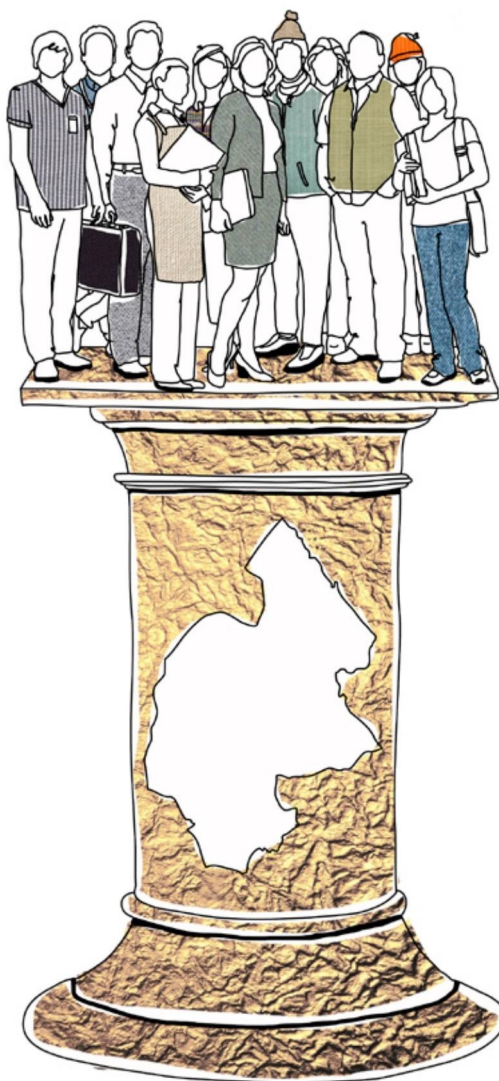
Cirkulär ekonomi och Agenda 2030 som utvecklingsmotorer

Cirkulär ekonomi handlar om att vända ineffektiviteter i linjära värdekedjor till nya värden. En linjär ekonomi utmärker sig för att vi tar ett material, som vi gör en produkt av, och sedan slänger när vi är klara med den. Den utmaning som vi har är att ställa om från en linjär till cirkulär ekonomi, som är så effektiv att vi kan hoppa över det vi tidigare kallade för återvinningsekonomi, då målet är att allt avfall ska bli en ny resurs i en ny produktcykel. Tankar och teori kring cirkulär ekonomi pekas ut som en av nyckelinsatserna i FN's globala hållbarhetsmål Agenda 2030 (*eng. Sustainable Development Goals, SDGs*), där mål nummer 9, hållbar industri, innovationer och infrastruktur, ligger nära det vår RIS3 vill fånga. Man kan likna detta vid en "strut" där fler människor på jorden förbrukar mer resurser och energi vilket skapar ett minskat handlingsutrymme. Allt avfall måste bli en ny nyttighet i ett regenerativt system där affärsnytta går hand i hand med resurseffektivitet. En hållbar produktion och konsumtion är då ett måste för en hållbar utveckling långsiktigt. Jämtland Härjedalen har här utmärkta förutsättningar som kan beskrivas som komperativa fördelar (*eng. comparative advantage*), eller kärnstyrkor, i länets rika tillgångar på biobaserade naturresurser och en mycket hög grad av företagsamhet och entreprenörskap, vilket sannolikt är de två viktigaste ingredienserna i att skapa en snabb omställning från det linjära tänket.

Smart samhällsutveckling för en balanserad utveckling i hela Jämtlands län

Så cirkulär ekonomi handlar om att skapa mer med mindre. Detta gäller inte bara industriprocesser och produktion utan i lika hög grad samhällsutvecklingen i stort. Cirkulär ekonomi som begrepp ligger därför nära tillhands att applicera på utveckling av lokalsamhällen, byar, städer och regioner. Vi måste se all utveckling i form av ett ekosystem där allt hänger ihop och där det hela tiden finns begränsningar som om dom överträds innebär att systemet fallerar. Innovation, forskning och samhällsutveckling som verkar i det cirkulära perspektivet kräver nya affärsmodeller och nya processer på värdekedjan som skapar fantastiska möjligheter till utveckling. Vi behöver gå till att dela produkter eller konsumera de som tjänster. Vi behöver förlänga produktlivscykeln, bättre nyttja förnyelsebara naturresurser, och resursåtervinna. Du känner själv säkert till flera goda exempel som Hygglo, Airbnb, Uber, Blocket. Bara att vi ökar nyttjandegraden på de produkter vi idag använder har en enorm

effekt eftersom ca 70% av en varas miljöpåverkan ligger i produktionsledet. Genomsnittliga användningsgraden av bilar är ex. 8%, 10-15% av allt byggnadsmaterial blir till skräp under konstruktion och kontorsbeläggning ligger runt 40%. Andra fakta är att vi slänger 80% av konsumentprodukter och deras material, där materialet i genomsnitt endast används en gång i Europa. För att åstadkomma en omställning, och helst väldigt snabb, krävs insatser på flera områden samtidigt, inte bara i industrin eller konsumtionsledet, hela samhället behöver ställa om till ett smart samhälle som inkluderar alla på ett långsiktigt förtroendefullt sätt.

Näringsar baserade på länets naturresurser

Skogsbruk

Jämtland är Sveriges tredje största skogslän, med totalt 3,5 miljoner ha skogsmark. Det är 71 procent av hela länets landareal. Produktiv skogsmark är 2,7 miljoner ha, eller 55 procent av länets landareal (motsvarande nästan 5,4 miljoner fotbollsplaner). Arealen skogliga impediment (lågproducerande områden, exempelvis skogbeklädda hållmarker eller myrar) är 1,2 miljoner ha. Virkesförrådet i de jämtländska skogarna är 370 miljoner m³sk (Förstudie regionala skogsprogram för Västernorrland och Jämtlands län, LRF, 2018).

Skogen ägs till 45 procent av enskilda aktiebolag (till exempel SCA och Holmen Skog), till 44 procent av enskilda privata skogsägare och till 11 procent av övriga (statsägda AB, kommuner, stift m.fl.). I Jämtland är 11 procent av invånarna skogsägare, knappt 13 800 personer varav ca 30 procent är kvinnor. Skogsnäringen bidrar med både direkt sysselsättning i länet och närliggande län, samt till indirekta arbetstillfällen. Skogsbruk och skogsindustri står för ca knappt 6 procent av länets sysselsättning, och ungefär 7 procent av länets bruttoregionalprodukt. Årligen avverkas knappt 6 miljoner m³fub, medan den årliga tillväxten är ca 9,4 miljoner m³fub (på produktiv skogsmark). I Jämtlands län finns förädlingsindustri i form av sågverk, hyvlerier, pelletstillverkning, trähusfabrikanter m.fl. Delar av virkesvolymerna transporteras för vidareförädling i Västernorrland, bland annat beroende på avsaknad av massa- och pappersindustrier inom länet. Den välinvesterade industri som finns i grannlänet innebär en samverkan i virkesflödet. Större industrier (både sågverk och pappers/massaindustri) med stort råvarubehov ger arbetstillfällen både där råvaran finns belägen och där förädlingen sker. Förutom detta tydliga virkesflöde mellan Jämtland och Västernorrland sker virkesutbyten i mindre skala med Gävleborg och Dalarna samt Norge. I länet finns två naturbruksgymnasier med skoglig inriktning, Torsta och Dille Gärd, båda belägna i Ås (Förstudie regionala skogsprogram för Västernorrland och Jämtlands län, LRF, 2018).

Regionala utvecklingsnämnden i Jämtland/Härjedalen beslutade 2018 (Förstudie regionala skogsprogram för Västernorrland och Jämtlands län, LRF, Regionala Skogsprogram, 2018-06-14) om ett regionalt skogsprogram med syfte att:

- **Skapa förutsättningar** för en övergång till en biobaserad samhällsekonomi
- **Skapa en bred** överenskommelse och en helhetssyn på strukturell nivå mellan näringen och samhället om skogens värde för regional utveckling och tillväxt
- **Skapa förutsättningar** för en långsiktig, konkurrenskraftig, hållbar och lönsam skogsnäring.

Jordbruk

I Jämtlands län finns goda förutsättningar för ett hållbart jordbruk. Gott om vatten, bördiga jordar, förhållandevis milt inlandsklimat och långa, ljusa sommarnätter gynnar vallodling, och därigenom mjölk- och köttproduktion. I övrigt odlas spannmål till foder, potatis och mindre ytor med bär och grönsaker. Utöver idisslare finns i länet även en mindre omfattande gris- och äggproduktion. Bekämpningsmedel och konstgödning används i väldigt liten skala, minst i hela Sverige. Länet har mycket goda förutsättningar för att odla vall som foder, en odling som automatiskt har tillgång till stallgödsel och minimalt bekämpningsbehov. Därigenom har länet högst andel ekologisk odling i landet (JO 13SM 1601. Ekologisk växtodling 2015. Stockholm Jordbruksverket s.6). Arealen vall i länet uppgår till närmare 90 % av den odlade arealen. På många av länets jordbruksfastigheter finns höga natur- och kulturmiljövärden och vi har ett levande fåbodbruk och fjällnära jordbruk.

Jordbruket i länet drivs av ca 1 300 företag som tillsammans omsätter ca 1 miljard kronor. Över 90 % drivs som enskilt företag och av dessa är 22 % ägda av kvinnor vilket är något högre än rikssnittet (JO 34SM 1701. Jordbruksföretag och företagare 2016. Stockholm: Jordbruksverket). En efterfrågeökning på 1 miljon kronor i jordbrukssektorn skulle leda till 2,51 nya jobb vilket kan jämföras med genomsnittet för den svenska ekonomin på 1,42 nya jobb (LRF (2016). Det gröna näringslivet i Jämtland och dess betydelse för samhället, Stockholm: LRF). Jordbruket är lika betydelsefullt för länet som det är i Skåne sett till den totala sysselsättningen (Eva Engström, Länsstyrelsen Jämtlands län). Jordbruksmarken omfattar ca 40 000 hektar åker och 12 000 hektar betesmark varav ¾ är skogsbete. De bördigaste jordbruksområdena är belägna runt Storsjön och längs älvdalarna. Länets lantbruksföretag är relativt små, på grund av bland annat begränsningar i geografin, och har därigenom ofta flera verksamheter. Antalet lantbrukare och andelen brukad mark minskar (<https://jordbruketisiffror.wordpress.com/2015/11/24/jordbruket-i-sverige-basfakta-om-jamtlands-lan/>). Skäl till det är bland annat generationsväxlingar och problem med lönsamhet.

JÄMTLAND HÄRJEDALENS PLATSBASERADE FÖRDELAR

Rennäringen och vilt

I länet finns en rennäring med tolv samebyar som tillsammans bevarar ett viktigt kulturarv och skapar arbetstillfällen. Även landets sydligaste sameby räknas, Idre sameby, till området Jämtland. Det är 373 renägare som äger 41 000 renar och omsätter ungefär 40 miljoner per år. 47 % av renägarna är kvinnor (<https://www.sametinget.se/statistik-rennaring>). Potentialen att utveckla den samiska maten är stor, så även att ta tillvara vilt genom förädling och/eller till exempel jakt- och fisketurism. Länet ambition att bli ledande på naturbaserade upplevelser med hållbara destinationer ger stora möjligheter med och för den närproducerade maten.

Vatten och vattenbruket

Vattenkraften är en av Jämtlands äldsta energikällor och ryggraden i vår elproduktion. Det finns totalt 82 vattenkraftverk i regionen som tillsammans producerar cirka 12 TWh/år vilket motsvarar cirka 17 procent av hela Sveriges produktion av el från vattenkraften. Länet har ett regionalt miljömål att inte bygga ut vattenkraft i orörda vattendrag.

Jämtlands län är en nettoexportör av förnyelsebar energi och länet har potential att bidra till en klimatanpassad omställning av energisystemet i resten av landet och internationellt, genom att öka vår nettoexport av energi från förnybara energikällor. Det handlar om fortsatt produktion av vattenkraft, ökad produktion av vindkraft och bioenergi från skog och jordbruk, samt i mindre skala produktion av solenergi. Flera innovationsprojekt inom transport och infrastruktur bedrivs på området ex. Green Highway Test arena som är en fossilbränslefri transportkorridor på 46 mil från kust till kust där svenska och norska regeringen har utnämnt sträckan som ett prioriterat område för eltrafik. Längs med sträckan hittar man en mångfald av olika initiativ kopplade till fossilbränslefria transporter.

Jämtlands län är vattenrikt – här finns mer än 16 000 sjöar, och ett pågående arbete för en långsiktig och hållbar fiskerinäring (Fiskodlingspotential i 10 jämtländska vattenmagasin, Finnish Game and Fisheries Institute, Helsinki, 2014). Dessutom har länet den enda anläggningen i landet som är specialutrustad för omfattande genetiskt avelsarbete med fisk och röding vid Vattenbrukscentrum Norr i Kälarne. Analyser i projekt Aquabest visade att 192 sjöar kan vara aktuella för fiskodling och att länet ligger långt framme när det gäller sportfiske och fisketurism. Vattenbruket i länet har utvecklats mycket på senare år. 2007 odlades ca 3 500 ton och 2017 odlades ca 4 000 ton, varav 500 ton röding och 3 500 ton regnbåge. Projektet Aquabest visade utifrån fosforanalyser på en potential att odla 10 000 ton i länet i kassar. Med landbaserad odling skulle det vara möjligt med 50 000 ton eller mer. Det pågår försök med och satsningar på landbaserad odling i länet. Allt tyder på att detta ger

en lägre miljöpåverkan och kommer att bli den produktionsmetod som kommer gälla framöver. Det mesta av den odlade fisken förädlas utanför länet.

Vind och vindkraft

Om de kommunala översiktsplanerna för vindkraft utnyttjades till fullo skulle det kunna innebära en produktion motsvarande 8-9 TWh per år, vilket motsvarar knappt hälften av regeringens planeringsram 20 TWh per år totalt i Sverige. Skandinavien största vindkraftsområde invigdes sommaren 2016. I kommunerna Ragunda, Strömsund och Sollefteå står därav 149 vindkraftverk. Utbyggnaden av vindkraft är dock beroende av många faktorer, till exempel elpriser, elnätets kapacitet och överklaganden. 2018 fanns 254 vindkraftverk i produktion och de levererade tillsammans 1,7 GWh producerad el (Statistikdatabasen för Vindkraftsstatistik, Energimyndigheten). Totala antalet byggda och planerade verk med tillstånd är idag runt 700 (Vindbrukskollen.se).

Mineraler

Länet är rikt på sten och mineral. Fyndigheter av täljsten, kalksten, skiffer, kvartsit, granit, glimmer, krom och kvarts har genom åren brutits i länet. Varumärken inom stenindustrin som Handöl, Gusta och Offerdalsskiffer kommer från länet. I Jämtlands län finns även betydande fyndigheter av uranhaltigt berg. 2018 beslutade riksdagen om ett förbud att bryta uran i Sverige. Även undersökningstillstånd förbjuds. Det är därför inte längre möjligt att ge tillstånd till brytning, provbrytning, bearbetning och fysikalisk eller kemisk anrikning av uran för att använda uranets egenskaper som kärnbränsle.

Starkt entreprenöriellt näringsliv och kunskapsmiljöer

Upplevelsenäringen som en basindustri

Jämtland Härjedalen Turism, JHT, bildades 1995 och är en samverkansplattform för utveckling av besöksnäringen i Jämtland Härjedalen. Vision är att Jämtland Härjedalen år 2030 ska vara en ledande region för naturbaserade upplevelser med målsättningen att öka den årliga omsättningen inom besöksnäringen från 5,59 (2018) till 7,6 miljarder kronor år 2030. Antal årsarbeten ska öka från dagens 4 900 till 5 800 och antalet utländska gäster i kommersiella bäddar ska öka från dagens 612 000 till 1,1 miljoner år 2030.

Jämtland Härjedalen Turism har själva undersökt och skattat besöksnäringens ekonomiska inverkan i regionen. Enligt dessa framkommer att: Turismen i Jämtland Härjedalen omsatte 5,56 miljarder kronor 2018. Jämfört med 2017 en ökning med 400 miljoner kronor. Liftkortsförsäljningen (590 miljoner kronor) står

JÄMTLAND HÄRJEDALENS PLATSBASERADE FÖRDELAR

för en dryg tiondel av den totala omsättningen. Antalet skiddagar vintern 2017/18 var 2,75 miljoner. En ökning med 7,5% jämfört med 2016/17. Totalt 11,3 miljoner gästnätter (+2,5%), varav nästan 3,1 miljoner i kommersiellt boende (+1%). Turismen genererar skatteintäkter (kommun och landsting) på cirka 730 miljoner kronor. Norge är den i särklass viktigaste utlandsmarknaden, 329 000 av totalt 612 000 utländska kommersiella gästnätter. De utländska gästnätterna ökade totalt sett med 2% jämfört med 2017. Totalt 1,2 miljoner dagsturister. Totalt genereras motsvarande drygt 7 700 årsarbeten av turismen.

Kulturella och kreativa näringar samt gastronomi

Upplevelseindustrin ingår i de kulturella och kreativa näringarna (KKN) som är på stark uppgång i hela världen som en del i en global strukturförändring, ”den nya ekonomin” där man inte längre skapar värden genom att tillverka saker utan att värdeförädlingen baseras mer på tjänstesektorn och kreativa näringar (KK-stiftelsen: www.kks.se). Uppskattningsvis är 1800 personer sysselsatta inom KKN i Jämtlands län (enligt Monadatabasen för Jämtlands län). Mat är en del av de kulturella och kreativa näringarna. De kulturella och kreativa näringarna verkar ofta i ett globalt sammanhang och har i ett ekonomiskt perspektiv också betydelse för utvecklingen av globala värdekedjor (En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020, Näringsdepartementet, 2015, Dnr: N2015.31)

Östersunds/Jämtlands medlemskap som gastronomisk region i UNESCO CreativeCities Network (Unesco Creative Cities Network <http://en.unesco.org/creative-cities/home>) är ett mycket gott exempel på detta där regionen har möjlighet att profilera sig inom KKN som är en starkt växande sektor i världen (Cultural Times, Ernest and Young 2015, [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/eycultural-times-2015/\\$FILE/ey-cultural-times-2015.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/eycultural-times-2015/$FILE/ey-cultural-times-2015.pdf)). Från 2010 har medlemskapet i UCCN använts som ett verktyg för regional utveckling i marknadsföring, kontaktskapande och utbyten av kulturföretagare, och organisationer inom mat, kultur och turism. Medlemskapet för Östersund/Jämtland har från starten drivits som en regional fråga, där stad och land, Östersund och länet samverkar runt gemensamma mål inom temat mat/gastronomi, kultur och turism.

Industriregionen Jämtland Härjedalen

Jämtland Härjedalen har en stor mångfald av små tillverkande företag inom flera näringsgrenar. Inom tillverkningssektorn sticker flera företag ut med en internationell höjd på sina produkter. Mer än 90 procent av kunderna för industrin finns utanför regionen vilket innebär en stor insikt kring logistik och transport av produkter. Några samverkar inom utvecklingsplattformen IUC Z-GROUP

som ägs av 62 tillverkande företag i Jämtlands län som tillsammans har ca 2100 anställda. I SCB's näringslivsindelning Tillverkning och utvinning visar registerdata att det finns runt 4600 sysselsatta i näringsgrenen. Däremot uppskattar IUC Z-GROUP att tillverkningsnäringen där det ingår företag även inom Handeln och Byggsektorn som helhet sysselsätter runt 8500. IUC Z-GROUP är en resurs att tillgå för länets industri på både kort och lång sikt. Centrat tillhandahåller gemensamma eller skräddarsydda utbildningar, organiserar olika nätverk och serverar våra delägare med upphandling av gemensamma leverantörsavtal. IUC Z-GROUP driver även angelägna projekt och utgår från företagets behov och megatrender i syfte att öka industrins konkurrenskraft. Insatserna kan ske företagsspecifikt eller i grupper av företag med likartade behov. Några exempel på innovations- och utvecklingsprojekt som man idag driver är:

- **Smart industriell modernisering** med syfte att skapa förutsättningar för förnyelse och omställning för ökad konkurrenskraft i små och medelstora industri- och industrinära företag, Smart industri. Målet är att ge ökad kunskap och färdighet om finansieringsmöjligheter och investeringsplanering, kunskap om produktivitetshöjning genom industriell modernisering, samt ökad kunskap om utvidgade värdekedjor, kundvärde och internationalisering.
- **Robotlyftet ska främja automation** i Sveriges små och medelstora industriföretag. Målet är att öka företagets kunskaper om användning av och investeringar i automationslösningar.
- **Produktionslyftet är ett nationellt** program som erbjuder företag Start-, Utvecklings- och Fördjupningsprogram som utvecklar företagets egen inneboende förmåga att förbättra sin konkurrenskraft.

Genom sitt geografiska läge och höga andel av förnyelsebar energi-produktion, framförallt genom vattenkraften, är länet en knutpunkt för överföring av elström till södra delarna av landet. Vid Midskog, i Östersunds kommun, finns sannolikt landets mest intressanta område för etablering av elintensiv tillverkning och produktion. Det möjliga effektuttaget är 2,7 gånger vad Östersunds stad gör av med per dygn, eller 160 megawatt.

Tjänste- och IT-sektorn

I Jämtlands län, och Östersunds kommun i synnerhet, finns sedan lång tid ett flertal myndigheter lokaliserade. Innan försvarsnedläggningen av A4, I5 och F4 var Försvarsmakten den till antalet sysselsatta dominerande myndigheten följt av Mitthögskolan, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Polisen och Vägverket. Vid millennieskiftet fanns det totalt ca 3465 sysselsatta inom offentliga myndigheter i länet (muntligen, Länsstyrelsen Jämtlands län,

JÄMTLAND HÄRJEDALENS PLATSBASERADE FÖRDELAR

2019). 2019 är motsvarande siffra ca 3663 sysselsatta inom nästa exakt lika många myndigheter (37 stycken mot 40 år 2000). Här har en intressant omställning och transformation ägt rum på 15 år som dels inneburit att det dryga 1000 jobb som försvann i samband med försvarsnedläggningen 2004, har ersatts med nya statliga jobb, och att dessa nyetableringar har medfört att ny kompetens och spets inom flera områden har tillkommit. Detta gäller framförallt inom två områden: hållbarhet och administrativa tjänster. Inom det förstnämnda finns nyetableringar av både Folkhälsomyndigheten och Naturvårdsverket samtidigt som betydande förstärkningar skett inom ex. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Kopplat till dessa finns förstärkning och utveckling av flera myndigheter med spets inom administration ex. Skatteverket, Statens servicecenter, Kronofogden samt analys/policyutveckling inom ex. Tillväxtverket, Tillväxtanalys och Trafikanalys.

Innovationspotentialen för digitaliserad tjänste- och processutveckling måste bedömas som synnerligen goda både internt inom myndigheterna och för samverkande konsulter/underleverantörer regionalt. IT-sektorn i länet är förhållandevis fragmenterad och sprid på flera mindre företag med hög kompetens inom sina nischer. Co-workingmiljöerna, exempelvis House Be i Åre, samlar flera av dessa med starka kopplingar till tjänster riktade mot företag ex. inom juridik, revision, redovisning, kommunikation samt finansiella och försäkringstjänster. Utvecklingen är här mycket snabb och sannolikt kopplad till utvecklingen av myndighetssektorn i länet som de senaste åren tillväxt med ca 5% årligen.

Hälsö- och sjukvården

Med visionen att Region Jämtland Härjedalen ska bli ledande inom utvecklingen av e-hälsa och nya lösningar inom vård och omsorg initierades den unika satsningen E-hälsocentrum som ska bli en samlingsplats för offentliga aktörer och privata företag som jobbar med e-hälsa, vilket bland annat handlar mycket om att föra vården närmare patienterna, till exempel genom distansoberoende teknik och videoteknik. I Jämtlands län är hälso- och sjukvården inom Region JH's verksamhet den enda deltagaren med 325 000 euro (0,02% av Sveriges totala medelstilldelning) som har fått ta del av Horisont 2020 medel fram till 2018 (Horisont 2020 – årsbok 2018, Vinnova Rapport VR 2019:04, ISBN 978-91-87537-83-7).

Genom E-hälsocentrum är tanken att skapa en kreativ miljö där man tillsammans kan utveckla affärsidéer för nya lösningar inom vård och omsorg. Sverige har som vision att vara världsledande inom e-hälsa 2025. Förhoppningen är att miljön vid E-hälsocentrum ska bli den plats i landet som leder det arbetet. I nuläget bedrivs flera testarenor inom distanssjukvård som exempelvis virtuella akutrum (läkar-

undersökning jourtid via distans), läkarbesök via nätet, virtuella hälsorum (egen provtagning), trygghet i hemmet för äldre boende och patientnära ultraljudsdiagnostik med mera.

Kunskapsmiljöerna

Peak Region Science Park är regionens mest framträdande plattform inom innovation och är en plats där idéer från vår region kan påverka Sverige och världen. Science Parken inrymmer idag inkubatorn som främjar och underlättar nystartade företags väg mot tillväxt och lönsamhet. Samt Peak Innovation som ska se till att företagare och forskare inom sport, turism och friluftsliv möts. Poängen är att konkreta forskningsresultat, privata näringslivet och nya entreprenörer ska gå hand i hand för att kläcka idéer och attrahera investeringar.

Vid Mittuniversitetet bedrivs forskning i två olika typer av miljöer: ämnesbaserade samt forskningscentra. Mittuniversitetet har idag åtta centrumbildningar varav hälften är lokaliserade till Campus Östersund.

- **Centrum för forskning om ekonomiska relationer** – Bedriver branschnära forskning om företags och individers ekonomiska relationer (Sundsvall)
- **DEMICOM** – Forskar om demokrati och kommunikation i det digitala samhället (Sundsvall)
- **ETOUR** – Utvecklar och kommunicerar kunskap om turism och resande (Östersund)
- **Fibre Scince and Communication Network** – Bedriver forskning om biobaserade hållbara material från fibrer och cellulosa med höga miljöprestanda (Sundsvall)
- **Nationellt Vintersportcentrum** – Är världsledande inom skidforskning, och är olympiskt testcentrum för vinteridrott i Sverige (Östersund)
- **Risk and Crisis Research Centre** – Utvecklar och kommunicerar kunskap om risk, kris och säkerhet (Östersund)
- **Sensible Things that Communicate** – Utvecklar sensorbaserade system och tjänster inom elektronik och datateknikområdet (Sundsvall)
- **Sports Tech Research Centre** – Bedriver forskning inom innovativ utveckling och verifiering av produkter, material, teknik och metoder (Östersund)

De fyra centrumbildningar som är förlagda till Mittuniversitetet Campus Östersund upprätthåller framförallt kompetens inom länets profilområden sport, turism och friluftsliv. Utvecklingen inom centrumbildningarna är stabil och blandad med något färre publikationer och citeringar generellt under senare år, samtidigt som en något högre ”impact factor” (kvaliteten på de tidsskrifter man publicerar i) har ökat något (muntligen MIUN, 2019). Idag saknar vi offentlig statistik från de två campusorterna enskilt, vilket är en svaghet då utvecklingen av externfinansierade anslag därför inte går att följa för respektive centrumbildning. Vad som generellt är mycket glädjande är att det internationella samförfattandet har dubblats under perioden 2007-2017, vilket speglar en ökad internationalisering av forskningen (Wiklund, 2019, <https://wpres.miun.se/ledningsbloggen/2019/10/18/kraftig-okning-av-internationella-forskningssamarbeten/>).

Mittuniversitet är anslagsfinansierat till 60%, med övriga intäkter (40%) främst från strukturfonder, offentliga myndigheter samt forskningsråd och stiftelser fördelat på ungefär en tredjedel vardera. Sedan 2016 har storleken av strukturfondsmedel ökat med över 50%, vilket gör att andelen av dessa medel av övriga intäkter ökat från 16,4% till 28,5% sedan 2016 (Mittuniversitetets årsredovisning 2018, Dnr: MIUN 2019/77). Sedan 2013 har antalet utfärdade examina på forskarnivå minskat med ca 40% samtidigt som antalet doktorsexamina har minskat med 46%. Motsvarande statistik gällande generella examina och yrkesexamina perioden 2014-2018 antyder en minskning på 17% totalt för lärosätet. Under samma period har antalet helårsstudenter ökat med 7,4% och antalet individer med 10,1%. Anledningarna till det försämrade utfallet av examina är tyvärr okända och det saknas uppdelad statistik för de två campusorterna varvid det är okänt hur utfallet ser ut kopplat till respektive ort.

För det regionala tillväxtarbetet är Mittuniversitetet Campus Östersund en viktig part som i sitt samverkansuppdrag bland annat finansierar ett innovationskontor i fyrklöversamverkan med Karlstad universitet, Linneuniversitetet och Örebro universitet. Innovationskontoret har till uppgift att tillhandahålla kvalificerat stöd samt initiera och stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap, ex. från centrumbildningarna. Vid Mittuniversitetet finns för detta ändamål sex årsarbetskrafter som bland annat erbjuder inspirationstillfällen för anställda och forskare som syftar till att utvärdera idéer, hjälp att söka verifieringsmedel och patent. Fyrklövern driver även licensbanken.se som är en marknadsplats för spridning av licenserbjudanden från akademien. Statistiken är inte uppdelad per campusort, men utfallet är blygsamt och i fallande trend från 2014 (Mittuniversitetets årsredovisning 2018, Dnr: MIUN 2019/77)

med endast ett, av anställd, nystartat företag 2018. För studenter är siffran fem företag. Inga case överlämnades till holdingbolaget 2018 och antalet idéer överlämnade till inkubatorn var tre. Inget avtal tecknades heller med licensbanken under 2018.

SKL uppmärksammar i en rapport från 2017 (Regionalt utvecklingskapital, Kartläggning av regionala utvecklingsresurser, Sveriges kommuner och landsting (SKL), 2017, ISBN 978-91-7585-585-1) andelen FoI-medel från EU som utgörs av ESI-fonder (strukturfonder, INTERREG, socialfonden, Landsbygdsprogrammet, lokalt ledd utveckling) i Sveriges regioner. I Mellersta Norrland utgörs 89% av alla FoI-medel av ESI-fonder, vilket är högst i Sverige, exempelvis att jämföra med Stockholm som har minst med 14%. SKL delar in Jämtlands län i grupp 1, tillsammans med Västernorrland och Västerbotten, som kännetecknas av stor andel kompensatoriska medel (1:1-medel från staten), stor andel ESI-medel och låg andel egna medel. Utifrån detta faktum diskuterar rapporten möjligheten att vi ser en sk. Matteus-effekt, dvs en självförstärkande inläsningseffekt kring ESI-fonderna, där bl.a. den höga andelen kompensatoriska medel skapar ett inbyggt kapacitetstak med en fast fördelningsnyckel, i jämförelse med till exempel Horisont 2020-programmet som söks i öppen konkurrens från hela Europa och omfattar 80 miljarder euro för perioden 2014-2020. Slutsatserna förstärks av att de fem regioner som kategoriseras i grupp 2 (motsatt förhållande), står för drygt 80% av de konkurrensprövade medlen och delar på över 6,1 miljarder, vilket är vad samtliga län delar på i kompensatoriska medel. Dessa data gäller för perioden 2014-2016. Denna siffra har sannolikt fortsatt att öka markant från 2016 till idag utifrån utfallet av Horisont 2020 för dessa fem regioner.

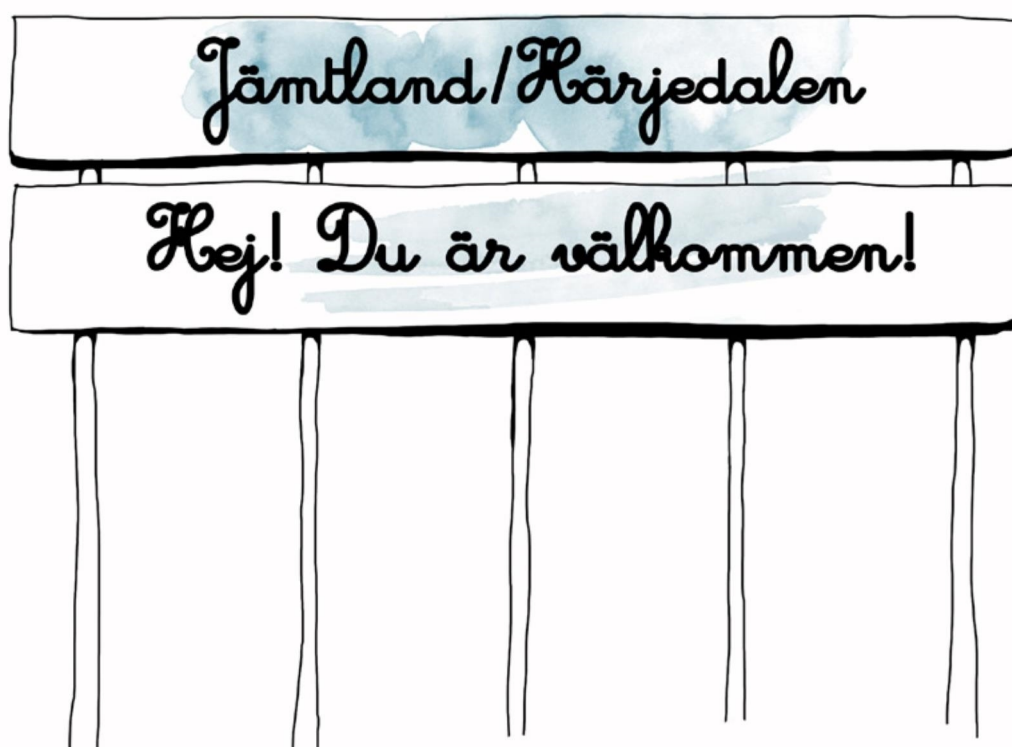
En utvärdering av utfallet från Horisont 2020 programmet fram till och med 2018 (Horisont 2020 – årsbok 2018, Vinnova Rapport VR 2019:04, ISBN 978-91-87537-83-7) förstärker misstankar om en ev. Matteus-effekt i Jämtlands län utifrån ett mycket magert utfall till hela Mellersta Norrland, och Jämtlands län i synnerhet. Totalt har Sverige som nation perioden 2014-2018 ett ackumulerat resultat på ca 1,3 miljarder euro, vilket ger en åttonde plats i Europa som motsvarar 3,5% av beviljade medel. För Mellersta Norrland är tilldelningen totalt 15,7 miljoner euro, eller 1,2%, av den svenska delen på 1,3 miljarder euro. Ingen koordinerande part finns i Mellersta Norrland. Mittuniversitetet är deltagare i fyra projekt som inbringar totalt 1,3 miljoner euro (0,1%), varav samtliga projekt ligger utanför Campus Östersunds centrumbildningar. I Jämtlands län är hälso- och sjukvården inom Region JH's verksamhet den enda deltagaren med 325 000 euro (0,02%) som får ta del av programmets medel. Inga företag i Jämtlands län har fått medel från Horisont 2020 programmet hittills. Horisont 2020 är EU's största

JÄMTLAND HÄRJEDALENS PLATSBASERADE FÖRDELAR

och viktigaste forsknings- och innovationsprogram för industrin med 80 miljarder euro i total omslutning.

Inför den kommande programperioden och EU's budgetförhandlingarna hösten 2019 har Regeringen drivit en klar linje att Sveriges del av kommande Horisont Europa (ersätter Horisont 2020) ska öka och att fokus på kommande strukturfondsperiod ska ligga på fortsatt och stärkt kapacitetsbyggnad mot ramprogrammen, framförallt inom insatsområde 1 (forskning, tekniskutveckling och innovation). Mittuniversitetet är här en mycket viktig aktör och projektägare som kan öppna upp för företagen i Jämtlands län att delta och få del av dessa medel. Dagens utveckling indikerar att stora insatser behöver göras på området för att bygga upp

en strukturell kapacitet mot ramprogrammen som idag saknas. Initiativet att under 2019 upprätta ett Grants Office inom den nya avdelningen för Forskning och utbildningsstöd (FUS), som stöd för extern forskningsfinansiering, är ett mycket viktigt steg på den vägen. Science Park funktionen inom Peak Region AB har även fått regionala utvecklingsmedel och strukturfondsmedel under 2019 för att utveckla en liknande funktion av stöd, men med målgruppen företag. Förhoppningen är stora att strukturell kapacitet, och samverkan i frågan om stöd till extern forskningsfinansiering, nu börjar byggas mellan Mittuniversitetet, Peak Region AB och näringslivet i Jämtlands län inför kommande programperiod med företagen i fokus.

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

Detta avsnitt redovisar en genomgång av de områden som, genom analyser och underlag, identifierats som de med högst potential för Jämtland Härjedalen att prioritera i innovationsfrämjande arbete framöver.

Att ett område har särskild potential baserar sig på flera samverkande faktorer. En av dessa är själva innovationskapaciteten i regionen inom en nisch eller ett kompetensområde. Regionala resurser kan här bestå av sådant som regionala kunskapsmiljöer (centrumbildningar, institut eller andra aktörer med FoU-kapacitet), men också av graden av innovation och nydaning i näringslivet – något som kan fångas genom t.ex. ansökningar om registrerat varumärke, patent, eller genom andra mer kvalitativa mått.

En annan viktig faktor för vad som är intressant att investera i är hur betydelsefull en nisch eller en regional specialisering är. Betydelsefulla områden är i detta fall de som har stark förankring och stor systempåverkan i den regionala ekonomin. Innovation inom dessa betydelsefulla områden har därmed stor möjlighet till att bidra till struktumvandling i det regionala näringslivet – och ge ringar på vattnet som kommer många till gagn.

En ytterligare faktor är hur ett ekosystem eller en viss nisch i regionen är organiserad och vilka kanaler det finns för att omsätta kunskap i innovation och tillväxt. Regionala resurser kan här utgöras av såväl formella sammanslutningar och organisationer, som informella nätverk och kunskapsflöden.

Som redovisats i början av denna strategi har vi här valt att lyfta fram sju områden i denna strategi. Dessa kan delas in i tre grupper:

- **För det första, horisontella styrkeområden.** Detta är tvärgående styrkor i det regionala innovationssystemet – styrkor som kan nyttjas av många näringar och branscher. Genom att bygga vidare på dessa kan innovationssatsningar i regionen få bästa möjliga utväxling. De öppnar också upp för samspel mellan kunskap och resurser i olika branscher. Därmed utgör de i sig prioriterade områden för fortsatta innovationssatsningar. Två sådana kärnstyrkor har identifierats som särskilt viktiga att lyfta fram och prioritera i det innovationsfrämjande arbetet: (1) Entreprenörskapet, och (2) Cirkulär bioekonomi.
- **För det andra, sektoriella styrkeområden.** Dessa utgörs av innovationssystem kopplade till ett visst kluster av näringar och kompetenser. Inom dessa finns en solid bas

av regionala resurser, både i form av näringsliv, entreprenöriell kapacitet, och forsknings- och innovationskapacitet. Därmed kan innovationssatsningar inom dessa områden bära frukt, och stärka regionens komparativa fördelar och unika nischer. Tre sådana sektoriella områden har identifierats som särskilt prioriterade: (1) Sport, turism och friluftsliv, (2) Elintensiv smart industri, och (3) e-hälsa.

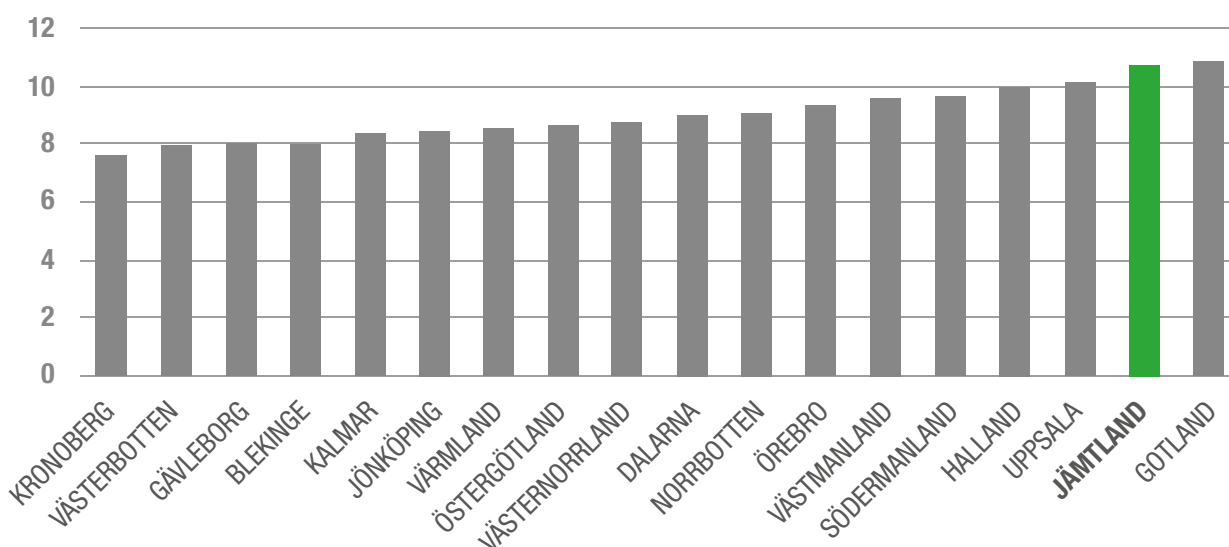
- **För det tredje, sektoriella styrkeområden under kvalificering.** Dessa områden är, som ovanstående, sådana där den regionala resursbasen bygger en grund för framgångsrika innovationssatsningar. Dock är det områden där en eller flera pusselbitar saknas för att området ska utmärka sig i termer av innovationskapacitet, sett till de faktorer som lyfts ovan. Två sektoriella områden har identifierats som under kvalificering för att utgöra regionala prioriteringar som är: (1) Företagsnära tjänster, och (2) Offentlig förvaltning.

Nedan beskrivs dessa sju områden kortfattat, i termer av en introduktion till respektive område, exempel från den regionala resursbasen att bygga vidare på, samt vilka utvecklingsområden och möjligheter som finns.

Under varje område (utom det tvärgående området entreprenörskapet) presenteras också en grafik utifrån sysselsättningssiffror. Dessa grafiker exemplifierar vilka branscher – på 2-siffrig SNI-kodsnivå – som potentiellt kan vara avnämare av innovationer inom området. Urvalet av branscher har delats i en inre och en yttre ring – ett försök att illustrera vilka branscher som potentiellt ligger närmast en viss prioritering. Grafikerna är alltså inte ett facit över vilka branscher som kan sägas utgöra ett kluster eller en sektor i regionen. Istället är det att presentera en första skiss över potentiella avnämare av innovationssatsningar, i form av exempel på branscher och sysselsatta som kan påverkas av transformation inom de olika prioriteringarna.

För varje bransch redovisas antal sysselsatta i länet, och en så kallad lokaliseringkvot. Antal sysselsatta och lokaliseringkvot redovisas också för de inre och yttre cirkulärerna, samt sammanslaget för alla branscher. Lokaliseringkvoten visar på hur stor andel av sysselsatta som är verksamma i branschen i Jämtlands län i jämförelse med riket exklusive storstadslänen (Stockholm, Skåne och Västra Götaland).

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

FIGUR 3: Antal nystartade företag 2018 per 1000 invånare (16–64 år föregående år) i jämförbara län. Anpassad från Tillväxtanalys.

Är lokaliseringkvoten 1, betyder det att andelen av alla sysselsatta som finns inom en viss bransch är samma i Jämtland och riket. Är den över 1, så är andelen i Jämtlands län större, vilket tyder på en regional specialisering. En lokaliseringkvot på 1,5 betyder t.ex. att en branschs andel av sysselsatta är 50% större i Jämtlands län än i riket (exklusive storstäderna).

ENTREPRENÖRSDRIVET

Kort bakgrund

Regionens näringsliv präglas av en hög grad nyföretagande i dominerande branscher. Detta tyder på att ett entreprenöriellt fokus är särskilt viktigt i processen mot smart specialisering, snarare än ensidigt fokus på formella institutioner. Tjänsteinnovation, inkrementell innovation och icke-teknisk produktinnovation är också viktiga styrkor i regionen – både relativt teknisk innovation, men även relativt andra regioner. Även detta bör framhållas och nyttjas i innovationsarbetet framöver.

Dessa två styrkeområden – entreprenörskap och inkrementell innovation – samverkar med varandra, så att den entreprenörskapsdrivna innovationskapaciteten blir en samlad, tvärgående styrka i Jämtland Härjedalen. Den entreprenörsskapsdrivna innovationen – samspelet mellan företag som, genom nya kombinationer av existerande kunskap, skapar nya värden – är en av regionens mest

framträdande kärnstyrkor och ett viktigt tvärgående område för satsningar inom innovationsområdet framåt.

Resursbasen i Jämtland Härjedalen

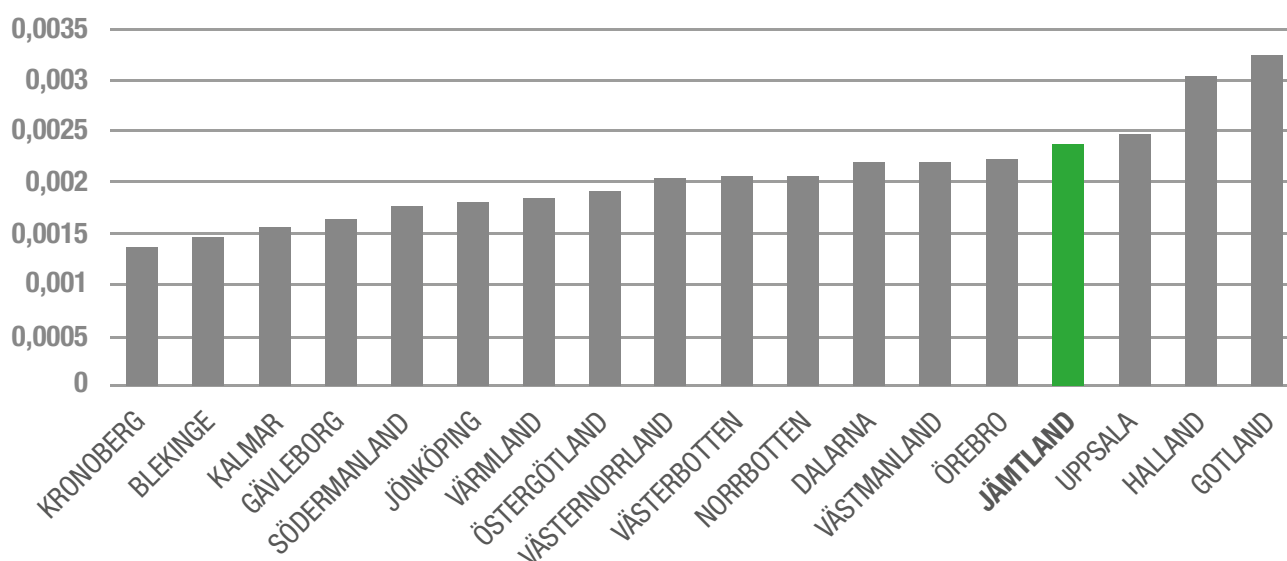
Jämtlands län kännetecknas av ett mycket starkt småföretagande som finns i hela regionen. Entreprenörskapet, oavsett bransch, är ett signum som särskiljer oss från andra län. Individer här har en mycket stor förmåga att omvandla nytt kunnande och tekniska framsteg till produkter och tjänster som säljer på nationella och internationella marknader.

Utanför storstadsregionerna är Jämtlands län den region där det startades näst flest nya företag per capita under 2018 (Se Figur 3). Den genomsnittliga så kallade etableringsfrekvensen utanför storstäderna är ca. 9,0, medan den i Jämtlands län är ca. 10,7 – det startas alltså nästan 20% fler företag i Jämtland än i jämförbara län.

Sett till etableringen av nya företag i olika branscher utmärker sig också Jämtland Härjedalen. Nästan alla regionens nischer sett till sysselsättning – från tillverkning, till skogsbruk, till besöksnäringens olika branscher – är också regionala nischer sett till nyföretagande. Regionens näringsliv präglas alltså av en hög grad nyföretagande i dominerande branscher.

Sett till faktisk output i innovationer ligger också regionens styrka mest inom inkrementell innovation, tjänsteinnovation och annan

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

FIGUR 4: Varumärkesansökningar per capita i jämförbara län, 2014–2018. Källa: PRV.

icke-teknisk innovation. Medan antalet registrerade patent är relativt få i regionen, är antalet ansökningar om registrerade varumärken högt – ett tecken på innovationer inom affärsmodeller, tjänster, eller nya värdeerbjudanden baserade på nya kombinationer av existerande kunskap och teknik (se även Figur 4). Varumärkesansökningar under åren 2014–2018 följer också i stort de branscher som även är regionalt viktiga näringar – det är alltså i regionens dominerande branscher som dessa innovationer görs.

Den organiska framväxten av nya så kallade coworking-miljöer, med starka inslag av innovationsklusterverksamhet, är också exempel på hur vitalt det entreprenöriella innovationssystemet i länet är och att det har sin grund i näringslivets behov, snarare än den akademiska forskningen. Utveckling under de sista åren har varit mycket stark här, vilket skapar tryck och förväntningar på offentlighet, akademi och stödaktörer möter upp denna utveckling på bästa sätt i ett ”underifrån-upp-perspektiv”.

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

Ett entreprenörsdrivet innovationssystem (likt Jämtlands) verkar ha en högre uppväxlingsförmåga av offentligt stöd i att skapa affärer kontra ett mer institutionsdrivet akademiskt innovationssystem mer inriktat på radikal innovation.

Inför EU's kommande programperiod förväntas fokus och intresse

kraftigt öka för hur man bäst främjar det entreprenörsdrivna innovationssystemet, något som bör gynna Jämtlands län väl och kunna ge bidrag till ny forskning på området inom ex. Mittuniversitetets verksamhet.

Det kan handla om aktiviteter så som:

- **Attrahera individer** med potential och utbilda inom det som behövs
- **Enbart forskningsområden** i linje med regionens strategidokument kan få stöd ur EU:s regionalfonder – skapa ett brett innovationsforum som vägleder vilka projekt- och klusterinitiativ som ska stödjas
- **Bli bättre på att fånga upp** studenter från de regionala kunskapsmiljöerna efter utbildningen
- **Mittuniversitetet och andra** regionala kunskapsmiljöer tillhandahåller stöd för att mäkla kontakter, kunskap och forskningskompetens till företagen
- **Marknadsför student- och doktorandarbeten** som länk mellan forskning och näringsliv/ offentlig sektor
- **Sätt kunden i fokus** – ökat stöd till kundfinansierade innovationsprocesser
- **Mentorprogram** inom innovation
- **Stöd tjänste- och social innovation**

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

CIRKULÄR BIOEKONOMI

Kort bakgrund

Jämtlands län har unika naturresurser i dess skogar, vattendrag och höga andel ekologiskt brukade jordar. Detta är styrkor och resurser som kommer att bli begränsade i framtiden då fler människor behöver mat och livsmedel av hög kvalitet. Orden hållbart och småskaligt kommer ofta på tal i Jämtland Härjedalen som något som vi är kända för och som lockar till nyskapande.

Inom den framväxande omställningen till ett resursmässigt hållbart näringsliv har Jämtland fördelar i sin natur. Jordbruk med fokus på hållbarhet är en aspekt av detta. Skogen som resurs är en annan – en resurs som blir allt viktigare i omställningen till fossilfria och biobaserade energislag och produkter. Likaså finns kraft att hämta i grön el i regionen.

Resursbasen i Jämtland Härjedalen

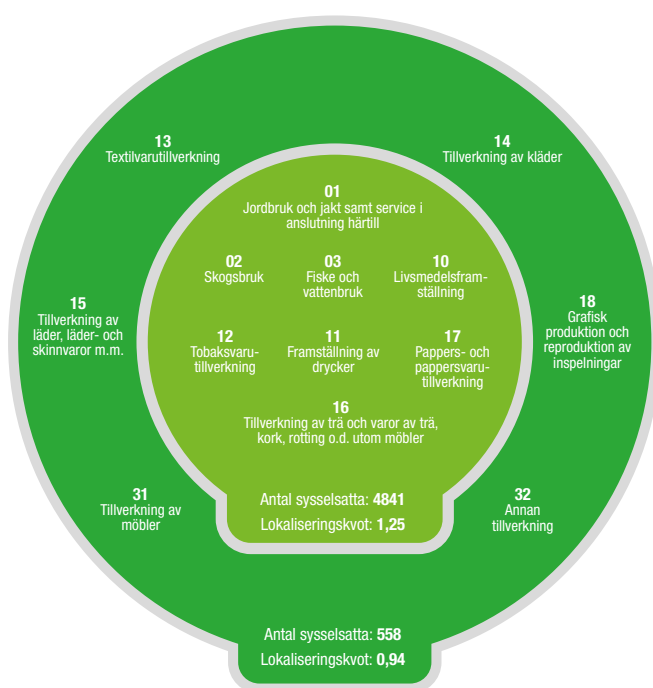
Länets resurser och förutsättningar inom jord, skog och natur har sammanfattats i kapitel 4 ovan. Företag med basen i jord, skog, trädgård och landsbygdsmiljöer utgör tillsammans gröna näringar och har en mycket viktig roll i att skapa sysselsättning och jobb.

Skogsbruket är en dominerande näring, och en basresurs för omställningen till en grön och biobaserad ekonomi. Förutom att omsluta ett stort antal sysselsätta, och vara en regional specialisering relativt andra regioner, präglas skogsbruket i Jämtlands län också av många nya företag. Skogsbrukets andel av nya företag i Jämtland Härjedalen är 2,5 gånger så stort som i jämförbara län (riket exklusive storstadsregioner), och över 100 nya företag tillkom 2014–2018.

En annan viktig näring är jordbruk, jakt och fiske, och särskilt med fokus på djurhållningen. Mjölkl-, nötköttsproducenter och ostindustri utgör en regional nisch jämfört med andra regioner. Tillsammans med skogsbruket är en viktig sektor inom näringslivet i regionen alltså så kallade areella näringar.

Kopplat till dessa finns även förädling, som ofta men inte alltid ligger nära primärproduktionen. Att regionen är fokuserad mot tidig förädling har bland annat industrihistoriska orsaker. Att stärka värdekedjorna i regionen mot allt mer värdefull förädling kan alltså ses som en angelägen aspekt av satsningar inom detta område.

Mittuniversitetets campus i Sundsvall är en nationellt framstående nod för forskning kopplat till skogen och biobaserad ekonomi.

SNI	NAMN	ANTAL SYSSELSÄTTA	LOKALISERINGSKVOT
01	Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtil	1059	1,13
02	Skogsbruk	2302	2,63
03	Fiske och vattenbruk	28	1,47
10	Livsmedelsframställning	492	0,80
11	Framställning av drycker	11	0,17
12	Tobaksvarutillverkning	0	0,0
16	Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler	925	1,23
17	Pappers- och pappersvarutillverkning	24	0,04
13	Textilvarutillverkning	49	0,67
14	Tillverkning av kläder	139	11,47
15	Tillverkning av läder- och skinnvaror m.m.	24	1,66
18	Grafisk produktion och reproduktion av inspelningar	100	0,72
31	Tillverkning av möbler	103	0,44
32	Annan tillverkning	144	1,18
SUMMA		5399	1,21

FIGUR 5: Specialisering (lokaliseringskvot) och antal sysselsatta inom bioekonomi i Jämtland Härjedalen. Lokaliseringskvot över 1 visar på specialisering i regionen. Urval av branscher (SNI-koder) baseras på SCB:s analys av bioekonomi (SCB MM18 2018:3).

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

Campus Sundsvall inkluderar centrubildningar med fokus på bl.a. profilområdet skogen som resurs (Fibre Science and Communication Networks, FSCN och Sensible Things That Communicate, STC). Dessa samverkar även genom den gemensamma forskningsmiljön Transformative Technologies. Här finns ett behov av att stärka kopplingarna mellan skogen som resursbas i Jämtland Härjedalen, och kunskaperna vid Mittuniversitetet utanför regionen.

En viktig aktör inom de gröna näringarna i regionen är Torsta AB. Torsta AB är både en kunskapsaktör (genom bl.a. naturbruksgymnasium) och bedriver utvecklingsprojekt. Andra kunskapsaktörer inom området är bland andra Grönt Center i Ås, Vattenbrukscentrum Norr AB, Eldrimner, men även LRF Jämtland och Hushållningssällskapet i Jämtlands län

Region Jämtland Härjedalen projektäger tillsammans med Tröndelags Fylkeskommune den Samskapande Mittnordiska Innovationsplattformen för Cirkulär Ekonomi – SMICE (www.smce.nu) i samverkan med Mittuniversitetet, Norra Station, Studieförbundet Vuxenskolan (SV) och flertalet innovationsaktörer på norsk sida för att bygga gränsöverskridande innovationskapacitet och snabba på omställningen till en cirkulär ekonomi utifrån båda regionernas strategier för smart specialisering.

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

- **Stimulera nya affärmodeller** för hyra-/uppgradera-/dela-ekonomin
- **Utveckla kollaborativa** transportlösningar – inomregionalt och i fellekap med Tröndelag
- **Småskalighet i världsklass** – skapa konkurrensfördelar genom innovativa förädlingskedjor, exempelvis livsmedelsproduktion
- **Stimulera innovation** för ekologisk och social hållbarhet
- **Stimulera nya finansieringslösningar** exempelvis gräsrotsfinansiering (crowd funding)
- **Fortsätt utveckla och** stärka nätverk för cirkulär samverkan och ekonomi
- **Stödja mötesplatser** för cirkulär ekonomi
- **Etablera ett regionalt** projektkontor som kan möjliggöra projektkoncept
- **Företagscoaching:** Från linjär till cirkulär affärsmodell - Erbjud stöd med fokus på cirkulär innovation
- **Restmaterial som resurs** - Marknadsplats för materialströmmar etableras regionalt

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

SPORT, TURISM, FRILUFTSLIV

Kort bakgrund

Besöksnäring och upplevelseturism är grundläggande näringar i Jämtlands län. Det är också näringar med en lång historia och en stark organisering i regionen. I ett glesbefolkat län bidrar även besöksnäringen till att skapa mer dynamiska levnadsmiljöer, och har därför effekter utanför rena sysselsättnings- och tillväxtströmmar som kan kopplas till näringen.

Kopplat till detta har regionen också under en tid profilerat sig mot även teknisk utveckling, innovation och nya företag med bred anknytning till sport och friluftsliv. Detta inkluderar även verksamheter som ligger utanför den egentliga besöksnäringen, t.ex. högspecialiserad tillverkning av friluftspåsar. Dock samverkar dessa olika områden – med bas i naturen, kulturen och fjällvärlden som resurser för platsspecifika innovativa värdeerbjudanden.

Resursbasen i Jämtland Härjedalen

Som konstaterat i kapitel 4 så är besöksnäringen en basnäring för regionen, och omsluter en mycket betydelsefull del av den regionala ekonomin. Besöks- och upplevelsenäring med tillhörande tjänster är

en av de mest framträdande regionala specialiseringarna i Jämtlands län även i ett jämförande perspektiv. Både sett till övergripande branscher, och olika ingående delbranscher, omsluter näringen både ett stort antal sysselsatta i absoluta tal, och har en relativt mycket viktig position i regionen. Även tidigare studier har pekat på den vikt besöksnäringen har i regionen (Potentiella kluster i Jämtlands län (2014)).

Flera branscher med koppling mot besöksnäringen uppvisar också en hög entreprenöriell dynamik sett till nyföretagande. Detta inkluderar sport-, fritids- och nöjesverksamhet, hotell- och logiverksamhet och researrangörer m.m.

Det finns även betydande kunskapsproducerande och innovationsfrämjande resurser i regionen med koppling till besöksnäring, sport och friluftsliv. Mittuniversitetet Campus Östersund har inom området tre centrumbildningar som tillsammans med det regionala näringslivet bedriver nationell spetsforskning på området. Dessa centrumbildningar är Sporttech Research Center, ETOUR samt Nationellt Vintersportcentrum (NVC). Centrumbildningarnas forskning grundar sig på att det finns goda förutsättningar att utveckla, testa och leverera produkter i naturmiljö

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

och på anläggningar i regionen och samverkar med många och framstående företag som producerar tjänster och produkter. Dessa företag är verksamma såväl inom traditionell besöksnäring som inom tjänstesektorn och industrin.

Nationellt vintersportcentrum (NVC) bedriver forskning inom idrott (i synnerhet vinteridrott), prestation och hälsa, och säger sig vara världsledande inom sitt fält. Centrumet är ett olympiskt testcentrum för vinteridrott i Sverige, och utgör en välbesökt testmiljö för både elitidrottare, vardagsmotionärer och otränade personer. NVC samarbetar med relevanta företag inom sport- och outdoor-sektorn, vilka till exempel kan testa och utveckla produkter på centrumet, samt med lokala och nationella idrottsförbund och direkt med regionen för t.ex. olika medicinska eller fysiologiska tester som kan genomföras vid centret.

Sports Tech Research Centre bedriver tvärvetenskaplig forskning inom innovativ utveckling av produkter och metoder för sport- och outdoor-företag samt sjukhus och industri. Forskningen vid Sports Tech Research Centre delas in i tre huvudområden: 1) biomekanik och prestandaoptimering 2) människa och utrustning i samspel och 3) additiv tillverkning och materialteknik. Centrumet använder sig av tekniskt avancerade labb, och samarbetar med experter från områden såsom elektroteknik, datavetenskap, idrottsvetenskap, idrottspsykologi och medicin, framför allt från Mittuniversitetets forskningscentrum NVC och Fibre Science and Communication Networks (det senare beläget i Sundsvall).

ETOUR har, som ett ledande turismforskningscentrum, forskning inom turism och resande (särskilt hållbar destinationsutveckling) vid centrumet, och forskningen fokuserar särskilt på fyra områden: 1) naturbaserad turism 2) informationsteknologi och turism 3) turismens ekonomiska, politiska och rumsliga dynamik och 4) destinationer. Utöver forskning erbjuder centrumet även utbildning, och 2009 utvecklade ETOUR den första forskarutbildningen inom turism i Sverige.

Förutom forskningen i regionen finns den innovationsfrämjande aktören Peak Region, som genom sin verksamhet hitintills haft ett särskilt uppdrag att stötta utveckling med koppling till turism, sport och friluftsliv. Peak Region är en paraplyorganisation med två huvudsakliga ben: En inkubator, samt Peak Region Science Park. Till organisationen finns även Vinnväxtmiljön Peak Innovation. Peak Innovation har ett nationellt uppdrag att leda framtidssatsningarna för tillväxt inom turism, sport och friluftsliv, med syftet att främja den internationella konkurrenskraften för svenska företag.

Organisationen fokuserar på besöksnäring, sport och affärsutveckling av friluftsverksamhet, och erbjuder tjänster som forskning och utveckling samt affärsutveckling och nätverkande. Förutom förändringar i ägande, är 2019 det år som den 10-åriga finansieringen från Vinnova till Peak Innovation avslutas, vilket kommer medföra förändringar i uppfinansiering och sannolikt även inriktning för basverksamhet. Regionens näringsliv är här genom grupperingen Samling Näringsliv en avgörande kraft för Peak Regions fortsatta positiva utveckling.

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

- Uthållig klustersatsning på turism, sport och friluftsliv

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

ELINTENSIV SMART INDUSTRI

Kort bakgrund

Elektrifiering är en av samhällets pågående mega-trender, och särskilt grön elkraft är en viktig resurs för ett hållbart näringsliv nu och i framtiden. Den naturresurs som grön elkraft i regionen utgör kan omsättas på olika sätt. För att få största möjliga utväxling i regionen bör fokus ligga på att nyttja elkraften för elintensiva branscher som både har potential att sysselsätta ett större antal personer, och kan fortsätta utvecklas genom ny teknik och innovativa lösningar.

En sådan sektor är elintensiv industri. Detta kopplar även an till den tillverkningsindustri som finns i regionen, och som redan idag utgör en betydelsefull näring. Samtidigt är konkurrensen bland ledande industriregioner mycket hård, och Jämtland Härjedalen måste kraftsamla för att industrin i regionen ska få en framskjuten position.

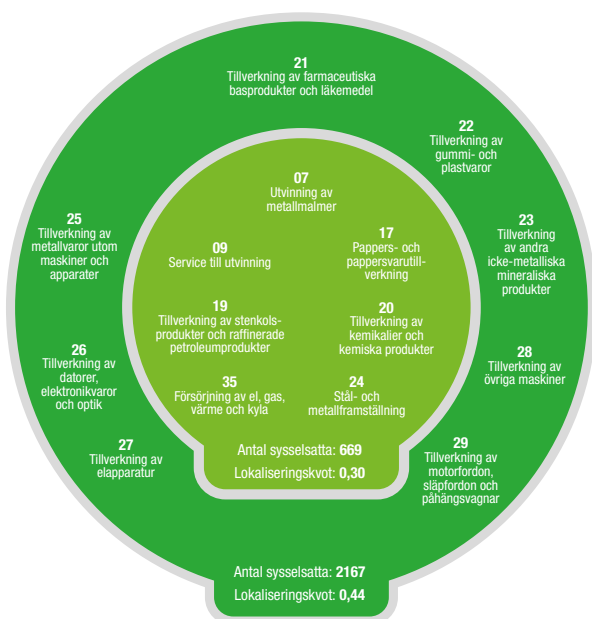
Resursbasen i Jämtland Härjedalen

En betydande näring i länet är det industriella kluster inom tillverkningsindustrin som är starkt präglad av SME-företag med hög entreprenörs- och uppfinningsanda, och sysselsätter ca 5 000 personer inom olika näringar. Av dessa är ca. 3700 direkt sysselsatta i tillverk-

ningsindustrin, medan andra befinner sig i kringliggande näringar. Mer än 90 % av industrins kunder finns utanför länet vilket gör tillverkningsindustrin mycket exportberoende. Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

Medan detta visar på vikten av näringen i regionen, är det inte desto mindre så att Jämtland i ett nationellt jämförande perspektiv inte i dagsläget är ett utpräglat industrilän. Inom de 20 tillverkande branscherna utifrån SNI-koder på tvåsiffrig nivå, är det bara ett fåtal högspecialiserade branscher som är riktiga specialiseringar för regionen – sett till hur många de sysselsätter och hur stor andel av alla sysselsatta som dessa utgör. I ett jämförande perspektiv sysselsätter tillverkningsindustrierna i länet bara en ungefär hälften så stor andel av alla sysselsatta som i riket (exklusive storstäderna). Tillverkningen är generellt inte en regional specialisering för Jämtland Härjedalen – men med grunden i uppfinningsrika och drivna entreprenörer är det en näring med stor potential, som kan utvecklas framöver.

En framträdande bransch i regionen med koppling till prioriteringsområdet är elverken själva, som sticker ut i en analys av näringslivets specialisering. Tillverkningsindustri är också, som konstaterat ovan, en viktig regional näring, men inte nödvändigtvis

FIGUR 7: Specialisering (lokaliseringkvot) och antal sysselsatta inom elintensiv och tillverkande industri i Jämtland Härjedalen. Urval av elintensiva branscher (SNI-koder) för inre cirkeln baseras på tidigare definition från staten (DS 2002:40).

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

idag en tongivande sådan. Samtidigt är den elintensiva tillverkningen inte något som utmärker regionen i ett jämförande perspektiv idag – men ett område med stor betydelse och utvecklingspotential inom sin nisch.

IUC Z-GROUP är en gemensam nod för industriföretagen och företrädar industrin, tillhandahåller en rad olika tjänster såsom utbildning, nätverk, inköp och tillväxtprogram för företagen. Industriell IT är också ett fokusområde för Mittuniversitetet, med tonvikten idag framför allt vid Campus Sundsvall.

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

Region Jämtland Härjedalen har aktivt stött denna utveckling som projektägare till två projekt med fokus på Smart industri, eller Industri 4.0, som är del i Statens strategi för nyindustrialisering och digitalisering. Initiativen har varit mycket framgångsrika och kommer pågå fram till 2023.

Det kan handla om aktiviteter så som:

- **Skapa förutsättningar** för samfinansierade industridoktorander ute i regionens företag
- **Styr om Fol-medel** från akademien till näringslivet så att företagens FoU-investeringar ökar

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

E-HÄLSA

Kort bakgrund

”Digitaliseringen erbjuder stora möjligheter för framtidens socialtjänst och hälso och sjukvård. Modern informations- och kommunikationsteknologi kan underlätta för den enskilde att vara delaktig i sin egen vård och omsorg, stödja kontakten mellan den enskilde och verksamheterna samt tillhandahålla effektivare stödsystem för medarbetarna i verksamheterna. ”År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.”

Så skrivs det i regeringens och SKL:s ”Vision e-hälsa 2025”. För Jämtland Härjedalen är dessa frågor synnerligen aktuella. Stora avstånd gör att distansobereonde vård är – och framöver kommer vara – ett måste för att erbjuda medborgare likvärdig service.

Nöden är uppfinningarnas moder, och vad som varit ett regionalt ”måste” har med åren också omsatts i en framträdande position inom e-hälsa och innovativa välfärdslösningar. Detta är något regionen

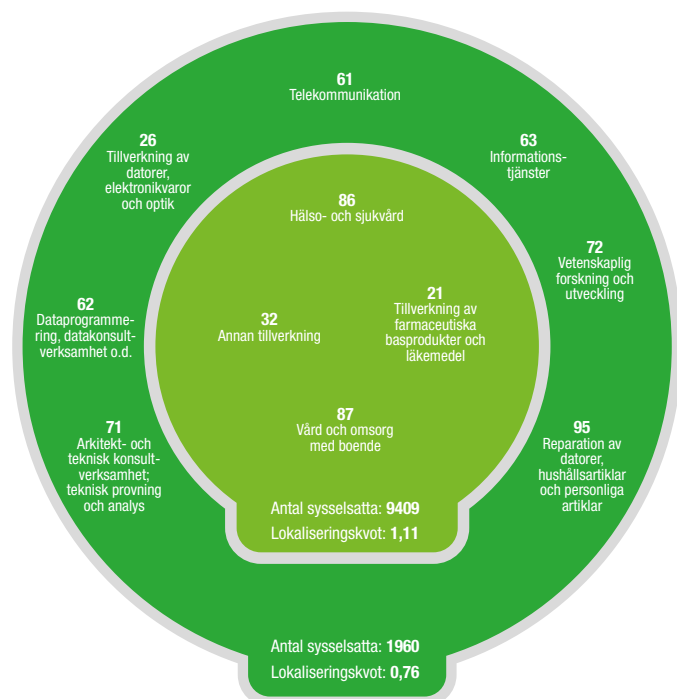
bör bygga vidare på, och ett insatsområde med stor potential för den regionala utvecklingen inte bara i termer av näringslivets innovationer utan även sociala innovationer.

Inom kunskapsuppbyggnad med koppling till e-hälsa är Region Jämtland Härjedalens projektkontor inom forskning och utbildning (FoUU) en mycket viktig aktör. Denna verksamhet har bland annat genererat de enda projekt i regionen som tagit del av Horisont 2020-medel.

Resursbasen i Jämtland Härjedalen

Sett till sysselsatta utgör vård och vårdenheter en regional specialisering – något som är ett tveeggat svärd. Å ena sidan kan detta ses som en regional resurs för en vidare utveckling av området. Å andra sidan är det ett bevis på behovet av effektiva lösningar för att skapa hållbar vård för hela regionen framåt. Därtill finns problembilder kopplade till kostnader m.m. för vården i regionen.

Inom specifikt e-hälsa finns initiativ för att stärka innovation och forskning inom denna. Därmed kan den vara en möjlig bärare av sociala och offentliga innovationssatsningar. Det finns alltså även en viktig koncentration av värdkunskap som produceras i regionen, med tydligt fokus mot e-hälsa. Även detta utgör ett område som kan

SNI	NAMN	ANTAL SYSSELSATTA	LOKALISERINGSKVOT
86	Hälsa- och sjukvård	4487	1,03
87	Vård och omsorg med boende	4769	1,22
21	Tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel	10	0,14
32	Annan tillverkning	143	1,18
26	Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik	54	0,28
61	Telekommunikation	79	0,40
63	Informationstjänster	202	4,89
71	Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys	853	0,80
72	Vetenskaplig forskning och utveckling	27	0,14
95	Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar	68	0,87
SUMMA		11369	1,03

FIGUR 8: Specialisering (lokaliseringskvot) och antal sysselsatta inom hälsa och informationsteknik i Jämtland Härjedalen. Urval av branscher (SNI-koder) baseras på vård och hälsa, tillverkning av medicin och medicinteknik, samt Vinnovas analys av IKT-branschen (VA 2013:07).

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

matchas mot regionens sysselsättningsstruktur. Därmed framträder detta som ett område där potential finns för kunskapsproducerande aktörer att generera breda resultat som kan få stort genomslag i regionens struktur.

Det finns också ett redan upparbetat samarbete för innovation och utveckling inom vården, med fokus på distansoberoende vård och e-hälsa. E-hälsocentrum är en gränsöverskridande samverkanslösning inom området. Bakom E-hälsocentrum står Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen med bland annat stora multinationella företag som Sigma, Microsoft, Cambio, Tieto och Telia. Samverkan med näringslivet är unikt i Sverige, och förmodligen också i Norden, där länets utsatta läge med glesbygd blir en möjlighet att kunna bli världsledande med en distansoberoende teknik för att föra vården närmare patienten och brukaren. Ett exempel på detta är satsningen inom virtuella hälso- och akutrum.

Kliniskt Forskningscentrum (KFC-Z) vid Östersunds sjukhus är en forskningsmottagning med uppdrag att underlätta för klinisk forskning inom Region Jämtland Härjedalen. Mottagningen tillhandahåller forskningssjuksköterskor, lokaler för undersökningar, laboratorier och utbildningar. Mottagningen utgör en del av arbetet genom Kliniska Studier Sverige - Forum Norr, vilket är ett samarbete mellan sex sjukvårdsregioner i norra Sverige. Samarbetet syftar till att främja kliniska studier genom att erbjuda forskningsstödande infrastruktur.

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

Det kan handla om aktiviteter så som:

- **Fler klusterinitiativ** mellan hälso- och sjukvården och Mittuniversitetet
- **Utveckla klustersatsning** inom distansoberoende tjänstutveckling som ett led i att överbrygga regionens stora avstånd inom sjukvården
- **Sociala innovationer** kopplade till regionens demografiska utmaningar

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

FÖRETAGSNÄRA TJÄNSTER

Kort bakgrund

I Jämtlands län finns en gedigen historia av att producera företagsnära tjänster av hög kvalitet, service och värdskap vilket har drivit på utvecklingen inom tjänstesektorn. Flera av länets största privata arbetsgivare återfinns inom kontaktcenter, kundservice-, revision och redovisning samt administration.

Ett ökande och närliggande kärnkompetensområde i regionen som utvecklades mycket starkt sedan 2017 är även coworking-miljöer, i främst Åre och Östersund, men även i Härjedalen.

Resursbasen i Jämtland Härjedalen

Kontorstjänster och andra företagstjänster är en mycket stark bransch i regionen. Inom denna enda SNI-kod sysselsätts över 1300 personer, vilket är en mer än dubbelt så hög andel av alla sysselsatta som för jämförbara regioner (riket exklusive storstäderna). Även juridisk och ekonomisk konsultverksamhet utgör regionala specialiseringar, med många sysselsatta i regionen i både absoluta tal och i ett nationellt jämförande perspektiv.

Tillsammans med andra relaterade branscher utgör dessa i regionen ett kluster av informations- och kontorstjänster, vilket i bred bemärkelse även kan inkludera konsulttjänster inom ekonomi eller juridik, försäkring, m.m. Kvalitativ information visar att detta rör sig om dels mindre konsultföretag, dels olika typer av stödtjänster såsom callcenter och revisionsverksamhet. Detta understöds av att den regionala specialiseringen drivs av delbranscher inom t.ex. dataservice, bank, redovisning och revision, samt callcenter.

Försäkringsverksamhet, finansiella tjänster; monetära tjänster, fastighetsmäklari, m.m. står också för en nästan dubbelt så stor andel av registrerade varumärken i regionen som i jämförbara län, och nyföretagandet inom t.ex. finansiella tjänster är starkt.

Med koppling till detta finns CER vid Campus Sundsvall på Mitt-universitetet, som bedriver forskning inom branscherna bank, fastighet, försäkring, pension och revision. Forskningen handlar mycket om att säkerställa kompetensförsörjningen och svara upp mot de kompetensbehov som finns i regionen inom de fem sektorerna. En stor del av kunskapsutbytet sker i ett branschnätverk med representanter från ett 20-tal företag och offentliga organisationer.

FIGUR 9: Specialisering (lokaliseringkvot) och antal sysselsatta inom företagsnära tjänster i Jämtland Härjedalen. Urval av branscher (SNI-koder) baseras på rapporter om KIBS- och tjänsteföretag från Ratio (Rapport 2014:11), Tillväxtanalys (Rapport 2010:13) och Vinnova (VA 2013:07).

SNI	NAMN	ANTAL SYSSELSATT	LOKALISERINGSKVOT
62	Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d.	677	0,83
63	Informationstjänster	202	4,89
69	Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet	653	1,44
70	Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag	462	1,08
73	Reklam och marknadsundersökning	141	0,79
74	Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	176	0,66
64	Finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfundsverksamhet	453	1,23
65	Försäkring, återförsäkring och pensionsfundsverksamhet utom obligatorisk socialförsäkring	202	1,05
66	Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring	99	1,27
71	Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys	853	0,80
72	Vetenskaplig forskning och utveckling	27	0,14
SUMMA		3945	0,97

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

Centrumets finansiering kommer dels från företagen i nätverket, dels från strukturfondspengar, råd och stiftelser.

Lika viktigt som akademien utanför regionen, är dock Jämtland Härjedalens coworking-miljöer. Dessa har potential att utvecklas till innovationskluster genom att främja intensiv samverkan mellan medlemmar, och utgör därför ett nytt och potentiellt mycket viktigt inslag i länets innovationssystem. En annan viktig funktion är att främja etablering och inflyttning av både individer och företag kopplat till länets kompetensbehov och befintliga kärnkompetenser i redan starka branscher. På så sätt har coworking-miljöerna potentialen att utvecklas till nya noder i länets entreprenörsdrivna innovationssystem, något som redan idag samlar över 200 företag till miljöerna House Be i Åre, Gomorron Östersund, Norra Station och N1 i Östersund samt Fjällhuben i Vemdalen och Funäsdalen. Gomorron Östersund ingår även i Tillväxverkets klustersatsning för smart specialisering (S3) där även Fjällhuben har fått medel från samma myndighet med inriktning på utveckling av metoder för cirkulära affärer för sina medlemmar. House Be i Åre har till sin verksamhet på ett unikt sätt kopplat det privata riskkapitalbolaget E14 Invest AB medan ex. Norra Station i Östersund har valt att ingå som part i det gränsöverskridande innovationsprojekt www.smice.nu tillsammans med Tröndelags Fylkeskommune (INTERREG).

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

Det kan handla om aktiviteter så som:

- **Stimulera området social innovation** kopplat till de kunskapsmiljöer och statliga myndigheter som finns i Jämtland/Härjedalen
- **Co-workingmiljöerna utvecklas** till innovationskluster genom att främja intensiv samverkan mellan företagen

KÄRNKOMPETENSER OCH PRIORITERINGAR FÖR SMART SPECIALISERING

OFFENTLIG FÖRVALTNING

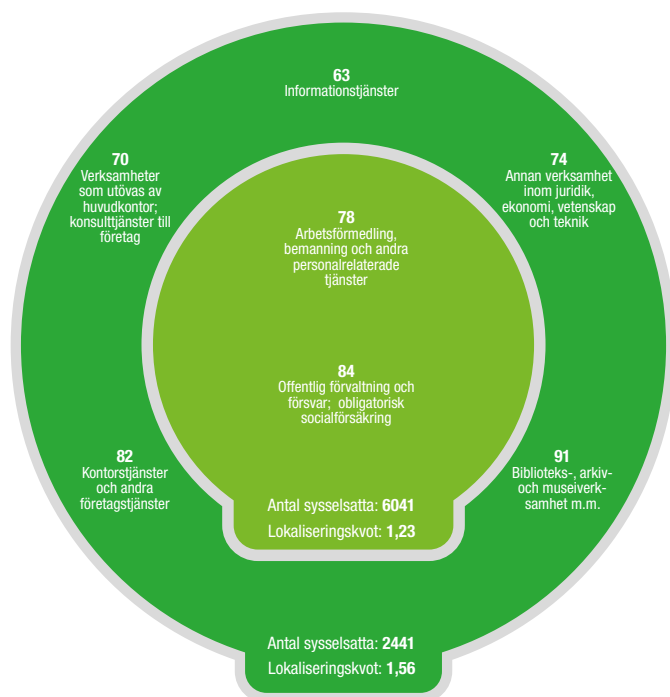
Kort bakgrund

Jämtlands län har en hög andel anställda inom offentlig verksamhet. Detta beror huvudsakligen på de många offentliga myndigheter som finns i Östersund. Detta går att härleda till den strukturomvandling som påbörjades i och med nedläggningen av stadens regementen. Staden har gått från att vara en garnisonsstad till att vara en stad som samlar ett flertal myndigheter.

Under 2019 har nio myndigheter och Östersunds kommun byggt upp ett samarbete med målet att stärka länet som ett intressant område att bo och arbeta i. Målet med projektet är att bygga upp en lokal samarbetsorganisation mellan myndigheter som stärker organisationerna och som underlättar rekryteringar, utbildningar och nätverk.

Resursbasen i Jämtland Härjedalen

Offentlig förvaltning var, sett till antal sysselsatta, den enskilda bransch (utifrån SNI-koder) som växte mest i regionen 2014–2016. Med nästan 500 nya sysselsatta under perioden innebar det en ökning med 10%. Offentlig förvaltning omsluter nästan 5000 sysselsatta i regionen, vilket också är ungefär 30% större andel av alla sysselsatta än i jämförbara regioner.

Merparten av detta består i de offentliga förvaltningsmyndigheter som är lokaliserade till främst Östersund. Bland dessa finns Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Tillväxtverket som har betydande delar av verksamheten lokaliserade till staden.

Det är dock idag osäkert om och hur innovationssamverkan ser ut mellan dessa myndigheter och om det finns en potential i området, utöver faktumet att offentlig förvaltning utgör en regional specialisering sett till sysselsättning. Det har även i närtid initierats ett myndighetsnätverk, som i nuläget har fokus på gemensamma kompetensförsörjningsfrågor. Vilka faktiska förmågor som står bakom denna nisch behöver därför genomlysas om den ska kunna utgöra grund för innovationsfrämjande satsningar.

Utvecklingsområden och möjligheter inom prioriteringen

Det kan handla om aktiviteter så som:

- **Gör innovation till en** strategisk fråga på ledningsnivå i all offentlig verksamhet
- **Se all offentlig sektors** medarbetare och brukare som potentiella innovatörer med de offentliga verksamheterna som kuvöser för innovativ utveckling
- **Digitalisering och utveckling** av digitaliserade tjänster i samverkan med det regionala näringslivet

SNI	NAMN	ANTAL SYSSELSATTA	LOKALISERINGSKVOT
78	Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster	1085	0,96
84	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	4956	1,31
63	Informationstjänster	202	4,89
70	Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag	462	1,08
74	Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	176	0,66
82	Kontorstjänster och andra företagstjänster	1365	2,22
91	Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.	236	1,13
SUMMA		8482	1,31

FIGUR 10: Specialisering (lokaliseringskvot) och antal sysselsatta inom offentlig förvaltning i Jämtland Härjedalen. Urval av branscher (SNI-koder) baseras på indelning för större statliga verksamheter, kompletterat med vissa preliminärt besläktade branscher i privat näringsliv.

FOKUSOMRÅDEN SOM DRIVER PÅ VÅR SPECIALISERING

FIGUR 11: Kopplingar mellan platsbaserade fördelar och fokusområden till smarta specialiseringsområden.

Stöd för nyskapare

Stöd för nyskapare som kan vara samhandling i innovationssystemet, utveckling av innovationsplattformar tillsammans med företagen, nätverksuppbyggnad till forskningsinstituten, utvecklad kunskap om entreprenörsdrivna processer och regionala innovationssystem (ERIS)

En vanlig frustration i Jämtland Härjedalen är ”att det är så rotigt att förstå vem som gör vad och varför i innovationsstödsystemet när jag vill ha hjälp med min innovation”. Frustrationen är berättigad eftersom stora summor offentliga medel kanaliseras till många aktörer som ska ge stöd i allt från finansieringsfrågor till start-up-hjälp, export- och projektstöd. Vi är inte ensamma i våra funderingar och har därför inspirerats av den nationella satsning som nu görs på regionala sidor av verksamt.se tillsammans med Tillväxtverket. Regionala verksamt.se kommer bli vår gemensamma kanal för att du ska hitta rätt i din fråga efter stöd, från ide till att driva bolag.

Stöd till nyskapare handlar även om hur vi innovationsstödaktörer kontinuerligt utvecklar formerna för vårt gemensamma stöd till kund. Hur bättre lärprocesser utvecklas till projektstödjande verksamheter. Hur vi skapar mer transparenta beslutsprocesser kring ex. Regionalfonden och beslut om medfinansieringsstöd, och inte minst hur vi får ett innovationsstödsystem som är inkluderande och skapar tillit för alla, oavsett i vilken kommun man bor.

Detta kan vara några exempel på aktiviteter:

- **verksamt.se** - Regionala hemsidan med tydligare rollfördelning och effektivare regional samordning
- **Aktörskartan** – kontinuerlig dialog och utveckling av innovationsstödsystemet
- **Bättre på att söka** och få EU-medel, och all annan form av extern projektfinansiering, som kan verka som utvecklingskapital i innovationsprocesser
- **Förbättrad** långsiktighet och finansiering
- **Tydligare erbjudanden** till företagen om aktivt stöd på företagens villkor
- **Sträva efter** klusterbildningar över större geografiska områden
- **Fördjupad regional** samverkan och specialisering utvecklas via kommunernas funktion för näringslivsfrågor
- **Använd och stärk upp** företags- och branschorganisationer för att fånga upp behovet av innovationsstöd och bygg klusterinitiativ utifrån dessa
- **Tydliggör** vägarna in
- **Säkerställ stöd** under hela innovationsprocessen
- **Aktiv och** uppsökande verksamhet

FOKUSOMRÅDEN SOM DRIVER PÅ VÅR SPECIALISERING

Kreativa möten

Kreativa möten som kan vara etablering och stöd till noder & hubbar i samverkan utifrån entreprenörsdrivna processer och innovationssystem (ERIS)

Insikten i att "ensam inte är stark" blir allt större i dagens samhälle. Dagens utmaningar är inte enkla linjära processer som vi löser genom att gå från A till Ö, utan komplexa problem som snarare liknar ett garnnystan som vi nystar upp och använder oss av tillsammans genom kreativ samskapande dialog.

För att lösa komplexa problem krävs samskapande och dialog där många kompetenser hjälps åt att försöka nysta upp garnnystanet. Internet, smartphones, molntjänster och appar ger nya möjligheter att samskapa distansoberoende och gränslöst som inte var möjligt för bara några år sedan. Detta möjliggör öppen innovation, att använda den digitala tekniken fullt ut, många individer samtidigt som testar och använder stora mängder data simultant i en ständigt återkopplande process där vi testar oss fram.

Kreativa möten handlar också om vårt behov som sociala varelser att mötas fysiskt och samskapa. Dialogbaserade metoder har exempelvis rönt framgångar här. I kreativa möten har vi inspirerats och tagit lärdom av detta och försökt översätta dessa initiativ till jamtska!

Detta kan vara några exempel på aktiviteter:

- **Främja dialogbaserade** och samskapande utvecklingsprocesser
- **Resfria möten i regionen** - utveckla distansoberoende kreativa mötesformer
- **Målinriktad satsning** på att överbrygga regionens stora avstånd som skapar kreativa dynamiska mötesnoder i hela regionen
- **Bryt barriärerna mellan** akademi/näringsliv/ offentlig sektor/civilsamhälle
- **Skapa en kultur som** främjar och förutsätter öppenhet kring idéer och innovationer
- **Skapa norra Sveriges** mest attraktiva campusmiljö i Östersund
- **Science Park funktionen** utvecklas till regionens mötesplats för samarbeten mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhället
- **Internationella innovationsprojekt** som strategiska verktyg för att skapa sysselsättning och företagsamhet i hela länet

FOKUSOMRÅDEN SOM DRIVER PÅ VÅR SPECIALISERING

Kreativa byråkrater

Kreativa byråkrater kan vara innovationsdriven offentlig upphandling, utvecklad förmåga hos offentliga aktörer att aktivt stödja, facilitera och tillgängliggöra resurser för nyskapare och processer i ett entreprenörsdrivet regionalt innovationssystem (ERIS).

Kreativ byråkrati handlar om att ta tillvara goda idéer hos personal och oss som använder organisationernas tjänster. Tillsammans kan vi utveckla och stärka den service som de offentliga organisationerna erbjuder. Kommuner, regionen och andra offentliga organisationer har ofta skapat nya sätt att erbjuda service till oss samhällsmedborgare. Organisationernas förmåga att tänka nytt, vara effektiva och sätta företag och medborgare i centrum måste hela tiden utvecklas. Vi behöver en miljö där medarbetare och de som använder sig av de offentliga organisationernas tjänster får utrymme att tänka nytt och bidra till framtidens offentliga förvaltningar.

Kreativa byråkrater behöver stöd för att ta sina idéer till förverkligade innovationer. Ledarskap, organisationskultur, utrymme för samskapande och finansieringsmodeller är perspektiv som vi behöver utveckla för att långsiktigt arbeta mot en gemensam vision om effektiva och välfungerande offentliga förvaltningar. Kreativa byråkrater kan arbeta genom offentlig upphandling, som möjliggörare i en innovationssluss där kollegor kan utveckla idéer till företag eller som innovationsledare för att förbättra, effektivisera eller på helt nya sätt utföra uppgifter inom offentlig sektor i stort.

Detta kan vara några exempel på aktiviteter:

- **Dialogplattform** om Kreativa byråkrater
- **Innovativa lösningar i krympande kommuner** - lösningar och modeller utifrån lokala behov och förutsättningar ex. satsning på att tillgängliggöra Big/Open data för innovationsprocesser
- **Innovativa lösningar i krympande kommuner** - Satsning på att tillgängliggöra Big/Open data för innovationsprocesser
- **Fler innovationer från offentlig sektor** som når marknaden och gör samhällsnytta
- **Skapa en innovationssluss** för att effektivare fånga upp och stödja nya idéer
- **Använd offentliga verksamheter** som test- och demonstrationsanläggningar för innovationer
- **Använd offentlig upphandling** och svenska konceptet teknikupphandling som drivkraft för innovation
- **Inför krav på innovation** och innovativt tänkande i alla upphandlingsunderlag

- **Årlig Guldgala** för att stimulera innovation inom offentlig sektor
- **Förenkla** handlägningsprocesser
- **Utlysa tävlingar** och priser för innovation – arbeta behovs- och utmaningsdrivet

Grejen med Jämtland Härjedalen

Grejen med Jämtland Härjedalen kan vara att utveckla och förstå kärnkompetenser som finns i länet (*eng. related varieties*), stärka bilden av länets attraktionskraft, aktivt arbeta med företagsetableringar utifrån smarta specialiseringsområden, stärka kulturella och kreativa näringar, fler co-workingmiljöer som utvecklas till innovationskluster och kan få del av offentlig stöd.

I dagens globala samhälle, som vi är en liten del av, blir det viktigt att klargöra vad som är vårt signum och speciella styrkor framför andra. Vad är det som skiljer vår region från Västmanland eller varför ska man bosätta sig i Klövsjö när man kan välja att slå sig ner på Kinnekulle? Att kontinuerligt arbeta med omvärldsanalys för att förstå globala trender är viktigt. Det är lätt att bli hemmablind och förnöjsam som gör att vi kanske missar att bjuda in fler talangfulla, kreativa och glada människor och företag till vår region.

Våra destinationsbolag gör ett fantastiskt jobb med att sprida bilden av natur, snö, skidåkande människor, vandring, friluftsliv och vidder. Det ska vi stärka, utveckla och inspirera till fler branscher och näringsgrenar. Vårt fantastiska kulturliv behöver synas mer liksom alla kreativa människor engagerade i ideella föreningar, byggeföreningar och idrottsklubbar. Att kontinuerligt förstå och förmedla våra egna unika värden i vår blomstrande landsbygd i norra Sverige kommer vara en framgångsfaktor för att skapa framtida samarbeten och samhällsutveckling.

Detta kan vara några exempel på aktiviteter:

- **Bilda en "informationsenhet"** med ett tydligt uppdrag att marknadsföra regionen och driva samverkansprocesser med syfte att öka inflyttning och företagsetableringar
- **Arbeta med omvärldsbevakning** och att nyansera bilden av Region Jämtland Härjedalen och Norra Sverige
- **Ledande på att stödja** och synliggöra spännande och kreativa kvinnor och män
- **Stärk och ta tillvara** på de platser i Jämtland/ Härjedalen som idag attraherar entreprenörskap, kompetens och kapital

FOKUSOMRÅDEN SOM DRIVER PÅ VÅR SPECIALISERING

Smarta samhällen

Smarta samhällen kan vara talang och kompetensförsörjning, smart industri, främja smart produktion med grön energi som skapar sysselsättning i länet och att bygga samhällsutveckling utifrån principerna för en cirkulär ekonomi

I vår fantastiska region Jämtland Härjedalen bor det ca 126 000 individer. Det är vi som är tillgången, det riktiga värdet i vår region. Innovation görs inte av maskiner, utan av människor som har idéer och förmågan att samskapa med andra för att utveckla dom till samhällsnyttiga aktiviteter. Att hitta former för samskapande där eldsjälarna inte "brinner upp" är lika viktigt som locka nya talangfulla individer att flytta till vår region. Mittuniversitetet har en viktig roll i den kontinuerliga strömen av ung talang som årligen kommer till Campus Östersund. Unga talangfulla individer som tillför kreativitet, inspiration och nya idéer under sina studieår. De flesta kommer flytta härifrån, några blir kvar, startar eget eller blir anställda. Att hitta och utveckla former för ökat samskapande mellan studenter, doktorander och näringslivet har stor potential att utvecklas via exempelvis samfinansierade industri- och samhällsdoktorandprogram för att nämna några möjligheter. Digitalisering och automation inom näringslivet och industrin kan här skapa nya förutsättningar för produktion, affärs- och tjänsteutveckling och samarbeten. Det blir viktigt för länets småföretag att använda digital teknologi för innovation och produktutveckling. Här kan offentlig sektor vara en möjliggörare och kund för att erbjuda fler digitala tjänster och arbetsprocesser.

Smarta samhällen är ett viktigt pådrivande verktyg för alla smarta specialiseringsområden där Region JH har ett extra ansvar att inspirerar och visa vägen till framtiden. Sedan 2017 driver vi ett infrastrukturprojekt med vår naboer Tröndelags Fylkeskommune för att bygga en mittnordisk innovationsplattform för cirkulär ekonomi (www.smice.nu) vilket handlar om att använda respektive regions strategier för smart specialisering som motorer för en cirkulär omställning i felleskap. Vi vet redan nu att vi behöver lägga in fler aktiviteter som kartlägger cirkulära möjligheter (ex. materialflöden), stimulerar affärsmodellsdesign (ex. affärsmodellanalys och innovation) samt tjänstefiering (ex. produkt som en tjänst eller gå från fysisk till virtuell tjänst). Vi vet också att en kärnstyrka som krävs för att göra denna omställning är förmågan att utgå från kundens behov, eller att man ligger nära sin slutkonsument för att kunna snappa upp vad kunden verkligen efterfrågar, s.k. kunddriven innovation. Upplevelse- och turistnäringen är de näringarna som kanske har de absolut bästa förutsättningarna att arbeta kunddrivet, och det är sannolikt även en kärnstyrka som går igen i det Jämtländska entreprenörskapet i stort – en egenskap som vi ska vara mycket rädda om och nu slå mynt av i den cirkulär ekonomis tidevarv.

Exempel på aktiviteter inom detta fokusområde kan vara:

- **Utveckla stödsystemet** för social innovation i alla utvecklingsfaser
- **Skapa mentorprogram** inom innovation
- **Synliggöra idrottares** framgångsfaktorer och föra över dem till entreprenörs- och innovations sammanhang
- **Utveckla fler** samhällsdoktorandprogram
- **Utveckla fler** industridoktorandprogram
- **Ökat globalt** kunskapsutbyte genom öppen innovation
- **Prioritera ledarskap** som främjar innovation
- **Kroka arm med olika** individer – vi måste jobba bättre tillsammans
- **Fler samarbeten inom** och mellan olika näringslivs-branscher
- **Bli exceptionellt bra** på att hitta, tillgängliggöra och samarbeta med den bästa kompetensen globalt
- **Utveckla kreativa** mötesformer på befintliga arenor – bästa idéerna föds över en fika
- **Attrahera kompetens** och ge stöd till företag och branscher som är platsberoende

FOKUSOMRÅDEN SOM DRIVER PÅ VÅR SPECIALISERING

Gränslösa grannar

Gränslösa grannar kan vara internationalisering, bygga starka partnerskap och nätverk för att nå konkurrensutsatta medel, formalisera en gränsöverskridande innovationsplattform med Tröndelag.

Vår förmåga att skapa starka nationella och internationella nätverk och samarbeten kommer bli helt avgörande för våra möjligheter att finansiera och skapa samhällsnyttiga innovationer som utvecklar vår region. Ny digital teknik med utbyggt bredband, smartphones och molnlösningar/appar gör att hela världen är våra grannar. Men teknik allena räcker inte, vi måste mötas också och ta vara på de komparativa (specifika) fördelar som just vår region har.

I väster har vi ett av Europas mest spännande och dynamiska regioner – Tröndelags fylkeskommune med Trondheim som den stora motorn för teknisk forskning och innovation i hela Norge. En del skiljer i förutsättningar, men det mesta förenar. Viljan att samskapa är stor och har en fantastisk potential. Det finns stor vilja och möjlighet i att förstärka traditionen av gränsöverskridande samverkan. Nordens Gröna Bälte med inriktning på cirkulär ekonomi och omställning till fossilfritt samhälle lockar. Vi har en järnväg som förenar oss och en Green-highway som ligger i framkant för både elbil och elflygsanvändning som inspirerar till nya fellesprojekt. Ett ökat samskapande med Tröndelag kommer ge båda regioner ökade möjligheter till europeiska samverkansprojekt som inte bara stärker oss utan även det arktiska samarbetet i stort.

Detta kan vara några exempel på aktiviteter:

- **Fortsätt att utveckla** och implementera respektive regions innovationsstrategier för smart specialisering (RIS3)
- **Skapa lärprocesser** att utgå ifrån vid initiering av alla nya projekt inom Interregionala program ex. Interreg Sverige-Norge
- **Eliminera** handelshinder
- **Fler innovations- och affärssamarbeten** inom Nordens Gröna Bälte
- **Skapa klusterinitiativ** och innovationssamarbeten med kunskapsmiljöerna i Tröndelag

– Att identifiera och stödja kärnkompetenser som går igen, inom och mellan branscher och teknikområden, med potential att skapa ”ringar-på-vattnet-effekt” och hög uppväxling av offentligt stöd

En grundläggande observation inom ekonomisk geografi är att graden av variation inom en regions industristruktur kan ha betydelse för dess tillväxt. Studiet av branschvariation som en faktor för regionala ekonomiers framgång tillhör ämnet regional klusterteori, alltså den gren av ekonomisk teori som studerar olika typer av agglomerationsexternaliteter, de fördelar som tycks finnas för företag lokaliserade i områden med stort antal andra företag och/eller hög befolkningstäthet (Krugman, 1991; Glaeser et al. 1992; för en översikt se t.ex. Henning, Moodysson & Nilsson 2010). Denna forskning har intellektuella rötter i Alfred Marshalls (1890) arbete om ”industriella distrikt”, geografiskt närbelägna företags möjligheter att utnyttja sådant som en gemensam regional pool av specialiserad arbetskraft, kunskapsutbyte samt uppdelning av arbetsmoment kring en produkts värdekedja. Förutom de ovan nämnda finns flera andra typer av agglomerationsexternaliteter.

En är Jacobsexternaliteter (Jacobs, 1970). Dessa innebär att företag blomstrar i regioner med variation i industristrukturen. Detta eftersom en varierad regional ekonomi ger tillgång till många olika kunskapsbaser. Emellertid finns en optimal grad av variation; en alltför stor spridning kan minska kunskapsutbytet, eftersom helt

orelaterade branscher kan ha svårt att hitta naturliga samarbeten. En väldigt hög variation av branscher riskerar också att urholka regionala näringslivsinitiativ, eftersom man måste ackommodera en regional ekonomi med splittrade förutsättningar och prioriteringar (Neffke et al. 2008; 2011). Det finns emellertid variation som främjar nya möjligheter: relaterad variation (Frenken et al. 2007). Relaterad variation innebär att de närvarande branscherna och företagens produktionsteknologi eller kunskapsbas är olika, men komplementära till varandra.

I en regional utvecklingskontext har därför koncepten om smart specialisering och relaterade variation en mycket stor potential för fördelning och beslut av offentliga stöd och subventioner. Om vi våra analyser av smarta specialiseringsområden även kan identifiera kärnkompetenser, eller teknologier, som återfinns och är komplementära inom andra branscher och/eller teknikområden innebär det en mycket stor potential till ökad uppväxling och utveckling av de offentliga medel som en regionalt tillväxtansvarig aktör har att fördela.

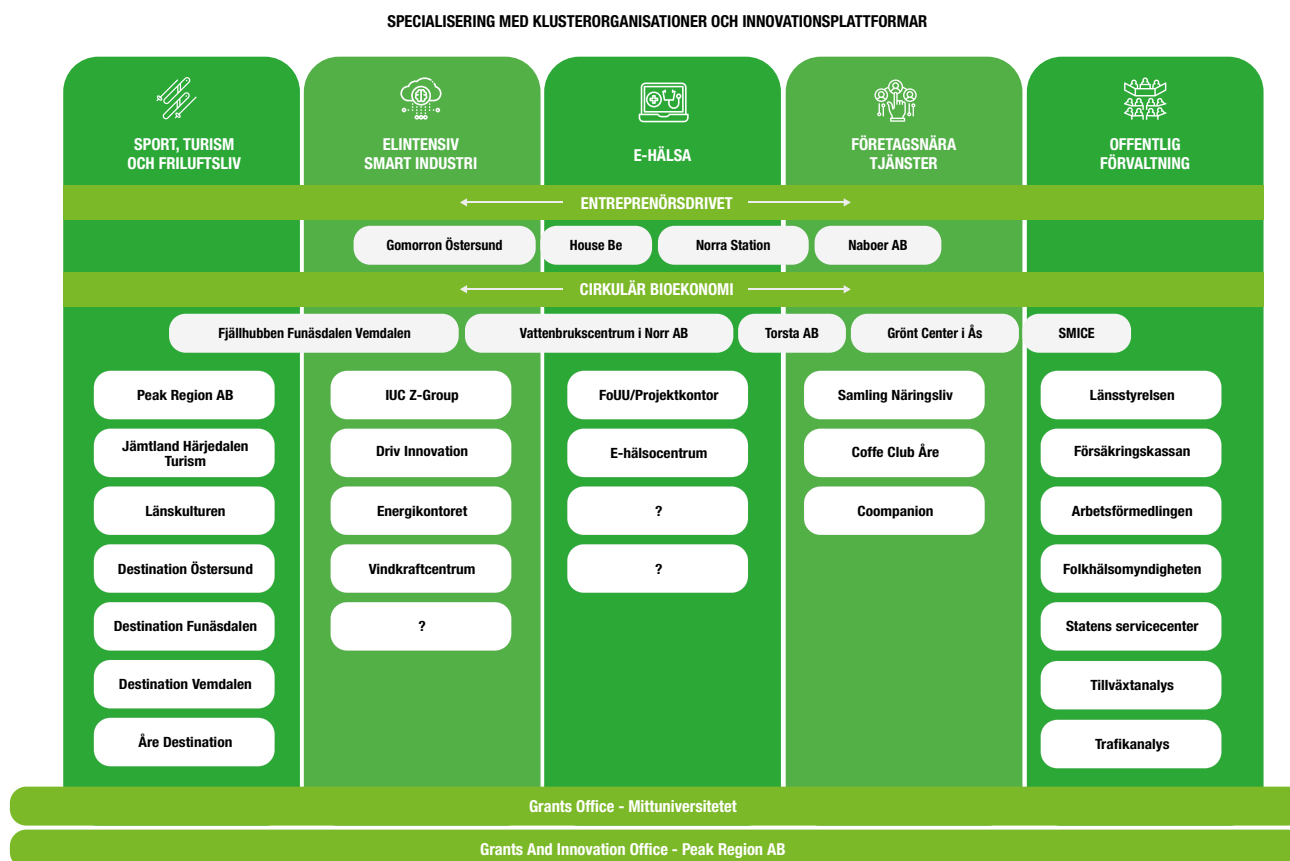
Region Jämtland Härjedalen har ambitionen att sätta särskilda resurser och fokus på att identifiera relaterade variationer i länets näringsliv, mellan branscher och teknikområden, som stärker och utvecklar RIS3-analyserna över tid. Sannolikt är detta ett område med stor forskningspotential då företagen i Jämtlands län framförallt är tjänsteleverantörer, med en låg grad av patent, vilket sannolikt kräver nya ansatser för datainsamling och analys på området.

8 POLICY OCH INNOVATIONSSYSTEMSUTVECKLING

Utveckling och genomförande av vår regionala innovationsstrategi sker i ett dynamiskt ekosystem som vi tillsammans kontinuerligt utvecklar och stärker. I Figur 12 försöker vi visualisera de innovationsstödande plattformar, och dessa aktörer, som har ett särskilt ansvar för att driva på och leda utvecklingen inom respektive smart specialiseringsområde. En viktig utgångspunkt är att Figur 12 inte

är något facit, utan visar ett innovationsekosystem under utveckling som förändrar sig över tid där nya aktörer tillkommer och andra försvinner. Figurens ambition är att vitalisera och driva på vår kontinuerliga RIS3-process så att rollfördelningen blir tydlig för våra innovatörer och brukare av innovationsstödsystemets tjänster, ex. i initiering och finansiering av nya innovationsprojekt.

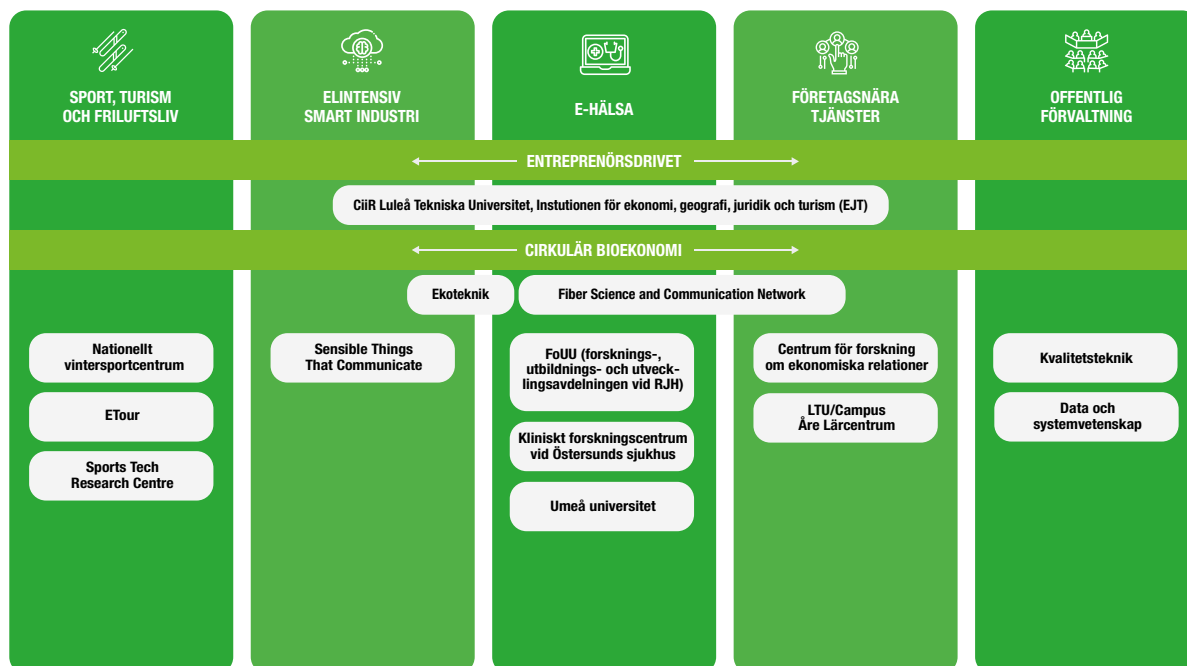
FIGUR 12: Smart specialisering i relation till klusterorganisationer, innovationsplattformar och institut.

En hörnsten i utvecklingen av konceptet för RIS3 bygger på en växelverkan och kontinuerligt utbyte mellan akademiska miljöer och näringslivet. Innovationsprocesser kan initieras av den akademiska miljön men vanligare är att innovation föddes i nära dialog med kund utifrån ett identifierat behov. I Jämtlands län har vi entreprenörer med särskilt god förmåga att svara upp mot dessa behov genom så kallad inkrementell innovation dvs. att man hittar en lösning på behovet genom att applicera en, eller flera, tekniska lösningar i en ny kontext. Våra småföretag och entreprenörer har därför behov av tillgång till många olika institutioner och forskningsområden som Mittuniversitet aldrig ensamt kommer kunna leva upp till utan vi behöver utveckla en bred av ingångar och nätverk till excellenta forskningsmiljöer. I Figur 13 har vi placerat in

de för regionen viktiga centrumbildningar på Mittuniversitetet som möter upp delar av entreprenörernas behov i länet. Återigen syftar Figur 13 på att försöka beskriva en dynamisk och föränderlig bild av dialog med flera akademiska miljöer som är viktiga för utveckling av länets innovationssystem. I vår kontinuerliga EDP-process och "underifrån-upp-perspektiv" krävs det sannolikt särskilda färdigheter och insikter för att bryta barriärer mellan småföretagen och de akademiska institutionerna för att skapa livskraftiga och utvecklande allianser som kan finna stöd, nätverk och lotsning mot finansiering för ett genomförande. De två Grants Office-initiativen som nu genomförs på Peak Region AB och Mittuniversitetet är här två systemkritiska brobyggarfunktioner som är mycket viktiga.

8 POLICY OCH INNOVATIONSSYSTEMSUTVECKLING

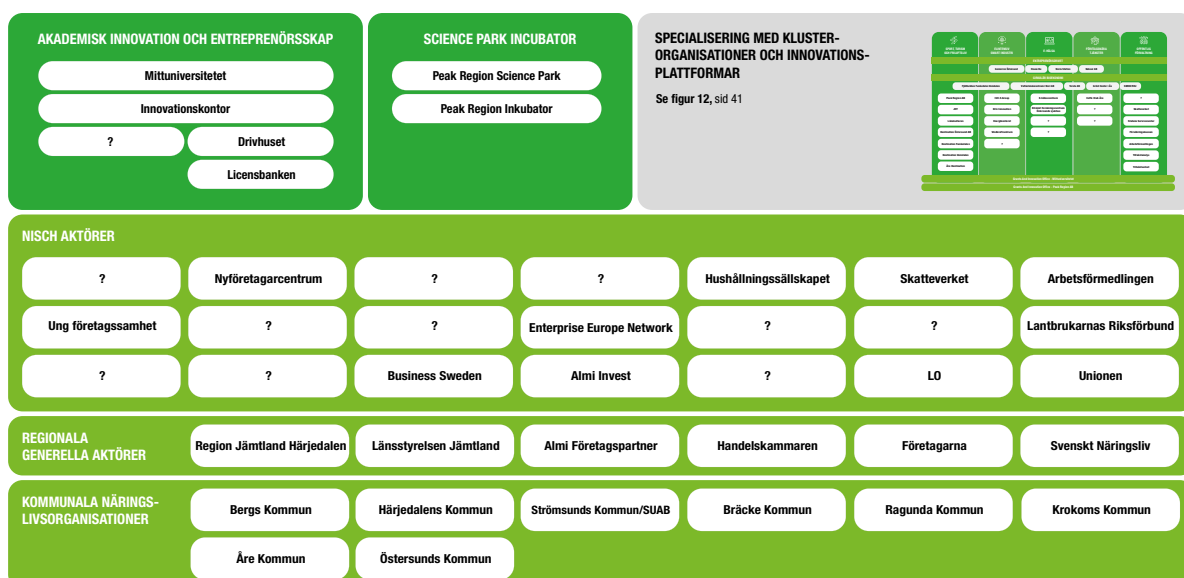
SPECIALISERING MED MITTUNIVERSITETETS CENTRUMBILDNINGAR OCH ANDRA EXCELLENTA FORSKNINGSMILJÖER

FIGUR 13: Smart specialisering i relation till Mittuniversitetets centrumbildningar och andra excellenta forskningsmiljöer.

Ett innovationssystem byggs upp av både specialiserade funktioner, liksom av kompetens av mer generell karaktär där systemet inte blir starkare än sin svagaste punkt. I Figur 14 finns början på en kartbild som vi kontinuerligt behöver utveckla och förstärka tillsammans. Vi har idag ett stöd som täcker vissa områden men som behöver tillgängliggöras och stärkas så att det tillåts verka i alla länets kommuner för att driva på våra specialiseringsområden. Starkare och mer handlingskraftiga samarbeten behöver utvecklas med kommunernas nä-

ringslivskontor som noder kopplat till våra specialiseringsområden. Vi behöver bli bättre på att arbeta genom digitala verktyg och plattformar för att överbrygga våra långa avstånd och minimera resande. Vi behöver också se hur vi kan tillhandahålla företagsnära tjänster och service i de fall de saknas och resurserna är begränsade. Ett ökat och fördjupat utbyte med Tröndelags innovationssystem ska accelereras utifrån det redan pågående quattro-helix samarbetet mellan Regionen och Fylkeskommunen (www.smice.nu).

FIGUR 14: Innovationssystemet i Region Jämtland Härjedalen

8 POLICY OCH INNOVATIONSSYSTEMSUTVECKLING

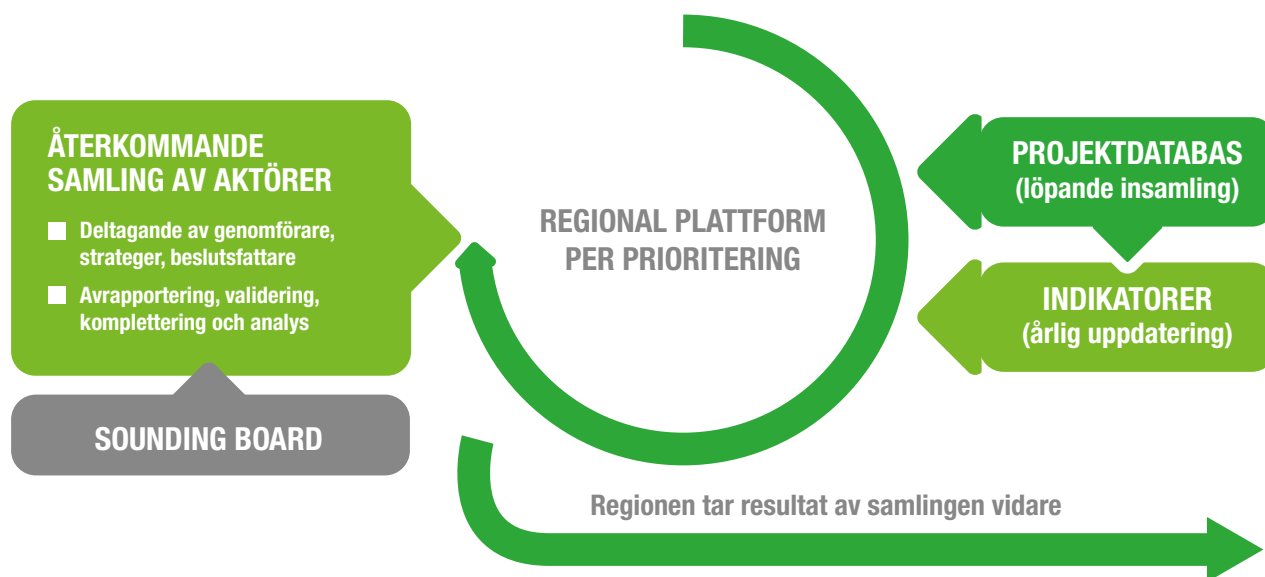
Region Jämtland Härjedalen har ett övergripande ansvar för att driva på länets tillväxtpolitik med både operativa resurser och på en policynivå nationellt och mot EU. Figur 15 försöker beskriva de viktigaste områden som vi verkar i idag med fokus på innovation och RIS3 som vägledande strategi för allokering och beslut av gemensamma resurser. Förutom regionala strategier driver Regionen ett antal innovationsprojekt i syfte att skapa jobb och tillväxt genom att utveckla innovationssystemet inom dessa specialfika områden. Idag är Regionen projektägare för tre initiativ inom Smart industri, Företagsetableringar samt Cirkulär ekonomi. I en utveckling av länets innovationssystem är det önskvärt att dessa initiativ införlivas och utvecklas i befintliga, eller nya, klusterinitiativ utanför Regionens egen verksamhet.

För att skapa en gemensam bild och överordnat styrdokument över den utveckling som vi vill se hända utifrån både RIS3 och den regionala utvecklingsstrategin är ambitionen att en gemensam handlingsplan kommer utarbetas efter det att respektive strategi är tagna. Handlingsplanen bör utgå från RIS3-metodiken med processen i fokus dvs. att kontinuerligt och dagligen arbeta med att skapa operativ förmåga för länets utveckling och innovationssystem. Figurernas syfte är här att vara som levande "kartor" för utvecklingen med tydliga klusterledare och fungerande arbetsgrupper och råd som driver på dialog och utveckling i stort direkt med enskilda företag och entreprenörer.

FIGUR 15: Kopplingar mellan regionala strategier, planer, projekt, stöd och strukturer där Region Jämtland Härjedalen har en ledande roll för utveckling och framdrift av Innovationsstrategin för smart specialisering (RIS3).

9 UPPFÖLJNING OCH LÄRANDE

FIGUR 16: Möjlig modell för uppföljning av smart specialisering, anpassad från Norra Mellansverige.

Att löpande följa upp hur innovationer och regional dynamik utvecklas i länet är en viktig uppgift, bland annat för att kunna skapa underlag för att bedöma effekterna av en regional innovationsstrategi och del i lärandet. Det är angeläget att åtminstone inledningsvis följa upp regionens utveckling inom innovationsområdet genom specifikt framtagna mätverktyg för att i ett senare skede kunna bestämma vilket eller vilka uppföljningssystem som regionen ska använda sig av. Exempel på vedertagna innovationsindex att utgå ifrån är:

- **Global Innovation Index**
- **Global Competitiveness Index**
- **Global Entrepreneurship Monitor**
- **EU:s Community innovation survey (CIS)**
- **EU:s Innovation Scoreboard (IUS)**
- **Tillväxtanalys indikatorer för den nationella innovationsstrategin**
- **REGLAB:s regionala innovationsindex**

Här kan också finnas anledning att närmare titta på det innovationsindex som Region Norrbotten utvecklar och använder (Norrbottens innovationsstrategi, Dnr ARBGRP755 1764494651-157) och som innehåller indikatorer kopplade till:

- **Nya företag och överlevnadsgrad efter 3 år.**
- **Internationaliseringsgrad i form av export av produkter och tjänster**
- **SMF:s investeringar i FoU**
- **Kvinnor som arbetar i SMF**

- **Öppna innovationsplatser**
- **Institutionsdrivna kluster (IRIS)**
- **Entreprenöriellt drivna kluster (ERIS)**
- **Experimentella projekt**

Syftet med dessa indikatorer är att indikera på uppfyllande av strategin samt inom vilka områden som utveckling sker.

I Dalarnas, Gävleborgs och Värmlands län finns förslag på en modellbeskrivning om hur uppföljningen kan ske. Den illustrerar löpande processen över datainsamlingen mer kopplat till insatserna som görs, samt hur uppföljning ska omsättas i lärande. Modellen, som vi kan inspireras av, ses i Figur 16

För att främja ett aktivt evidensbaserat lärande på hög nivå, som samtidigt underlättar för kommande projekt och satsningar, bör fokus helt inriktas på samverkan med EU's gemensamma plattform för RIS3-utveckling vid Joint Research Centre (JRC) i Sevilla (<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>). Plattformen har väl utvecklad pedagogik för ändamålet med ett peer-review system av utvärdering regionerna emellan till självkostnadspris.

10 FINANSIERING

Jämtland Härjedalens innovationsstrategi kan komma att finansieras på en rad olika sätt. Regionalfonden (ERUF) och till viss del Socialfonden (ESF) för Mellersta Norrland är viktiga finansieringskällor tillsammans med statliga regionala utvecklingsmedel, kommunernas och regionens egen finansiering samt privat medfinansiering. Vidare finns det möjligheter till finansiering från andra nationella och europeiska fonder och program. Nedan följer en lista på ett urval av finansiärer, fonder och program:

- **Regionalfonden – nationella programmet**
- **Regionalfonden – Mellersta Norrland**
- **Socialfonden – Mellersta Norrland**
- **Landsbygdsprogrammet**
- **Interreg Sverige-Norge**
- **Interreg Northern Periphery and Arctic (NPA)**
- **Östersjöprogrammet**
- **Interreg Europe**
- **COSME**
- **Horisont 2020**
- **Horisont Europa**
- **Energimyndigheten**
- **KK-stiftelsen**
- **Tillväxtverket**
- **Vinnova**

12 REFERENSER

- Analys av landsbygden i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, 2013:18*
- Analys- och kunskapsunderlag till en smart specialiseringsstrategi för Jämtland Härjedalen, Oxford Research AB, 2019*
- Den svenska bioekonomins utveckling, Tillväxtanalys, 2016/183, 2016*
- Cultural Times, Ernest and Young 2015, [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/eycultural-times-2015/\\$FILE/ey-cultural-times-2015.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/eycultural-times-2015/$FILE/ey-cultural-times-2015.pdf)*
- Det gröna näringslivet i Jämtland och dess betydelse för samhället, LRF, Stockholm, 2016*
- Ekologisk växtodling, Stockholm, JO 13SM 1601, s.6, 2015*
- Fakta om SMICE: www.smice.nu*
- En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020, Näringsdepartementet, 2015, Dnr: N2015.31*
- Fakta om turismen 2019, <https://jht.se/fakta-om-turismen-2019-2018-ars-siffror/>*
- Fiskodlingspotential i 10 jämtländska vattenmagasin, Finnish Game and Fisheries Institute, Helsinki, 2014*
- Frenken K., Van Oort F., & Verburg T. (2007) Related variety, unrelated variety and regional economic growth. *Regional Studies* 41(5), 685–697.*
- Förstudie regionala skogsprogram för Västernorrland och Jämtlands län, LRF, 2018*
- Glaeser, E.L., Kallal, H.D., Scheinkman, J.A., & Schleifer, A. (1992) Growth in cities. *Journal of Political Economy* 100, 1126–52.*
- Henning, M., Moodysson, J. & Nilsson, M. (2010) Innovation och regional omvandling. Från skånska kluster till nya kombinationer. Rapport: Region Skåne. Malmö: Region Skåne.*
- Horisont 2020 – årsbok 2018, Vinnova Rapport VR 2019:04, ISBN 978-91-87537-83-7*
- <https://jordbruketisiffror.wordpress.com/2015/11/24/jordbruket-i-sverige-basfakta-om-jamtlands-lan/>*
- https://www.sametinget.se/statistik_rennaring*
- Innovativa Jämtland Härjedalen 2025 - En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass, Regional innovationsstrategi, Regionförbundet i Jämtlands län, 2014 (http://www.regionjamtland.se/innovation/?page_id=1580)*
- <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>*
- Jacobs J. (1970) The Economy of Cities. London: Jonathan Cape.*
- Jordbruksföretag och företagare, Stockholm, JO 34SM 1701, 2016*
- Jämtland Härjedalen Innovationsprogram 2020 – Steg för nyskapande som leder mot innovationsstrategins vision "En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass 2025", Region Jämtland Härjedalen, 2016 (http://www.regionjamtland.se/innovation/?page_id=2105).*
- Ökad företagsamverkan inom och mellan branscher. Inspirationsrapport. Montell och Partners Management Consulting 2014.*
- Krugman, P.R. (1991) Increasing returns and economic geography. *Journal of Political Economy* 99, 483–499.*
- Marshall, A. (1890 [2009]) Principles of Economics (eighth edition). Cosimo, Inc.*
- KK-stiftelsen: www.kks.se*
- Mittuniversitetets årsredovisning 2018, Dnr: MIUN 2019/77*
- Monadatabasen för Jämtlands län*
- Montell 2014*
- Montell & Partners, http://www.regionjamtland.se/innovation/wp-content/uploads/2015/11/Rapport_O%CC%88kad-fo%CC%88retagssamverkan.pdf, 2014*
- Neffke, F., Svensson Henning, M., Boschma, R., Lundquist, K.-J. & Olander, L.-O. (2008) Who Needs Agglomeration? Varying Agglomeration Externalities and the Industry Life Cycle, No 0808, Papers in Evolutionary Economic Geography (PEEG), Utrecht University, Department of Human Geography and Spatial Planning, Group Economic Geography, <http://econ.geo.uu.nl/peeg/peeg0808.pdf> (2018-01-18).*
- Neffke, F., Henning, M., Boschma, R., Lundquist, K.-J., & Olander, L.-O. (2011) The dynamics of agglomeration externalities along the life cycle of industries. *Regional studies*, 45(1), 49–65.*
- Norrbottens innovationsstrategi, Dnr ARBGRP755-1764494651-157*
- Paulsson, Studie om smart specialisering i Sverige, Tillväxtverket, EU-kommissionen, DG Regio, 2019*
- Raps-RIS, SCB*
- Potentiella kluster i Jämtlands län. En kvantitativ studie över klustertendenser. Oxford Research 2014.*
- Regionalt utvecklingskapital, Kartläggning av regionala utvecklingsresurser, Sveriges kommuner och landsting (SKL), 2017, ISBN 978-91-7585-585-1*
- SCB, Bioekonomi-regioner i samverkan*
- Statistikdatabasen för Vindkraftsstatistik, Energimyndigheten*
- www.vindbrukskollen.se*
- Unesco Creative Cities Network <http://en.unesco.org/creative-cities/home>*
- Wiklund, 2019, <https://wpres.miun.se/ledningsbloggen/2019/10/18/kraftig-okning-av-internationella-forskningssamarbeten/>*
- Wincent, J., Ylinenpää, H., Anokhin, S., & Grauers Berggren, Y. (2015). Att mäta innovationsutveckling i svenska regioner. In Å. Karlen, & J. Gustafsson, *Det innovativa Sverige 2.0: Innovation och attraktion i stad och landsbygd*, (pp. 65-84), Vinnova, Stockholm, ISBN 978-91-977728-3-9.*
- Ylinenpää, H. (2009). Entrepreneurship and innovation systems: towards a development of the ERIS/IRIS concept. *European Planning Studies*, pp 1153-1170.*
- Montell (2014)*

13 FÖRKORTNINGAR OCH TERMER

INNOVATION

En principiellt ny idé – inom vilket område som helst – som vinner insteg i samhället.

ÖPPEN INNOVATION

Utvecklande av bättre idéer från de bästa källorna i världen, genom samarbete med personer utanför den egna organisationen.

INNOVATIONSSYSTEM

Det komplexa system av aktörer och nätverk inom vilket innovationer uppstår eller fångas upp.

INNOVATIONSSTÖDSYSTEM

De aktörer och nätverk som har som uttalat uppdrag att stödja innovation.

KLUSTER

En avgränsad miljö inom vars ”gränser” aktörer med gemensamma intressen skapar värden för varandra.

RESEARCH AND INNOVATION

STRATEGY FOR SMART SPECIALISATION (RIS3)

Forsknings och innovationsstrategi för smart specialisering, ibland även kallad S3.

BIOEKONOMI

Råvaror baserade på förnyelsebara resurser fria från fossila material.

ENTREPRENURIAL DISCOVERY PROCESS (EDP)

En entreprenöriellt driven process för genomförandet av innovationsstrategin som sätter entreprenören, eller innovatören, och hens behov i centrum.

INSTITUTIONELLT REGIONALT INNOVATIONSSYSTEM (IRIS)

Ett innovationssystem som tar sitt fokus i starka forskningsmiljöer och deras förmåga att generera innovationer via ny kunskap. Systemet har ett starkt fokus på att generera kunskap för radikala innovationer. Detta system är förhärskande i täta miljöer och städer som har många universitet och forskningsinstitut.

ENTREPRENÖRIELLT REGIONALT INNOVATIONSSYSTEM (ERIS)

Ett innovationssystem som tar sitt fokus i den entreprenöriella förmågan att omvandla befintlig kunskap till en affär utifrån ett kundbehov. Systemet har ett starkt fokus på så kallad inkrementell innovation där innovatören inte företrädesvis behöver ha tagit fram och utveckla den nya tekniken, eller kunskapen själv, utan snarare har fokus på att applicera och tillgängliggöra den i en för marknaden ny produkt eller tjänst som uppfyller ett behov. Detta system är sannolikt dominerande i glesa miljöer, eller landsbygd, utanför de stora städerna.

BOTTOM-UP

Eller ”underifrån-och-upp” på svenska som en metafor för ett behovsdrivet system som verkar utifrån innovationsaktörernas (t.ex. företagens) perspektiv istället för finansierarnas.

